

การแปลภาษาเก่าสมัยรัชกาลที่ ๕ ในบทสนทนา
จากนวนิยายเรื่อง *ทวิภพ* ของทมยันตีเป็นภาษาอังกฤษ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการแปลและการล่าม สาขาวิชาการแปลและการล่าม
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Translating the Archaic Language in the King Rama V Era
from the Novel *Tawiphob* by Thommayanti into English

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Translation and Interpretation

Field of Study of Translation and Interpretation

FACULTY OF ARTS

Chulalongkorn University

Academic Year 2022

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อสารนิพนธ์	การแปลภาษาเก่าสมัยรัชกาลที่ ๕ ในบทสนทนาจากนวนิยายเรื่อง <i>ทวิภพ</i> ของทมยันตีเป็นภาษาอังกฤษ
โดย	น.ส.พนิดา ออโตเตสัน
สาขาวิชา	การแปลและการล่าม
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.แพรว จิตติพลังศรี

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....	ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทอแสง เขาว์ชุตี)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.แพรว จิตติพลังศรี)	
.....	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คารีนา โชติรวี)	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

พินิตา ออตโตสัน : การแปลภาษาเก่าสมัยรัชกาลที่ ๕ ในบทสนทนาจากนวนิยายเรื่อง
ทวิภพ ของทมยันตีเป็นภาษาอังกฤษ. (Translating the Archaic Language in the
King Rama V Era from the Novel *Tawiphob* by Thommayanti into English) อ.
ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.แพรว จิตติพลังศรี

สารนิพนธ์ชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเพื่อการแปลภาษาเก่าที่พบในบทสนทนาจากวรรณกรรม
เรื่อง *ทวิภพ* ให้เป็นภาษาเก่าในภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อหาวิธีระบุภาษาเก่าใน
ตัวบทต้นฉบับ และศึกษาภาษาเก่าในภาษาปลายทางโดยการศึกษาภาษาเก่าจากวรรณกรรมของ
เจน ออสเตนและชาร์ลอตต์ บรอนเต้ เพื่อเทียบเคียงภาษาแบบ time-matched archaization,
hyper-archaization และ updated-archaization นอกจากนี้ยังวิเคราะห์วัจนลีลาและ
ความสัมพันธ์ของตัวละครในเรื่อง *ทวิภพ* เพื่อที่จะสามารถเลือกวัจนลีลาในการแปลให้เหมาะสม
กับความสัมพันธ์ของตัวละคร การศึกษาภาษาเก่าในภาษาอังกฤษจากวรรณกรรมที่เลือกเน้นศึกษา
ภาษาที่ใช้ในบทสนทนาเป็นหลักโดยการสุ่มบทสนทนาเพื่อระบุความโดดเด่นของภาษาในด้านของ
ความเก่าของภาษาเพื่อนำมาปรับใช้ในการแปล ทฤษฎีและแนวทางการแปลที่นำมาใช้ในการวิจัย
เพื่อการแปลนี้ประกอบไปด้วยทฤษฎี Dynamic Equivalence ของ Eugene A. Nida ทฤษฎี
Skopos ของ Hans J. Vermeer และ Scene and Frame Semantics ของ Charles J.
Fillmore และใช้กลยุทธ์การแก้ไขปัญหาการแปลข้ามวัฒนธรรมที่เสนอไว้โดย Antony Pym,
Mona Baker และ Peter Newmark จากการศึกษาพบว่าภาษาเก่าแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ และ
การแปลภาษาเก่ามีกลยุทธ์ทั้งหมด 6 ระดับ ดังนั้นในการแปลภาษาเก่าจะต้องคำนึงถึงความ
สอดคล้องกันในแง่ของระดับความเก่าของภาษานอกเหนือจากการใช้จากทฤษฎีและแนวทางต่าง ๆ
ที่ยกมาไว้ในสารนิพนธ์เล่มนี้

สาขาวิชา การแปลและการล่าม
ปีการศึกษา 2565

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6388039922 : MAJOR TRANSLATION AND INTERPRETATION

KEYWORD: Tawiphob, Thommayanti, Archaism, Archaism in translation

Panida Ottesen : Translating the Archaic Language in the King Rama V Era from the Novel *Tawiphob* by Thommayanti into English. Advisor: Assoc. Prof. Dr. PHRAE CHITTIPHALANGSRI, Ph.D.

This is a research work on translating archaic language in Thai from during the reign of King Rama V found in dialogues from the literature "Tawiphop", into archaic language in English. The study employs data exploration methods to identify the archaic language in the source text and examines archaic languages in the target language by studying the language found in dialogues from selected literature works of Jane Austen and Charlotte Brontë. Archaic translation strategy employed is by using time-matched archaization, hyper-archaization, and updated-archaization strategies. Additionally, the research analyzes the relationships of characters in "Tawiphop" to appropriately select styles in translation that suits the characters' relationships and social statuses. The theoretical and methodological frameworks used in this research include Eugene A. Nida's Dynamic Equivalence, Hans J. Vermeer's Skopos theory, and Charles J. Fillmore's Scene and Frame Semantics. Problem-solving strategies for intercultural translation proposed by Antony Pym, Mona Baker, and Peter Newmark are also employed. The study reveals that archaic languages can be categorized into three levels, and there are six levels of strategies for translating ancient languages. Thus, these factors must be considered appropriately when translating archaic languages.

Field of Study: Translation and
Interpretation

Student's Signature

Academic Year: 2022

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ รศ. ดร. แพรว จิตติพลังศรี เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา รวมถึง รศ. ดร. ทอแสง เซาว์ซุติ และ ผศ. ดร. คารินา โชติรวี ที่กรุณาเป็นคณะอาจารย์ในการสอบป้องกันการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์การแปลตลอดหลักสูตร รวมถึงผู้ประสานงานคณะคือพี่จ๊อบและพี่แอมป์ที่คอยให้ข้อมูลและให้ความช่วยเหลืออย่างรวดเร็วอยู่เสมอ ขอขอบคุณพี่น้องร่วมรุ่นปริญญาโท การแปล รุ่นที่ 21 ทุกคนที่ได้เข้าเรียนด้วยกัน ช่วยเหลือกันทำงานกลุ่มเป็นอย่างดี และยังคงคอยเป็นที่ปรึกษา แบ่งปันข้อมูล และคอยเตือนวันเวลาสอบและส่งงาน การมีเพื่อนร่วมชั้นที่น่ารักเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในการเรียนให้สำเร็จ ช่วงที่รุ่น 21 เรียนยังอยู่ในช่วงการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโควิด-19 พวกเราจึงเรียนออนไลน์เสียส่วนใหญ่ ผ่านไปสองปีได้เจอตัวจริงกันเพียงไม่กี่ครั้ง และไม่เคยมักได้พบอาจารย์หลาย ๆ ท่านเลย ได้ยินเพียงเสียงหรือพบกันผ่านหน้าจอเท่านั้น เรื่องนี้เป็นเรื่องที่น่าเสียดายมากสำหรับข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มีโอกาสเป็นลูกศิษย์และเป็นเพื่อนร่วมชั้นกับทุกท่าน

ขอขอบคุณอิมที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการติดตั้งกล้องเพื่อเรียนและสอบออนไลน์ การใช้เวลาทั้งเสาร์และอาทิตย์เต็มวันเป็นส่วนมากระหว่างสองปีที่ข้าพเจ้าเรียนในการนั่งฟังอาจารย์ร่วมกันโดยไม่รบกวนแม้จะไม่สะดวกสบายนักและแม้จะไม่ใช่วิธีการใช้เวลาสุดสัปดาห์อย่างที่ต้องการ ขอขอบคุณงยูและโบตันที่มานั่งเป็นกำลังใจเสมอในช่วงเวลาเรียน และที่สำคัญขอขอบคุณเจ้านายและเพื่อนร่วมงาน ณ ที่ทำงานทั้งสองแห่ง (สถานทูตเดนมาร์กในประเทศไทย และองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่น) ที่เข้าใจ ให้กำลังใจ และยืดหยุ่นเวลาให้เสมอ รวมถึงเพื่อนร่วมงานที่เรียนปริญญาโทในช่วงเวลาเดียวกันอีกสองท่านคือพี่ไจ้กและน้องปี แม้จะต่างคณะและสาขา แต่ก็เข้าอกเข้าใจและคอยเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ คอยเป็นกำลังใจและคอยผลักดันกันอยู่เสมอจนสามารถปริญญาพร้อมกัน เป็นเรื่องที่ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีและโชคดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้อยู่ท่ามกลางกัลยาณมิตรเหล่านี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณดวงอาทิตย์ที่คอยส่องสว่างในทุกวันให้ข้าพเจ้ามีพลังและกำลังใจในการใช้ชีวิตให้เต็มที่ ให้ข้าพเจ้าได้เห็นความสดใสงดงามของโลกใบนี้ และให้คอยตระหนักได้ว่าไม่มีความมืดมนใดที่คงอยู่ตลอดไปและชีวิตยังเริ่มต้นใหม่ได้เสมอ ให้ข้าพเจ้ามีกำลังใจลงทำทุกอย่างที่ประสงค์และบรรลุสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จดังที่ตั้งใจ

พนิดา ออดโตสัน

สารบัญ

	หน้า
.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ช
บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าวิจัย.....	24
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	24
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	25
1.5 ระเบียบวิธีวิจัย.....	42
1.6 ขั้นตอนการศึกษาวิจัย.....	43
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	43
2. ทบทวนทฤษฎีและแนวทางการแปลที่เกี่ยวข้อง.....	44
2.1 ทฤษฎีและแนวทางการแปลวรรณกรรม.....	44
2.1.1 Skopos Theory ของ Hans J. Vermeer	45
2.1.2 Dynamic Equivalence ของ Eugene Nida	47
2.1.3 Scenes and Frames Semantics ของ Charles J. Fillmore.....	48
2.1.4 แนวทางการแปลข้ามวัฒนธรรม	50
2.2 ทำเนียบภาษาและวังนลีลา.....	56

2.2.1	แนวทางการวิเคราะห์ทำเนียบภาษา.....	56
2.2.2	แนวทางการวิเคราะห์วจนลีลา.....	59
3.	วิเคราะห์ตัวบทและวางแผนการแปล.....	62
3.1	การศึกษาและวิเคราะห์ตัวบท ทวิภพ.....	62
3.2	การศึกษาภาษาเก่า (Archaism).....	68
3.3	การวิเคราะห์ทำเนียบภาษาและวจนลีลาของบทสนทนาเรื่อง ทวิภพ.....	72
3.4	การศึกษา Marker ภาษาอังกฤษพื้นสมัยในวรรณกรรมของเจน ออสเตนและชาร์ลอตต์ บรอนเต้.....	103
3.5	สรุปสิ่งที่ค้นพบจากการศึกษา Marker ภาษาที่ปรากฏในวรรณกรรมที่เลือก.....	125
3.6	สรุปการทบทวนทฤษฎีและการวิเคราะห์.....	126
4.	ต้นฉบับ บทแปล และคำอธิบายการแปล.....	128
5.	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	169
5.1	รายงานผลการวิจัย.....	169
	บรรณานุกรม.....	173
	ประวัติผู้เขียน.....	252

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตัวละครในนวนิยายเรื่อง ทวิภพ ที่อยู่ในรัชกาลที่ 5	8
ตารางที่ 2 ตัวละครในนวนิยายเรื่อง ทวิภพ ที่อยู่ในรัชกาลที่ 9	8
ตารางที่ 3 ตัวอย่างบทสนทนาของตัวละครในรัชกาลที่ 5 จากเรื่อง The Siam Renaissance แปลเป็นภาษาอังกฤษ.....	12
ตารางที่ 4 ตัวอย่างบทสนทนาของตัวละครในรัชกาลที่ 5 จากเรื่อง สี่แผ่นดิน แปลเป็นภาษาอังกฤษ21	21
ตารางที่ 5 ตัวอย่างบทสนทนาที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในทำเนียบภาษาของตัวละครในเรื่อง ทวิภพ.....	24
ตารางที่ 6 ขอบเขตการวิจัย : บทสนทนา 30 บทที่คัดเลือกมาแปลเนื่องจากมีประเด็นในการแปลเรื่อง การใช้ภาษาเก่า	42
ตารางที่ 7 เปรียบเทียบกลวิธีการแปลที่เสนอโดย PYM, BAKER, และ NEWMARK	56
ตารางที่ 8 ขอบเขตการวิจัย 30 บทสนทนาและการวิเคราะห์ทำเนียบภาษา วจนลีลา และสิ่งซึ่งบัง ความเป็นภาษาเก่า	102
ตารางที่ 9 ความทันสมัยโดดเด่นที่พบจากการสุม่บทสนทนาจากวรรณกรรมเรื่อง Emma.....	107
ตารางที่ 10 ความทันสมัยโดดเด่นที่พบจากการสุม่บทสนทนาจากวรรณกรรมเรื่อง Mansfield Park	111
ตารางที่ 11 ความทันสมัยโดดเด่นที่พบจากการสุม่บทสนทนาจากวรรณกรรมเรื่อง Persuasion..	115
ตารางที่ 12 ความทันสมัยโดดเด่นที่พบจากการสุม่บทสนทนาจากวรรณกรรมเรื่อง Pride and Prejudice.....	119
ตารางที่ 13 ความทันสมัยโดดเด่นที่พบจากการสุม่บทสนทนาจากวรรณกรรมเรื่อง Sense and Sensibility	122
ตารางที่ 14 ความทันสมัยโดดเด่นที่พบจากการสุม่บทสนทนาจากวรรณกรรมเรื่อง Jane Eyre....	124
ตารางที่ 15 ต้นฉบับและการแปลบทสนทนา 30 บทตามขอบเขตการวิจัย.....	168

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเขียน นักแปล และผู้อ่านปลายทาง	49
ภาพที่ 2 Relation of genre and register to language (Munday, 2001)	57
ภาพที่ 3 Scheme for analyzing and comparing original and translated texts (House 1997:108) (Munday, 2001).....	58
ภาพที่ 4 ระดับการแปลภาษาเก่าของ Jones & Turner.....	71

บทนำ

การแปลภาษาเก่าสมัยรัชกาลที่ ๕ ในบทสนทนาจากนวนิยาย

เรื่อง *ทวิภพ* ของทมยันตีเป็นภาษาอังกฤษ

1.1 หลักการและเหตุผล

ทวิภพ เป็นหนึ่งในหนังสือนวนิยายที่แต่งโดยผู้เขียนที่ใช้นามปากกาว่า ทมยันตี ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางและแพร่หลายในประเทศไทยในกลุ่มคนหลากหลายทุกเพศ ทุกวัย และทุกกลุ่มสังคม เนื่องจากผู้เขียนที่ใช้นามปากกานี้ได้สร้างสรรค์บทประพันธ์ที่อยู่คู่กับคนไทยมากมายมากกว่า 100 ชิ้น ผลงานเหล่านี้ได้รับการนำมาสร้างเป็นละคร ภาพยนตร์ ละครเวที และอื่น ๆ อีกมากมาย จึงทำให้ผลงานของทมยันตีเป็นที่รักของคนไทย และเป็นผลงานที่คนไทยในยุคปัจจุบันคุ้นเคยและมีความผูกพันเป็นอย่างดี

ทมยันตี เป็นหนึ่งในนามปากกาของ คุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ นามปากกาอื่น ๆ ของคุณหญิงวิมลที่เป็นที่รู้จักเช่นเดียวกันมีดังนี้คือ ลักษณะวดี กนกเรขา โรสลาเรน มายาวดี และวิมล-ลา คุณหญิงเกิดวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2479 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร (ในขณะนั้นเรียกว่าพระนคร) เป็นบุตรสาวคนโตของนายทองคำ และนางไข่มุก ศิริไพบูลย์ พ่อของเธอเป็นทหารเรือและแม่เป็นชาววัง สิ่งนี้ได้หล่อหลอมตัวตนของเธอในหลายด้านต่อมาในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการได้รับการเลี้ยงดูแบบทหาร และความรู้เกี่ยวกับชีวิตในวังสมัยก่อน เป็นต้น เธอเข้ารับการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเขมรสิรินุสรณ์ จากนั้นศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ แต่ต่อมาได้เปลี่ยนคณะไปศึกษาที่คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ณ มหาวิทยาลัยเดียวกันแทน ทั้งนี้คุณหญิงวิมลตัดสินใจไม่ไปสอบเพื่อรับปริญญาจึงจบการศึกษาในระดับอนุปริญญา และได้เริ่มทำอาชีพครูสอนภาษาไทย ณ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ร่วมกับการประพันธ์นวนิยาย จนภายหลังได้เลิกสอนหนังสือเพื่อหันมาประกอบอาชีพเป็นนักประพันธ์เต็มตัว

จุดเริ่มต้นบทบาทนักประพันธ์ของคุณหญิงวิมลเริ่มขึ้นตั้งแต่เมื่ออายุ 14 ปี ในครั้งนั้นประพันธ์เรื่องสั้นลงตีพิมพ์ลงในนิตยสาร *ศรีสัปดาห์* นับแต่นั้นมาเธอได้เขียนเรื่องสั้นเพื่อตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 11 ปี นวนิยายขนาดยาวเรื่องแรกของเธอคือเรื่อง *ในฝัน* ได้รับการเขียนขึ้นเมื่อครั้งที่เธออายุ 19 ปี ภายใต้นามปากกาโรสลาเรน เรื่องยาวเรื่องนี้ได้รับการตีพิมพ์ลงในนิตยสาร *ศรีสัปดาห์* เช่นเดียวกัน

สำหรับนามปากกาทั้ง 6 ของคุณหญิงวิมลจะถูกนำมาใช้ในการสร้างสรรค์บทประพันธ์ที่ต่างประเภทกันไป กล่าวคือ

โรสลาเรน มีความหมายว่า กุหลาบราชินี ใช้สำหรับเขียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรักแบบชนชั้นหรือจินตนิยาย เช่น *ในฝัน โสมส่องแสง รอยอาลัย ม่านหัวใจ* เป็นต้น

ลักษณะวดี มีความหมายว่า นางผู้มีลักษณะดี หรือ นางผู้งามเลิศ ใช้สำหรับเขียนนิยายรักในลักษณะที่ตัวละครเอกเป็นเจ้าของหญิงและเจ้าของชาย เช่น *ดั่งดวงหยาดหยัย เจ้าแห่งรัตติกาล เลือดขัตติยา* เป็นต้น

กนกเรขา มีความหมายว่า อักษรอันวิจิตร ใช้สำหรับการเขียนเรื่องประเภทตลก เบาสมอง เช่น *เดชแม่ยาย พ่อปลาไหล พ่อครัวหัวป่าก* เป็นต้น

ทมยันตี มีความหมายว่า นางผู้มีความอดทนอดกลั้น เป็นนามปากกาที่มีชื่อเสียงที่สุด ใช้สำหรับเขียนเรื่องประเภทสะท้อนชีวิตและสังคม เช่น *ทวิภพ รอยมลทิน คู่กรรม ใบไม้ที่ปลิดปลิว* เป็นต้น

มายาวดี ใช้สำหรับเขียนเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อ ศาสตร์แห่งทေးต่าง ๆ เรื่องเล่าจากตำนาน เช่น *จดหมายจากวิญญาณ ชีวิตหลังความตาย* เป็นต้น

วิม-ลา ใช้สำหรับเขียนเรื่องราวความเชื่อ ศาสตร์แห่งทေး เรื่องเล่าจากตำนาน ลงบนสื่อโซเชียลมีเดียโดยเฉพาะ

ถึงแม้ว่าคุณหญิงวิมลจะไม่เคยได้รับรางวัลใด ๆ จากบทประพันธ์ที่เขียน เนื่องจากไม่ประสงค์จะส่งผลงานเข้าประกวด ถึงกระนั้นก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าผลงานของคุณหญิงวิมลมีคุณค่าทางวรรณกรรม และมีคุณค่าต่อศิลปะในด้านวรรณกรรมของประเทศไทย ด้วยเรื่องราวที่หลากหลาย ถึงพร้อมด้วยอรรถรส มีแง่คิดต่าง ๆ สอดแทรกให้ผ่านอ่าน รวมถึงเกร็ดความรู้ต่าง ๆ และด้วยบทประพันธ์ที่สละสลวย มีบทกลอนและลักษณะทางภาษาอันงดงามและโดดเด่น ทำให้บทประพันธ์ของทมยันตีติดตรึงอยู่ในความทรงจำของผู้ที่ได้อ่าน หรือได้ชมผลงานของเธอก็ได้รับการถ่ายทอดออกมาเป็นสื่อความบันเทิงชนิดอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือละครเวที ทั้งนี้ คุณหญิงยังได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี พ.ศ. 2555 (Wikipedia, 2023)

อีกหนึ่งบทบาทของคุณหญิงวิมลที่มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ไทยที่ต้องกล่าวถึงในประวัติชีวิตของเธอคือบทบาททางการเมือง นอกจากเป็นนักเขียนที่มีผลงานยอดเยี่ยมแล้วเธอยังเป็นนักพูดที่มีวาทศิลป์ไม่เป็นรองใครอีกด้วย เธอได้ใช้ความสามารถนี้มาสนับสนุนจุดยืนทางการเมืองโดยได้ใช้สถานีวิทยุยานเกราะเป็นฐานสำหรับกระจายเสียงแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์การเคลื่อนไหวของนิสิต นักศึกษา ประชาชน เพื่อปลุกมวลชนให้ลุกขึ้นต่อต้านหยุดยั้งการรุกรานของคอมมิวนิสต์ หลังจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ไปจนถึงเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519

จรรยาพร ปรปักษ์ประลัย (ปรปักษ์ประลัย, 2021) อธิบายไว้ในบทความที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์ The People ใน พ.ศ. 2564 ว่าในการพูดครั้งหนึ่ง เธอถึงกับยกเพลง ‘หนักแผ่นดิน’ ขึ้นมา และประณามผู้เคลื่อนไหวว่าเป็นคนไทยที่หัวใจไม่เป็นไทย เพราะกำลังต่อต้าน ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และได้กลายเป็นทาสชาติอื่นซึ่งล้วนเป็นคอมมิวนิสต์ไปหมดแล้ว

หลังเหตุการณ์ 14 ตุลา พ.ศ. 2516 ผู้ชุมนุมประท้วงรัฐบาลได้รับชัยชนะเหนือฝ่ายเผด็จการทหารหลังจากที่ประเทศอยู่ในการปกครองแบบเผด็จการทหารมาเป็นเวลา 15 ปี ถือได้ว่าเป็นช่วงที่การเมืองไทยดูเหมือนว่าจะเดินหน้าไปในทางประชาธิปไตยที่ก้าวหน้ามากขึ้น มีเหตุการณ์สำคัญคือการลาออกของจอมพลถนอม กิตติขจร และการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ พ.ศ. 2517 ถึงแม้ว่าจะมีเหตุการณ์รุนแรงเสียเลือดเนื้อแต่เหตุการณ์นี้ได้รับการจารึกไว้ว่าเป็น ‘ชัยชนะของประชาชน’ และเนื่องจากช่วงที่ประเทศอยู่ภายใต้การปกครองแบบเผด็จการและประชาชนไม่มีสิทธิ์เรียกร้องความเป็นธรรมใดทำให้เกิดเป็นปัญหาสะสมมาในระยะยาว เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวประชาชนก็ออกมาประท้วงใช้สิทธิ์เรียกร้องความเป็นธรรมต่าง ๆ มากขึ้นไม่ว่าจะเป็นกลุ่มชาวนาและนักศึกษาท่ามกลางและการเติบโตของแนวคิดแบบสังคมนิยมในหมู่นักศึกษาก็ทำให้ฝ่ายอนุรักษ์นิยมเกิดความหวาดกลัว และในขณะเดียวกันประเทศเพื่อนบ้านรอบด้านก็กำลังมีกระแสเคลื่อนไหวประเทศไปสู่การเป็นสังคมนิยม (iLaw, 2022)

คุณหญิงวิมลผู้มีปณิธานชัดเจนและแรงกล้าในเรื่องของความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และมีความเป็นอนุรักษ์นิยมเนื่องจากเติบโตมาอย่างใกล้ชิดกับบิดาที่เป็นทหารที่รับใช้ชาติ เธอจึงมีบทบาทในการปลุกใจมวลชนให้ต่อต้านกระแสสังคมนิยมในหมู่นักศึกษาดังกล่าว เธอเป็นส่วนหนึ่งในความเคลื่อนไหวใหญ่ของฝ่ายอนุรักษ์นิยมที่รวมถึงสื่อและกลุ่มต่าง ๆ ที่ร่วมกันใส่ร้ายฝ่ายนักศึกษาจนเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลา พ.ศ. 2519 เมื่อกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งมาจากการจัดตั้งของทหารร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น ภารกิจแดง ลูกเสือชาวบ้าน นวพล และชมรมแม่บ้านซึ่งคุณหญิงมีบทบาทเป็นแกนสำคัญใช้กำลังเพื่อปราบปรามฝ่ายประชาชนและนักศึกษาจนทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บมากมาย

จากเหตุการณ์นี้จึงอาจทำให้ความเห็นต่อทมิฬย่นตีมีหลากหลาย เป็นนักประพันธ์ที่ชีวิตมีหลายแง่มุมให้ได้ทำความเข้าใจ อย่างไรก็ตาม หลังจากเหตุการณ์นั้นเธอก็ไม่เคยย้อนกลับไปพูดถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เคยเกิดขึ้นหรือเกี่ยวกับรายการวิทยุอื่นอีกเลย (ประปักษ์ประลัย, 2021)

เมื่อเหตุการณ์จบลง คุณหญิงวิมลได้เป็นสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน และต่อมาใน พ.ศ. 2520 ได้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2522 ได้เป็นสมาชิกวุฒิสภา และ พ.ศ. 2527 ได้เป็นผู้อำนวยการองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ชีวิตส่วนตัวของคุณหญิงวิมลนั้นไม่ราบรื่นนัก ชีวิตคู่เกิดความขัดแย้งรุนแรงถึงขั้นการดำเนินคดีเพื่อฟ้องหย่าด้วยการกล่าวหาว่าไม่ซื่อสัตย์ต่อสามี การถูกกล่าวหาและการดำเนินคดีครั้งนั้นทำให้ชื่อเสียงของเธอเสียหายไปมาก นอกจากนี้ในการดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิกเธอยังถูกบรรดาวุฒิสมาชิกเพศชายลงความเห็นให้ลาออกและถูกบีบออกในที่สุด (สุทธิวิภากร, 2552)

นอกจากงานเขียนของคุณหญิงวิมลจะสื่อสารเรื่องความรักและเทิดทูนชาติ ศาสน์ กษัตริย์แล้ว การได้รับความไม่เป็นธรรมจากเพศตรงข้ามส่งผลให้งานเขียนของเธอแฝงไปด้วยแนวคิดในเรื่องการสนับสนุนสิทธิสตรีให้มีความเท่าเทียมกับชายและการต่อต้านแนวคิดแบบปิตาธิปไตย คุณหญิง

วิมลสร้างตัวละครหญิงให้มีความแข็งแกร่ง กล้าหาญ ซาญฉลาด สามารถแก้ไขปัญหาและอยู่เคียงข้างชายได้ คุณค่าของสตรีเพศไม่ได้อยู่ที่สิ่งที่สังคมกำหนดไว้เช่น การเป็นกุลสตรีในทุกอิริยาบถ ต้องอดทน ยินยอมอยู่ภายใต้อำนาจของเพศชาย ไร้สินกำลัง อำนาจ หรือเสียงในการต่อสู้เพื่อตนเอง ดังจะเห็นได้ในนวนิยายเรื่อง *ทวิภพ* นี้เช่นเดียวกัน ตัวละครที่โดดเด่นจะเป็นหญิงเสียส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นคุณหญิงแสร้ นุ่ม ม้วน คุณหญิงมาลิดา และมณีจันทร์ ที่ถึงแม้จะต้องย้อนกลับไปสู่สมัยรัชกาลที่ 5 และอาจต้องยอมปรับเปลี่ยนกิริยาให้เข้ากับยุคสมัยบ้างซึ่งถือเป็นความชาญฉลาดอย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตาม มณีจันทร์มิได้ยอมละทิ้งตัวตน ความคิดอ่าน ความกล้าหาญ กล้าแสดงออก ที่เป็นบุคลิกที่แท้จริงของเธอไป และสุดท้ายก็เป็นที่ยอมรับของครอบครัวในความสามารถ และในความจริงใจของเธอที่มีต่อทุกคน ทุกชนชั้น

ผู้วิจัยจึงมองว่าบทประพันธ์เรื่อง *ทวิภพ* น่าสนใจที่จะนำมาแปลเป็นภาษาอังกฤษเพื่อการอนุรักษ์และเผยแพร่บทประพันธ์ที่เป็นของคนไทยที่มีลักษณะอันโดดเด่น มีเรื่องราวที่น่าสนใจ ให้ชาวต่างชาติได้เข้าถึง เป็นการรักษาวัฒนธรรมไทยไว้ในรูปแบบของการแปล และเป็นการส่งออกทรัพย์สินทางวรรณกรรมของไทยออกไปสู่เวทีโลก

ผู้วิจัยได้เลือกบทประพันธ์เรื่อง *ทวิภพ* ของทมยันตีมาแปลเนื่องจากนวนิยายเรื่องนี้มีความโดดเด่นน่าสนใจหลายประการ ความโดดเด่นที่ผู้วิจัยมองว่าน่าสนใจเป็นพิเศษคือด้านความหลากหลายของภาษาไทยที่มีทั้งภาษาไทยในยุคสมัยรัชกาลที่ 5 และภาษาไทยยุครัชกาลที่ 9 อยู่ในบทสนทนาของตัวละคร รวมถึงสิ่งที่โดดเด่นอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างในวิถีชีวิตของแต่ละยุคสมัย การนำเสนอความน่าสนใจในแง่ของความแฟนตาซีโดยการเดินทางข้ามเวลาผ่านกระจก การนำเสนอวัฒนธรรมและความเป็นอยู่แบบไทยในยุคสมัยรัชกาลที่ 5 และมีเรื่องราวอิงประวัติศาสตร์ที่สำคัญของประเทศไทยช่วงที่ไทยต้องเจรจาแบ่งดินแดนกับชาวต่างชาติที่เข้ามารุกรานเพื่อรักษาความเป็นเอกราชของประเทศเอาไว้ ทั้งยังเป็นการนำเสนอเรื่องความรักระหว่างตัวละครเอก ความกล้าหาญของนางเอก ความผูกพันระหว่างแม่และลูก และความสนิทสนมระหว่างเพื่อน

เรื่องย่อของบทประพันธ์ชิ้นนี้คือตัวเอกหญิงของเรื่องมีชื่อว่ามณีจันทร์ เป็นสาวสังคมชั้นสูงสมัยใหม่อย่างเต็มตัว เป็นบุตรสาวของเอกอัครราชทูตไทยที่ได้ไปเติบโตและศึกษาเล่าเรียนในต่างแดนเป็นคนค่อนข้างใจร้อน เอาแต่ใจ แต่ก็มีความจริงใจตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่นและมีความจริงใจต่อครอบครัว นอกจากนี้ยังเป็นคนที่ชอบสะสมของเก่า ช่วงที่เธอกลับมาอยู่ที่ประเทศไทยกับมารดา ได้บังเอิญไปพบกระจกสมัยเก่าบานหนึ่ง ณ ร้านขายของเก่าลับแล เมื่อเธอได้ซื้อกระจกบานนั้นกลับมาไว้ที่บ้าน เธอพบว่าตนเองสามารถเดินทางผ่านกระจกกลับไปสู่สมัยรัชกาลที่ 5 และได้พบกับคุณหลวงอัครเทพวรากร ผู้ที่เธอได้ตกหลุมรักจากภาพถ่ายที่เธอได้เคยเห็นตั้งแต่ในยุคปัจจุบัน ในการเดินทางไปกลับของเธอแต่ละครั้ง เธอพยายามค้นหาว่าจุดประสงค์ที่แท้จริงที่ทำให้เธอเดินทางไปมาได้เช่นนี้คืออะไร มีภารกิจใดที่เธอจะต้องกระทำให้สำเร็จ จนเธอได้ค้นพบว่าเธอสามารถใช้

ประโยชน์ความรู้ในด้านภาษาของเธอเพื่อช่วยคุณหลวงอัครเทพวรากร และข้าราชการไทยที่มีหน้าที่
เจรจาเรื่องแบ่งดินแดนในครั้งนั้น ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เหตุการณ์นี้ทำให้เธอตระหนักได้ว่าคนไทย
ไม่ว่าจะยุคใดก็พยายามอย่างสุดความสามารถที่จะดูแลรักษาประเทศนี้ไว้เป็นอย่างดีอยู่เสมอ และใน
ที่สุดก็ถึงเวลาที่เธอจะต้องเลือกระหว่างชีวิตปัจจุบันที่เพียบพร้อมทุกอย่าง และชีวิตในอดีตที่บุรุษอัน
เป็นที่รักของเธอมิชีวิตอยู่ มณีจันทร์เลือกที่จะอยู่ในอดีตกับบุรุษผู้เป็นที่รัก เพราะนอกเหนือจากความ
รักแล้ว เธอเชื่อว่าเธอสามารถทำประโยชน์ให้ประเทศไทยในยุคอดีตได้มากกว่าเมื่อเธออยู่ในภพ
ปัจจุบัน เธอจึงกลับมาราบลาสามารถตาของเธอเป็นครั้งสุดท้ายพร้อมกับคุณหลวง ๆ และหลังจากที่เธอ
และคุณหลวง ๆ เดินทางกลับไปยังสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นครั้งสุดท้าย กระจกก็แตก ประตูวิภพปิดตาย
ตลอดกาล

ในปาฐกถาพิเศษชุด วีรชนที่ถูกสร้าง-วีรชนที่ถูกลืม จัดทำโดยภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะ
อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในหัวข้อเรื่อง “จินตภาพแห่งการสูญเสีย กับ ชาตินิยมแนวรัก
โรแมนติก” ใน *ทวิภพ ของทมยันตี* บรรยายโดย ผศ. ดร. ชุตินา ประภาศวุฒิสาร เมื่อวันที่ 25
มีนาคม 2558 (เว็บไซต์ประชาไท, 2015) ได้มีการวิเคราะห์ วิจัย และให้แง่คิดที่น่าสนใจเป็นอย่าง
มากเกี่ยวกับนวนิยายเรื่อง *ทวิภพ* โดยอาจสรุปได้ดังนี้ว่า

นักอ่าน นักวิจัย นักวิชาการส่วนใหญ่จะมุ่งประเด็นเรื่อง *ทวิภพ* ว่าเกี่ยวข้องกับความรักชาติ
การย้อนกลับไปกู้ชาติ ความเป็นชาตินิยม และสิทธิสตรี หากแต่มีบางประเด็นที่ถูกหลงลืมไป นั่นคือ
ประเด็นที่มณีจันทร์ได้ยินเสียงแว่ว หรือเห็นภาพหลอนก่อนที่จะเริ่มเดินทางข้ามภพกลับไปในอดีต ตัว
ละครมณีจันทร์เปรียบเสมือนสังคมไทยในยุคปัจจุบันที่กำลังก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วพร้อมกับ
สังคมไทยที่โอบรับวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้นเรื่อย ๆ จนวัฒนธรรมไทยถูกมองว่าล้าสมัย และเป็นสิ่ง
ที่ไม่พึงประสงค์ คนไทยยุคปัจจุบันพยายามสร้างอัตลักษณ์ขึ้นมาใหม่ให้มีความเป็นนานาชาติมากขึ้น
และหนีห่างอัตลักษณ์ความเป็นไทยดั้งเดิม แต่ความเป็นไทยก็ยังตามหลอกหลอน ซ่อนอยู่ทุกแห่งหน
ดังเช่นเสียงแว่วในจิตสำนึก ความเป็นไทยดั้งเดิมที่เราเริ่มสูญเสียไปนั้นเป็นสิ่งที่เราทุกคนโหยหาอยู่ลึก
ใช้ชีวิตในปัจจุบันดำเนินไปอย่างรวดเร็วจนผู้คนหลงลืมอดีตและอดีตก็พร้อมจะเลื่อนหายไปอยู่เสมอ
ดังเช่นร้านขายของเก่าที่มณีจันทร์ไปพบกระจก เพราะเมื่อเธอพยายามตามหาร้านนั้นอีกครั้ง ร้าน
กลับหายไป การที่มณีจันทร์มองเห็นตัวเองในกระจกراءเป็นภาพของหญิงโบราณ นั้นหมายถึงตัวตนที่
แท้จริงของเธอที่ถูกกดทับไว้ มองเห็นได้ผ่านกระจกراءเท่านั้นซึ่งกระจกراءบานนี้เป็นสิ่งที่ไม่มีความ
ต้องการ สื่อถึงความเป็นไทยที่ถูกทอดทิ้ง เป็นการเปรียบเทียบที่เห็นภาพชัดเจนกับสังคมในปัจจุบันที่
ความเป็นไทยแบบโบราณดั้งเดิม ความรักชาติ ขนบธรรมเนียมหลายอย่างกำลังถูกกดทับและพร้อม
จะเลื่อนหายไป ซึ่งเป็นการตีความที่ลึกซึ้งและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง คนรุ่นใหม่ก็เปรียบเหมือนมณี
จันทร์ที่มีความขยันขันแข็งในตัวเอง จะเป็นตะวันตกก็ไม่ได้ไม่สุดเพราะยังเป็นคนไทย แต่ในความเป็น
คนไทยก็กลับไม่มีความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยเลย จึงทำให้อัตลักษณ์มีความบกพร่อง ทมยันตีอาจมอง

ว่าสิ่งนี้กำลังเป็นปัญหาของสังคมไทยยุคปัจจุบัน จึงพยายามชี้ให้เห็นผ่านนวนิยายเรื่องนี้ และเพิ่มเติมในส่วนที่ผู้ปกครองชาติบ้านเมืองสมัยก่อนได้ทุ่มเทอย่างมากในการรักษาชาติบ้านเมืองจากการถูกรุกรานของชาวตะวันตกที่คนยุคปัจจุบันยกย่องหนักหนา เพื่อปลุกสำนึกความตระหนักถึงความรักชาติและความสำคัญของผู้ปกครองชาติในตัวคนยุคใหม่ผ่านตัวละครของมณีจันทร์ ท้ายที่สุดแล้วมณีจันทร์ก็พบตัวตนและความสุขที่แท้จริงเมื่อย้อนตัวเองกลับไปสู่ยุครัชกาลที่ 5 เพราะได้ค้นพบอัตลักษณ์แท้จริงของตนเองและที่นั่นเธอจึงได้พบรักแท้ เป็นการสื่อเป็นนัยยะว่าหากคนไทยสามารถเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับรากเหง้าของตนก่อนที่วัฒนธรรมตะวันตกจะแทรกซึมเข้ามาได้ ก็จะพบความสุขได้เช่นเดียวกัน

ความน่าสนใจของตัวบทเรื่อง *ทวิภพ* ก็ได้รับการสะท้อนอีกแง่มุมหนึ่งออกมาโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทอแสง เชาวร์ชติ ในบทความหัวข้อ *For the love of the mother(land): psychoanalysis ad nationalism in two Thai novels by Thommayanti (Chaochuti, 2015)* ที่เปรียบเทียบประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 ในเรื่อง *ทวิภพ* ว่าเป็น golden period หรือช่วงเวลา *Jouissance* และความเป็นปัจจุบันที่วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาแทรกซึมเปรียบเสมือนความเป็นอื่น การทำจิตวิเคราะห์ตัวละครมณีจันทร์มองได้ว่าเธอสนิทกับมารดาและรักมารดามาก จนมองบิดาว่าเป็นอื่นเพราะว่ามารดาเลือกที่จะไปอยู่เคียงข้างข้างบิดาแม้มณีจันทร์จะขอร้องให้อยู่กับเธอ

เมื่อคนเราเกิดมองบางสิ่งว่าเป็นอื่นที่มาจากสิ่งที่รักไปจะมีปฏิกิริยา 2 แบบ อย่างแรกคือมองว่าสิ่งที่เป็นอื่นนั้นเป็นสิ่งที่น่าพึงพอใจสำหรับสิ่งที่รักและต้องการจะเป็นสิ่งนั้นให้ได้ หรืออย่างที่สองคือพยายามดึงดูความเป็นอื่นนั้นเข้ามาหาตนเองเพราะมองว่าเป็นสิ่งที่น่าพึงพอใจ ในที่นี้คือเมื่อบิดาเป็นนักการทูตที่มีความสำคัญต่อชาติบ้านเมือง และมารดาเป็นผู้หญิงที่คอยอยู่เคียงข้างบิดาของเธอในทุกสถานการณ์ มณีจันทร์อาจต้องการเลือกที่จะเป็นแบบบิดาให้ได้เพื่อที่จะดึงดูมารดาผู้เป็นที่รักมาหาเธอ หรือเธอจะเลือกปฏิบัติตนแบบมารดาเพื่อดึงดูสิ่งที่มารดารักเข้าหาเธอ ไม่ว่ามณีจันทร์จะมีปฏิกิริยาแบบแรกหรือแบบที่สอง ความต้องการสุดท้ายของเธอก็คือความต้องการดึงดูสิ่งที่เป็นที่รัก นั่นคือมารดาของเธอ เพื่อที่เธอจะได้อยู่ในห้วงแห่งความ *Jouissance* นั้นเอง ดังนั้นเมื่อมณีจันทร์ได้รับโอกาสให้มีความสำคัญต่อชาติบ้านเมือง เธอจึงเลือกกระทำสิ่งนั้นอย่างตั้งใจเพื่อที่จะได้กลายเป็นสิ่งที่น่าพึงพอใจของมารดาเฉกเช่นบิดาของเธอ มณีจันทร์มีความแน่วแน่ว่า ด้วยความสามารถด้านการทูตและภาษา รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่เธอจะตั้งใจค้นคว้า เธอจะต้องเปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์ที่เธอมีโอกาสเผชิญอยู่ให้ได้ แต่หลังจากที่ได้เดินทางไปมาระหว่างอดีตกับปัจจุบันอยู่สักพัก เธอจึงได้เข้าใจว่าเธอไม่อาจเปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์ได้ ทุกสิ่งที่เธอตั้งใจว่าจะทำให้ได้ คนในยุคก่อนก็ได้พยายามมาก่อนหน้าเธอแล้วทั้งสิ้น หลังจากที่ได้เรียนรู้และเข้าใจในจุดนี้เธอก็เริ่มยอมรับในความสามารถของบรรพบุรุษและยอมรับว่าเธอไม่มีอำนาจเปลี่ยนแปลงประเทศหรือกลายเป็นสิ่งที่น่าพึงพอใจของแม่ในแบบที่บิดาของเธอเป็นได้ เธอจึงเริ่มให้ความสำคัญ

กับปฏิภิกิริยาที่สองนั้นคือการปฏิบัติตนแบบมารดาของเธอเพื่อตึงดูดสิ่งที่น่าสนใจเข้าหาเธอ นั่นคือ หลวงเทพ เธอจึงเริ่มเรียนรู้อริเป็นกุลสตรีในแบบที่หลวงเทพจะพึงใจ และปรับเปลี่ยนภิกิริยามารยาทให้ เข้ากับสังคมของหลวงเทพให้ได้ และจบด้วยการที่มณีนันท์เลือกอยู่ในสมัย ร. 5 และติดตามหลวง เทพไปทุกแห่งดังเช่นที่มารดาของเธอปฏิบัติต่อบิดาของเธอ

การวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ชี้ให้ผู้อ่านนวนิยายของทมยันตีได้ข้คิดและมองจากอีกมุมหนึ่งว่าต่อ ให้ตัวละครหญิงของทมยันตีมีบทบาทห้าวหาญ เข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว มีความเป็นนักสู้มากเพียงใด สุดท้ายแล้วสตรีก็ย้งต้องให้ความสำคัญกับบทบาทความเป็นแม่และภรรยามากกว่าการต่อสู้เพื่อชาติ หรือไม่ จะเป็นไปได้จริงหรือที่สตรีจะสามารถทำทั้งสองอย่างได้ ทั้งการต่อสู้เพื่อชาติบ้านเมืองและการ เป็นแม่และภรรยา ดังเช่นมณีนันท์ที่สุดท้ายก็เลือกบทบาทการเป็นภรรยาของหลวงเทพ และยอม อ่อนให้แก่ความรักมากกว่าที่จะพยายามต่อสู้เพื่อชาติบ้านเมืองต่อไปเพื่อให้เธอได้เป็นสิ่งที่น่าพึงใจ สำหรับมารดาของเธอดังเช่นที่บิดาของเธอเป็น

บทประพันธ์เรื่อง *ทวิภพ* นี้ได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ทั้งหมด 2 ครั้ง ใน พ.ศ. 2533 และ พ.ศ. 2547 และดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ 2 ครั้ง ใน พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2554 นอกจากนี้ ยังได้รับการดัดแปลงเป็นละครเวทีทั้งหมด 2 ครั้งคือใน พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2554 และตัวเล่มมีการ ตีพิมพ์ซ้ำทั้งหมด 168 ครั้งตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2558 (Wikipedia, 2023)

ในนวนิยายเรื่องนี้ มีตัวละครต่าง ๆ แบ่งเป็น 2 ยุคคือยุครัชกาลที่ 5 และยุครัชกาลที่ 9 แจก แจงออกมาได้ดังนี้

ตัวละครในสมัยรัชกาลที่ 5

ชื่อตัวละคร	บทบาท
1. หลวงอัครเทพวรากร	พระเอกของเรื่อง เป็นนักเรียนนอก เคยศึกษาที่ประเทศ อังกฤษ เป็นข้าราชการอยู่ในกระทรวงต่างประเทศ และ ต่อมาได้รับตำแหน่งเป็นเอกอัครราชทูตไทยประจำ สหรัฐอเมริกาเป็นคนแรก
2. เจ้าคุณวิศาลคดี	ข้าราชการชั้นสูง กรมเจ้าท่า (กระทรวงต่างประเทศ) เป็น ผู้บังคับบัญชาของหลวงเทพ ๆ มีตำแหน่งทางสังคมสูง ฐานะดีเพราะมีภรรยาหลายคน เป็นที่เคารพและนับหน้าถือ ใจ เป็นตัวละครที่มีความลึกซึ้งเพราะเป็นคนที่ขายกระจก แห้งทวิภพให้มณีนันท์เดินทางกลับมาในสมัย ร. 5 เพื่อมา ช่วยบ้านเมือง

3. คุณหญิงแสร้ง	มารดาของหลวงอัครเทพรารกร เป็นหญิงหม้าย มีฐานะดี มีทรัพย์สินสมบัติมาก มีบริวารมาก มีหน้ามีตาในสังคมด้วยยศตำแหน่งของสามีที่เสียไป และยศตำแหน่งของลูกชาย
4. ม้าว	บริวารของคุณหญิงแสร้งที่ได้รับมอบหมายให้เป็นบ่าวพี่เลี้ยงของมณีจันทร์
5. ทนายหน้าหอของหลวงเทพ ฯ	บ่าวผู้ชายที่เป็นคนรับใช้ของหลวงเทพ

ตารางที่ 1 ตัวละครในนวนิยายเรื่อง ทวิภพ ที่อยู่ในรัชกาลที่ 5

ตัวละครในสมัยรัชกาลที่ 9

ชื่อตัวละคร	บทบาท
1. มณีจันทร์	นางเอกของเรื่อง เป็นธิดาของเอกอัครราชทูตไทย และเป็นสาวสังคม เต็มโตต่างประเทศ การศึกษาดี มีความมั่นใจในตัวเองสูง
2. คุณมาลิตา	มารดาของมณีจันทร์ เป็นภริยาทูต ครอบครัวมีฐานะดีอยู่ในสังคมที่มีระดับมาตั้งแต่เล็ก
3. ตรอง	เพื่อนสนิทของมณีจันทร์ เรียนที่ต่างประเทศด้วยกัน เรียนสูง จบการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความรอบรู้ อารมณ์ดี เป็นที่ปรึกษาของมณีจันทร์อยู่เสมอ
4. กุลวรางค์	เพื่อนสนิทของมณีจันทร์ตั้งแต่เด็ก เป็นสาวสังคมเหมือนกัน อยู่ในสังคมระดับเดียวกัน ครอบครัวทำธุรกิจ
5. ไรวัดิ	ชายที่หมายปองมณีจันทร์ เป็นบุตรชายของทหารยศสูง ไรวัดิเองดำเนินรอยตามบิดาโดยรับราชการเป็นทหาร เป็นคนตรง ไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ
6. นุ่ม	หัวหน้าแม่บ้านของคุณมาลิตา และเป็นพี่เลี้ยงของมณีจันทร์ตั้งแต่เด็ก
7. คุณย่าของกุลวรางค์	เป็นผู้ที่มีอายุยืนมากกว่า 4 แผ่นดิน ตั้งแต่รัชกาลที่ 5 - 9 เป็นตัวเชื่อมระหว่าง 2 ภพ และให้ความกระจ่างเกี่ยวกับชีวิตของมณีจันทร์ในยุครัชกาลที่ 5

ตารางที่ 2 ตัวละครในนวนิยายเรื่อง ทวิภพ ที่อยู่ในรัชกาลที่ 9

จะเห็นได้ว่าตัวละครในรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 9 ของนวนิยายเรื่องนี้มีความเป็นคู่ขนานอยู่บ้างเช่นคุณหญิงแสร้งกับคุณมาลิตา มีบทบาทเป็นแม่และเป็นนายผู้หญิงของบ้าน หลวงเทพกับไรรวัต เป็นชายที่หมายปองมณีจันทร์ ต่างมียศศักดิ์สูง ฐานะดี รับราชการเหมือนกัน และม้วนกับนุ่ม เป็นคนรับใช้ สะท้อนถึงความเป็นทวิภพ คือสองภพทับซ้อนกัน มีความเป็นคู่ขนาน ตัวละครแต่ละตัวที่อยู่ในแต่ละยุคของเรื่องนี้มีบทบาท และสถานะทางสังคมต่าง ๆ กันไป

เนื่องจากนวนิยายมีความผสมผสานระหว่าง 2 ยุคในเรื่องเดียวกัน ผู้ประพันธ์มีการใช้ทั้งภาษาที่สื่อถึงความเป็นภาษาเก่า ภาษายุคปัจจุบัน และทำเนียบภาษาต่าง ๆ กันในการแบ่งแยกและแสดงบทบาททางสังคมของตัวละครในการเขียนนวนิยายเรื่องนี้เพื่อสะท้อนถึงตัวละครที่เกิดและใช้ชีวิตอยู่ในยุคที่ต่างกัน ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ค่อนข้างเฉพาะตัวในวัฒนธรรมและภาษาไทย ภาษาที่ตัวละครจากแต่ละยุคใช้ในเรื่องนี้ก็มีความแตกต่าง ภาษาของตัวละครในสมัย ร. 9 มีความทันสมัยกว่า มีบทสนทนาพูดจาหยอกล้อ มุกตลกระหว่างเพื่อนฝูง การเกี่ยวพาราสีกันระหว่างชายหญิง ในขณะที่ภาษาที่ตัวละครในสมัย ร. 5 ใช้นั้นจะมีความเป็นภาษาเก่า เช่น การใช้สรรพนาม คำศัพท์ และสำนวนเก่า ที่เมื่อผู้อ่านได้อ่าน จะรับรู้ถึงความเนิบช้า ความเรียบร้อย หรือสถานะทางสังคมที่เด่นชัดระหว่างนายกับบ่าว เหล่านี้เป็นต้น

ในการคัดสรรตัวบทที่เป็นภาษาเก่าเพื่อนำมาแปล ผู้วิจัยได้ศึกษาและพบความหมายของคำว่าภาษาเก่าหรือ archaism และวิธีการจำแนกภาษาเก่าจากภาษาปัจจุบัน ความรู้นี้เป็นประโยชน์สำหรับผู้วิจัยในการคัดสรรตัวบทได้ถูกต้องมากขึ้น ความหมายของคำว่าภาษาเก่าหรือ archaism ตามนิยามของ David Crystal (Crystal, 2008) กล่าวว่า

“Archaism refers to any term in relation to any field of ”language structure for an old word or phrase or structure no longer in use whether spoken or written”. Archaic words can be found in poetry, nursery rhymes, historical novels, biblical translations, and place names.”

อาจกล่าวให้เข้าใจได้ง่ายกว่าภาษาเก่าคือคำใด ๆ ที่ไม่มีการใช้อีกแล้วในปัจจุบันไม่ว่าจะอยู่ในภาษาพูดหรือภาษาเขียน และภาษาเก่าอาจจำแนกได้ทั้งหมด 3 ระดับ ตามการจำแนกของ I.R. Galperin (Galperin, 1971) นั่นคือ

1. Obsolescent หมายถึงเป็นคำที่อยู่ในขั้นตอนของการพ้นสมัย นั่นคือมีการใช้น้อยลงมากแล้ว เช่น หล่อน อีฉั่น
2. Obsolete หมายถึงคำพ้นสมัยที่ไม่มีใครใช้อีกต่อไปแล้วแต่ยังเป็นที่รู้จักและเข้าใจในวงเจ้าของภาษา เช่น ขอรับ ดอก เจ้าคะ
3. Archaic proper หมายถึงคำที่ไม่มีการใช้และไม่เป็นที่รู้จักอีกต่อไป เช่น เกือกติดกีบ สี ลิ่นจี๋จิม หอนั่ง

Galperin ยังกล่าวอีกว่าคำที่เป็น archaism ถึงแม้จะไม่มีการใช้แล้วแต่จะมีคำใหม่ ๆ เกิดขึ้นมา แทนที่คำที่หายไปนั้น ๆ

ประเด็นที่น่าสนใจในการแปลนวนิยายเรื่องนี้คือเรื่องของภาษาไทยในบทสนทนาของตัวละครในสมัย ร. 5 ซึ่งเป็นภาษาที่สื่อถึงความย้อนยุค และการถ่ายทอดภาษาย้อนยุคนั้นให้เป็นภาษาอังกฤษในตัวบทแปล เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกและจินตนาการที่เป็นไปในทางเดียวกับผู้อ่านภาษาต้นทาง ที่รู้สึกถึงความแตกต่างของยุคสมัยเมื่ออ่านบทสนทนาของตัวละครยุค ร. 5 เทียบกับบทสนทนาของตัวละครยุค ร. 9 ในเล่มเดียวกัน เนื่องจากหากผู้วิจัยละครถ่ายทอดภาษาเก่าในภาษาไทยให้เป็นภาษาเก่าในภาษาอังกฤษ ผู้อ่านตัวบทแปลอาจเกิดความสับสนได้ หรืออาจสูญเสียอารมณ์ที่ผู้เขียนมีเจตจำนงที่จะสื่อไปในการแปล ความสนุกและอารมณ์ที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่งในเรื่องของภาษาต่างยุคสมัยในเรื่องอย่างเช่น ในครั้งแรก ๆ ที่มณีจันทร์เดินทางย้อนยุคไปพบกับหลวงเทพ และคุณหญิงแสร้ มณีจันทร์ใช้ภาษาแบบยุคปัจจุบันในขณะที่หลวงเทพและคุณหญิงแสร้ใช้ภาษาเก่า ดังนั้นในบทสนทนาที่ตัวละครเหล่านี้มีการปฏิสัมพันธ์กันจะต้องแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในภาษาที่สื่อสารของคนสองยุค นอกจากนี้ยังมีบทสนทนายาระหว่างมณีจันทร์และบ่าวม้วนที่เรียกได้ว่าอยู่คนละระดับชั้นในสังคมโบราณ สาวสมัยใหม่และบ่าวยุคโบราณ มีความแตกต่างทั้งภาษาและสถานะทางสังคม ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นความท้าทายในการแปลนวนิยายเรื่อง *ทวิภพ*

ชมพูท เหลืองสมบูรณ์ (เหลืองสมบูรณ์, 2561) ได้จัดทำงานวิทยานิพนธ์ชิ้นหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เปรียบเทียบการนำเสนอ *ทวิภพ* ในรูปแบบต่าง ๆ ภายใต้วลีเรื่อง “เปรียบเทียบการเล่าเรื่อง สัมพันธบท และบริบทของนวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ กรณีศึกษา: *ทวิภพ*” และได้ตั้งข้อสังเกตและกล่าวถึงประเด็นความแตกต่างด้านภาษาในตัวบทของ *ทวิภพ* ไว้เช่นเดียวกัน ชมพูทกล่าวว่าในการวิจัยของเธอพบว่าการใช้ภาษาในเรื่อง *ทวิภพ* มีความแตกต่างโดยผู้แต่งมีการใช้ทั้งภาษาปัจจุบัน (รัชกาลที่ 9 ขณะนั้น) และภาษาในรัชกาลที่ 5 ที่ตัวละครในอดีตใช้ ความแตกต่างที่โดดเด่นคือการใช้คำราชาศัพท์ที่แสดงบทบาทของแต่ละบุคคลที่มีการกล่าวถึงในบทต่างๆ อาทิ เจ้านาย บ่าว เป็นต้น และการใช้คำทับศัพท์สมัยก่อนที่ไม่ใช่แล้วในปัจจุบัน เช่น เช่น อีหروب = Europe, เป็ดสะก๊าด = First Class, กัมมาจล = Commercial, บริเตน = Britain, ซิกาเรต = Cigarette นอกจากนี้ยังมีการสอดแทรกความแตกต่างทางด้านภาษาระหว่างอดีตกับปัจจุบันเอาไว้ด้วย เช่น

คนเจ็บตาปรือถาม หญิงสาวยิ้มกว้าง หันกลับมาแก้มลงแตะริมฝีปากลงบนหน้าผากที่คลายความร้อนลง “สวีสวีคะ” “แปลว่าอะไร” (ศิริไพบูลย์, 2558) (บทที่ 11 หน้า 125)

“หล่อนอยู่สภาอุณาโลมหรือ?” “อะไรนะคะ?” มณีจันทร์ชะงัก “แปลกนะ เราพูดภาษาไทยเหมือนกัน บางอย่าง...เรากลับไม่เข้าใจกันก็มี” (ศิริไพบูลย์, 2558) (บทที่ 12 หน้า 143) เป็นต้น

จากการศึกษาข้างต้นและมีการพบความแตกต่างในการใช้ภาษาของตัวบทต้นฉบับ จึงเป็นที่น่าสนใจว่าในการแปลจะสามารถสร้างความแตกต่างให้เห็นชัดเช่นเดียวกันได้หรือไม่ ในการเลือกประเด็นดังกล่าวนี้ผู้วิจัยได้ศึกษากรณีศึกษาการแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษของวรรณกรรม ที่มีตัวละครและบทพูดในสมัยช่วงรัชกาลที่ 5 ว่าบทสนทนามีลักษณะอย่างไร การถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษใช้กลยุทธ์ใด และมีการแปลให้เป็นภาษาเก่าเช่นเดียวกันหรือไม่

ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษา 2 กรณีศึกษา นั่นคือ *ทวิภพ* ที่สร้างในรูปแบบของภาพยนตร์ภายใต้ชื่อเรื่องว่า *The Siam Renaissance* ที่ออกฉายใน พ.ศ. 2547 กำกับโดย สุรพงษ์ พินิจคำ ที่มีการแปลคำบรรยายบทภาพยนตร์เป็นภาษาอังกฤษ และตัวบทเรื่อง *สี่แผ่นดิน* ของ มรว. คึกฤทธิ์ ปราโมช แปลโดย Marcel Barang เนื่องจากเป็นตัวบทชนิดวรรณกรรมเช่นเดียวกัน มีเหตุการณ์เกิดขึ้นในสมัย ร. 5 เช่นเดียวกัน และมีบทสนทนามีตัวละครหลากหลายชนชั้นคล้ายคลึงกัน จึงน่าสนใจว่าผู้แปลใช้กลยุทธ์ใดในการแปลภาษาที่ตัวละครยุคสมัย ร. 5 ใช้ให้เป็นภาษาอังกฤษ

1. ทวิภพ *The Siam Renaissance* พ.ศ. 2547 กำกับโดย สุรพงษ์ พินิจคำ

ตัวอย่างที่ผู้วิจัยเลือกมาเทียบเคียงแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

The Siam Renaissance		
ต้นฉบับ (นาฬิกาที่ 1:06:44 – 1:03:52) หลวงเทพ มณีจันทร์ และหลวงราชไมตรี	บทแปล	คำอธิบาย
<p>หลวงเทพ: แม่มนี ข้าเกิดที่แม่น้ำสายนี้ และข้าจะตายกับแม่น้ำสายนี้ อังกฤษกับฝรั่งเศสมันพร้อมจะผ่าเราออกเป็นสองซีกเหมือนผ่าขนมปัง</p> <p>มณีจันทร์ : แล้วเราจะเอาอะไรไปสู้กับเขา</p> <p>หลวงเทพ : การต่อสู้เพื่อแผ่นดินนะ เราทำกันอย่างเงียบ ๆ ลับ ๆ ค่อยเป็นค่อยไป แม่มนี ที่นั่น ศูนย์กลางของแผ่นดิน อาวุธลับของเราอยู่ที่นั่น ห้องอาวุธลับที่เขาร่ำลือกัน อานุภาพมันอยู่เหนืออาวุธใด ๆ ทั้งปวง แม่มนี แสนยานุภาพที่จะสู้กับทั้งโลกได้ หากเจ้ายังสงสัยกับการปกป้องรักษาแผ่นดินของพวกเขา แสนยานุภาพที่พระเจ้าแผ่นดินทรงเก็บรักษาไว้ให้พวกเรา อาวุธลับในวังหลวง</p>	<p>Luang Thep: Manee, I was born by this river, and I will die by it. England and France are ready to split us into two, like they do an apple.</p> <p>Maneechan : Then why do we have to fight with them?</p> <p>Luang Thep : Fighting for our homeland is done in secret, making progress little by little. Manee, over there is the center of our homeland. Our secret weapons are there. The secret armory that it's rumoured, has power beyond description,</p>	<p>- คำที่บ่งชี้ถึงภาษาเก่าในต้นฉบับคือการใช้สรรพนามว่า ข้า เจ้า และการเรียกฝ่ายตรงข้ามว่า แม่</p> <p>- คำศัพท์ที่ไม่เป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบันแต่ยังเป็นที่รู้จักและเข้าใจ มีการใช้เพียงบางสถานการณ์ คำเหล่านี้เช่นคำว่า ดูแคลน ทั้งปวง แสนเชิฐ</p> <p>ในส่วนของคำแปล ไม่</p>

<p>หลวงราชไมตรี : หรือว่าคำรำลือ</p> <p>หลวงเทพ : องศาแวงที่ศูนย์</p> <p>หลวงราชไมตรี : เจ้าเชื่อคำรำลือนั้นหรือ แม่ มณี</p> <p>หลวงเทพ : อยู่ที่หอดูเวลาของชาวสยาม หลัง ประตูเนี้ยแหละคือสิ่งที่เจ้านะดูแคลน ลองเข้ามาดูกัน อาวุธของเราคืออะไร เนี้ย คืออาวุธที่พระเจ้าอยู่หัวทรงเตรียมให้กับเราทุกคน ร้อยปีหนึ่ง สยามจะมีปราชญ์ซักคนหนึ่งก็แสนเชียว สิ่งนี้แหละที่ทำให้ข้ายอมถวายกายถวายใจทั้งหมดของข้าได้ หวังเอาไว้คอยอดลูกอดหลาน หวังให้คนรุ่นต่อ ๆ ไปได้เข้าใจ และรู้จักอาวุธที่มีค่านี้ หวังให้คนรุ่นต่อ ๆ ไป เข้าใจว่าเรากำลังทำอะไรกันอยู่ในยุคของพวกเขา</p>	<p>Manee. It has the might to fight the entire world. If you still have doubts about how to safeguard our homeland, this is the power that His Majesty the King has saved for us. Secret weapons in the Royal Palace.</p> <p>Luang Ratchamaitri : Or it's just a rumour?</p> <p>Luang Thep : The Prime Meridian.</p> <p>Luang Ratchamaitri : Do you buy such a rumour, Manee?</p> <p>Luang Thep : At the Clock Tower of Siam, just behind this door is what you belittle. Let's go inside and see our weapons. These are the weapons that His Majesty the King has prepared for us all. In 100 years, Siam could hardly find itself such a sage. This is why I'm more than willing to devote my whole life to His Majesty, to express my pride in this to our descendants, hoping that they understand and know this valuable weapon. I hope that the next generations understand what we're doing in our time.</p>	<p>พบคำใดที่บ่งชี้ว่าเป็น ภาษาเก่า รูปประโยคต่าง ๆ เป็นแบบเดียวกันกับภาษาอังกฤษที่ใช้ทั่วไปในปัจจุบัน แม้ประโยคที่กล่าวว่า “เจ้าเชื่อคำรำลือนั้นหรือ แม่ มณี” ได้รับการแปลเป็นสำนวนค่อนข้างปัจจุบันคือ “Do you buy such a rumour, Manee?” ซึ่งเป็นแสดงและมีการเริ่มใช้คำว่า buy แทนคำว่า believe ที่บันทึกไว้ครั้งแรกใน ค.ศ. 1926 (etymonline.com) ซึ่งเป็นในช่วง 100 ปีที่ผ่านมา และในสมัยรัชกาลที่ 4 คำว่า buy ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้แทนคำว่า believe</p>
---	---	--

ตารางที่ 3 ตัวอย่างบทสนทนาของตัวละครในรัชกาลที่ 5 จากเรื่อง *The Siam Renaissance* แปลเป็นภาษาอังกฤษ

จากตัวอย่างข้างต้นเรื่อง *The Siam Renaissance* หรือ ทวิภพ ที่เป็นภาพยนตร์ออกฉายใน พ.ศ. 2547 นี้ ตัวบทได้รับแรงบันดาลใจมาจากบทประพันธ์เรื่อง *ทวิภพ* ของ ทมยันตี แต่ไม่ได้สร้างจากบท

ประพันธ์โดยตรง เนื้อเรื่องและบทสนทนาต่าง ๆ จึงจะไม่เหมือนในบทประพันธ์ต้นฉบับ และเรื่อง *The Siam Renaissance* นี้เริ่มดำเนินเรื่องตั้งแต่สมัย ร. 4 จึงย้อนหลังจาก *ทวิภพ* ของทมยันตีไปอีก และด้วยความที่เป็นบทภาพยนตร์ และการแปลซับไตเติ้ลบทภาพยนตร์จะมีข้อจำกัดมากกว่าการแปลวรรณกรรม เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องจำนวนคำและจำนวนตัวอักษรต่อบรรทัด ผู้วิจัยจึงไม่สามารถสังเกตความแตกต่างของภาษาทั้งที่ใช้พูดและใช้แปลระหว่าง 2 ยุคในเรื่องได้อย่างเด่นชัดมากนัก อาจกล่าวได้ว่าเนื่องจากการแปลซับไตเติ้ลที่เน้นให้ผู้ชมเข้าใจตามเนื้อเรื่องและภาพที่ถูกต้องต่อออกมาอย่างรวดเร็ว ย่อง่าย การแปลจึงไม่เป็นภาษาอังกฤษแบบโบราณที่ซับซ้อนเพราะอาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์นั้นและอาจลดทอนความเข้าใจและน่าสนใจของภาพยนตร์ลงซึ่งจะเกิดผลกระทบอื่น ๆ ในภาพรวมตามมา

2. สี่แผ่นดิน พ.ศ. 2496 ประพันธ์โดย มรว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

ตัวอย่างที่ผู้วิจัยเลือกมาเทียบเคียงแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

สี่แผ่นดิน บทที่ 1		
ต้นฉบับ	บทแปล	คำอธิบาย
แม่แฉ่ม : พลอย พลอยจำคำแม่ไว้ให้ดี ถ้าเจ้าจะมีลูกมีผัวต่อไปก็หาคนที่เขาใจเดียว อย่าไปได้ผัวเจ้าชู้เมียมาก จะต้องร้อนใจเหมือนแม่ แล้วก็อย่าไปเป็นเมีย น้อยใครเขาเป็นอันขาด จำไว้นะ	Mother Chaem: Phloi! Phloi, remember this: when the time comes, find yourself a faithful husband. Don't settle for a man collecting wives or you'll be distressed like your mother! And never be anyone's minor wife. Remember this.	บทพูดของแม่แฉ่มที่พูดกับพลอยที่เป็นบุตรสาว พลอยยังเป็นเด็กอายุ 10 ขวบ วัจนลีลาเป็นกันเอง และสนิทสนม การแปลค่อนข้างตรงตัว
แม่แฉ่ม : นิ่งเสียพลอย อย่าร้องไห้ไปเลยทูนหัวของแม่ แม่เป็นคนที่รักพลอยมากที่สุด ไม่มีใครจะรักลูกเกินไปกว่าแม่ได้ ไปเสียกับแม่เถิด แม่รักลูกจึงอยากให้ลูกได้ดี ไปอยู่ในวังที่ตาหนักเสด็จ อีกหน่อยก็จะสนุกสบาย ไม่คิดถึงบ้านเสียอีก แม่แฉ่ม : พลอย ขึ้นไปบนตึกไปกราบล่าเจ้าคุณพ่อเสีย เสร็จแล้วตามไปที่ท่า	Mother Chaem: Quiet, Phloi. Don't cry, my darling daughter. I am the one who loves you most. Nobody will ever love you more than I do. Do go with me. I love you so I want the best for you. At the palace, in Sadeit's quarters, before long you'll be in clover and won't miss this house again.	บทพูดของแม่แฉ่มที่พูดกับพลอยที่เป็นบุตรสาว พลอยยังเป็นเด็กอายุ 10 ขวบ วัจนลีลาเป็นกันเอง และสนิทสนม คำว่า ทูนหัว แปลว่า my darling daughter สนุกสบาย แปลว่า be in clover

<p>น้ำ แม่จะคอยอยู่ที่นั่น</p>	<p>Mother Chaem: Phloi, go to the main house and take leave of your Honoured Father, and when you are done go to the landing. I'll be waiting for you there.</p>	<p>กราบลาเจ้าคุณพ่อ แปลว่า take leave of your Honoured Father</p>
<p>คุณอุ้น : พลอย มานี้ จะไปกับแม่หรือ แม่ตัวดี ไปละก็ไปให้พ้นนยะ อย่าท่ากลับไปกลับมา จะเสียรัศมีแม่ ผู้ดีแปดสาแหรก ไป! ไปให้พ้น นังคนนี้ ลูกแม่ ลูกเสือ ลูกตะเข้เลี้ยงไม่ได้</p>	<p>Khun Un : Mae Phloi! Come here! So, you are leaving with your mother, aren't you, young pup? Leave then, and don't come back. We can't have you coming and going: your high and mighty mother would lose her dignity. Go then! Go away! You're your mother's daughter. Tiger cubs and crocodile hatchlings can't be nurtured.</p>	<p>คุณอุ้นเป็นพี่สาวต่างมารดาของพลอยที่รังเกียจแม่แ่ม แม่ของพลอย จึงรังเกียจลูก ๆ ของแม่แ่มด้วย วัจนลีลาเป็นลักษณะคนที่มีสถานะสูงกว่าพูดกับเด็กแบบค่อนข้างไปทางหยาบคาย เสียดสี และมีสำนวนไทยคือ “จะเสียรัศมีแม่ ผู้ดีแปดสาแหรก” ที่ได้รับการแปลว่า “your high and mighty mother would lose her dignity” จุดนี้สังเกตได้จากคำว่า ผู้ดีแปดสาแหรก เป็นคำพูดเชิงเหน็บแนมถึงคนที่ทำกริตรายเอาอย่างผู้ดี (Google Thai Dictionary by Oxford Languages) และคำว่า high and mighty ก็เป็นคำเหน็บแนมเช่นกัน วามหมายภาษาอังกฤษ</p>

		<p>ว่า thinking or acting as though one is more important than others (<i>Google English Dictionary by Oxford Languages</i>) ซึ่งเทียบเคียงกันได้แบบได้ความหมายสอดคล้องกันในภาษาปลายทาง ส่วนคำว่า แม่ตัวดี แปลเป็น young pup</p>
<p>พลอย : แม่จำนนอะไรนะแม่ แม่แฉ่ม : ตำหนักแพงลูก พลอย : แล้วโน่นละแม่ ที่ยอดสูงๆนั้น พระเจดีย์อะไร วัดอะไร จ๊ะแม่ ไหญ่โต เสียเหลือเกิน แม่แฉ่ม : ไม่ใช่วัดดอกลูก นั่นแหละวัง หลวงที่ลูกจะไปอยู่ละ ที่ยอดแหลมๆ สูงๆ นั่นคือยอดพระมหาปราสาท ที่เห็นเหมือนหลังคาโบสถ์นั่นคือ พระมณเฑียร ประเดี๋ยวเราไปขึ้นจาก เรือ ที่ท่าพระ แล้วเดินย้อนไปหน่อย ก็เข้าประตูศรีสุดาวงศ์ไปในวัง พลอย : แล้วเสด็จท่านประทับอยู่หลัง ไหนละแม่ ที่ยอดสูงๆนั้นหรือจ๊ะ แม่แฉ่ม : เปล่าลูก ท่านไม่ได้ประทับที่นั่นหรอก ถ้าแม่ไปทูลเสด็จว่า พลอยถามอย่างนี้ เป็นได้ทรงพระสรวลไปนานทีเดียว เสด็จท่านก็ประทับอยู่ที่ตำหนักของท่านอีกหลังหนึ่งต่างหาก มองจากนี้ไม่เห็น ... พลอย ! ออย่า</p>	<p>Phloi : What's that over there, Mother? Mother Chaem : That's a floating palace, of course. Phloi : And over there, Mother? Those tall spires, what stupa is this? What temple is it, so huge? Mother Chaem : It's no temple, child. That's the Royal Palace where you are going to stay. Those tall sharp spires, that's the Grand Palace. What you see like a temple roof is the Royal Household. In a moment we'll be landing at Tha Phra and then walk around a bit to enter the palace by the Srisudavongsa Gate. Phloi : Then where does Sadeit live? In those tall spires?</p>	<p>บทสนทนาระหว่างแม่แฉ่มกับพลอยระหว่างเดินทางโดยทางเรือเข้าวังที่เคยเป็นบ้านของแม่แฉ่ม เป็นครั้งแรกที่พลอยออกจากบ้านจึงรู้สึกตื่นตาตื่นใจและมีคำถามมากมาย วัจนลีลาเป็นกันเองและสนทนาสนม และมีคำศัพท์เฉพาะทางวัฒนธรรมหลายคำเช่น พระมณเฑียร ประตูศรีสุดาวงศ์ รวมไปถึงคำราชาศัพท์ เมื่อกล่าวถึงเสด็จ คำว่าพระมณเฑียร แปลว่า the Royal Household</p>

<p>ชะโงกจากเรือให้มากนัก เตี้ยวรวงลง น้ำไป</p> <p>พลอย : วังหลวงนี้เป็นของเสด็จหรือ จ๊ะแม่</p> <p>แม่แชนม์ : ไม่ใช่ วังหลวงก็เป็นของพระ เจ้าอยู่หัวท่านซีลูก ที่พลอยเห็นนั้น แหละ เป็นพระที่นั่ง ที่ประทับของท่าน ทั้งนั้น เสด็จและเจ้านายอื่นๆ ท่านมี ตำหนักอยู่ข้างใน ผู้ชายเข้าไปไม่ได้ มี แต่พวกเราผู้หญิง ล้วนๆ ถ้าผู้ชายเข้า ไปได้ แม่ก็ไม่ต้องทิ้งพ่อเพิ่มไว้ นี่เพราะ จนปัญญาแม่จริงๆ จึงไม่ได้เอามา</p> <p>พลอย : แล้วแม่จะไปอยู่กับพลอยใน นั้นหรือแม่</p> <p>แม่แชนม์ : แม่จะไปอยู่ก่อน แต่แล้วแม่ก็ จะต้องไปทำมาหากิน ... อย่าไปพูดถึง มันเลย ดูกันไปก่อนเถอะลูก</p>	<p>Mother Chaem : No, child. She doesn't live there at all.</p> <p>When I repeat your question to Sadeit, she'll laugh no end. She lives in another palace altogether we cannot see from here ... Phloi!</p> <p>Don't lean too far out, or you might fall into the water!</p> <p>Phloi : This Grand Palace, does it belong to Sadeit?</p> <p>Mother Chaem : Good gracious, no! It belongs to His Majesty the King. What you see here, all of it is the King's Halls. Sadeit and the other royals live in palaces in the Inner Court, where men are not allowed, only women like us. If men could get there, I wouldn't have had to leave Pherm behind. It's because I couldn't do anything about it that I didn't take him along.</p> <p>Phloi : Then are you going to stay with me in the palace, Mother?</p> <p>Mother Chaem : I shall for a while, but I must find some way of earning a living ... Let's not talk about this now. We'll see how it goes, child.</p>	
<p>แม่แชนม์ : คนเราบางคนมันช่างตาย</p>	<p>Mother Chaem : Some of us just</p>	<p>บทสนทนาวิจณลีลาเป็น</p>

<p>ยากเสียจริงๆ นะพิศนะ</p> <p>พิศ : บ่าวก็ว่าอย่างนั้นแหละเจ้าค่ะ</p> <p>แม่แ่ม : อ้อ! พลอย เวลาเข้าประตูละก็ ต้องข้ามธรณีประตูให้พ้นเทียวนะ อย่าไปเหยียบหรือเอาเท้าไปเตะเข้าเดี๋ยวจะเกิดเรื่อง</p>	<p>won't have the grace to die, don't you think?</p> <p>Phit : I should say so indeed!</p> <p>Mother Chaem : Oh! Phloi! When you go through the gate, you have to step over the threshold. Don't step on it or touch it with your foot or there will be trouble.</p>	<p>กันเองระหว่างแม่แ่มและพิศ บ่าวคนสนิท พิศมีสถานะทางสังคมที่ด้อยกว่าแม่แ่ม และบทสนทนาเป็นกันเองกับพลอย ที่มีคำชี้บ่งว่าเป็นลักษณะการพูดแบบภาษาเก่าคือมีการใช้คำว่า “เทียว” ซึ่งปัจจุบันไม่ใช่แล้ว ในคำแปลประโยคที่มีคำว่าเทียว ผู้แปลไม่ได้ใช้คำเก่าในที่นี้ แต่ผู้แปลใช้กลยุทธ์เพิ่มคำเก่า หรือการพูดให้มีความรู้สึกโบราณ สอดแทรกไว้เป็นระยะ ๆ เช่น 1) การใช้คำว่า Mother แปลคำว่าแม่ ซึ่งถือว่าเป็นคำโบราณ 2) การใช้คำว่า shall 3) การใช้คำว่า Do ขึ้นต้นประโยค เช่น Do come with me</p> <p>สำนวนที่แม่แ่มพูดว่า คนเราบางคนก็ตายยากเสียจริง ๆ แปลว่า Some of us just won't have the grace to die ซึ่งมีนัยยะความเหน็บแนมที่</p>
--	--	--

<p>คุณสาย : นี่กินข้าวกันมาแล้วหรือยัง</p> <p>แม่แชน : โถ! พอลอยลูกแม่ ตั้งแต่เช้ามายังไม่ได้กินข้าวเลย นี่ก็สายจนปานนี้แล้ว</p> <p>คุณสาย : พุทโธ่แม่แชน มัวแต่ทะเลาะกับพี่เสียจนลูกเต้าอดข้าว นี่มีหิวแยแล้วหรือ กินนี่เล่นไปก่อนนะ พอลอย ป้าจะให้เขาไปจัดสำรับมาให้เดี๋ยวนี้</p> <p>แม่แชน : กินอะไรกันก่อนเถิดพอลอย แม่ก็หิวเหมือนกัน อยู่ที่นี่ไม่ต้องกลัวใคร เขามาดูถูกหรือก ต้องถือเสียว่าที่นี่เป็นบ้านของแม่ ดีกว่าบ้านปากข้างโน้น เป็นไหนๆ แหม ! ดีจริง ไม่ได้กินมาเสียนาน</p> <p>คุณสาย : จะไปจะมาก็ไม่รู้จักกัน ถ้ารู้ตัวก่อนฉันจะได้หาของที่แม่แชนชอบไว้ให้กิน</p> <p>แม่แชน : คุณละก้อ ตามใจฉันเสียจนเสียคน อยู่กับใครไม่ได้นาน ต้องกลับมาหาคุณอีกทุกที นั่นคุณจะทำอะไรคะ</p> <p>คุณสาย : อ้าว ก็จัดดอกไม้รูปเทียนให้พอลอยถวายตัวเสด็จไงเล่า</p> <p>แม่แชน : ต้องถึงยั้งนี้ทีเดียวหรือคุณ ก็พอลอยเป็นลูกฉัน ก็เป็นข้าเสด็จอยู่แล้ว จะต้องถวายตัวอีกทำไม</p> <p>คุณสาย : แม่แชนนี่เมื่อไรจะโตเสียที พอลอยเป็นลูกแม่แชนเสียคนเดียว เมื่อไหร่ละ พ่อเขาเป็นพระน้า พระยา</p>	<p>Khun Sai : I say, have you eaten yet?</p> <p>Mother Chaem : Good grief, Phloi, my child, you haven't had anything to eat all morning!</p> <p>Khun Sai : For goodness' sake, dear Chaem! Fighting with your husband so much you forget to feed your child! Aren't you starving as well? Here, Phloi, have some of this while I go and tell them to bring you some proper food.</p> <p>Mother Chaem : Eat something first, Phloi. I'm hungry too. Here we don't have to be afraid someone will look down on us. Just think that this is home, and a better one than the one over there. Golly! I haven't had those in years.</p> <p>Khun Sai : I had no idea you were coming. Had I known I would have ordered your favourite dishes.</p> <p>Mother Chaem : Ah, you've always spoiled me – that's why I couldn't stay with anyone for long but must come back here every time. What's that for?</p> <p>Khun Sai : What do you think? I'm preparing the set for Phloi's presentation to Sadeit, what else?</p>	<p>สอดคล้องกันกับต้นฉบับ</p> <p>คุณสายเป็นบ่าวคนสนิทของเสด็จ ถือว่ามีสถานะที่สูงกว่าแม่แชน ทั้งยังเป็นผู้มีพระคุณที่เคยเลี้ยงดูกันมาอีกด้วย บทสนทนาจึงใช้วัจนลีลาแบบทหารrio ที่แม่แชนยังเป็นกันเองแต่มีความสุภาพมากขึ้น โดยมีการเรียกน้าหน้าชื่อว่า “คุณ” และลงท้ายประโยคด้วยคำว่า “คะ” ส่วนคุณสายจะใช้วัจนลีลาเป็นกันเองกับแม่แชน มีลีลาภาษาไทยเป็นคำซ้อนคือ พระน้า พระยา และคำว่าพระยาก็เป็นภาษาเก่าที่ไม่มีการใช้แล้วแต่ยังเป็นที่รู้จักเนื่องจากเป็นตำแหน่งข้าราชการในประวัติศาสตร์ และมีคำที่บ่งชี้ถึงภาษาเก่าอีก เช่นคำว่า สำหรับ พุทโธ่ มีซึ่งผู้แปลได้ใช้กลยุทธ์การแปลต่าง ๆ กัน เช่น พุทโธ่ แปลว่า For goodness' sake ซึ่ง เป็นคำอุทาน และผู้แปลเลือกใช้คำอุทานนี้มี</p>
--	---	---

<p>แล้วก็ก๊กปากข้างโน้น เอาลูกเขามาทำ ดีไม่ดี เดียวญาติเขาจะมาพลอยว่าฉัน ด้วย ไหนๆก็จะเอาพลอย มาถวายท่าน แล้วทำเสียให้มันถูกเรื่องถูกราว แล้ว เรื่องมันก็ไม่ยากเย็นอะไรนักหนา ข้า ของเราก็มีอยู่แล้ว</p>	<p>Mother Chaem: Does it have to be that much? Phloi is my daughter. I'm already Sadeit's attendant. Why present her as well?</p> <p>Khun Sai : Really, dear Chaem! When will you ever grow up? Since when is Phloi your daughter only? Her father is a phraya and of the clan across the river too. If she is not properly presented, her relatives will blame me as well. Since we are introducing Phloi, we might as well do it properly, and there's nothing much to it. We've got everything we need here.</p>	<p>ความเป็นไปได้ว่าบริบทของคำอุทานในต้นฉบับ เป็นไปในแนวติเตียน ซึ่งถ้าแปลเป็น My goodness! อาจจะให้ความรู้สึกกว่าอุทานด้วยความตกใจหรือประหลาดใจเพียงเท่านั้น ส่วนคำว่า มิ และคำว่า สำหรับ นั้นผู้แปลได้ใช้วิธีการแปล</p>
<p>เสด็จ : นั่นสายพาใครขึ้นมา แซ่ม ไม่ใช่หรือนั้น เอ้า นั่นอะไรกัน ถามทีกราบ ที เป็นยังไงแซ่ม หายไปกี่ปีแล้วไม่รู้เพิ่ง จะโผล่หน้ามา ข้านี้กว่าเจ้าตายเสียแล้ว แม่แซ่ม : วันนี้พาลูกสาวมาถวาย ตัวมังกะ เสด็จ : เด็กนั่นนะรีลูกสาว ข้าเคย เห็นเจ้าวิ่งเล่นอยู่แถวๆนี้ ตั้งแต่ตัวเล็กๆ แล้วก็หายไป กลับมาอีกที ก็ชอบลูกมา ให้ข้าเลี้ยง พวกเจ้านี่เลี้ยงไม่รู้จักโตสัก ที ตัวหายไปแล้วลูกก็มาแทน อยู่ดีๆไม่ ว่าดี อยากรอกออกไปมีผิว แล้วก็ไปเป็น เมียน้อยเขาเสียด้วย นี่ผิวเขาโล่มาหรือ เจ้ามาเอง แซ่ม แม่แซ่ม : มาเองมังกะ แต่เขาก็ไม่ห้าม เสด็จ : ยังพูดเก่งอยู่นั่นเอง ลูกชื่อ</p>	<p>Sadeit : Who is this you're bringing me, Sai? Isn't that Chaem? Hey, what's this? Am I going to get one prostration for every question? How are you, Chaem? You've disappeared for I don't know how many years and here you show up again. I thought you must have died.</p> <p>Mother Chaem : Today I brought my daughter to enter your service, mangkha (Your Highness).</p> <p>Sadeit : So, this child is your daughter? It was only yesterday I saw you prancing about as a child yourself and then you were gone and now you are back with a child</p>	<p>มีการใช้วจนลีลาทางการเมื่อสนทนากับเสด็จ คือการใช้คำลงท้ายว่า มังกะ หรือ เพคะ และแม่แซ่มเรียกแทนตัวเองว่า หม่อมฉัน และใช้คำราชาศัพท์เช่นคำว่า ลงพระอาญาขณะที่เสด็จใช้วจนลีลาที่เป็นกันเองกับแม่แซ่ม พลอย และคุณสาย โดยการเรียกตัวเองว่า ข้า และมีสำนวนเช่น เป็นยักษ์ เป็นมาร ชุบเลี้ยง ลูกพระน้ำพระยา</p>

<p>อะไร อายุเท่าไร</p> <p>แม่แช่ม : ชื่อพลอยมังคะ อายุ ๑๐ ขวบ</p> <p>เสด็จ : ไหนเงยหน้าขึ้นชีพลอย มาหมอบก้มหน้าเป็นลึงลมอยู่ได้</p> <p>แม่แช่ม : พลอย เอาดอกไม้รูปเทียนเข้าไปถวายตัวเสีย ยังชี้อายมังคะ ไม่เคยออกจากบ้าน เพิ่งจะพาออกมาวันนี้</p> <p>เสด็จ : ดีแล้วละ ถ้าเก่งอย่างแม่ของมันเมื่อเด็กๆ ข้าก็ซึกจะเข็ดเหมือนกัน กลัวเลี้ยงมันไม่ไหว เข้ามาใกล้ๆ สิ พลอย คูสิ กรวยดอกไม้ก็ยังไม่เปิดเปิดกรวยดอกไม้เสียก่อนพลอย ยกพานส่งเข้ามา ยังไม่ประสาเสียเลย จะคืนคนง่ายหรือยากก็ไม่ว่า เดี่ยวมากแล้วเห็นข้าเป็นยักษ์เป็นมาร อยู่ด้วยกัน ก็ไม่ต้องกลัวกันนะพลอย หน้าตาน่าเอ็นดูสวยกว่าแม่อีก ผิวพรรณก็ดี สมเป็นลูกพระน้าพระยา เอามาให้แล้วละก็ให้ข้าขาดนะ ประเดี๋ยวก็จะมาเอาตัวออกไปเสียอีก โตขึ้นก็จะหาพ่อให้กันเท่านั้น</p> <p>แม่แช่ม : โธ่ ไม่ทำหอรอกมังคะ มอบถวายเด็ดขาด แล้วแต่จะทรงพระกรุณาชุบเลี้ยง ถ้าหม่อมฉันเข้ามาอยู่ละก็แล้วแต่จะลงพระอาญาทีเดียว</p>	<p>for me to raise all over again. You people don't seem to know how to grow. You make yourselves scarce and send your daughters instead. You never knew how good you had it here, you wanted to go and have a husband and then you did, as a minor wife to boot. Did he throw you out or did you walk out, Chaem?</p> <p>Mother Chaem : I walked out, Your Highness, but he didn't stop me.</p> <p>Sadeit : Same old Chaem, never at a loss for an answer! What's your child's name? How old is she?</p> <p>Mother Chaem : Her name is Phloi, Your Highness. She is ten years old.</p> <p>Sadeit : Do raise your head, Phloi. Don't hide your face like a shy loris.</p> <p>Mother Chaem : Phloi, present your incense and candles. She's very shy, Your Highness. She has never been out anywhere until today.</p> <p>Sadeit : That's good. If she were as daring as her mother was as a child, I'm afraid I'd give up, I couldn't handle her. Come closer, Phloi. Oh, look, you haven't opened the flower krathong. Lift the lid first, Phloi. Now hand me the tray. So innocent and helpless. I wonder</p>	<p>จากจุดสังเกตภาษาเก่าดังกล่าวในบทสนทนาที่ไม่พบว่าภาษาเก่าในภาษาไทยได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษชัดเจนเท่าใดนัก ความนอบน้อมของแม่แช่มต่อเสด็จได้รับการถ่ายทอดออกมาโดยการเติมคำว่า Your Highness เท่านั้น คำว่า เป็นยักษ์เป็นมาร แปลโดยใช้คำที่เป็นที่เข้าใจในวัฒนธรรมปลายทางคือ a demon or a devil ส่วนคำว่า ชุบเลี้ยง ลูกพระน้าพระยา ได้รับการแปลแบบเอาความในภาษาปลายทาง</p>
--	--	---

	<p>how easily it will be for you to get on with people, being terrified of me as if I were a demon or a devil. There is nothing to fear from me, Phloi. Such a lovely face, prettier than her mother even. A fair complexion too, worthy of a phraya's daughter. If you give her to me, it's for good, you know. Don't come next to take her away to some husband when she's grown-up.</p> <p>Mother Chaem : My goodness, I would never do that, Your Highness. I leave her in your care for good if you are kind enough to have her. If I come and interfere, have me punished at once.</p>	
--	---	--

ตารางที่ 4 ตัวอย่างบทสนทนาของตัวละครในรัชกาลที่ 5 จากเรื่อง สี่แผ่นดิน แปลเป็นภาษาอังกฤษ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตัวอย่างข้างต้นเรื่อง สี่แผ่นดิน จะพบว่าคำที่เป็นตัวบ่งชี้ว่าตัวบทต้นฉบับเป็นภาษาเก่ามีดังนี้

- 1) คำสรรพนามเช่น ข้า เจ้า การเรียก “แม่” ก่อนชื่อ เช่น แม่แซม
- 2) คำสร้อย เช่น เทียว ดอก
- 3) สำนวนที่ไม่พบในปัจจุบัน เช่น พระน้ำพระยา แม่ผู้ดีแปดสาแหรก ลูกเสือ ลูกตะเข้ เลี้ยงไม่ได้
- 4) อื่น ๆ เช่น คำว่า ไม่ ใ้เป็นคำว่า มิ และคำอุทานเช่น พุทโธ

ในส่วนของการแปล Marcel Barang ไม่ได้แปลโดยการใช้ภาษาเก่าอย่างชัดเจน ภาษาอังกฤษที่ใช้ค่อนข้างเป็นปัจจุบัน และเข้าใจง่าย กลยุทธ์ที่ผู้แปลใช้ที่ค่อนข้างเด่นชัดคือการทับศัพท์ ไม่ว่าจะ เป็น คำว่า Sadeit, phraya, krathong เป็นต้น และในส่วนของสำนวนต่าง ๆ เช่น แม่ผู้ดีแปดสาแหรก ที่ ในภาษาไทยใช้เป็นคำเสียดสีว่าคนที่มีลักษณะกริดกรายเอาอย่างผู้ดี Marcel Barang เทียบเคียงเป็น สำนวนภาษาอังกฤษ คือ high and mighty ซึ่งจากเว็บไซต์ Dictionary.com ให้ความหมายไว้ว่า

“High and mighty is often used as an adverb meaning in an arrogant or self-important manner.” ซึ่งมีความหมายไปในแง่เสียดสี ประชดประชัน มีความหมายแบบเดียวกัน ส่วนสำนวนอื่น ๆ เช่น เป็นยักษ์เป็นมาร แปลว่า demon or a devil หมอบก้มหน้าเป็นลิงลม แปลว่า Don't hide your face like a shy loris ซึ่ง loris ก็มีความหมายว่าลิงลม หรือนางอาย จึงอาจกล่าวโดยรวมได้ว่ากลยุทธการแปลเด่น ๆ ที่ Marcel Barang ใช้คือ 1. ทับศัพท์ 2. แปลตรงตัว และ 3. แปลโดยใช้สิ่งที่เทียบเคียงกันได้จากวัฒนธรรมปลายทาง ส่วนการใช้รูปประโยคที่ดูโบราณ มีสอดแทรกบ้างประปราย เช่นการใช้คำว่า Do ก่อนกริยา เช่น Do come with me หรือ Do raise your head การที่พลอยเรียกมารดาว่า Mother ไม่ใช่ Mum เป็นต้น

เมื่อเทียบความแตกต่างในภาษาของตัวบทต้นฉบับระหว่าง *สี่แผ่นดิน* กับ *ทวิภพ* แล้ว ผู้วิจัยเห็นว่า *ทวิภพ* มีการใช้สำนวนที่เป็นภาษาเก่ามากกว่า และเหมาะแก่การแปลให้มีความเป็นภาษาเก่าในภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับต้นฉบับ

ดังนั้นเมื่อจะต้องแปลตัวบทภาษาเก่าเป็นภาษาอังกฤษ จะต้องถ่ายทอดให้เกิดความสอดคล้องกันในภาษาปลายทางให้มากที่สุด กล่าวคือ ต้องเทียบเป็นภาษาอังกฤษที่ใช้ในสมัยก่อน เทียบเท่ากับยุค ร. 5 หรือช่วง ร.3 - ร.5 เป็นต้น ผู้วิจัยควรศึกษาว่าในยุคนั้น การสื่อสารภาษาอังกฤษ ระหว่างชาย-หญิง, มารดา-บุตร, เพื่อนฝูง และนาย-บ่าว มีลักษณะเป็นอย่างไร มีจุดเด่นอย่างไร เพื่อที่จะถ่ายทอดภาษาไทยไปสู่สิ่งนั้นได้อย่างถูกต้อง และผู้อ่านจะเกิดจินตนาการได้ในทิศทางเดียวกันกับที่ผู้เขียนตั้งใจสื่อถึงยุคสมัยที่แตกต่างกัน

ตัวอย่างบทสนทนาบางส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในทำเนียบภาษาของตัวละครดังปรากฏในตารางตัวอย่างด้านล่างนี้

บทสนทนาหลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 12 หน้า 170	สถานะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ของตัวละคร	ประเด็นปัญหาในการ แปล
<p>คุณหลวงฯ: หล่อนเป็นผู้หญิงนะ พุดจาควรรระวัง</p> <p>มณีจันทร์: ระวังอะไรคะ</p> <p>คุณหลวงฯ: ที่หล่อนมาผู้หญิงคง ..กิริยา ..ไม่ค่อยงาม</p> <p>ผู้หญิงไม่พึงพูดในเรื่องเนื้อตัวของผู้ชาย และก็ไม่พึงบังควรถูกเนื้อตัวผู้ชาย</p> <p>มณีจันทร์: ไม่พูดก็ได้ค่ะ ไม่ถูกก็ได้ อมปรอหวัดใช้หน่อย อ้าปากกว้าง ๆ นะคะมือจะได้ไม่ถูกปาก อมนะคะ เอาไว้ไต้ลั่น หยุดพุดได้</p>	<p>ชายในยุครัชกาลที่ 5 ที่มีตำแหน่ง การงานดี เป็นที่รู้จักและเคารพในสังคม และหญิงจากยุครัชกาลที่ 9 มีวิถีชีวิต ความเชื่อ การพุดจา และการปฏิบัติตนที่แตกต่างกันตามยุคสมัย</p>	<p>1. ภาษาที่แตกต่างของสองยุค คุณหลวงใช้คำพุดยุคเก่าเช่น หล่อน พึงบังควร กิริยาไม่งาม</p> <p>2. ระดับภาษาเป็นกันเองที่มีความแตกต่างของยุคสมัย</p>

<p align="center">บทสนทนาคุณหญิงแสร้งและมณีจันทร์ บทที่ 21 หน้า 325</p>		
<p>คุณหญิงแสร้ง: เกือบติดกีบใส่ข้างเดียวได้ยังไง มณีจันทร์: กีบหรือคะ เอ้อ เจ้าคะ คุณหญิงแสร้ง: ใช่ ติดกีบสูงยั้งนั่นใส่ข้างเดียวเดิน ยังไง มณีจันทร์: อ้อ รองเท้าส้นสูง มีสองข้างเจ้าคะ เมณีสืบ แหมบางทีก็ลืมน คุณหญิงแสร้ง: เอาเถอะ ค่อย ๆ จำไป หล่อ่นมา ครั้งละนานเท่าไร มณีจันทร์: กำหนดไม่ได้เจ้าคะ</p>	<p>คุณหญิงแสร้ง เป็นผู้ใหญ่ ในสมัย รัชกาลที่ 5 และเป็นมารดาของคุณ หลวง มีสถานะทางสังคมสูง เป็นที่ นับหน้าถือตาและเคารพนับถือของ ผู้คนในสังคม มณีจันทร์เป็นหญิง สาวจากรัชกาลที่ 9 และเป็นผู้น้อย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาษาเก่าเช่นเกือบ ติดกีบ เทียบกับ ภาษาปัจจุบันที่ใช้คำ ว่ารองเท้าส้นสูง ต้องแปลเป็น ภาษาอังกฤษให้มี ความแตกต่างกัน เช่นเดียวกับต้นฉบับ 2. ระดับภาษาของ ผู้ใหญ่มาก่อนและ ผู้น้อยในยุคปัจจุบัน
<p align="center">บทสนทนาคุณหญิงแสร้ง คุณหลวง ม้วน และมณี จันทร์ บทที่ 23 หน้า 373</p>		
<p>คุณหญิงแสร้ง: ม้วน ตั้งสำรับที่หอนั่งเดี่ยวจะ ออกไปใครถามบอกว่าหลานไม่สบายมาจากฝั่ง โน้น ม้วน: ถ้ามีคนซักว่า .. เอ้อ .. มาเมื่อไหร่ล่ะเจ้าคะ คุณหญิงแสร้ง: ให้มันเลือกเอา จะเอาห่วยทวน หลังหรือกะลาตบปาก! ชูมัน สงสัยให้มันสงสัยแต่ อย่าให้พูดมาก มันไม่งามเสียทั้งนั้น มณีจันทร์: อีฉันทเสียใจ มาทำให้ยุ่งยาก คุณหญิงแสร้ง: ใครจะรู้ มันอาจจะมื่ออะไรซ่อนอยู่ สักอย่างก็ได้... หล่อ่นคงต้องเล่าเรื่องเมืองลับแลของหล่อ่นให้ ละเอียดว่ามันเป็นยังไงมายังไงจริงหรือที่เขาว่าคน เมืองนั้นพอเกิดก็ผุดขึ้นในเรือยนต์เลยโดยไม่ต้อง เป็นเด็ก จริงหรือที่ว่าหวัชมันเป็นทอง เขาว่าข้าว</p>	<p>คุณหญิงแสร้ง เป็นผู้ใหญ่ที่สุดในบท สนทนา นี้ เป็นทั้งเจ้าของบ้าน นาย ของบ่าวและแม่ของลูก คุณหลวง และมณีจันทร์เป็นผู้น้อย ต้องให้ ความเคารพคุณหญิงแสร้ง ในขณะที่ ม้วนเป็นบ่าว สถานะทางสังคมคือ บ่าว ต้องให้ความเคารพเกรงกลัว นายทุกคน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. คำศัพท์เช่น สำรับ หอนั่ง ห่วยทวน หลัง กะลาตบปาก ไม่งาม เมืองลับแล 2. การถ่ายทอดเรื่อง เล่าที่เป็นเรื่อง เฉพาะของ วัฒนธรรมไทย อย่างเรื่องเมืองลับ แล 3. ระดับภาษาผู้น้อย พูดกับผู้ใหญ่

ในนาพอสุกก็เป็นข่าวสารเลยใช่ไหม คุณหลวงฯ: คงต้องถามทีละเรื่องกระทัดรัด		
--	--	--

ตารางที่ 5 ตัวอย่างบทสนทนาที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในทำเนียบภาษาของตัวละครในเรื่อง ทวิภพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าวิจัย

- 1) เพื่อทบทวนทฤษฎี Skopos Theory ของ Hans J. Vermeer, Dynamic Equivalence ของ Eugene Nida, Scenes-and-Frames Semantics ของ Charles J. Fillmore และแนวทางการแปลข้ามวัฒนธรรม
- 2) เพื่อศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลภาษาเก่า (Archaism)
- 3) เพื่อหาแนวทางการแปลภาษาเก่าในภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษโดยการเทียบเคียงสำนวน
- 4) เพื่อแปลส่วนหนึ่งของตัวบทที่คัดสรรจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

ในการแปลวรรณกรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษโดยเน้นการถ่ายทอดจากภาษาไทยพื้นสมัยให้เป็นภาษาอังกฤษแบบพื้นสมัย ผู้วิจัยต้องทบทวนทฤษฎีการแปล Skopos Theory และ Dynamic Equivalence รวมถึงแนวทางการแปลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแปลแบบตีความ การแปลข้ามวัฒนธรรม และการใช้ scenes-and-frames เพื่อสร้างมโนทัศน์ที่ใกล้เคียงที่สุดแก่ผู้อ่านปลายทาง และยังต้องวิเคราะห์ตัวบท นอกจากนี้ยังต้องวิเคราะห์ตัวละครและความสัมพันธ์ของตัวละครเพื่อกำหนดระดับภาษาที่ตัวละครใช้ในภาษาไทยเพื่อเทียบกับระดับภาษาในภาษาอังกฤษสำหรับการแปล

จากนั้นผู้วิจัยต้องศึกษาเกี่ยวกับภาษาเก่าสิ่งใดเป็นตัวบ่งชี้ภาษาเก่าในภาษาไทย และจะถ่ายทอดคำเหล่านั้นเป็นภาษาอังกฤษอย่างไร รวมถึงศึกษาสำนวนภาษาอังกฤษที่ใช้ในยุคที่เทียบเคียงกันกับต้นฉบับ คือช่วงรัชกาลที่ 5 (ค.ศ. 1868 – 1910) เพื่อให้สามารถถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษให้มีความสอดคล้องกับสำนวนภาษาเก่าในต้นฉบับ

ในการนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาสำนวนภาษาอังกฤษจากวรรณกรรมของเจน ออสเตน (ค.ศ. 1775 – 1817) เป็นหลักและเสริมด้วยภาษาอังกฤษจากวรรณกรรมของชาร์ลอตต์ บรอนเต้ (ค.ศ. 1816 – 1855) ด้วยเหตุผลว่าแม้วรรณกรรมของทั้งสองท่านนี้จะได้รับการประพันธ์ก่อนช่วงเวลาที่ยุคที่รัชกาลที่ 5 ขึ้นครองราชย์ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมองว่าภาษาที่ใช้ในวรรณกรรมของ เจน ออสเตน ยังมีอิทธิพลอยู่อย่างต่อเนื่องมาถึงช่วงรัชกาลที่ 5 นอกจากนี้ยังเป็นงานวรรณกรรมอันเป็นที่นิยมแพร่หลาย และยังมีตัวละครและความสัมพันธ์ของตัวละคร รวมถึงสถานะทางสังคมอันหลากหลายที่ผู้วิจัยอาจนำสำนวน

มาศึกษาเทียบเคียงเพื่อการแปลได้ นอกจากนี้ภาษาในวรรณกรรมของเจน ออสเตนและชาร์ลอตต์ บรอนเตียยังพบความทันสมัยโดดเด่นที่ชัดเจนและสามารถนำมาปรับใช้ในการแปลภาษาเก่าในภาษาไทยได้มากกว่า หากนำภาษาอังกฤษจากวรรณกรรมที่ประพันธ์หลังจากยุคนี้มาอ้างอิงอาจเห็นความทันสมัยไม่ชัดเจนนัก

สำหรับวรรณกรรมของเจน ออสเตน ผู้วิจัยเลือกเล่มภาษาอังกฤษในบทสนทนาเพื่อนำมาศึกษาและอ้างอิงทั้งหมด 5 เรื่อง คือ *Emma*, *Mansfield Park*, *Persuasion*, *Pride and Prejudice* และ *Sense and Sensibility* และผู้วิจัยเลือกเรื่อง *Jane Eyre* ของชาร์ลอตต์ บรอนเต้ จากนั้นผู้วิจัยจึงจะสามารถถ่ายทอดบทสนทนาที่เป็นภาษาเก่าจาก *ทวิภพ* ให้เป็นภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์มากที่สุด

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ตัวบทที่นำมาศึกษาคือตัวบทนิยายเรื่อง *ทวิภพ* ประพันธ์โดยทอมยันตี ดีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม พิมพ์ครั้งที่ 16 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2558 มีทั้งหมด 2 เล่มคือเล่ม 1 กับเล่ม 2 จำนวนทั้งหมด 806 หน้า แบ่งเป็น 50 บท เล่มละ 25 บท

การวิจัยนี้มีขอบเขตอยู่ที่บทสนทนาต่าง ๆ ในนิยายที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครที่อยู่ในยุครัชกาลที่ 5 ที่เกิดขึ้นตลอดทั้งเรื่องเริ่มตั้งแต่บทที่ 12 เป็นต้นไปเมื่อมณีจันทร์เดินทางข้ามเวลาและพบกับหลวงเทพเป็นครั้งแรก ดังนั้นตัวอย่างที่คัดเลือกมาทำการวิจัยทั้ง 30 ตัวอย่างในตารางด้านล่างจึงตัดบทบรรยายอื่น ๆ ออกให้เหลือเพียงบทสนทนาของตัวละคร เนื่องจากบทบรรยายเป็นภาษาปัจจุบันจึงไม่นำมาแปลงานสารนิพนธ์ชิ้นนี้

และหลังจากทำการศึกษาค้นคว้า วิจัย และแปลตัวอย่างทั้ง 30 ตัวอย่างสำเร็จแล้วจึงจะแปลตัวบทจากนวนิยายเรื่อง *ทวิภพ* ที่ผู้วิจัยคัดสรรคือตัวบทจาก เล่มที่ 2 บทที่ 47 หน้า 741 – 754 เนื่องจากในตัวบทมีทั้งเรื่องราวจากรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 9 มีส่วนประกอบที่เป็นทั้งบทบรรยาย บทสนทนา กลอน ข้อความจดหมาย ทั้งหมดนี้เป็นภาษาระดับต่าง ๆ กัน ผู้วิจัยจะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการแปลตัวบทให้เป็นภาษาอังกฤษเพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของทำเนียบภาษาและความแตกต่างของบทสนทนาที่ใช้ภาษาเก่าและภาษาปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย : บทสนทนาต่าง ๆ ระหว่างตัวละครที่เกิดขึ้นในยุครัชกาลที่ 5 ในเล่ม 1 และเล่ม 2

1. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 12 หน้า 165-166	สถานะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ของตัวละคร	ประเด็นปัญหาในการแปล
<p>คุณหลวงฯ: ยาเม็ดขาว ๆ นี้นะหรือ</p> <p>มณีจันทร์: ค่ะ ยาแก้ไอ</p> <p>คุณหลวงฯ: ชื่ออะไร</p> <p>มณีจันทร์: พาราอะ</p> <p>คุณหลวงฯ: พารา ยิ่งกับยาง มีพาราตั้งเยอะ</p> <p>พาราโดซ์ พาเบนิค พาราบอนิค</p> <p>มณีจันทร์: ไม่ใช่พาราไซท์ก็แล้วกันค่ะ กินก่อน ไม่ ยั้งงั้นไม่คุยด้วย</p> <p>คุณหลวงฯ: กินสองเม็ดเลยหรือ</p> <p>มณีจันทร์: สองค่ะ ไม่ใช่หนึ่ง</p> <p>คุณหลวงฯ: ไม่ชม... หล่อนอยู่สภาอุณาโลมหรือ</p> <p>มณีจันทร์: อะไรนะคะ</p>	<p>เป็นคู่พระ-นาง</p> <p>ชายในยุครัชกาลที่ 5 ที่มี ตำแหน่งงานดี เป็นที่ รู้จักและเคารพในสังคม และหญิงจากยุครัชกาลที่ 9 มีวิถีชีวิต ความเชื่อ การ พูดจา และการปฏิบัติตนที่ แตกต่างกันตามยุคสมัย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษาผู้เล่าที่มีระดับภาษาที่เป็นกันเอง 2. การถ่ายทอดคำศัพท์ภาษาเก่า เช่นคำว่า หล่อน สภาอุณาโลม 3. การถ่ายทอดบทสนทนาให้เห็นชัดเจนว่าเป็นการคุยกันของคนที่เกิดในยุคที่ต่างกัน
2. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 12 หน้า 169	สถานะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ของตัวละคร	ประเด็นปัญหาในการแปล
<p>มณีจันทร์: น้ำหอมนี้หอมดีจัง</p> <p>คุณหลวงฯ: น้ำอบไทย คุณแม่ท่านอบเอง</p> <p>มณีจันทร์: ทาหน่อยไหมคะ จะได้สบายตัว</p> <p>คุณหลวงฯ: มา... ฉันทาเอง</p> <p>มณีจันทร์: แป้งก็หอมนะคะ ไขแล้ว กลิ่นอย่างนี้ เองที่เคยได้กลิ่นบ่อย ๆ</p> <p>คุณหลวงฯ: คุณแม่ท่านชอบดอกจันทน์กะพ้อ</p> <p>มณีจันทร์: เป็นยังไงคะ เมณีน้าคล้ายกลิ่นคามิเลีย</p> <p>คุณหลวงฯ: หล่อนเป็นคนอีหروب</p>	<p>เป็นคู่พระ-นาง</p> <p>ชายในยุครัชกาลที่ 5 ที่มี ตำแหน่งงานดี เป็นที่ รู้จักและเคารพในสังคม และหญิงจากยุครัชกาลที่ 9 มีวิถีชีวิต ความเชื่อ การ พูดจา และการปฏิบัติตนที่ แตกต่างกันตามยุคสมัย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษาผู้เล่าที่มีระดับภาษาที่เป็นกันเอง 2. การถ่ายทอดคำศัพท์ภาษาเก่า เช่นคำว่า หล่อน น้ำอบ อีหروب 3. การถ่ายทอดบทสนทนาให้เห็นชัดเจนว่าเป็นการคุยกันของคนที่เกิดในยุคที่ต่างกัน

<p>มณีจันทร์: ไม่ใช่ค่ะ</p> <p>คุณหลวงฯ: บอกมาซิ หล่อนเป็นใคร</p>		
<p>3. หลวงเทพและมณีจันทร์</p> <p>บทที่ 12 หน้า 170</p>	<p>สถานะทางสังคมและ</p> <p>ความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหลวงฯ: หล่อนเป็นผู้หญิงนะ พุดจาควรระวัง</p> <p>มณีจันทร์: ระวังอะไรคะ</p> <p>คุณหลวงฯ: ที่หล่อนมาผู้หญิงคง กิริยา ไม่ค่อยงาม</p> <p>ผู้หญิงไม่พึงพูดในเรื่องเนื้อตัวของผู้ชาย และก็ไม่พึงบังควรถูกเนื้อตัวผู้ชาย</p> <p>มณีจันทร์: ไม่พูดก็ได้ค่ะ ไม่ถูกก็ได้ อมปรอหวัดไข่น้อย อ้าปากกว้าง ๆ นะคะมือจะได้ไม่ถูกปาก อมนะคะ เอาไว้ไต่ลื่น หยุดพุดได้</p>	<p>เป็นคู่พระ-นาง</p> <p>ชายในยุครัชกาลที่ 5 ที่มีตำแหน่งการงานดี เป็นที่รู้จักและเคารพในสังคม และหญิงจากยุครัชกาลที่ 9 มีวิถีชีวิต ความเชื่อ การพุดจา และการปฏิบัติตนที่แตกต่างกันตามยุคสมัย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษายุคเก่าที่มีระดับภาษาที่เป็นกันเอง 2. การถ่ายทอดคำศัพท์ภาษาเก่า เช่นคำว่าไม่ค่อยงาม พึง และ พึงบังควร 3. การถ่ายทอดบทสนทนาให้เห็นชัดเจนว่าเป็นการคุยกันของคนที่เกิดในยุคที่ต่างกัน
<p>4. หลวงเทพและมณีจันทร์</p> <p>บทที่ 12 หน้า 172</p>	<p>สถานะทางสังคมและ</p> <p>ความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหลวงฯ: หล่อนนี่น่าขัน</p> <p>มณีจันทร์: คำแทนผู้หญิงเรียกหล่อนหรือคะ</p> <p>คุณหลวงฯ: แล้วจะให้เรียกอะไร</p> <p>มณีจันทร์: เธอละคะ ใช้ได้ไหม</p> <p>คุณหลวงฯ: เอ ไม่รู้ซี</p>	<p>เป็นคู่พระ-นาง</p> <p>ชายในยุครัชกาลที่ 5 ที่มีตำแหน่งการงานดี เป็นที่รู้จักและเคารพในสังคม และหญิงจากยุครัชกาลที่ 9 มีวิถีชีวิต ความเชื่อ การพุดจา และการปฏิบัติตนที่แตกต่างกันตามยุคสมัย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษายุคเก่าที่มีระดับภาษาที่เป็นกันเอง 2. การถ่ายทอดคำศัพท์ภาษาเก่า เช่นคำว่า หล่อน 3. การถ่ายทอดบทสนทนาให้เห็นชัดเจนว่าเป็นการคุยกันของคนที่เกิดในยุคที่ต่างกัน
<p>5. หลวงเทพและทนายหน้าห้อง</p> <p>บทที่ 12 หน้า 172</p>	<p>สถานะทางสังคมและ</p> <p>ความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>ทนายหน้าห้อง: ท่านครับ ท่านขอรับ ท่านเป็นอะไรไปหรือเปล่าขอรับ</p> <p>คุณหลวงฯ: ไม่มีอะไร</p> <p>ทนายหน้าห้อง: กระผมนี้กว่า ท่านพุดกะใคร</p>	<p>นายและบ่าว</p> <p>หลวงเทพเป็นนาย มีสถานะทางสังคมที่สูงกว่าบ่าวที่</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแปลต้องสะท้อนระดับภาษาที่แตกต่างระหว่างนายและบ่าว คือบ่าวพุดสุภาพ ลงท้ายด้วยคำว่า ขอรับ และเรียกตัวเองว่า

<p>คุณหลวงฯ: ไม่มีอะไร! นอนเสียเถอะ ไม่ต้องเข้ามาดูหรอก</p> <p>ทนายหน้าห้อง: ขอรับ</p>	<p>เป็นลูกจ้างและผู้รับใช้</p>	<p>กระผม ในขณะที่คุณหลวงผู้ป็นนายใช้ภาษาพูดแบบกันเอง</p>
<p>6. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 14 หน้า 204</p>	<p>สถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหลวงฯ: หล่อนเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงแน่</p> <p>มณีจันทร์: อ้าว ทำไมคิดว่าดิฉันเป็นผู้ชายคะ</p> <p>คุณหลวงฯ: ผู้ชายใช้คำแทนตัวเองว่าดิฉัน ผู้หญิงเขาใช้อิฉัน</p>	<p>เป็นคู่พระ-นาง</p> <p>ชายในยุครัชกาลที่ 5 ที่มีตำแหน่งการงานดี เป็นที่รู้จักและเคารพในสังคม และหญิงจากยุครัชกาลที่ 9 มีวิถีชีวิต ความเชื่อ การพูดจา และการปฏิบัติตนที่แตกต่างกันตามยุคสมัย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษาผู้คนที่มีความรู้ระดับภาษาที่เป็นกันเอง 2. การถ่ายทอดคำศัพท์ภาษาเก่า เช่นคำว่า อิฉัน 3. การถ่ายทอดบทสนทนาให้เห็นชัดเจนว่าเป็นการคุยกันของคนที่เกิดในยุคที่ต่างกัน
<p>7. หลวงเทพและคุณหญิงแสร้ง บทที่ 14 หน้า 214</p>	<p>สถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหญิงแสร้ง: ลูกเดินเห็นได้แน่นอน</p> <p>คุณหลวงฯ: ได้จ๊ะ ออกไปด้วยกันเดี๋ยวนี้ยังได้</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: นั่นซิ ออกไปข้างนอกเสียมั่ง จะได้สบาย</p> <p>คุณหลวงฯ: คงออกไปได้ไม่นาน เดี๋ยวก็กลับ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ดีแล้ว กินข้าวกินปลาแล้วกลับมานอนพัก เดี๋ยวจะให้บ่าวเข้ามากวาดถูเสียเร็ว ๆ ก่อนพ่อเทพเข้ามา</p> <p>คุณหลวงฯ: โอ๊ะ อย่า อย่าเพิ่งเลยจ๊ะ เดี๋ยวจะรีบเข้ามาจะไม่ทัน เอ้อ.. วางกระดาษทิ้งไว้ ถ้าเข้ามาจัดจะยุ่งเหยิงเสียหมด ให้บ่าวเข้ามาบ่าย ๆ ตอนลูกอีกครั้งจะดีกว่า</p>	<p>เป็นมารดาและบุตรชาย</p> <p>คุณหญิงแสร้งเป็นมารดาของคุณหลวงที่คุณหลวงให้คุณหลวงให้ ความเคารพรัก นับถือ และยำเกรง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษาผู้คนที่มีความรู้ระดับภาษาที่สะท้อนความสัมพันธ์สนมระหว่างแม่ลูก แต่มีความเคารพนับถือ ไม่ได้เป็นกันเอง
<p>8. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 15 หน้า 220</p>	<p>สถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>

<p>คุณหลวงฯ: ทวนอีกครั้งซิ หล่อนว่ายุคของหล่อน ปีพุทธศักราชเท่าไร มณีจันทร์: สองพันห้าร้อยยี่สิบเก้าค่ะ คุณหลวงฯ: โอ! เก้าสิบกว่าปี ไช้ เก้าสิบสาม มณีจันทร์: ค่ะ นี่มันป้ออะไรคะ คุณหลวงฯ: รอคอยร้อยสิบสอง มณีจันทร์: คุณนับยังไงคะ รอคอยของคุณนะ ฉัน นับเป็นพอสอ แหม ฉันตกประวัติศาสตร์เสียด้วย</p>	<p>เป็นคู่พระ-นาง ชายในยุครัชกาลที่ 5 ที่มี ตำแหน่งการงานดี เป็นที่ รู้จักและเคารพในสังคม และหญิงจากยุครัชกาลที่ 9 มีวิถีชีวิต ความเชื่อ การ พูดจา และการปฏิบัติตนที่ แตกต่างกันตามยุคสมัย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษายุคเก่าที่มี ระดับภาษาที่เป็นกันเอง 2. การถ่ายทอดคำศัพท์ภาษาเก่า เช่น ร.ศ. 3. การถ่ายทอดบทสนทนาให้เห็น ชัดเจนว่าเป็นการคุยกันของคน ที่เกิดในยุคที่ต่างกัน
<p>9. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 15 หน้า 221</p>	<p>สถานะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหลวงฯ: หล่อนมาจากไหน มณีจันทร์: ก็ก้อทอมอนี่ละคะ คุณหลวงฯ: มันตรงส่วนไหนของสยามละ มณีจันทร์: ก็กรุงเทพฯ ๑ นี่ละคะ ยุคฉันเขารวมกับ ฝั่งธนเป็นกรุงเทพมหานคร คุณหลวงฯ: กรุงเทพฯ ๑ หรือ มณีจันทร์: งั้นตรงที่คุณอยู่นี่ คุณเรียกว่าอะไร คุณหลวงฯ: บางกอก</p>	<p>เป็นคู่พระ-นาง ชายในยุครัชกาลที่ 5 ที่มี ตำแหน่งการงานดี เป็นที่ รู้จักและเคารพในสังคม และหญิงจากยุครัชกาลที่ 9 มีวิถีชีวิต ความเชื่อ การ พูดจา และการปฏิบัติตนที่ แตกต่างกันตามยุคสมัย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษายุคเก่าที่มี ระดับภาษาที่เป็นกันเอง 2. การถ่ายทอดคำศัพท์ภาษาเก่า เช่น หล่อน และบางกอก 3. การถ่ายทอดบทสนทนาให้เห็น ชัดเจนว่าเป็นการคุยกันของคน ที่เกิดในยุคที่ต่างกัน
<p>10. คุณหญิงแสร้งและมณีจันทร์ บทที่ 21 หน้า 322</p>	<p>สถานะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหญิงแสร้ง: มนุษย์มีแววตา วิญญาณ แปลกปลอมอื่น ๆ จะไม่มีแววตา มณีจันทร์: การันตีเลยคะว่าเป็นมนุษย์.... แปลว่า รับรองนะคะ คุณหญิงแสร้ง: มนุษย์เหมือนกัน ทำไมแตกต่างกัน ดูคล้ายมาจากยุคพระศรีอาริย์ มณีจันทร์: ภาชีอานต่างหากคะ...ขอโทษคะ ไม่ใช่ หรือคะ แหม เมณี่อยากชวนท่านไปโลกโน้น</p>	<p>คุณหญิงแสร้งให้ความเอ็นดู มณีจันทร์เหมือนบุตรสาว เป็นตัวแทนของบุตรสาวที่ เสียไป คุณหญิงแสร้ง เป็นผู้ใหญ่ ที่สุดในบทสนทนา นี้ เป็นทั้ง เจ้าของบ้าน นายของบ่าว</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาษาจากสองยุค 2. ระดับภาษาสุภาพเมื่อมณีจันทร์ คุยกับคุณหญิงแสร้ง 3. คำศัพท์เช่น พระศรีอาริย์ และ ภาชีอาน ที่เป็นการเล่นคำ และคำ ว่าเมืองลับแล

<p>บางที่จะเข้าใจง่ายขึ้น</p> <p>คุณหญิงแสร้: เมืองลับแลหรือ</p>	<p>และแม่ของลูก คุณหลวง และมณีจันทร์เป็นผู้น้อย ต้องให้ความเคารพคุณหญิงแสร้</p>	
<p>11. คุณหญิงแสร้และมณีจันทร์ บทที่ 21 หน้า 323-324</p>	<p>สถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>มณีจันทร์: หล่อนพูดเข้าใจยาก ถ้อยคำที่ใช้ก็เพี้ยนไป ดิฉันนะเป็นคำแทนตัวผู้ชาย อีฉัน เป็นคำแทนตัวผู้หญิง</p> <p>มณีจันทร์: ท่าน คุณหลวง เคยบอก...ดิฉัน เอ๊ย อีฉันลืมนะคะ</p> <p>คุณหญิงแสร้: การพูดกับผู้ใหญ่เค้าใช้เจ้าค่ะ ... ไหน ลองยื่นซิ... แต่งตัวแปลก แต่งคล้าย แต่งเหม่ แต่พวกเหม่เขานุ่งยาวถึงตาตุ่ม ของหล่อนสั้น ...ใครตาย</p> <p>มณีจันทร์: ค่ะ เอ้อ อะไรเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร้: ญาติพี่น้องหล่อนตายหรือถึงแต่งดำ เพราะถ้าเป็นญาติผู้ใหญ่กว่าต้องแต่งขาว</p> <p>มณีจันทร์: ตอนนี่แพ้น อ้อ ความนิยมนะเจ้าคะ นิยมสีดำกัน</p> <p>คุณหญิงแสร้: นิยมอะไร! ดำกับขาวเป็นสีไว้ทุกข์ เขาไม่นิยมนุ่งหมกกัน</p>	<p>คุณหญิงแสร้ให้ความเอ็นดูมณีจันทร์เหมือนบุตรสาว เป็นตัวแทนของบุตรสาวที่เสียไป</p> <p>คุณหญิงแสร้ เป็นผู้ใหญ่ ในสมัยรัชกาลที่ 5 และเป็นมารดาของคุณหลวง มีสถานะทางสังคมสูง เป็นที่นับหน้าถือตาและเคารพนับถือของผู้คนในสังคม มณีจันทร์เป็นหญิงสาวจากรัชกาลที่ 9 และเป็นผู้น้อย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระดับภาษาสุภาพเมื่อมณีจันทร์คุยกับคุณหญิงแสร้ 2. ระดับภาษาที่คุณหญิงแสร้คุยกับมณีจันทร์แบบผู้ใหญ่คุยกับเด็ก 3. ภาษาเก่าเช่น อีฉัน ญาติพี่น้อง 4. คำอุทาน “นิยมอะไร”
<p>12. คุณหญิงแสร้และมณีจันทร์ บทที่ 21 หน้า 325</p>	<p>สถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหญิงแสร้: เกือกติดกีบใส่ข้างเดียวได้ยังไง</p> <p>มณีจันทร์: กีบหรือคะ เอ้อ เจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร้: ใช่ ติดกีบสูงยังงั้นใส่ข้างเดียวเดินยังไง</p> <p>มณีจันทร์: อ้อ รองเท้าสั้นสูง มีสองข้างเจ้าคะ เมณี่รีบ แหมบางทีก็ลืมนะ</p>	<p>คุณหญิงแสร้ให้ความเอ็นดูมณีจันทร์เหมือนบุตรสาว เป็นตัวแทนของบุตรสาวที่เสียไป</p> <p>คุณหญิงแสร้ เป็นผู้ใหญ่ ใน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. บทสนทนาของตัวละครต่างยุค 2. ระดับภาษาของมณีจันทร์ที่มีความสุภาพมากขึ้นโดยใช้คำว่าเจ้าคะ เจ้าคะ 3. คำศัพท์เก่าเช่นเกือกติดกีบ

<p>คุณหญิงแสร้: เอาเถอะ ค่อย ๆ จำไป หล่อนมา ครั้งละนานเท่าไร</p> <p>มณีจันทร์: กำหนดไม่ได้เจ้าคะ</p>	<p>สมัยรัชกาลที่ 5 และเป็นมารดาของคุณหลวง มีสถานะทางสังคมสูง เป็นที่นับหน้าถือตาและเคารพนับถือของผู้คนในสังคม มณีจันทร์เป็นหญิงสาวจากรัชกาลที่ 9 และเป็นผู้น้อย</p>	
<p>13. คุณหญิงแสร้และมณีจันทร์ บทที่ 21 หน้า 326</p>	<p>สถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหญิงแสร้: ใครได้ยินบ้าง พ่อเทพรู้ไหม</p> <p>มณีจันทร์: คงไม่ทราบเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร้: นั่นซิ เขาถึงบอกฉันว่าถ้าคุณแม่อยากรู้ให้คอยนั่งดูเอา เดี่ยวจะบอกให้ว่าไปบอกทนายให้เขาปลุก ฉันให้เขาไปนอนที่เรือนนก</p> <p>มณีจันทร์: ทำไมต้องมีทนายเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร้: ทนายหน้าหอเขาใจละ บ่าวผู้ชายคนสนิทเขาเรียกทนายหน้าหอ</p>	<p>คุณหญิงแสร้ให้ความเอ็นดูมณีจันทร์เหมือนบุตรสาว เป็นตัวแทนของบุตรสาวที่เสียไป</p> <p>คุณหญิงแสร้ เป็นผู้ใหญ่ ในสมัยรัชกาลที่ 5 และเป็นมารดาของคุณหลวง มีสถานะทางสังคมสูง เป็นที่นับหน้าถือตาและเคารพนับถือของผู้คนในสังคม มณีจันทร์เป็นหญิงสาวจากรัชกาลที่ 9 และเป็นผู้น้อย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษาให้ชัดเจนว่าเป็นภาษาของคนยุคเก่า และภาษาของคนยุคใหม่ที่กำลังสนทนากัน 2. การถ่ายทอดระดับภาษาผู้ใหญ่พูดกับเด็ก และเด็กพูดกับผู้ใหญ่ 3. การถ่ายทอดคำศัพท์ยุคเก่าเช่น ทนายหน้าหอ บ่าวผู้ชาย
<p>14. คุณหญิงแสร้ หลวงเทพ และมณีจันทร์ บทที่ 21 หน้า 328</p>	<p>สถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหญิงแสร้: ทำไมปากแดง</p> <p>มณีจันทร์: ลิปสติก เอ้อ สีเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร้: อ้อ สีลีนจี้จิ้มอย่างพวกจ้าวทหาหน้า.....ม้วน! ม้วน! ใครทำอะไรตึก ๆ ดื่น ๆ</p> <p>คุณหลวงฯ: กระผมควับคุณแม่ เห็นแสงไฟลอดออกมา ทำไมยังไม่นอน</p>	<p>คุณหญิงแสร้กับหลวงเทพคือแม่ลูก มณีจันทร์เป็นหญิงที่หลวงเทพหมายปอง</p> <p>คุณหญิงแสร้จึงเอ็นดูเหมือนลูก ส่วนมณีจันทร์เคารพคุณหญิงแสร้เหมือนแม่</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษาให้เป็นภาษายุคเก่า และคำศัพท์เก่าเช่น สีลีนจี้จิ้ม 2. ระดับภาษาผู้ใหญ่พูดกับเด็ก และเด็กพูดกับผู้ใหญ่ 2. ระดับภาษาที่ต่างกันเมื่อ

<p>คุณหญิงแสร: อ้อ พ่อเทพ นั่งม้วนตีนหรือยัง</p> <p>คุณหลวงฯ: ขอรับ</p> <p>คุณหญิงแสร: เรียกทนายพ่อเทพอีกคนให้มานั่ง อยู่หน้าฉาก ไม่ต้องเข้ามา พ่อเทพเข้ามาได้</p> <p>คุณหลวงฯ: คราวนี้คุณแม่เห็นแล้วกระผมไม่ได้ พูดเท็จ</p> <p>คุณหญิงแสร: อยากจะพูดนะ พวกบ่าวมันได้ ระแคะระคาย จะพูดอย่างไรจู้ ๆ ก็มีแม่ แม่อะไร นะ</p> <p>มณีจันทร์: มณีเจ้าค่ะ</p> <p>คุณหญิงแสร: ใช่ แม่มณีโผล่มากลางเรือน มันจะ อื้อฉาวทางไม่งาม นั่งม้วนมันเคยเห็น แต่นั่งนี้มัน ไม่พูดมาก</p>	<p>คุณหญิงแสร เป็นผู้ใหญ่ ที่สุดในบทสนทนา นี้ เป็นทั้ง เจ้าของบ้าน นายของบ่าว และแม่ของลูก คุณหลวง และมณีจันทร์เป็นผู้น้อย ต้องให้ความเคารพคุณหญิง แสร</p>	<p>คุณหญิงพูดถึงบ่าวม้วน</p>
<p>15. หลวงเทพ ม้วน มณีจันทร์ บทที่ 23 หน้า 367 - 368</p>	<p>สถานะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหลวงฯ: ม้วน...เข้ามาข้างในซี ม้วน.... คุณมณี</p> <p>ม้วน: เจ้าค่ะ</p> <p>คุณหลวงฯ: เอ๊ะ ... กลัวอะไร บอกว่าไม่ใช่ผี</p> <p>ม้วน: เจ้าค่ะ</p> <p>มณีจันทร์: ฉันท่อมณี ลองจับมือดูซิ ตัวอุ่นเหมือน ม้วนไหม นุ่ม ... นุ่มนี้ อย่ากลัวเลย</p> <p>ม้วน: เจ้า...เจ้าค่ะ</p> <p>มณีจันทร์: ฉันทไม่ใช่ผี</p> <p>คุณหลวงฯ: ทีแรกมันว่าหลอนมาจากเสาดก น้ำมันกลางห้อง คราวนี้เห็นว่าเป็น...อะไรนะม้วน</p> <p>ม้วน: เทพธิดาเจ้าค่ะ</p> <p>มณีจันทร์: ค่อยยังชั่ว เป็นเทพธิดาเห็นจะดีกว่านะ</p>	<p>หลวงเทพและมณีจันทร์เป็น นายของม้วน</p> <p>หลวงเทพเป็นนายของม้วน และมณีจันทร์ก็กำลังเข้ามา เป็นนายของม้วนด้วยเพราะ ม้วนได้รับมอบหมายให้ดูแล เป็นที่เลี้ยงมณีจันทร์ แต่ ด้วยอุปนิสัยของทั้งคู่คุณ หลวงและมณีจันทร์ที่ไม่ใช่ คนเจ้ายศเจ้าอย่าง การ สนทนากับม้วนจึงไม่เป็นไป ในทางวางอำนาจ แต่เป็น การใช้คำสั่งทั่วไป</p>	<p>1. การถ่ายทอดความแตกต่าง ระหว่างภาษาเก่าของม้วนและคุณ หลวง กับภาษายุคปัจจุบันของมณี จันทร์</p> <p>2. คำศัพท์เช่นเสาดกน้ำมัน เทพธิดา เทวดา</p>

<p>ม้วนนะ</p> <p>คุณหลวงฯ: ม้วน พยุงไปนั่งริมหน้าต่างซี</p>		
<p>16. คุณหญิงแสร้ง หลวงเทพ และมณีจันทร์ บทที่ 23 หน้า 371-372</p>	<p>สถานะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหลวงฯ: ต้องนั่งไหว้ ไม่ใช่ยืนไหว้</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: มาตั้งแต่เมื่อไหร่ กินข้าวกินปลาไหม?</p> <p>คุณหลวงฯ: ไม่สบายมาขอรับ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: เป็นอะไร?</p> <p>มณีจันทร์: ค่ะ... จะให้ทำอะไรคะ?</p> <p>คุณหลวงฯ: หล่อนต้องนั่งข้างล่าง เด็ก...ไม่นั่งเสมอผู้ใหญ่</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ไม่เป็นไรหรอกพอเทพ กิริยาอาจจะไม่เหมือนกัน ... ไม่สบายเป็นอะไร</p>	<p>คุณหญิงแสร้งกับหลวงเทพคือแม่กับลูก มณีจันทร์เป็นหญิงที่หลวงเทพหมายปอง</p> <p>คุณหญิงแสร้งจึงเอ็นดูเหมือนบุตรสาว ส่วนมณีจันทร์เคารพคุณหญิงแสร้งเหมือนมารดา</p> <p>คุณหญิงแสร้ง เป็นผู้ใหญ่ที่สุดในบทสนทนา เป็นทั้งเจ้าของบ้าน นายของบ่าว และแม่ของลูก คุณหลวงและมณีจันทร์เป็นผู้น้อย ต้องให้ความเคารพคุณหญิงแสร้ง</p>	<p>1. การถ่ายทอดภาษาไทยยุคเก่าของคุณหลวงและคุณหญิงแสร้งให้เป็นภาษาอังกฤษยุคเก่า</p> <p>2. ระดับภาษาผู้ใหญ่พูดกับเด็กและเด็กพูดกับผู้ใหญ่</p>
<p>17. คุณหญิงแสร้ง หลวงเทพ ม้วน และมณีจันทร์ บทที่ 23 หน้า 373</p>	<p>สถานะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหญิงแสร้ง: ม้วน ตั้งสำรับที่หอนั่งเดี๋ยวจะออกไปใครถามบอกว่่าหลานไม่สบายมาจากฝั่งโน้น</p> <p>ม้วน: ถ้ามีคนซักว่่า .. เอ้อ .. มาเมื่อไหร่ละเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ให้มันเลือกเอา จะเอาหวายทวนหลังหรือกะลาตบปาก! ชูมัน สงสัยให้มันสงสัยแต่อย่าให้พูดมาก มันไม่งามเสียทั้งนั้น</p> <p>มณีจันทร์: อีฉันทเสียใจ มาทำให้ยุ่งยาก</p>	<p>คุณหญิงแสร้งกับหลวงเทพคือแม่ลูก มณีจันทร์เป็นหญิงที่หลวงเทพหมายปอง</p> <p>คุณหญิงแสร้งจึงเอ็นดูเหมือนลูก ส่วนมณีจันทร์เคารพคุณหญิงแสร้งเหมือนแม่</p> <p>ม้วนเป็นบ่าวและบริวารของนายทั้ง 3 คน</p>	<p>1. ระดับภาษาที่ต่างกันเมื่อคุณหญิงแสร้งพูดกับบ่าวม้วน</p> <p>2. ความสุภาพของภาษาที่เพิ่มขึ้นของมณีจันทร์และคุณหลวงเมื่อพูดกับคุณหญิงแสร้ง</p> <p>3. คำศัพท์เก่าเช่น หวายทวนหลัง กะลาตบปาก ตั้งสำรับ หอนั่ง เป็นต้น</p>

<p>คุณหญิงแสร้: ใครจะรู้ มันอาจจะมียะไรซ่อนอยู่สักอย่างก็ได้...</p> <p>หล่อนคงต้องเล่าเรื่องเมืองลับแลของหล่อนให้ละเอียดว่ามันเป็นยังไงมาอย่างไรจริงหรือที่เขารู้ว่าคนเมืองนั้นพอเกิดก็ผูกขึ้นในเรือนโตเลยโดยไม่ต้องเป็นเด็ก จริงหรือที่ว่าหัวขม้นเป็นทอง เขาว่าข้าวในนาพอสุกก็เป็นข้าวสารเลยใช้ไหม</p> <p>คุณหลวงฯ: คงต้องถามทีละเรื่องกระมังขอรับ</p>	<p>คุณหญิงแสร้ เป็นผู้ใหญ่ที่สุดในบทสนทนา นี้ เป็นทั้งเจ้าของบ้าน นายของบ่าว และแม่ของลูก คุณหลวง และมณีจันทร์เป็นผู้น้อย ต้องให้ความเคารพคุณหญิงแสร้ ในขณะที่ม้วนเป็นบ่าวสถานะทางสังคมคือบ่าว ต้องให้ความเคารพเกรงกลัวนายทุกคน</p>	
<p>18. มณีจันทร์และม้วน บทที่ 24 หน้า 387-389</p>	<p>สถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>มณีจันทร์: ม้วน ... ม้วน</p> <p>ม้วน: เจ้าคะ ตื่นแล้วหรือเจ้าคะ จะย่ำรุ่งอยู่แล้ว เจ้าคะ ไปอาบน้ำใหม่เจ้าคะ</p> <p>มณีจันทร์: ไม่มีเสื้อผ้า</p> <p>ม้วน: ท่านให้เตรียมไว้แล้วเจ้าคะ เอาไว้สีฟัน นี่เกลือ...เอาไว้จิ้มกับไม้ช่อย</p> <p>มณีจันทร์: ทำไมเกลือรสเป็นยังงี้ละ</p> <p>ม้วน: เกลือสะอาดกับสารส้มสะอาดเจ้าคะ สีแล้วฟันแน่นดี</p> <p>มณีจันทร์: ม้วนก็สีโรอะ</p> <p>ม้วน: อีฉันทอมเกลือแล้วเอานี้สีฟัน</p>	<p>มณีจันทร์เป็นนายและม้วนเป็นบ่าวที่เลี้ยง</p> <p>ม้วนเป็นบ่าวที่เลี้ยงจึงต้องดูแลมณีจันทร์ตามคำสั่งของคุณหญิงแสร้จนเกิดเป็นความผูกพันและม้วนก็รักมณีจันทร์เพราะมณีจันทร์เป็นคนน่ารัก ปฏิบัติกับม้วนอย่างดีเสมอ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดระดับภาษาที่มณีจันทร์พูดกับม้วนแบบเป็นกันเอง ส่วนม้วนพูดกับมณีจันทร์แบบให้ความเคารพ 2. การถ่ายทอดภาษาที่ต่างยุคกันที่ม้วนและมณีจันทร์ใช้ในการพูดคุย 3. คำศัพท์ภาษาเก่าเช่น สีฟัน ไม้ช่อย เกลือสะอาด สารส้มสะอาด
<p>19. มณีจันทร์และม้วน บทที่ 24 หน้า 391</p>	<p>สถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>มณีจันทร์: กลิ่นอะไรนะ หอม</p> <p>ม้วน: กระแจะจันทร์เจ้าคะ</p> <p>..... เมื่อเข้าท่านมาถามแล้วที่นิ่งแล้วว่า...ยังอยู่หรือเปล่า</p>	<p>มณีจันทร์เป็นนายและม้วนเป็นบ่าวที่เลี้ยง</p> <p>ม้วนเป็นบ่าวที่เลี้ยงจึงต้อง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดระดับภาษาที่มณีจันทร์พูดกับม้วนแบบเป็นกันเอง ส่วนม้วนพูดกับมณีจันทร์แบบให้ความเคารพ

<p>มณีจันทร์: ท่านไหน?</p> <p>ม้วน: ก็ท่านซีเจ้าคะ คุณแม่ท่านลงไปใส่บาตร อีฉันทราบเรียนว่า...ยังไม่ตื่น ท่านว่า...แล้วไป</p> <p>มณีจันทร์: เข้า ๆ ยังทำอะไรกัน</p> <p>ม้วน: เอ้อ ท่านสั่งให้อยู่บนเรือน อย่าเพิ่งลงไปให้ บ่าวข้างล่างเห็นมากนั้ก</p> <p>มณีจันทร์: อ้าว แล้วจะให้อยู่ในห้องเรอะ</p> <p>ม้วน: ออกไปที่ชานคองได้เจ้าคะ</p> <p>มณีจันทร์: ดี ม้วนจะได้แน่ใจว่าฉันไม่ใช่ผี เพราะ ถูกแดดได้</p>	<p>ดูแลมณีจันทร์ตามคำสั่งของ คุณหญิงแสร้งจนเกิดเป็น ความผูกพันและม้วนก็รัก มณีจันทร์เพราะมณีจันทร์ เป็นคนน่ารัก ปฏิบัติกับม้วน อย่างดีเสมอ</p>	<p>2. การถ่ายทอดภาษาที่ต่างยุคกัน ที่ม้วนและมณีจันทร์ใช้ในการพูดคุย</p>
<p>20. เจ้าคุณวิศาลคดี หลวงเทพ มณีจันทร์ และ บ่าว บทที่ 29 หน้า 501 - 504</p>	<p>สถานะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>มณีจันทร์: ใคร?</p> <p>บ่าว: กระผมคะรับ ท่านให้มาเชิญท่าน</p> <p>คุณหลวงฯ: แม่มณีมาแล้วครับผม</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: ฉันคิดว่า ฉันเคยพบเห็นหล่อน มาก่อนไหมนะ? ช่างเถอะ เอาอะไรกับความทรง จำของคนแก่ใกล้ตาย</p> <p>มณีจันทร์: คนแก่ที่ไม่เคยตาย มีกี่คนเจ้าคะ?</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: ฉันไม่เคยคิดว่าฉันเป็นอมตะ ทรอกแม่หนู แก่แล้วต้องตาย</p> <p>มณีจันทร์: แต่ความเป็นอมตะในพงศาวดารก็เป็น ความอมตะอย่างหนึ่งนะเจ้าคะ อย่างท่านอาจเป็น อมตะในพงศาวดาร</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: ฉลาด! คุณหลวง ฉันเชื่อล่ะว่า แม่...อะไรนะ</p> <p>มณีจันทร์: มณีเจ้าคะ</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: มณี คราวนี้จะไม่มัววันล้มละ หล่อนคงเป็นมณีสมชื่อ คุณหลวงบอกว่าหล่อนรู้ ภาษา...</p>	<p>เจ้าคุณวิศาลคดีเป็น ผู้บังคับบัญชาของหลวงเทพ มณีจันทร์กับหลวงเทพเป็น ผู้น้อย และบ่าวเป็นบริวาร ของหลวงเทพ</p>	<p>1. การถ่ายทอดภาษาเก่าใน ภาษาไทยให้เป็นภาษาอังกฤษ</p> <p>2. การถ่ายทอดภาษาระดับสุภาพ เมื่อบ่าวพูดกับนาย และเมื่อผู้น้อย พูดกับผู้ใหญ่</p> <p>3. การถ่ายทอดระดับภาษาเป็น กันเองเมื่อเจ้าคุณ ฯ พูดกับผู้น้อย</p>

<p>คุณหลวงฯ: ขอรับ</p>		
<p>21. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 31 หน้า 514 - 515</p>	<p>สถานะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหลวงฯ: เด็กต้องไม่ยิ้มกับผู้ใหญ่อย่างนั้น การพูดจาต้องระมัดปาก ระมัดคำ</p> <p>มณีจันทร์: มัดปากแล้วจะพูดยังไงคะ</p> <p>คุณหลวงฯ: หมายถึงระวัง ท่านก็...ชมอยู่หรือ ท่านว่า งามโฉม งามวิชา วาจาหาญ</p> <p>มณีจันทร์: ตาย! พูดอีกครั้งซิคะ ฉันจะได้จำเอาไปจดไว้ ไม่เคยมีใครชมฉันเป็นกลอนหยดย้อยยั้งเลย</p> <p>คุณหลวงฯ: นี่แหละที่อยากมัดปาก ท่านถามเกี่ยวกับตัวหล่อนหลายประการ คุณหญิงท่านตายไปนานแล้ว มีแต่นั่งเล็ก ๆ ยังไม่ยกใครขึ้นมา</p> <p>มณีจันทร์: ฉันจะได้เป็นคุณหญิงหรือคะ</p> <p>คุณหลวงฯ: ท่านมีอำนาจ มากเสียด้วย เกิดท่านพอใจ ก็อาจจะได้เป็นละมั่ง!</p> <p>มณีจันทร์: คงดีนะคะ ฉันเป็นอะไรมาหลายอย่างแล้ว แต่ยังไม่เคยเป็นคุณหญิง คุณหญิงมณี</p> <p>คุณหลวงฯ: คอยสักหน่อยได้ไหม อย่าเพิ่งเป็นเลยวันนี้ วันหน้า...จะได้เป็น</p> <p>มณีจันทร์: ได้ซิคะ คอยเมื่อไหร่ก็ได้</p> <p>คุณหลวงฯ: ขอให้จำไว้แล้วกัน!</p>	<p>เป็นคู่พระ-นาง</p> <p>ชายในยุครัชกาลที่ 5 ที่มีตำแหน่งการงานดี เป็นที่รู้จักและเคารพในสังคม และหญิงจากยุครัชกาลที่ 9 มีวิถีชีวิต ความเชื่อ การพูดจา และการปฏิบัติตนที่แตกต่างกันตามยุคสมัย</p>	<p>1. การถ่ายทอดคำศัพท์ในภาษาเก่าและการเล่นคำ เช่น ระมัดปาก ระมัดคำ งามโฉม งามวิชา วาจาหาญ</p> <p>2. การถ่ายทอดระดับภาษาเป็นกันเอง และภาษายุคเก่าที่คุณหลวงใช้ และภาษายุคปัจจุบันที่มณีจันทร์ใช้</p>
<p>22. มณีจันทร์และม้วน บทที่ 31 หน้า 515 - 517</p>	<p>สถานะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>มณีจันทร์: อ้าว คิดว่าหลับ</p> <p>ม้วน: อีฉันตื่นตั้งแต่คุณเดินออกไปแล้วเจ้าคะ</p> <p>มณีจันทร์: ทำทำไมตามออกไปละ</p> <p>ม้วน: ไม่ใช่เรื่องของบ่าว แต่...</p> <p>มณีจันทร์: มีอะไรหรือจ๊ะ</p>	<p>มณีจันทร์เป็นนายและม้วนเป็นบ่าวพี่เลี้ยง</p> <p>ม้วนเป็นบ่าวพี่เลี้ยงจึงต้องดูแลมณีจันทร์ตามคำสั่งของ</p>	<p>1. การถ่ายทอดระดับภาษาสุภาพเมื่อม้วนพูดกับมณีจันทร์ และระดับภาษาเป็นกันเองเมื่อมณีจันทร์พูดกับม้วน</p> <p>2. คำศัพท์สมัยเก่า เช่น บ่าวไพร่</p>

<p>ม้วน: พุดไปเตี้ยถูกทะเลตบปาก</p> <p>มณีจันทร์: ใคร ใครจะทำยังงั้นกะม้วนได้</p> <p>ม้วน: คราวหลังอย่าออกไปนะเจ้าคะ บ่าวไพร่มันจะอื้ออึ้ง</p> <p>มณีจันทร์: อื้ออึ้งทำไม</p> <p>ม้วน: เอ้อ...มันจะหาว่าลอบออกไปพบกันยามคาคืน</p> <p>มณีจันทร์: ไม่ได้ลอบ เดินออกไปเฉย ๆ ยืนคุยกันกลางนอกชาน จะเป็นไร?</p> <p>ม้วน: กลางค้ำกลางคืน ยิ่งตึก ๆ ตึ้น ๆ คุยกันไม่ได้เจ้าคะ ฟืนไฟก็ไม่ได้จุด</p> <p>มณีจันทร์: อ้าว งั้นม้วนทำไมไม่ออกไปนั่งเป็นพยานล่ะ</p> <p>ม้วน: ไม่ด้ายเจ้าคะ มันจะหาว่าดูต้นทางให้ ม้วนจะได้หลังลายปะไร</p> <p>มณีจันทร์: เอาละ จะจำไว้</p>	<p>คุณหญิงแสร้งจนเกิดเป็นความผูกพันและม้วนก็รักมณีจันทร์เพราะมณีจันทร์เป็นคนน่ารัก ปฏิบัติกับม้วนอย่างดีเสมอ</p>	<p>3. การถ่ายทอดภาษายุคเก่าที่ม้วนใช้ และภาษายุคปัจจุบันที่มณีจันทร์ใช้ในบทสนทนา</p>
<p>23. หลวงเทพ คุณหญิงแสร้ง และมณีจันทร์ บทที่ 32 หน้า 518-519</p>	<p>สถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหลวงฯ: หล่อนพอจะอ่านหนังสือที่ให้ไว้หมดไหม</p> <p>มณีจันทร์: อ่านไปมากแล้วค่ะ วันนี้จะแปลให้</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: เจ้าคุณท่านว่ากระไรบ้าง</p> <p>คุณหลวงฯ: พอใจมากขอรับ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: เจ้าคุณท่านเป็นตัวโปรดของกรมหลวงปกติไม่ค่อยจะถูกใจใครง่าย ๆ</p> <p>คุณหลวงฯ: แม่มณี หล่อนแปลได้ดี</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: แน่ละ ท่านซักอะไรหรือเปล่า แม่เลยไม่ขึ้นมา</p> <p>คุณหลวงฯ: กระผมเรียนท่านแล้ว คุณแม่กำลังกุมบ่าวซ่อมเรือนแพ ลูกบวบแตก คงขึ้นมาไม่ได้ ท่าน</p>	<p>คุณหญิงแสร้งกับหลวงเทพคือแม่ลูก มณีจันทร์เป็นหญิงที่หลวงเทพหมายปอง</p> <p>คุณหญิงแสร้งจึงเอ็นดูเหมือนลูก ส่วนมณีจันทร์เคียดคุณหญิงแสร้งเหมือนแม่</p> <p>คุณหญิงแสร้ง เป็นผู้ใหญ่ที่สุดในบทสนทนานี้ เป็นทั้งเจ้าของบ้าน นายของบ่าวและแม่ของลูก คุณหลวงและมณีจันทร์เป็นผู้ย่อย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษาสุภาพเมื่อหลวงเทพและมณีจันทร์พูดกับคุณหญิงแสร้ง 2. การถ่ายทอดระดับภาษาเป็นกันเองเมื่อคุณหญิงแสร้งพูดกับหลวงเทพและมณีจันทร์ 3. การถ่ายทอดภาษายุคเก่าที่คุณหลวงและคุณหญิงแสร้งใช้ให้เป็นภาษาอังกฤษ 4. การแปลศัพท์เฉพาะเช่นเรือนแพ ลูกบวบ

<p>รับทราบ</p> <p>คุณหญิงแสง: ถ้าไม่ดู เดี่ยวมันก็จมน</p> <p>มณีจันทร์: มีเรือแพหรือคะ ฉันทกลงไปได้ไหมคะ</p> <p>นะคะ ให้เดินลงไปดูหน่อยนะคะ</p> <p>มณีจันทร์: ให้เมณี เอ๊ย มณีลงไปหน่อยนะเจ้าคะ</p> <p>ให้ลงไปทีเรือแพนิดเดียว มณีไม่เดินเพ่นพ่าน</p> <p>หรอก</p>	<p>ต้องให้ความเคารพคุณหญิง</p> <p>แสง</p>	
<p>24. คุณหญิงแสง และมณีจันทร์</p> <p>บทที่ 35 หน้า 571-572</p>	<p>สถานะทางสังคมและ</p> <p>ความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>มณีจันทร์: อะไรเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสง: แบ่งนวล</p> <p>มณีจันทร์: หอมนะเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสง: ใส่เกสรดอกสารภี เขาถึงเรียกแบ่ง</p> <p>สารภี</p> <p>มณีจันทร์: แล้วแบ่งทำจากอะไรเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสง: แบ่งเอาหินมาบด กรองจนละเอียด</p> <p>ผสมเกลือตัวผู้ แก้วสิ่วรักษาผิว</p> <p>มณีจันทร์: เกลือมีตัวผู้ ตัวเมียหรือเจ้าคะ?</p> <p>คุณหญิงแสง: ค่อย ๆ หน่อย พุดจายังกับแจ็กตั้ง</p> <p>ไฟ</p>	<p>คุณหญิงแสงให้ความเอ็นดู</p> <p>มณีจันทร์เหมือนบุตรสาว</p> <p>เป็นตัวแทนของบุตรสาวที่</p> <p>เสียไป</p> <p>คุณหญิงแสง เป็น</p> <p>ผู้ใหญ่ที่สุดในบทสนทนา</p> <p>เป็นทั้งเจ้าของบ้าน นาย</p> <p>ของบ่าวและแม่ของลูก คุณ</p> <p>หลวงและมณีจันทร์เป็น</p> <p>ผู้น้อย ต้องให้ความเคารพ</p> <p>คุณหญิงแสง</p>	<p>1. การถ่ายทอดภาษาสุภาพเมื่อ</p> <p>มณีจันทร์คุยกับคุณหญิงแสง</p> <p>2. การถ่ายทอดภาษาสุภาพเก่าของ</p> <p>ไทยให้เป็นภาษาอังกฤษ</p> <p>3. การแปลคำศัพท์และสำนวน</p> <p>เช่น แบ่งนวล แบ่งสารภี เกลือตัว</p> <p>ผู้ ตัวเมีย แจ็กตั้งไฟ</p>
<p>25. หลวงเทพ คุณหญิงแสง และมณีจันทร์</p> <p>บทที่ 36 หน้า 578 - 580</p>	<p>สถานะทางสังคมและ</p> <p>ความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหญิงแสง: หยุตเถอะ อายเขานะ</p> <p>คุณหลวง: งานหนักมากหรือ เอาละ ไม่ให้ทำอีก</p> <p>แล้ว</p> <p>มณีจันทร์: ไม่ใช่หรอก คิดถึง...แม่ ต่างหาก</p> <p>คุณหญิงแสง: แม่จะเป็นแม่ให้ อยู่ทางนี้มีแม่</p> <p>เหมือนกัน จะเป็นไรมี</p> <p>มณีจันทร์: กลับมาทำไมคะ</p>	<p>คุณหญิงแสงกับหลวงเทพ</p> <p>คือแม่ลูก มณีจันทร์เป็น</p> <p>หญิงที่หลวงเทพหมายปอง</p> <p>คุณหญิงแสงจึงเอ็นดูเหมือน</p> <p>ลูก ส่วนมณีจันทร์เคารพ</p> <p>คุณหญิงแสงเหมือนแม่</p>	<p>1. การถ่ายทอดภาษาสุภาพเมื่อ</p> <p>หลวงเทพและมณีจันทร์พูดกับ</p> <p>คุณหญิงแสง</p> <p>2. การถ่ายทอดระดับภาษาเป็น</p> <p>กันเองเมื่อคุณหญิงแสงพูดกับ</p> <p>หลวงเทพและมณีจันทร์</p> <p>3. การถ่ายทอดภาษาสุภาพเก่าที่คุณ</p>

<p>คุณหลวงฯ: มารับเอกสาร นำเรียนเจ้าคุณท่าน</p> <p>มณีจันทร์: แปลเกือบหมดแล้วค่ะ</p> <p>สรุปไว้เป็นข้อ ๆ ด้วยแต่ยังไม่ครบ จะนำไปเรียนท่านก่อนก็ได้</p> <p>(สถานการณ์ตอนนี้คือมณีจันทร์กำลังจะวิ่งไปเอาเอกสารที่แปลไว้ แต่แล้วชะงักเพราะนึกขึ้นได้ว่าจะดูไม่งามต้องค่อย ๆ เดิน จึงหันมายิ้มแหย ๆ ให้คุณหญิงแสร้ง)</p> <p>มณีจันทร์: เกือบลืมนะ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ชานมันร้อน เดินข้างบนดีกว่า</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ติดใจหรือ หล่อนจะอยู่กับเรานานแค่ไหนก็สุดรู้ ครูนี้ร้องให้คิดถึงแม่ชาติกำเนิดเป็นอย่างไร เราก็ไม่รู้เหมือนกัน ตรงให้ตี ๆ นะพ่อเทพ</p>	<p>คุณหญิงแสร้ง เป็นผู้ใหญ่ที่สุดในบทสนทนา นี้ เป็นทั้งเจ้าของบ้าน นายของบ่าว และแม่ของลูก คุณหลวง และมณีจันทร์เป็นผู้น้อย ต้องให้ความเคารพคุณหญิงแสร้ง</p>	<p>หลวงและคุณหญิงแสร้งใช้ให้เป็นภาษาอังกฤษ</p>
<p>26. หลวงเทพ มณีจันทร์ และม้วน บทที่ 37 หน้า 598</p>	<p>สถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>มณีจันทร์: ขอแม่ นี่หรือคะหุ้บปล้อง!</p> <p>คุณหลวงฯ: ใช่ เอาไปชุบสี ติดกับไม้ระกำ ทำตัวกึ่ง ปลา เล่นได้</p> <p>มณีจันทร์: ม้วนจำ เก็บเอาไปมาก ๆ ๆ เลย</p> <p>ม้วน: ที่แพหน้าท่าเราถมถัดไปเจ้าคะ</p> <p>มณีจันทร์: ลูกอะไร?</p> <p>ม้วน: มะกอกน้ำเจ้าคะ กินได้</p> <p>มณีจันทร์: เตี้ยวท้องเดินตาย!</p> <p>คุณหลวงฯ: ลูกสีเขียว ๆ ยังไม่ค่อยสุก จะเปรี้ยวมากออกผาด ๆ ถ้าลูกออกเขียวอมน้ำตาลคล้ายสีไพลจะสุกแล้ว อร่อยดี</p> <p>ม้วน: ไม่เปรี้ยวเท่าตะลิงปลิงหรือเจ้าคะ</p>	<p>หลวงเทพและมณีจันทร์เป็นนายของม้วน</p> <p>หลวงเทพเป็นนายของม้วน และมณีจันทร์ก็กำลังเข้ามาเป็นนายของม้วนด้วยเพราะม้วนได้รับมอบหมายให้ดูแลเป็นที่เลี้ยงมณีจันทร์ แต่ด้วยอุปนิสัยของทั้งคู่คุณหลวงและมณีจันทร์ที่ไม่ใช่คนเจ้ายศเจ้าอย่าง การสนทนากับม้วนจึงไม่เป็นไปในทางวางอำนาจ แต่เป็นการใช้คำสั่งทั่วไป</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษาสุภาพเมื่อม้วนพูดกับหลวงเทพและมณีจันทร์ 2. การถ่ายทอดระดับภาษาเป็นกันเองเมื่อหลวงเทพและมณีจันทร์พูดกับม้วน 3. การถ่ายทอดภาษาไทยยุคเก่าให้เป็นภาษาอังกฤษ

27. หลวงเทพและคุณหญิงแสร้ง บทที่ 40 หน้า 645-646	สถานะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ของตัวละคร	ประเด็นปัญหาในการแปล
<p>คุณหญิงแสร้ง: พ่อเทพแน่ใจหรือว่าจะ...อยู่กับกับแม่มณีหล่อนได้</p> <p>คุณหลวงฯ: แน่ใจขอรับ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: เขา...เป็นคนลับแล พ่อเทพต้องรู้ไว้ คนลับแลเขาถือสัจจะ พูดคำไหนต้องคำนั้น หากผิดคำเขาไม่อยู่ด้วย ขนาดเคยมีคนหลงเข้าเมืองลับแล อยู่กินจนมีลูกด้วยกัน ลูกร้องไห้จะหาแม่ พ่อก็หลอกลูกว่าหนู...แม่มาแล้ว เท่านั้น เขาถือวาทโกหกไร้สัจจะ เขาให้ออกจากเมืองลับแล ตอนออกมาบังเมียให้หัวขมึ้นมาเต็มยาม เจ้าผิวไม่รู้พ่อเดิน ๆ ไปหนักเข้าเก็บทิ้งหมดเหลือไว้แรงเดียว พอออกมาถึงได้รู้ว่าเป็นทอง</p>	<p>เป็นมารดาและบุตรชาย</p> <p>คุณหญิงแสร้งเป็นมารดาของคุณหลวงที่คุณหลวงให้</p> <p>ความเคารพรัก นับถือ และยำเกรง</p>	<p>1. การถ่ายทอดภาษาคุณเก่าระดับภาษาที่สะท้อนความสัมพันธ์สนมระหว่างแม่ลูก แต่มีความเคารพนับถือ ไม่ได้เป็นกันเอง</p>
28. หลวงเทพและคุณหญิงแสร้ง บทที่ 41 หน้า 669	สถานะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ของตัวละคร	ประเด็นปัญหาในการแปล
<p>คุณหลวงฯ: เจ้าคุณท่านจะเลี้ยงทูตขอรับ ท่านว่าคงจะขอฝีมือคุณแม่บ้าง</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: แหม ก็คนของท่านออกมากมาย</p> <p>คุณหลวงฯ: ท่านว่า ฝีมือไม่ถึง อยากรจะฟัง</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: เป็นไรไป บอกมา</p> <p>คุณหลวงฯ: เอ้อ ท่านอยากจะเชิญ แม่มณี ไปเรือนท่าน</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ไห้! ไม่ดีนะ เป็นสาวเป็นนาง ไปเรือนคนอื่นได้ยังไง?</p> <p>คุณหลวงฯ: ท่านอยากให้ไปฟังฝรั่ง</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ตาย ตาย ตายแล้ว จะไปพบฝรั่งมังซ้องได้ยังไง</p> <p>คุณหลวงฯ: แม่มณี หล่อนคล่องภาษา</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ก็ให้ลูกสาวเจ้าคุณออกมาชี้ ฉันทันไม่</p>	<p>เป็นมารดาและบุตรชาย</p> <p>คุณหญิงแสร้งเป็นมารดาของคุณหลวงที่คุณหลวงให้</p> <p>ความเคารพรัก นับถือ และยำเกรง</p>	<p>1. การถ่ายทอดภาษาคุณเก่าในภาษาไทยให้เป็นภาษาอังกฤษคุณเก่า</p> <p>2. การถ่ายทอดระดับภาษาที่สะท้อนความสัมพันธ์สนมระหว่างแม่ลูก แต่มีความเคารพนับถือ ไม่ได้เป็นกันเอง</p> <p>3. การถ่ายทอดคำศัพท์คุณเก่าเช่น หัวคู้งท้ายคู้ง</p>

<p>ปล่อยหลานฉันไปหรอก น้องเป็นสาวเป็นนางนะ พ่อเทพ คิดดูให้ดี แม่ไม่อนุญาต! เดียวลื้อกันหัวคู้ง ทำยคู้ง ฉันทไมยอม!</p>		
<p>29. เจ้าคุณวิศาลคดีและคุณหญิงแสร้ง บทที่ 42 หน้า 681-682</p>	<p>สถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>เจ้าคุณวิศาลคดี: กระทบก็ต้องมาขอบคุณที่กรุณา งานฝีมือที่เรือนรับแขกได้ก็งั้น ๆ แต่นี้จะรับแขก บ้านแขกเมือง พุทธชรีเศียร กระทบก็อยากให้มี หน้ามีตา จึงต้องมาขอเชิญไปช่วยแล ๆ บ้าง</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: อีฉันให้พ่อเทพไปกราบเรียนแล้วว่า เต็มใจ ท่านต้องการอะไรก็บอกมา</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: ไอ้ที่ต้องการจริง ๆ กราบเรียนแล้วว่าให้ไปแล ๆ เป็นศรีสง่าแก่เรือนกระทบ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: แล้วศรีสง่าที่เรือนท่านละเจ้าคะ</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: ท่านก็ทราบนะคะรับ อันเรือ แหวดเรือแจว จะมีสง่างดงามเท่าเรือกัญญานะ ไม่ได้</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: แล้วเรือกัญญาประจำตัวท่านละ เจ้าคะ?</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: เผอิญไปกรุงเก่าคะรับ กลับมา ไม่ทัน</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: แหม ถ้าเผอิญกลับมาวันนั้น มี กลายเป็นเรือขนานไปหรือนี่?</p>	<p>เจ้าคุณวิศาลคดีเป็นผู้บังคับบัญชาของลูกชายของคุณหญิงแสร้ง แต่ทั้งนี้ระดับความอาวุโสของทั้งสองคนไม่ต่างกัน เป็นผู้ใหญ่อีกด้วยทั้งคู่และสถานะทางสังคมก็อยู่ในระดับวงศ์ตระกูลเดียวกัน จึงให้ความเคารพกันแต่ยังมีความเป็นกันเองได้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษายุคเก่าของไทยให้เป็นภาษาอังกฤษยุคเก่า 2. การถ่ายทอดระดับภาษาสุภาพในบทสนทนาระหว่างผู้ใหญ่อสองคน 3. การถ่ายทอดคำศัพท์เช่น พุทธชรีเศียร เรือกัญญา เรือแหวดเรือแจว เรือขนาน กรุงเก่า และ ความหมายแฝงต่าง ๆ ในบทสนทนา
<p>30. มณีจันทร์ หลวงเทพ คุณหญิงแสร้ง และ ม้วน บทที่ 44 หน้า 703 - 705</p>	<p>สถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของตัวละคร</p>	<p>ประเด็นปัญหาในการแปล</p>
<p>คุณหลวงฯ: นกสาธิตใส่กำไลทองเสียแล้ว</p> <p>มณีจันทร์: แปลว่าอะไรคะ</p> <p>คุณหลวงฯ: ทำไมจะต้องแปล สาธิตแก้วช่างพูด เจ้าของเขาใส่กำไลทองให้ทุกตัวแหละ</p>	<p>คุณหญิงแสร้งกับหลวงเทพคือแม่ลูก มณีจันทร์เป็นหญิงที่หลวงเทพหมายปอง คุณหญิงแสร้งจึงเอ็นดูเหมือน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การถ่ายทอดภาษายุคเก่าของไทยให้เป็นภาษาอังกฤษยุคเก่า 2. การถ่ายทอดบทกลอนที่หลวงเทพและมณีจันทร์ได้กัน

<p>..โอ้วว่า เจ้าสา ลิกาแก้ว เสียงแจ้ว จับใจ อยู่ในห้อง ถ้าพูดได้ พี่จะใส่ กำไลทอง รักเจ้าของ เจ้าจงพูด ให้ดีดี..</p> <p>คุณหญิงแสร้: พ่อเทพ อย่าลั่นน้อง มณีจันทร์: โอ้วว่า เจ้านก กระจาบ พูดมาก จะโดน ถอนขน ทอดกรอบ ในกระทะ เอาไฟลอน หรือโยนลง แกงสับนก ให้หมดเอย</p> <p>คุณหญิงแสร้: หัวเราะเยาะอะไร? คุณหลวงฯ: เปลา่ขอรับ กลายเป็นความผิดไปเสีย นี่</p> <p>มณีจันทร์: ม้วน... ถอด ม้วน: อย่าเลยเจ้าคะ ใส่ไว้ดีแล้ว ใคร ๆ จะได้ว่า ยังไม่มีเรือน ยิ่งออกแขก บ่าวไพร่ ผู้คนครีตไป</p> <p>มณีจันทร์: เอา...จั้นแต่งเสียให้เต็มยศ</p>	<p>ลูก ส่วนมณีจันทร์เคารพ คุณหญิงแสร้เหมือนแม่ ม้วนเป็นบ่าวและบริวารของ นายทั้ง 3 คน</p> <p>คุณหญิงแสร้ เป็นผู้ใหญ่ ที่สุดในบทสนทนานี้ เป็นทั้ง เจ้าของบ้าน นายของบ่าว และแม่ของลูก คุณหลวง และมณีจันทร์เป็นผู้น้อย</p> <p>ต้องให้ความเคารพคุณหญิง แสร้ ในขณะที่ม้วนเป็นบ่าว สถานะทางสังคมคือบ่าว ต้องให้ความเคารพเกรงกลัว นายทุกคน</p>	<p>3. การแปลคำศัพท์เช่นนกสาธิตา</p>
--	---	-------------------------------------

ตารางที่ 6 ขอบเขตการวิจัย : บทสนทนา 30 บทที่คัดเลือกมาแปลเนื่องจากมีประเด็นในการแปลเรื่องการใช้ภาษาเก่า

1.5 ระเบียบวิธีวิจัย

1) วิธีการเก็บข้อมูล

งานวิจัยนี้ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการแปล และการแปลภาษาเก่า จากตัวอย่างการแปลวรรณกรรมอื่น ๆ ที่ต้นฉบับมีภาษาและสิ่งแวดล้อมจากยุคสมัยก่อน ตัวอย่างการแปลเรื่อง *ทวิภพ* ในสื่อภาพยนตร์ ภาษาศาสตร์สังคม และข้อมูลเกี่ยวกับภาษาอังกฤษยุคเก่า จากหนังสือ วารสาร บทความที่ตีพิมพ์โดยนักวิชาการ บทความและข้อมูลจากเว็บไซต์ รวมไปถึงการเก็บข้อมูลภาษาที่ใช้ในวรรณกรรมที่เขียนในยุคเทียบเคียงกับยุค ร. 5 และภาษาที่ใช้ในสังคมระดับต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์และแปลตัวบทที่คัดสรรให้มีความสมมูลภาพกับต้นฉบับให้มากที่สุด

2) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและกระบวนการของการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้กระบวนการแบบนิรนัย

1.6 ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

หลังจากที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรให้ดำเนินการค้นคว้าวิจัยแล้ว จะดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ทบทวนทฤษฎี Skopos Theory ของ Hans J. Vermeer, Dynamic Equivalence ของ Eugene Nida, Scenes-and-Frames Semantics ของ Charles J. Fillmore และแนวทางการแปลข้ามวัฒนธรรม
- 2) ทบทวนกลวิธีการแปลข้ามวัฒนธรรม และแนวทางวิเคราะห์ตัวบท
- 3) ทบทวนการวิเคราะห์ทำเนียบภาษาและวจนลีลา
- 4) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภาษาเก่า (Archaism)
- 5) ศึกษาความทันสมัยที่โดดเด่นจากวรรณกรรมภาษาอังกฤษช่วงปลายศตวรรษที่ 18 ถึงช่วงกลางศตวรรษที่ 19 ของ เจน ออสเตน และชาร์ลอตต์ บรอนเต้ ผู้วิจัยเลือกใช้เรื่อง *Emma*, *Mansfield Park*, *Persuasion*, *Pride and Prejudice*, *Sense and Sensibility* และ *Jane Eyre* ในการอ้างอิง เหตุผลเลือกศึกษาความทันสมัยที่โดดเด่นในภาษาอังกฤษจากวรรณกรรมดังกล่าวของ เจน ออสเตนและชาร์ลอตต์ บรอนเต้ เนื่องจากเป็นวรรณกรรมที่มีตัวละครหลากหลายบุคลิก สถานะ ความสัมพันธ์ มีความแตกต่างทางชนชั้น ที่สามารถนำมาเทียบเคียงภาษากับตัวละครเรื่อง *ทวิภพ* ได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยคาดว่าภาษาของเจน ออสเตน และชาร์ลอตต์ บรอนเต้ แม้จะเขียนขึ้นช่วงก่อนที่รัชกาลที่ 5 ขึ้นครองราชย์แต่น่าจะเป็นภาษาที่ยังมีอิทธิพลมาจนถึงต้นศตวรรษที่ 20
- 6) วิเคราะห์ วางแผน และแปลส่วนหนึ่งของตัวบทที่คัดสรร
- 7) สรุปผลการวิจัยว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ และอภิปรายบทสรุปที่ได้

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- 1) เพื่อเป็นความรู้และแนวทางในการถ่ายทอดบทสนทนาภาษาเก่าในภาษาไทยให้เป็นภาษาอังกฤษ
- 2) เพื่อเป็นแนวทางในการค้นคว้าวิจัยการแปลภาษาเก่าจากยุคอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้

2. ทบทวนทฤษฎีและแนวทางการแปลที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีและแนวทางการแปลวรรณกรรม

หากกล่าวถึงคำว่า “การแปล” มีนักวิชาการได้ให้คำนิยามไว้หลากหลาย เช่นคำนิยามที่ให้ไว้โดย มิลเดรีด ลาร์สัน (Larson, 1998) ที่อาจกล่าวสรุปได้ว่า การแปลคือการเปลี่ยนรูปแบบของภาษาในที่นี้หมายถึง คำ ข้อความ วลี ประโยค ย่อหน้า และอื่น ๆ จากภาษาหนึ่งไปเป็นรูปแบบของอีกภาษาหนึ่ง และในการเปลี่ยนรูปแบบภาษาให้ถูกต้องนั้น ความหมายของภาษาต้นทางก็ต้องได้รับการถ่ายทอดไปสู่ภาษาปลายทางด้วยเช่นกัน ดังนั้นสิ่งที่เปลี่ยนไปคือรูปแบบให้กลายเป็นรูปแบบที่เป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง แต่ความหมายจะต้องคงที่ และยังมีนิยามการแปลที่ให้ไว้โดย Eugene A. Nida และ Charles Russell Taber (Nida, 1969) อีกด้วยว่าการแปลนั้นประกอบด้วยการที่ภาษาปลายทางนั้นได้รับการทำซ้ำขึ้นมาจากภาษาต้นทางโดยให้มีความใกล้เคียงและเป็นธรรมชาติมากที่สุด

ในการแปลวรรณกรรมโดยเฉพาะการแปลบทสนทนา นอกจากการถ่ายทอดภาษาและความหมายแล้ว อารมณ์ของผู้พูดและระดับภาษาที่ต้องได้รับการถ่ายทอดอย่างถูกต้องเช่นเดียวกัน เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจและได้รับอารมณ์สที่ใกล้เคียงกับผู้อ่านในภาษาต้นทางให้มากที่สุด แต่ในขณะเดียวกันนักแปลก็ต้องคงไว้ซึ่งลีลาของผู้เขียนให้มากที่สุดเช่นเดียวกันเพื่อเป็นการให้เกียรติต้นฉบับและผู้เขียน อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงการแปลข้ามวัฒนธรรมอีกด้วยซึ่งจะมีวิธีการจัดการกับการแปลคำศัพท์เฉพาะในภาษาต้นทางไปสู่ภาษาปลายทางที่หลากหลาย ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงเมื่อนักแปลจะถ่ายทอดวรรณกรรมจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง

สำหรับการถ่ายทอดบทสนทนาในนวนิยายเรื่อง *ทวิภพ* จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษนี้ ผู้วิจัยคำนึงถึงวัตถุประสงค์การใช้งานของตัวบทในภาษาปลายทาง หรือ Skopos Theory ของ Hans J. Vermeer และด้วยความที่เป็นตัวบทลักษณะวรรณกรรม ที่ทั้งคำบรรยายและบทสนทนาทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมต่าง ๆ ไปกับผู้เขียนและตัวละคร ผู้วิจัยจึงคำนึงถึงทฤษฎี Dynamic Equivalence ของ Eugene A. Nida ที่มุ่งให้ตัวบทแปลในภาษาปลายทางก่อให้เกิดผู้อ่านภาษาปลายทางเกิดความรู้สึกเช่นเดียวกับผู้อ่านภาษาต้นทาง ไม่ว่าจะ เป็นอารมณ์เศร้า ตลก สนุก อบอุนใจ เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้ผู้อ่านบทแปลวรรณกรรมได้รับอารมณ์ที่ครบถ้วน ใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด ผู้วิจัยจะไม่แปลแบบ thick translation โดยมีการใส่ footnote หรือคำอธิบายอันจะทำให้ความสนุกของการอ่านถูกลดทอนลงไป และจะไม่แปลแบบ foreignization แบบ 100% เพราะจะเป็นการผิดวัตถุประสงค์ซึ่งจะกล่าวถึงในลำดับถัดไป ผู้วิจัยจึงจะยึดการแปลแบบ idiomatic translation ที่แนะนำไว้โดยมิลเดรีด ลาร์สัน (Larson, 1998) หมายถึง การถ่ายทอดความหมายของ

ภาษาต้นทาง ความหมายในที่นี้คือความหมายที่ผู้เขียนประสงค์ไว้ ให้เป็นภาษาปลายทางที่อ่านแล้ว เป็นธรรมชาติ ซึ่งในการกระทำเช่นนี้ผู้วิจัยจะต้องตีความหมายของภาษาต้นทางเสียก่อน แล้วสร้างคำ แปลที่มีความหมายเดียวกันในภาษาปลายทาง โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมชาติในภาษาปลายทางเป็น หลัก มากกว่าการยึดติดรูปแบบคำพูดของภาษาต้นทาง

สำหรับการแปลข้ามวัฒนธรรม ผู้วิจัยยึดหลักการแปลเพิ่มเติมที่สำคัญคือ การใช้ Scenes-and-Frames Semantics ของ Charles J. Fillmore เนื่องจากหลายครั้งที่คำศัพท์ในภาษาไทยสร้าง ภาพหนึ่งซึ่งไม่มีคำแปลที่ตรงกันในภาษาอังกฤษ เมื่อผู้วิจัยได้อ่านคำนั้นหรือข้อความนั้นแล้วก็ต้อง แปลงเป็นภาพในใจให้ชัดเจนก่อนไม่ว่าจะเป็นด้วยความรู้สึกส่วนตัว ประสบการณ์ หรือการค้นคว้า เมื่อ ผู้วิจัยแปลงสารให้เป็นภาพในใจชัดเจนแล้วขั้นตอนต่อไปคือการแปลงภาพในใจนั้นให้เป็นภาษา ปลายทางที่สร้างภาพได้ใกล้เคียงกับภาพนั้นที่สุดสำหรับผู้อ่านในภาษาปลายทาง และยังมีกลยุทธ์การ แปลข้ามวัฒนธรรมของ Peter Newmark ที่ให้ไว้ทั้งหมด 12 กลยุทธ์ที่เป็นประโยชน์อย่างมาก

สุดท้ายก่อนลงมือแปล นอกจากอ่านทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง คำพูด ความหมาย และ วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ของตัวบทต้นฉบับแล้ว ในการแปลบทสนทนามีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้อง ศึกษาทำความเข้าใจการวิเคราะห์ทำเนียบภาษาและวงวนลีลา เพื่อที่จะจะสามารถถ่ายทอดไปยังภาษา ปลายทางได้อย่างถูกต้องมีความสอดคล้องกันให้มากที่สุด

2.1.1 Skopos Theory ของ Hans J. Vermeer

คำว่า Skopos แปลว่า Purpose หรือจุดมุ่งหมายในภาษากรีก และได้รับการแนะนำ ให้เป็นหนึ่งในทฤษฎีการแปลครั้งแรกโดย Hans J. Vermeer ใน ค.ศ. 1970 (Munday, 2001) จาก มุมของ Hans J. Vermeer ที่มองว่าการแปลจะถือว่าประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อมันได้บรรลุหน้าที่ ของมัน กล่าวคือการเอาวัตถุประสงค์ของงานเขียนนั้นเป็นที่ตั้ง รวมถึงวัตถุประสงค์ของการแปลงาน ขึ้นนั้น หากวัตถุประสงค์ของงานเขียนนั้นบรรลุได้ในงานแปลที่ตั้งที่ผู้เขียนภาษาต้นทางและนักแปล ตั้งใจ ก็ถือว่างานแปลนั้นประสบความสำเร็จ ดังนั้นในการเลือกใช้คำ วิธี และกลยุทธ์ในการแปลต้อง ยึดเป้าหมายเป็นหลัก และมีกฎดังนี้

1. เป้าประสงค์ของตัวบทจะเป็นตัวกำหนดบทแปล
2. ตัวบทแปลคือข้อมูลที่เสนอให้แก่วัฒนธรรมปลายทางและในภาษาปลายทางที่เกี่ยวข้องกับ การเสนอข้อมูลในวัฒนธรรมต้นทางและตัวบทต้นทาง
3. ข้อมูลที่ให้โดยการแปลเป็นภาษาปลายทางอาจไม่สามารถนำมาแปลกลับเป็นภาษาต้นทางได้ ใหม่อ่างชัดเจน
4. ตัวบทแปลนั้นจะต้องอ่านเข้าใจในตัวของมันเอง
5. ตัวบทแปลนั้นจะต้องมีความเชื่อมโยงกับตัวบทต้นทาง

6. กฎทั้ง 5 ที่กล่าวข้างต้นนี้มีความสำคัญตามลำดับ โดยให้ความสำคัญสูงสุดที่วัตถุประสงค์ของตัวบท (แสงอร่ามเรือง, 2563)

หากจะตัวอย่างการแปลโดยยึดเป้าประสงค์ เช่น ลูกร้องแง และแม่พยายามชู้ให้ลูกเงียบ โดยการพูดว่า “หยุดร้องนะ! เดียวให้ชื้อยามากินดับเลย” ซึ่งเป้าประสงค์ของแม่คือ 1. ดุที่ลูกร้อง 2. ทำให้ลูกกลัว 3. ทำให้ลูกหยุดร้องไห้แง ซึ่งนักแปลอาจเลือกแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า “Shut up! Or I’ll have a boogie man come take you away.” จะเห็นได้ว่าหากแปลเช่นนี้ ผลลัพธ์ที่ได้ น่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ทั้งสามข้อที่กล่าวข้างต้น ทว่า ความเท่าเทียมกันหรือ equivalence อื่น ๆ อาจขาดหายไป เช่นแม่พูดว่า “หยุดร้องนะ” แปลเป็น “Shut up” หรือ “หุบปาก” ซึ่งตัวบทต้นฉบับไม่ได้ใช้คำรุนแรงระดับนี้ และการเก็บคำศัพท์ทางวัฒนธรรมเช่นการใช้คำว่า ชื้อย ถูกทำเป็น domestication โดยการนำวัฒนธรรมปลายทางมาครอบไว้แทน โดยการใช้คำว่า boogie man ซึ่งมีความหมายถึงคนชั่วร้ายน่ากลัวที่ชอบล่าเด็กเป็นเหยื่อ ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันดีในวัฒนธรรมปลายทาง

จากหนังสือ ทฤษฎีและหลักการแปลของ วรณา แสงอร่ามเรือง (แสงอร่ามเรือง, 2563) อธิบายถึง Skopos Theory ว่าก่อนจะลงมือแปล นักแปลจะต้องตั้งคำถามก่อนว่า *ทำไปเพื่ออะไร* ก่อนที่จะตั้งคำถามว่า *จะทำอะไรและอย่างไร* และหลังจากตอบคำถามข้างต้นแล้วจึงลงมือปฏิบัติอย่างมีเป้าหมาย โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ประเมินว่าใครเป็นผู้รับสารปลายทาง
- 2) ชั่งน้ำหนักความสำคัญของตัวบทต้นทางแต่ละส่วนว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงก่อน ระหว่าง หรือหลังการแปล เช่นตัวบทนวนิยายเรื่อง *ทวิภพ* นี้เป็นบริบทวัฒนธรรมไทยที่มีทั้งสมัยก่อนและสมัยปัจจุบัน ซึ่งจะได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษซึ่งผู้รับสารจะมีหลากหลายเชื้อชาติที่สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้ และแต่ละชนชาติก็มีแนวคิดหรือความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยไม่เท่ากัน นักแปลจะต้องตัดสินใจว่าจะจัดการกับตัวบทต้นฉบับอย่างไร จะเปลี่ยนแปลงสิ่งใดหรือคงสิ่งใดไว้ เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจสิ่งที่ประสงค์จะสื่อ
- 3) ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย โดยที่ตัวบทต้นทางจะได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาปลายทางโดยประเมินตามความคาดหวังของผู้รับสารนั้น

จากที่อธิบายข้างต้นจะเห็นได้ว่าการแปลนวนิยาย ไม่สามารถใช้เพียงทฤษฎี Skopos นี้เพียงทฤษฎีเดียวได้เพราะยังไม่ครอบคลุมมากพอ ทฤษฎีนี้แม้จะมีความสำคัญที่นักแปลจะต้องให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ของตัวบทและวัตถุประสงค์ของการแปล แต่หากยึดเฉพาะวัตถุประสงค์องค์ประกอบอื่น ๆ สำคัญอาจถูกลดทอนลงไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการทำเนียบภาษา วจนลีลา ความหมายของคำหรือข้อความบางอย่าง ซึ่งเป็นการถ่ายทอดงานเขียนโดยให้เกียรติแก่ผู้เขียนด้วยการเก็บรายละเอียดให้มากที่สุด เพื่อให้งานแปลนวนิยายมีความสมบูรณ์

อย่างไรก็ดี การคำนึงถึงเป้าประสงค์ของงานที่จะนำมาแปลก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงก่อนเสมอ และสามารถนำทฤษฎีนี้มาใช้ประกอบกับทฤษฎีอื่น ๆ ในการทำงานแปลแต่ละชนิด

2.1.2 Dynamic Equivalence ของ Eugene Nida

อีกทฤษฎีหนึ่งที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้และประสงค์จะกล่าวถึงคือ Dynamic Equivalence ของ Eugene A. Nida ซึ่งเป็นผู้ที่ได้นิยามวิธีการแปลไว้ 2 วิธีกล่าวคือ Formal Equivalence และ Dynamic Equivalence

Formal Equivalence เป็นการแปลโดยการยึดต้นฉบับเป็นหลัก แปลแบบคำต่อคำ (word-for-word) ซึ่งโดยมากจะใช้กับการแปลเอกสารสำคัญที่ตัวบทต้นฉบับมีความสำคัญมากและการแปลจะต้องไม่ผิดเพี้ยนไปจากต้นฉบับ แม้ผลลัพธ์ในภาษาปลายทางอาจไม่เป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง อาจอ่านยาก และความหมายอาจสับสนได้ แต่ในบางกรณีอาจมีความจำเป็นเช่น ตัวบทประเภทกฎหมายโบราณ ภาษาโบราณ คัมภีร์ต่าง ๆ หรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศ หรืออาจเป็นคำกล่าวที่มีความเปราะบางสูง หากแปลแบบไม่ยึดต้นฉบับอาจทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังตีความหมายผิดเพี้ยน เกิดเป็นความเข้าใจผิดระดับนานาชาติได้ เหล่านี้เป็นต้น

Dynamic Equivalence นี้เป็นทฤษฎีการแปลที่เอนกประสงค์ให้อยู่ตรงกลางอย่างพอดีและสละสลวย ระหว่างการแปลแบบยึดคำต่อคำและยึดติดรูปของภาษาต้นทางที่อ่านยากและเข้าใจยาก ในภาษาปลายทาง กับการแปลแบบ free translation ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงต้นฉบับได้อย่างเต็มที่ในการแปล เขาเขียนไว้ใน ค.ศ. 1947 ว่าคำเป็นเพียงยานพาหนะของความคิด เป็นสัญลักษณ์ และเพราะเหตุนี้มันจึงไม่มีความสำคัญอย่างมีนัยเป็นพิเศษเหนือสิ่งๆ ที่คำนั้นหมายถึง (Erdmans, 2018)

เขากล่าวว่าการตอบรับของผู้อ่านต่างหากที่เป็นสิ่งที่ควรยึดถือและเป็นสิ่งที่วัดความสำเร็จของงานแปล ไม่ใช่การเทียบเคียงคำให้ตรงกันมากที่สุด อย่างไรก็ตาม เขาก็ไม่ได้สนับสนุนให้แปลงรูปแบบของภาษาให้กลายเป็นภาษาปลายทางแบบสิ้นเชิง การแปลที่ยึดหลัก Dynamic Equivalence ยังต้องคำนึงถึงความซื่อสัตย์ต่อตัวบทต้นฉบับอยู่ แต่ก็สำคัญที่เมื่อแปลแล้วตัวบทนั้นจะได้รับการตอบรับในภาษาปลายทางในลักษณะเดียวกับเมื่อผู้อ่านภาษาต้นทางได้อ่าน ในขณะเดียวกันก็ต้องมีความเป็นธรรมชาติของภาษาปลายทาง จึงเป็นหน้าที่ของนักแปลที่จะหาตรงกลางระหว่างปัจจัยเหล่านี้ให้เจอ เพื่อที่งานแปลนั้นจะถือว่าประสบความสำเร็จ ถึงแม้ว่าตัวบทที่เอนกใช้อ้างอิงเรื่องทฤษฎี Dynamic Equivalence นี้โดยหลักแล้วเป็นตัวบทของพระคัมภีร์ไบเบิล ทว่าผู้วิจัยมองว่าการแปลวรรณกรรม ก็สามารถนำมาใช้ได้เช่นเดียวกัน

Dynamic Equivalence เป็นการนำข้อความ แนวคิด หรือความหมายของตัวบทต้นทางมาแปลงให้เป็นภาษาปลายทางแบบที่อ่านแล้วเป็นธรรมชาติโดยที่ยังมีความหมายคงเดิม และไม่จำเป็นต้องยึดรูปแบบภาษาของภาษาต้นฉบับ ดังนั้นจึงอาจเกิดการเรียงรูปประโยคใหม่ ทำให้ตัวบท

แปลนั้นไม่ตรงกับต้นฉบับทั้งหมด และเมื่อเป็นเช่นนี้ในการยึดหลักการแปลนี้จึงจะใช้เมื่อผู้รับสาร ปลายทางมีความสำคัญมากกว่า และมักใช้ในการแปลวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ (Shakernia, 2013) เพื่อให้ผู้อ่านปลายทางเข้าใจ และได้รับอารมณ์ความรู้สึกเดียวกับผู้รับสารในภาษาต้นทางเมื่อเสพงาน ในภาษาปลายทาง เพิ่มความสนุกสนานในการเสพงาน และไม่สะดุด สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้อ่านภาษา ปลายทางได้กว้างขึ้นมาก และเป็นผลดีกว่าในแง่ของการตอบรับจากผู้อ่านภาษาปลายทาง เช่นการ แปลวรรณกรรมเด็ก บทหนึ่ง บทละคร ชัปไตเติ้ล และวรรณกรรมอื่น ๆ ทั่วไป รวมถึงวรรณกรรม คลาสสิกในบางบริบท

อย่างไรก็ดี แม้ทฤษฎีนี้จะเหมาะกับการแปลวรรณกรรม และผู้วิจัยเองก็เลือกทฤษฎีนี้ในการ แปลงานสารนิพนธ์ชิ้นนี้ แต่ก็ไม่สามารถยึดทฤษฎีนี้เพียงอย่างเดียวได้ ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ ของการแปลด้วย เพราะหากยึดเพียงทฤษฎีนี้ แม้ความหมายและอารมณ์จะมาครบถ้วนในตัวบทแปล แต่อาจทำให้บทแปลเป็น domestication มากเกินไปและวัฒนธรรมต้นทางจะถูกละลายไปในงาน แปล ดังนั้นหากผู้วิจัยประสงค์จะเก็บวัฒนธรรมต้นทางไว้เพื่อเป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม ต้นทางผ่านการแปล จะต้องระมัดระวังในเรื่องการแปลข้ามวัฒนธรรมที่จะกล่าวต่อไป และเลือกใช้กล ยุทธ์ให้เหมาะสม

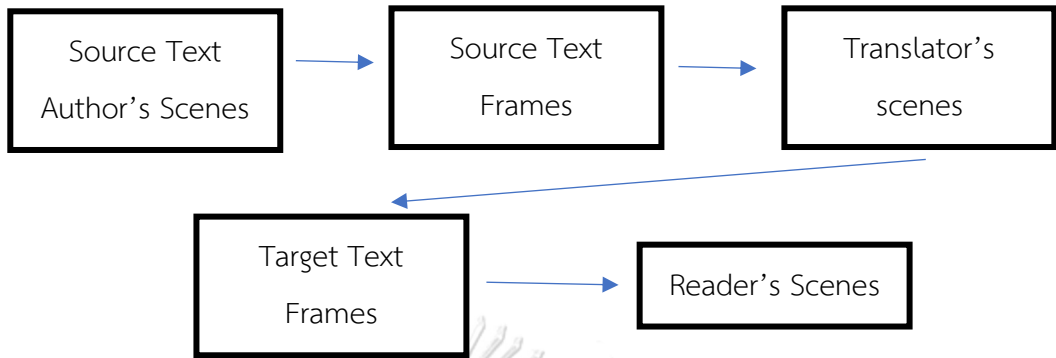
2.1.3 Scenes and Frames Semantics ของ Charles J. Fillmore

ทฤษฎีนี้เป็นอีกหนึ่งทฤษฎีสำคัญที่นักแปลทุกคนควรประยุกต์ใช้ เพราะในการแปลหลังจากที่ นักแปลอ่านและตีความหมายตัวบทต้นฉบับแล้ว ส่วนหนึ่งของการตีความหมายก็คือการสร้างภาพใน ใจขึ้นมาในใจของนักแปล ซึ่งต้องสร้างให้ตรงกับผู้เขียนให้มากที่สุด เพื่อที่จะได้ถ่ายทอดออกมาใน ภาษาปลายทางให้ผู้อ่านได้เกิดภาพในใจที่ตรงกัน

จากหนังสือทฤษฎีและหลักการแปลของ วรรณมา แสงอร่ามเรือง (แสงอร่ามเรือง, 2563) อธิบายไว้ว่า *ประสบการณ์ที่ผู้เขียนประสบมา* *ฟิลมอร์เรียกว่า scene ส่วนคำว่า frame หมายถึงคำ หรือรูปแบบทางภาษาที่ใช้เรียกสถานการณ์นั้น* กล่าวได้ว่า scene หมายถึงภาพ หรือเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือสิ่งของ ใด ๆ ที่เป็นประสบการณ์ของผู้ที่ได้รับประสบการณ์ และคำว่า frame หมายถึงคำพูดที่ใช้เรียกภาพ หรือเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือสิ่งของ นั้น ๆ ซึ่งประสบการณ์ของแต่ละคนก็จะไม่เหมือนกันด้วยตัวแปรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสังคม วัฒนธรรม ชาติพันธุ์ สิ่งแวดล้อม จึงเป็น สิ่งสำคัญที่นักแปลจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมในภาษาต้นทางและบริบทของผู้เขียนด้วยเป็น อย่างดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้ นักแปลจะต้องทำก่อนลงมือแปลโดยการทำการวิเคราะห์ตัวบทในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่ง จะกล่าวถึงในบทถัดไป

อ้างอิงจากงานเขียนของ (Birjandi, 2015) สนลล์-ฮอร์นบีให้นิยามของการแปลภายใต้กรอบ ของ scenes and frames semantics ว่าเป็นกระบวนการอันซับซ้อนของการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับ

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเขียนของตัวบทต้นทาง นักแปลในฐานะผู้อ่านตัวบทต้นทางและผู้เขียนตัวบทในภาษาปลายทาง และกลุ่มผู้อ่านในภาษาปลายทาง ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเขียน นักแปล และผู้อ่านปลายทาง

การเลือก frame สำหรับแต่ละ scene นั้นจึงไม่ตายตัวเสมอไปและอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบท ความเข้าใจ และการตัดสินใจประกอบอื่น ๆ ของนักแปล ยังรวมถึงความสามารถของนักเขียนในการใช้ frame เพื่อสร้าง scene ในใจของผู้อ่านด้วย อย่างเช่นการแปลคำว่า บ้านทรงไทย ให้เป็นภาษาอังกฤษ เมื่อผู้อ่านภาษาไทยต้นทางได้อ่านคำว่าบ้านทรงไทย ก็จะเกิดภาพในใจที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพราะมีประสบการณ์ร่วมกันในด้านของวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเห็นจากการเห็นของจริง ภาพในหนังสือหรือละคร ซึ่ง scene ที่เกิดขึ้นในทิศทางเดียวกันนี้คือบ้านไม้ยกสูง ลักษณะโปร่ง หลังคาจั่วเป็นไม้ อาจมีการตกแต่งด้วยบัวหรือไม้ฉลุ มีชานกว้าง มีใต้ถุน ดังนี้ เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ เป็นเอกลักษณ์ค่อนข้างเฉพาะกับวัฒนธรรมไทย หากจะแปลสิ่งนี้เป็นภาษาอังกฤษ หลังจากที่นักแปลสร้างภาพในใจแล้วก็ต้องตัดสินใจด้วยบริบทต่าง ๆ เพื่อให้ภาพในใจนั้นชัดเจน เช่น เป็นบ้านทรงไทยของสมัยใด (โบราณหรือประยุกต์ ซึ่งอาจมีความแตกต่างในเรื่องของวัสดุที่ใช้) เจ้าของมีฐานะเช่นใด (อาจมีความแตกต่างในเรื่องขนาดหรือรูปลักษณ์) ก่อนจะถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งนักแปลจะต้องเลือกว่าจะถ่ายทอดเป็นคำว่า Thai style house, ancient Thai style house, Thai style wooden house, traditional Thai house, หรือจะเพิ่มคำอธิบายใน frame ภาษาปลายทางเข้าไปให้ scene นั้นชัดเจนขึ้น เช่น traditional Thai style wooden house with raised floor and a large space underneath ซึ่งอาจเป็น frame ภาษาปลายทางที่ยาวกว่าภาษาต้นทาง แต่อาจสร้าง scene ให้แก่ผู้อ่านปลายทางที่ชัดเจนมากกว่าคำแปลที่ตรงตัวว่า Thai house หรือ Thai style house เพราะคำพูดนี้อาจไม่สร้าง scene ใด ๆ ให้แก่ผู้อ่านภาษาปลายทางที่ไม่มีความรู้พื้นหลังเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยเลย ผู้อ่านอาจเห็น scene เป็นบ้านดิน หรือกระท่อม กระท้อบ เต็นท์ หรืออื่น

ๆ ไปต่าง ๆ นานาที่ไม่ใช่ scene ที่ผู้เขียนตั้งใจแรกเริ่ม และอาจถือว่านักแปลไม่ประสบความสำเร็จในการถ่ายทอดวัฒนธรรมต้นทางไปสู่วัฒนธรรมปลายทาง

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นด้วยกับหลักการแปลที่คัสเมอส์แนะนำว่าใช้ได้ผลในการแปล คือให้พิจารณาว่าในบริบทนั้นต้องการเน้นลักษณะเด่นอะไร (แสงอร่ามเรือง, 2563) เช่นตัวอย่างคำว่าบ้านทรงไทยที่กล่าวถึงข้างต้น นักแปลอาจต้องคำนึงถึงบริบทของตัวบทนั้น ๆ ว่ากำลังพูดถึงบ้านทรงไทยในบริบทใด และควรเน้นสิ่งใดเป็นลักษณะเด่น จึงจะสามารถเลือกคำแปลได้เหมาะสมที่สุด

2.1.4 แนวทางการแปลข้ามวัฒนธรรม

คำที่จัดว่าเป็นคำศัพท์ทางวัฒนธรรมจะสามารถทราบได้โดยการที่นักแปลไม่อาจหาคำที่ตัดเทียมหรือให้ภาพเดียวกันในภาษาปลายทางได้ และมีการจัดเป็นหมวดหมู่ตามที่อ้างอิงจาก Peter Newmark (Newmark, 1988) ทั้งหมด 5 หมวดหมู่นี้

1. วัฒนธรรมทางนิเวศ เช่น พืช พรรณไม้ ไม้ดอก ภูมิประเทศ สัตว์ สภาพอากาศ เป็นต้น
2. วัฒนธรรมทางวัตถุ
 - 2.1) อาหาร
 - 2.2) เครื่องนุ่งห่ม
 - 2.3) บ้านเมือง ที่อยู่อาศัย
 - 2.4) การเดินทาง การขนส่ง
3. วัฒนธรรมทางสังคม งาน อาชีพ กิจกรรม ความบันเทิง
4. วัฒนธรรมทางโครงสร้างทางสังคม ประเพณี จารีต ครอบครั้ว แนวคิด ความเชื่อ
 - 4.1) การเมืองการปกครอง
 - 4.2) ศาสนา
 - 4.3) ศิลปะ
5. การกระทำและพฤติกรรม

กลยุทธ์วิธีการถ่ายทอดคำศัพท์ที่ไม่อาจหา equivalent ได้เมื่อถ่ายทอดไปยังภาษาปลายทาง และการจัดการกับปัญหาที่พบในการถ่ายทอด scene ที่เฉพาะสำหรับวัฒนธรรมใด ๆ นั้นได้มีนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอวิธีการจัดการกับการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมหรือคำศัพท์เฉพาะที่ไม่สามารถแปลแบบ literal translation ได้และต้องใช้ความรู้ความสามารถของนักแปลจัดการกับการแปลคำศัพท์นั้นตามที่นักแปลเห็นเหมาะสมและสมควรที่สุดเมื่อพิจารณาจากบริบท

นักวิชาการที่ได้เสนอวิธีการจัดการกับปัญหาการแปลข้ามวัฒนธรรมมีตัวอย่างเช่น Anthony Pym, Peter Newmark, และ Mona Baker เป็นต้น และสามารถยกตัวอย่างกลยุทธ์ที่เสนอโดยนักวิชาการแต่ละท่านได้ดังนี้

1. Anthony Pym เสนอไว้ทั้งหมด 8 วิธีดังนี้ (จิตติพลังศรี, 2022)

- 1) **Copying words** คือการยืมคำหรือทับศัพท์ เช่นการเรียกรถโดยสารต่าง ๆ ว่า รถแวน รถบัส หรือเรียกชนิดกีฬาว่าฟุตบอล บาสเก็ตบอล วอลเลย์บอล เป็นต้น
- 2) **Copying structure** การแปลตรงตัวจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง เช่น musical chair = เก้าอี้ดนตรี
- 3) **Perspective change** การปรับเปลี่ยนมุมมองในการแปลให้เป็นไปตามวัฒนธรรม เช่น คำว่าinformal อาจแปลได้ว่า “ไม่เป็นทางการ” หรือปรับมุมมองโดยแปลว่า “เป็นกันเอง”
- 4) **Density change** การแปลคำให้ยาวขึ้นหรือสั้นลง โดยการเลือกใช้คำที่สั้นลง แต่สื่อความหมายได้ชัดขึ้น หรือแปลให้เป็นคำที่ความหมายกว้าง ๆ หรือเพิ่มคำอธิบายลงไปในแปล.
- 5) **Resegmentation** คือการถ่ายถอดคำแปลโดยมีการปรับเปลี่ยนรูปประโยค เช่นการแยกประโยคหรือจับประโยคมารวมกันในภาษาปลายทางที่แตกต่างจากต้นฉบับ
- 6) **Compensation** การใส่คำอธิบายการแปลที่เขียนโดยนักแปลในหน้าแรกหรือหน้าสุดท้ายของหนังสือ อธิบายถึงกลยุทธ์วิธีการแปลที่เลือกเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ
- 7) **Cultural correspondence** การแปลโดยการใช้สิ่งที่ใกล้เคียงกันในวัฒนธรรมปลายทาง เช่น green with envy ในภาษาอังกฤษคงไม่อาจแปลว่า อิจฉาจนตัวเขียวในภาษาไทย แต่ต้องแปลว่าอิจฉาริษยา
- 8) **Text tailoring** คือการปรับปรุง ลบ หรือเพิ่มทั้งความหมายและรูปของภาษา ให้เป็นลักษณะของวัฒนธรรมปลายทาง

2. Mona Baker เสนอไว้ทั้งหมด 8 วิธีเช่นเดียวกันดังต่อไปนี้ (Baker, 1992)

- 1) **Translation by a more general word (superordinate)** คือหากว่าคำเฉพาะในภาษาปลายทางไม่มี อาจใช้คำที่มีความหมายกว้าง ๆ ของสิ่งนั้นในหมวดเดียวกันมาใช้ เช่นการแปลชื่อของหวานเฉพาะของไทยเช่น ฝอยทอง เป็นภาษาอังกฤษด้วยคำว่า dessert
- 2) **Translation by a more neutral/less expressive word** โดยนักแปลอาจเลือกใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง หรือลดอารมณ์ของคำนั้นลง เพื่อให้เป็นไปตามบริบทของวัฒนธรรมปลายทาง หรือความเหมาะสม เช่นหากเป็นภาพยนตร์ คำสับถุนแรงในภาษาอังกฤษที่ไม่เหมาะสมสำหรับเยาวชนก็อาจได้รับการถ่ายทอดให้เบาลงในภาษาไทย

- 3) **Translation by cultural substitution** จะคล้ายคลึงกับกลวิธีที่ 7 ของ Anthony Pym คือการหาสิ่งที่เทียบเคียงกันในวัฒนธรรมปลายทางมาแปลค่านั้น ๆ หรือคำที่สื่อความหมายมากกว่าในภาษาปลายทาง เช่น cute as a button เป็น น่ารักจิ้มลิ้ม หรือการเปลี่ยนนิทานลูกหมู 3 ตัวให้เป็นลูกแกะ 3 ตัวแทน สำหรับผู้อ่านชาวมุสลิม เป็นต้น
- 4) **Translation using a loan word or loan word plus explanation** คือการแปลโดยใช้การยืมคำ และการยืมคำโดยเพิ่มคำอธิบาย เช่นการแปลคำว่า ผอบ เป็นภาษาอังกฤษซึ่งไม่มีคำที่สามารถสื่อถึงผอบให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ชัด จึงจะต้องใช้วิธีเรียก Pha-ob, a type of jewelry box in various sizes with lid เป็นต้น
- 5) **Translation by paraphrase using a related word** เป็นการแปลโดยการปรับเปลี่ยนรูปประโยคโดยใช้คำที่เกี่ยวข้องกัน เช่นภาษาอังกฤษคำว่า creamy ไม่สามารถแปลเป็นไทยได้ตรงตัว จะต้องปรับเปลี่ยนรูปไป โดยแปลว่ามีลักษณะเป็นครีมข้น เป็นต้น
- 6) **Translation by paraphrase using unrelated word** หากในภาษาปลายทางไม่มีคำเฉพาะของคำในภาษาต้นทางที่สามารถแปลได้และไม่สามารถใช้คำที่เกี่ยวข้องกันได้ นักแปลอาจต้องแปลโดยการปรับเปลี่ยนคำแปลที่มีความหมายกว้าง ๆ หรือใช้ความหมายของคำนั้นในภาษาปลายทางมาแปล เช่น คำว่า affidavit ที่ภาษาไทยอาจต้องใช้ความหมายของคำนี้ทั้งหมดมาแปล เนื่องจากไม่มีคำศัพท์เฉพาะเรียกสิ่งนี้ คำแปลนั้นคือ คำยืนยันที่เป็นลายลักษณ์อักษร ร่วมกับการสาบานด้วยวาจา (พจนานุกรม พ.เสถบุตร, 2019)
- 7) **Translation by omission** หมายถึงการละการแปลค่านั้น ๆ ไปหากความหมายของค่านั้นไม่มีความสำคัญต่อบทโดยรวมและการละการแปลค่านั้นไม่กระทบความหมายของตัวบทที่แปลในภาษาปลายทางและยังมีความ equivalent dynamically กันอยู่
- 8) **Translation by illustration** คือการใช้ภาพของสิ่งนั้น ๆ มาแสดงเพื่ออธิบายความหมายของคำแปลเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจน

3. Peter Newmark ได้เสนอกลวิธีต่าง ๆ ในการจัดการกับ non-equivalence word ดังนี้ (Newmark, 1981)

- 1) **Transference** คือการยืมคำจากภาษาต้นทางซึ่งหลายครั้งหากคำนั้นยังไม่เป็นที่รู้จักในภาษาปลายทาง อาจต้องมีการเพิ่มคำอธิบายหรือใช้กลวิธีอื่น ๆ ประกอบด้วย ซึ่งการใช้มากกว่า 1 กลวิธีนี้ Newmark เรียกว่า Couplet
- 2) **Naturalization** การยืมคำจากภาษาต้นทางแต่ปรับการออกเสียงให้เข้ากับภาษาปลายทาง เช่น Jurassic ภาษาไทยอ่านและเรียกว่า จูราสสิค แทน จูแร็ช ลิค
- 3) **Cultural equivalent** คือการแปลโดยใช้คำที่เทียบเคียงกันในภาษาปลายทาง เช่นการจบการศึกษามัธยม 6 ในภาษาไทยอาจแปลได้ว่า Graduate an A level ในภาษาอังกฤษแบบบริติช
- 4) **Functional equivalent** การแปลโดยเลือกให้ความหมายเป็นไปในทางเดียวกัน เน้นเรื่องความเข้าใจของผู้อ่านเป็นหลัก ซึ่งวิธีนี้จะเป็นการลดทอนความเฉพาะทางวัฒนธรรมของคำนั้นลงไป เช่นการแปลคำว่าช่องจับปลา ภาษาไทย ในภาษาอังกฤษอาจแปลเป็นคำว่า creel ซึ่งหน้าตาแตกต่างกันมาก แต่การใช้งานคือเอาไวใส่ปลาที่จับได้เหมือนกัน หรือแปลเป็นคำว่า fish trap คือการแปลโดยใช้คำกว้าง ๆ มาอธิบาย ให้เข้าใจถึงสิ่งที่สื่อแบบกว้าง ๆ
- 5) **Descriptive equivalent** หากการแปลให้มีความสอดคล้องกันโดยการใช้วิธี functional equivalent ข้างต้นนั้นไม่เพียงพอ ผู้วิจัยอาจต้องเลือกแปลเป็นคำอธิบายของสิ่งนั้น ๆ แทน อย่างเช่นช่องจับปลา ก็จะมีคำอธิบายรูปร่างหน้าตาของมันว่าเป็น “a bottle-necked shape made by weaving bamboo strips” และคำอธิบายการใช้งานของมันคือ “used for fishing in shallow water” ดังนั้นในการแปลคำว่าช่องจับปลาในลักษณะ descriptive equivalent ก็ต้องนำทั้งคำอธิบายทางลักษณะและการใช้งานของสิ่งนั้นมารวมกันให้เป็นคำแปล
- 6) **Synonymy** คือการใช้คำที่คล้ายกันกับต้นฉบับที่อาจมีหรือไม่มีคำแปลที่ตรงตัวในภาษาปลายทาง และคำนั้นไม่มีความสำคัญต่อตัวบทมากนัก โดยมากเป็นคำคุณศัพท์หรือคำวิเศษณ์ เช่น การแปลคำว่า puny effort อาจแปลได้หลากหลายโดยใช้ synonymy เช่น ความพยายามแบบขอไปที ความพยายามอันน้อยนิด ความพยายามอันกะจ้อยร่อย ฯลฯ มที่ผู้วิจัยเห็นสมควรตามความหมายและบริบท
- 7) **Through-translation** การแปลตรงตัวจากตัวบทต้นฉบับโดยเทียบความหมายจากตัวบทต้นฉบับ เช่น ash grey แปลว่า สีเทาเข้มดำวัน

- 8) **Shifts or transpositions** เป็นการแปลแบบเปลี่ยนมุมมอง เป็นการปรับเปลี่ยนรูปประโยค ปรับเปลี่ยนกรรมเป็นประธาน หรือประธานเป็นกรรม การเพิ่มประธานหรือเพิ่มกรรม การแปลจากความหมายหนึ่งเป็นอีกความหมายหนึ่ง เช่น *She's not a bad looking person* แปลว่า เธอเป็นคนดูดีคนหนึ่ง
- 9) **Recognized translation** คือการแปลชื่อเฉพาะต่าง ๆ ที่มีการบัญญัติไว้แล้ว ในภาษาปลายทาง ที่เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับ
- 10) **Translation label** การแปลคำใหม่ที่ยังไม่มีการแปลอย่างเป็นทางการหรือการบัญญัติคำอย่างเป็นทางการ เช่นชื่อองค์กรหรือสถาบันใหม่ ผู้วิจัยอาจแปลตรงตัวในภาษาปลายทางได้ โดยใช้เครื่องหมายอัญประกาศ (“ ”) กำกับไว้
- 11) **Compensation** เป็นการทดแทนสิ่งที่สูญเสียไปในการแปลประโยคหนึ่ง ไปเพิ่มในอีกประโยคหนึ่งหรือส่วนอื่น ๆ แทนเพื่อให้คงความหมายที่สอดคล้องกันให้มากที่สุด
- 12) **Reduction and expansion** เป็นการแปลให้ยาวขึ้นหรือสั้นลง โดยมากนักแปลจะต้องใช้วิธีนี้หากตัวบทต้นฉบับมีคำซ้ำที่เยิ่นเย้อไม่จำเป็นมากไป ก็สามารถตัดคำไม่จำเป็นเหล่านั้นเพื่อรวบให้กระชับขึ้น เช่น “อาการคลื่นเหียนวิงเวียน คลื่นไส้” ทั้งหมดนี้สามารถรวบในคำแปลได้ว่า “nauseous” หรือจะต้องแปลให้ยาวขึ้นเพื่อให้คำนั้นได้ความที่ครบถ้วน เช่นคำว่า “sickly smell” ภาษาอังกฤษอาจมีเพียง 2 คำ แต่ภาษาไทยอาจต้องเพิ่มคำแปลว่า “กลิ่นเหม็นน่าสะอิดสะเอียน” เพื่อให้สอดคล้องกัน
- 13) **Paraphrase** คือการขยายความจากต้นฉบับที่มีความจำเป็นต่อความเข้าใจโดยรวมของตัวบทนั้น ๆ เช่น “เธอไหว้ทักทายคุณย่าแต่ถูกปัดมืออย่างไม่ใยดี” ซึ่งคำว่าไหว้ในบริบทนี้มีความสำคัญ ไม่สามารถแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่า เช่น *greeted* หรือการแปลตรงตัวเพราะผู้อ่านจะไม่เข้าใจ จึงอาจต้อง paraphrase โดยการแปลว่า “She “wai” to greet her aunt with both hands to her chest but they were pushed away dismissively.”
- 14) **Couplet** เป็นกลวิธีที่นักแปลใช้เมื่อมีการผสมผสานกลวิธีต่าง ๆ เข้าด้วยกันในงานแปล เช่นนักแปลอาจแปลโดยการใช้วิธี Label และเพิ่มคำอธิบาย descriptive พร้อมทำ gloss เพิ่มที่ footnote เป็นต้น
- 15) **Notes, additions, glosses** เป็นกลวิธีที่นักแปลใช้เชิงอรรถ หรือคำนิยาม ศัพท์ หรือเพิ่มรูปภาพในจุดต่าง ๆ ของตัวบทแปลเพื่อให้ความกระจ่างแก่ผู้อ่าน

โดยที่ไม่ต้องเพิ่มคำอธิบายในตัวบทแปลให้ยาวเกินไปซึ่งอาจทำให้เสียรรถรสในการอ่าน

เมื่อนำกลวิธีต่าง ๆ ที่นักวิชาการทั้ง 3 ท่านได้เสนอไว้มาเปรียบเทียบกันในตาราง เพื่อดูกลวิธีที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันเพื่อให้ได้บทสรุปกลวิธีที่จะใช้ในการแปลข้ามวัฒนธรรมในการแปลนวนิยายเรื่อง *ทวิภพ* จะได้ดังนี้

Pym	Baker	Newmark
Copying words	Translation using a loan word or loan word plus explanation	Transference / Naturalization
Copying structure		Through-translation
Perspective change		Shifts or transpositions
Density change		Reduction and expansion
Resegmentation		
Compensation		Compensation
Cultural correspondence	Translation by cultural substitution	Cultural equivalent
Text tailoring		
	Translation by a more general word (superordinate)	Functional equivalent
	Translation by a more neutral/less expressive word	Synonymy
	Translation by paraphrase using a related word	Paraphrase
	Translation by paraphrase using unrelated word	Descriptive equivalent/ Paraphrase
	Translation by omission	
	Translation by illustration	Notes, additions, glosses

		Recognized translation
		Translation label
		Couplet

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบกลวิธีการแปลที่เสนอโดย PYM, BAKER, และ NEWMARK

ดังนั้นกลวิธีต่าง ๆ ที่รวบรวมได้จากทั้ง 3 ท่านสามารถสรุปออกมาได้ว่ามีกลวิธีต่าง ๆ ดังนี้

1. การแปลโดยใช้คำยืม หรือการทับศัพท์
2. การแปลโดยใช้คำทับศัพท์และเพิ่มคำอธิบายในตัวบทแปล
3. การแปลตรงตัว
4. การแปลโดยการปรับเปลี่ยนมุมมอง
5. การแปลโดยใช้สิ่งที่เทียบเคียงกันได้จากวัฒนธรรมปลายทาง
6. การแปลโดยใช้คำที่กว้างขึ้น ไม่เฉพาะเจาะจง
7. การแปลโดยไม่ใช้คำศัพท์ใดแบบเจาะจงแต่เป็นการอธิบายถึงคุณลักษณะของสิ่งนั้น
8. การเพิ่มหรือลดคำแปล
9. การละการแปล
10. การใช้คำที่สื่อถึงสิ่งเดียวกันแต่ระดับความรุนแรงต่างกัน
11. การแปลตรงตัวอย่างไม่เป็นทางการและใช้สัญลักษณ์อัญประกาศกำกับ
12. การแปลโดยใช้คำที่เป็นที่รู้จักหรือยอมรับแพร่หลาย
13. การเพิ่มเชิงอรรถ รูปภาพ คำอธิบายคำศัพท์ คำนิยามคำศัพท์
14. การใช้มากกว่า 1 กลวิธีในการแก้ปัญหา

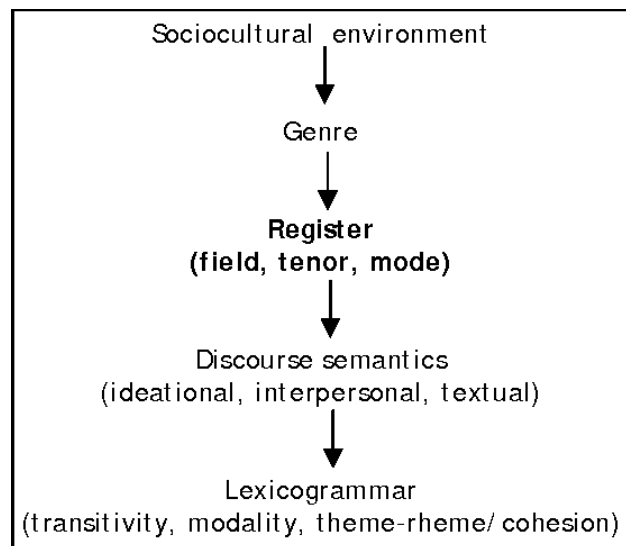
2.2 ทำเนียบภาษาและวจนลีลา

สำหรับการแปลวรรณกรรม การเข้าใจทำเนียบภาษาและวจนลีลาของตัวละครเป็นสิ่งสำคัญ นอกเหนือจากการวิเคราะห์ตัวบท การสื่อสารของเรามีความแตกต่างไปด้วยความสัมพันธ์ของผู้สื่อสารและผู้รับสาร สถานะทางสังคม การศึกษา หัวข้อที่สื่อสาร วิธีที่ใช้ในการสื่อสาร จุดประสงค์ของการสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้นักแปลจะต้องนำมาใช้วิเคราะห์ประกอบในการแปลบทสนทนาของตัวละครในตัวบทประเภทงานเขียนวรรณกรรมเพื่อให้มีความสอดคล้องกับต้นฉบับและความเป็นจริงมากที่สุด

2.2.1 แนวทางการวิเคราะห์ทำเนียบภาษา

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทำเนียบภาษาจากหนังสือต่าง ๆ โดย Mona Baker, Juliane House, และ Jeremy Munday ต่างอ้างอิงถึง *The Hallidayan Model of*

Language and Discourse (Halliday, 1978) ที่มุ่งศึกษาภาษาที่นักเขียนใช้ในการสื่อสารในกรอบของสังคมและวัฒนธรรมในมุมกว้าง ซึ่งสำหรับฮาลิเดย์แล้ว การสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ จะถูกกำหนดโดยกรอบของสังคมและวัฒนธรรม ที่จะกำหนดด้วยททที่ใช้ในการสื่อสาร และกำหนดทำเนียบภาษาและคำพูดที่จะใช้ในการสื่อสาร และวิธีการเรียบเรียงหรืออารมณ์ของการสื่อสารนั้น ๆ ออกไป ดังจะเห็นได้จากแผนภาพข้างล่างนี้

ภาพที่ 2 Relation of genre and register to language (Munday, 2001)

จากแผนภาพ จะเห็นว่าองค์ประกอบของทำเนียบภาษาหรือ register ตามโมเดลของฮาลิเดย์จะประกอบไปด้วย 3 สิ่งคือ

- 1) Field – หัวข้อในการสื่อสาร เช่น จดหมายลาป่วย สุนทรพจน์อวยพร หัวข้อข่าวการเมือง เป็นต้น
- 2) Tenor – ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สื่อสารและผู้รับสาร เช่นจดหมายลาป่วยจากลูกจ้างถึงนายจ้าง (ความสัมพันธ์แบบนายจ้าง-ลูกจ้าง) สุนทรพจน์อวยพรจากญาติผู้ใหญ่แก่ญาติผู้น้อย (ความสัมพันธ์ในครอบครัว) หัวข้อข่าวการเมืองในเว็บไซต์ข่าวเขียนโดยผู้สื่อข่าวและผู้รับสารคือประชาชนทั่วไป (ความสัมพันธ์แบบคนไม่รู้จักใกล้ชิด)
- 3) Mode - วิธีที่ใช้ในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการเขียน การพูด อีเมลล์ ส่งเป็นข้อความทางโทรศัพท์

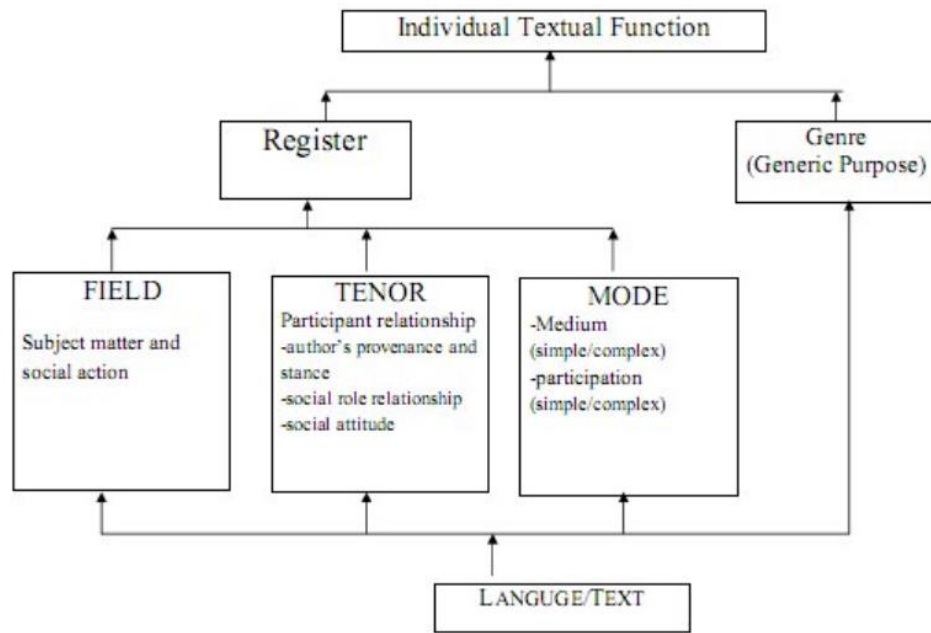
เพิ่มเติมจากโมเดลของฮาลิเดย์ Juliane House (House, 1997) ได้เพิ่มรายละเอียดของการวิเคราะห์ทำเนียบภาษาให้มีรายละเอียดมากขึ้นโดยการปรับโมเดลและเพิ่มหัวข้อย่อยของทำเนียบภาษาดังต่อไปนี้

- 1) Field – Subject matter and social action

2) Tenor – Participant relationship (author’s provenance and stance, social role relationship, social attitude)

3) Mode – Medium (simple/complex), Participation (medium/complex)

ดังจะแสดงได้ในแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 3 Scheme for analyzing and comparing original and translated texts (House 1997:108) (Munday, 2001)

อธิบายได้ว่าในส่วนของ Field จะหมายถึงหัวข้อของการสื่อสารรวมถึงข้อกำหนดการกระทำจากสังคมที่จะทำให้ผู้สื่อสารเลือกใช้คำต่าง ๆ ที่จะนำมาสื่อสาร ในส่วนของ Tenor นอกจากความสัมพันธ์ของผู้สื่อสารและผู้รับสารแล้วยังมีความห่างของจุดยืนของผู้สื่อสารจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์ของการสื่อสาร ทั้งในเรื่องของเวลา ระยะทาง และความห่างทางสังคม รวมไปถึงสติปัญญา อารมณ์ และความเห็นของผู้สื่อสารต่อเรื่องราวที่สื่อสาร สำหรับ social attitude หมายถึงการสื่อสารด้วยภาษาแบบเป็นทางการหรือเป็นกันเอง จึงมีทั้งเรื่องของปัจเจกบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องกับตัวนอกเหนือจากความห่างของจุดยืนที่กล่าวข้างต้น สุดท้ายคือ Mode เกี่ยวข้องกับช่องทางที่ใช้ในการสื่อสารและระดับการมีส่วนร่วมของผู้สื่อสารและผู้รับสาร เช่น สื่อสารทางเดียวหรือสื่อสารสองทาง

นอกจากนี้ Leech and Short (Leech & Short, 2007) ได้ให้นิยามเพิ่มเติมของทำเนียบภาษาไว้ว่า เป็นคำที่ใช้กันทั่วไปสำหรับรูปแบบภาษาของประเภทที่ไม่ใช่ภาษาถิ่น เช่น ความแตกต่างระหว่างภาษาสุภาพและภาษาที่คุ้นเคย ภาษาพูดและภาษาเขียน ภาษาทางวิทยาศาสตร์ ศาสนา ภาษากฎหมาย ฯลฯ

Mona Baker (Baker, 1992) ยังกล่าวเพิ่มเติมเรื่องทำเนียบภาษานักแปลจำเป็นต้องมั่นใจว่าทำเนียบภาษาของงานแปลนั้นจะเป็นไปตามความคาดหวังของผู้อ่านในภาษาปลายทางด้วยเช่นกัน

จึงอาจสรุปโดยรวมได้ว่าทำเนียบภาษาหรือ register คือการวิเคราะห์หัวข้อของสิ่งที่สื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารเรื่องส่วนตัว ธุรกิจ การเมือง การแพทย์ กฎหมาย ชุดคำศัพท์ของอาชีพหรือวงสังคมต่าง ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้สื่อสารและผู้รับสาร ที่รวมถึงการวิเคราะห์ความใกล้ชิดทางสังคม เวลา ระยะทาง การศึกษา ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้สื่อสารและระดับการมีส่วนร่วมของทั้งสองฝ่าย และสุดท้ายคือวิธีที่ใช้ในการสื่อสาร เมื่อได้ภาพรวมแล้ว นักแปลจึงจะสามารถถ่ายทอดระดับภาษาจากภาษาต้นทางสู่ภาษาปลายทางได้อย่างถูกต้อง

2.2.2 แนวทางการวิเคราะห์วัจนลีลา

Peter Stockwell (Stockwell, 2002) กล่าวว่าไว้ในบริบทของการศึกษาภาษาศาสตร์สังคม วัจนลีลาหมายถึงภาษาที่แตกต่างกันในแต่ละทำเนียบภาษาที่แสดงถึงทางเลือกด้านภาษาของแต่ละบุคคลตามมิติของสังคม ซึ่งวัจนลีลาก็มีหลายมิติเช่นเดียวกัน ในแต่ละทำเนียบภาษา ผู้สื่อสารสามารถเลือกวัจนลีลาได้หลากหลาย ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยทั้งส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคม วัจนลีลาคือวิธีการเรียบเรียงคำพูดที่ใช้ในการสื่อสารและคำศัพท์ที่เลือกใช้ และสามารถไต่ระดับของวัจนลีลาจากเป็นทางการมากไปจนถึงระดับเป็นกันเองมาก ซึ่งการไต่ระดับวัจนลีลาดังกล่าว โดยพื้นฐานแล้วจะมีทั้งหมด 5 ระดับดังต่อไปนี้ (ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2556)

- 1) วัจนลีลาตายตัว (Frozen style) มีความเป็นทางการขั้นสูงสุด ใช้ในพิธีการสำคัญ พิธีการเกี่ยวกับราชวงศ์ที่มีมาแล้วช้านาน พิธีการทางศาสนา เป็นต้น มีลักษณะเด่นที่เป็นภาษาที่มีความซับซ้อนและเก่าแก่มีการใช้มาเป็นเวลานาน
- 2) วัจนลีลาเป็นทางการ (Formal style) มีความเป็นทางการ ใช้ในการสื่อสารเรื่องสำคัญ สื่อสารกับผู้มีสถานะทางสังคมสูงกว่า มีความจริงจัง ใช้ในจดหมายราชการ บันทึก รายงานการประชุม การสื่อสารทางธุรกิจ การเจรจาระหว่างประเทศ การกล่าวสุนทรพจน์ในงานที่เป็นทางการ หนังสือแบบเรียน บทความทางวิชาการ เป็นต้น มีความซับซ้อนและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาไทย
- 3) วัจนลีลาหารือ (Consultative style) อยู่กึ่งกลางระหว่างความเป็นทางการและเป็นกันเอง เป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานในชีวิตประจำวัน การประชุมหารือเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ มีความจริงจังน้อยกว่าวัจนลีลาเป็นทางการแต่ไม่ถึงกับผ่อนคลาย มีโครงสร้างที่หลวมกว่าและไม่สมบูรณ์ตามไวยากรณ์ มีการละคำ เช่น ละประธานของประโยค มีการใช้คำภาษาต่างประเทศ และประโยคซับซ้อนน้อยกว่า

4) วัจนลีลาเป็นกันเอง (Casual style) ใช้ในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีพิธีรีตองใด ผู้สื่อสารและผู้รับสารอาจรู้จักและคุ้นเคยกันพอสมควร อาจเป็นภาษาที่ผู้ใหญ่ใช้พูดกับผู้น้อย และใช้ระหว่างคนที่มีสถานะทางสังคมที่เท่าเทียมกัน ลักษณะของภาษา มีข้อสังเกตได้คือมีการออกเสียงไม่ชัดเจน มีการกร่อนคำ หรือใช้คำย่อ มีการใช้สแลง และคำลงท้าย (เช่น นะ ซิ เอะอะ) รูปประโยคไม่ซับซ้อน และมีการละประธานมากกว่าในวัจนลีลาหารือ

5) วัจนลีลาสนิทสนม (Intimate style) คือรูปแบบการใช้ภาษาที่ใช้พูดเฉพาะกับคนที่สนิทที่สุด เช่น บุคคลในครอบครัว ระหว่างพี่น้อง สามีภรรยา ใช้พูดเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องที่รู้จักกันอย่างดี

ในคู่สนทนา ลักษณะของภาษาอาจแยกจากวัจนลีลาเป็นกันเองได้ยาก แต่อาจสังเกตได้จากการกร่อนของคำและประโยคมีมากกว่า และมีการใช้คำย่อ คำเฉพาะกลุ่ม หรือคำสลับสบานมาก

การแบ่งระดับวัจนลีลาที่กล่าวถึงข้างต้นนี้คือวัจนลีลาที่เทียบเป็นภาษาไทยแล้ว ต้นฉบับของการแบ่งวัจนลีลาในภาษาอังกฤษนั้นเสนอโดย Martin Joos (Joos, 1962) กล่าวไว้ว่า

1) วันจลีลาตายตัว (Frozen style) คือภาษาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเช่น การอ้างอิงในพระคัมภีร์ไบเบิล มีการใช้คำพ้องสมัย ถ้อยคำในพิธีกรรมที่ใช้เหมือนกันทุกครั้งต่อเนื่องกันมา เช่น คำปฏิญาณแห่งความรักภักดีของสหรัฐอเมริกา

2) วัจนลีลาเป็นทางการ (Formal style) ใช้ศัพท์ที่เป็นศัพท์เฉพาะ ศัพท์เทคนิค โดยมากแล้วจะเป็นการสื่อสารแบบไม่เป็นบทสนทนาแต่เป็นการสื่อสารแบบทางเดียว อาจใช้ในการนำเสนอรายงาน หรือการพบกันครั้งแรกอย่างเป็นทางการของผู้นำประเทศ เอกอัครราชทูต เป็นต้น

3) วัจนลีลาหารือ (Consultative style) เป็นวัจนลีลาการสื่อสารที่ผู้รับสารมีส่วนร่วม เป็นลักษณะบทสนทนาหรือการสื่อสารสองทาง มีการขัดจังหวะในการสื่อสารได้ ผู้มีส่วนร่วมในการสื่อสารจะได้รับข้อมูลจากการสื่อสารและจะไม่มีข้อมูลที่เรียกว่าเป็นที่รู้จักกัน (presuppositions) ใช้ในการสื่อสารระหว่างแพทย์กับคนไข้ นักเรียนกับครู ลูกจ้างกับนายจ้าง เป็นต้น

4) วัจนลีลาเป็นกันเอง (Casual style) วัจนลีลาที่ใช้ในกลุ่มเพื่อนและคนรู้จักคุ้นเคย การขัดจังหวะระหว่างการสื่อสารอาจเกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติ มีการใช้คำสแลง และมีข้อมูลที่เป็นที่รู้จักกัน ใช้สื่อสารในวงสังคมใกล้ชิด

5) วัจนลีลาสนิทสนม (Intimate style) วัจนลีลานี้จะไม่ใช้พูดในที่สาธารณะ น้ำเสียงในการสื่อสารจะสำคัญกว่าถ้อยคำหรือไวยากรณ์ ใช้คำศัพท์ที่เป็นที่รู้จักกันระหว่างผู้ร่วมสื่อสาร

รวมถึงมีข้อมูลที่เป็นที่รู้จักอยู่ในระดับสูง และมีวจนภาษาอยู่ในการสื่อสารค่อนข้างมาก เช่นกัน โดยมากจะใช้กับคนในครอบครัว คู่รัก สามเณร รรยา คู่ชีวิต เป็นต้น

Peter Newmark (Newmark, 1988) ก็ได้ให้ระดับของวจนลีลาไว้ในหนังสือของเขาเช่นกัน ซึ่งมีความละเอียดมากกว่า 5 ระดับที่กล่าวถึงข้างต้น นั่นคือเขาได้เพิ่มทั้งหมดเป็น 8 ระดับ แบ่งเป็น วจนลีลาเป็นทางการขั้นสุด วจนลีลาทางการ วจนลีลาสุภาพ วจนลีลาเป็นกลาง วจนลีลาไม่เป็นทางการ วจนลีลาแบบภาษาพูด วจนลีลาการใช้แสดง และวจนลีลาถ้อยคำสบถ ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

- 1) Official: “The consumption of any nutriments whatsoever is categorically prohibited in this establishment.”
- 2) Official: “The consumption of nutriments is prohibited.”
- 3) Formal: “You are requested not to consume food in this establishment.”
- 4) Neutral: “Eating is not allowed here.”
- 5) Informal: “Please don't eat here.”
- 6) Colloquial: “You can't feed your face here.”
- 7) Slang: “Lay off the nosh.”
- 8) Taboo: “Lay off the fucking nosh.”

จากข้อมูลเกี่ยวกับวจนลีลาทั้งหมดที่กล่าวมา ผู้วิจัยจะเลือกใช้ระดับวจนลีลาที่เสนอโดย Martin Joos ที่เป็นของภาษาอังกฤษ และมีการเทียบเคียงสำหรับวจนลีลาภาษาไทยโดยของ ศาสตราจารย์ ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะสามารถนำวจนลีลาของตัวละคร ในนวนิยายเรื่อง *ทวิภพ* มาพิจารณาวจนลีลาในภาษาไทยเพื่อเทียบเป็นวจนลีลาในภาษาอังกฤษโดยใช้หลักการที่สองท่านนี้ได้เสนอไว้ ก่อนที่จะลงมือแปลเพื่อให้มั่นใจว่าวจนลีลาที่ถ่ายทอดจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษนั้นถูกต้องตามที่ต้นฉบับสื่อ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงความคาดหวังของผู้อ่านปลายทางโดยคำนึงถึงวัฒนธรรมของผู้อ่านปลายทางด้วยเช่นกัน

3. วิเคราะห์ตัวบทและวางแผนการแปล

3.1 การศึกษาและวิเคราะห์ตัวบท ทวิภพ

ผู้วิจัยได้เลือกแนวทางของ Christiane Nord (Nord, 1991) มาใช้ในการวิเคราะห์ตัวบทเรื่อง *ทวิภพ* ทั้งนี้เพราะว่าเป็นแนวทางที่ตรงไปตรงมา ครบถ้วน และได้รับความนิยมกว้างขวาง ดังนั้นตัวบทเรื่อง *ทวิภพ* จึงวิเคราะห์ได้ดังนี้

3.1.1 การวิเคราะห์ตัวบท ทวิภพ ในแนวทางของ Christiane Nord

1) วิเคราะห์องค์ประกอบภายนอก

1. ใครคือผู้ส่งสาร/ผู้ผลิตตัวบท

ตามที่ได้อธิบายไปอย่างละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้ประพันธ์ในบทที่ 1 ผู้เขียนคือ คุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ หรือในนามปากกาสำหรับเขียนเรื่อง *ทวิภพ* คือ ทมยันตี ประวัตินางคุณหญิงวิมล ศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณศิลป์ พ.ศ. 2555 เกิดเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2479 ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เป็นบุตรสาวคนโตของนายทองคำ และไข่มุก ศิริไพบูลย์ มีพี่ชายหนึ่งคน และมีน้องสาวหนึ่งคน คุณหญิงวิมลศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 8 ที่โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ จากนั้นเข้าศึกษาต่อคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่ภายหลังเปลี่ยนมาเรียนคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และเป็นนักโต้วาทีของมหาวิทยาลัย ร่วมทีมกับสมัคร สุนทรเวช และชวณ หลีกภัย จนจบอนุปริญญาขณะเรียนในชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อนของเธอชวนไปสมัครเป็นครูสอนวิชาภาษาไทยที่โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ เมื่อโรงเรียนรับสมัครเข้าเป็นอาจารย์ จึงลาออกจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยระหว่างสอนหนังสือก็ได้เขียนหนังสือไปพร้อมกันด้วย (MGROnline, 2021)

เนื่องจากบิดาของคุณหญิงวิมลเป็นข้าราชการทหารเรือ และมารดาของคุณหญิงวิมลมีเชื้อสายของชาวจีน คุณหญิงวิมลจึงมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์อย่างเต็มเปี่ยม และเป็นผู้ที่มีความเห็นชอบค่อนข้างไปทางระบอบการปกครองแบบทหาร เห็นได้จากการเป็นแกนนำในการโจมตีนักศึกษาในเหตุการณ์ 6 ตุลา

ชีวประวัติของคุณหญิงวิมลเรียกได้ว่าเป็นผู้หญิงนักร้อง เนื่องจากคุณหญิงเคยต้องต่อสู้เพื่อสิทธิตนในยุคที่ชายยังเป็นใหญ่ คุณหญิงวิมลมองว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมในการตัดสินคดีฟ้องหย่าระหว่างตัวเธอและสามี รวมไปถึงความเห็นทางการเมืองที่แบ่งแยกและไม่

ลงรอยกันระหว่างหลายฝ่าย และจากที่ได้กล่าวไปแล้วว่าความเห็นทางการเมืองของคุณหญิงวิมลคือสนับสนุนฝ่ายทหารและระบอบชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คุณหญิงวิมลจึงใช้การเขียนเป็นสื่อหนึ่งในการต่อสู้ เห็นได้ว่าตัวละครหญิงของคุณหญิงวิมลมีความโดดเด่น เฉลียวฉลาดและมีความสามารถพร้อมที่จะยืนเคียงข้างชายได้อย่างเต็มความสามารถ นอกจากนี้ยังใช้หนังสือเป็นสื่อในการสื่อสารถึงความรักชาติ การสร้างชาติ การที่ชาติไทยต้องผ่านความบอบช้ำมามากมายในประวัติศาสตร์และบรรพบุรุษชาวไทยได้ต่อสู้มากมายเพียงใดในการรักษาประเทศนี้ไว้ หนังสือของคุณหญิงวิมลจึงมีการสื่อสารสิ่งเหล่านี้ผ่านเหตุการณ์และตัวละครเพื่อปลูกสำนึกความรักชาติในตัวของผู้อ่านขึ้นด้วย

2. มีวัตถุประสงค์ใด กล่าวคือเจตนาในการส่งสารคืออะไร

วัตถุประสงค์ในการเขียนเรื่อง *ทวิภพ* ได้รับการตีความค่อนข้างหลากหลาย หากมองระดับต้น อาจเห็นว่าเป็นนวนิยายเกี่ยวกับความรักและการเสียสละเพื่อความรัก ไม่ว่าจะระหว่างแม่ ลูก หรือชาย หญิง แต่หากมองให้ลึกกว่านั้น จะเห็นวัตถุประสงค์ในแง่ของความรักชาติ ความเป็นไทยที่กำลังถูกวัฒนธรรมตะวันตกกลืนกิน และความโหยหาตัวตนของคนไทย โดยที่มณีจันทร์เป็นตัวแทนของคนไทยในยุคปัจจุบันที่เริ่มต้นด้วยการเทิดทูนฝั่งตะวันตก แต่ก็มี ความโหยหารากเหง้าของตนอยู่ลึก ๆ และสุดท้ายในตอนจบ มณีจันทร์เลือกเดินทางกลับไปอยู่ในสมัย ร. 5 เฝิน ๆ อาจมองได้ว่าเป็นเพราะความรักต่อหลวงเทพ แต่ทั้งนี้สามารถตีความได้ว่าผู้เขียนประสงค์จะสื่อให้คนไทยกลับสู่รากเหง้าเดิมของตนและให้มองว่ารากเหง้าของตนเป็นสิ่งมีค่า ควรแก่การรักษา อนุรักษ์ และดำเนินชีวิตตามวิถีไทยอย่างที่เคยเป็นมา รวมถึงสื่อสารให้คนไทยทราบว่าคนแต่ละยุคสมัยได้พยายามปกป้องรักษาแผ่นดินนี้มาอย่างยาวนาน และควรจะเป็นหน้าที่ของครุ่นหลังที่จะทำสิ่งเดียวกันสืบไป นอกจากนี้อีกเจตนาที่สำคัญของผู้เขียนคือการเชิดชูบทบาทของสตรีไทยในสังคมตามความเห็นด้านสิทธิสตรีของเธอที่ว่าผู้หญิงไม่ใช่ช้างเท้าหน้าหรือหลัง แต่สามารถเป็นเท้าหน้าข้างหนึ่งคู่กับชายได้

3. ใครเป็นผู้รับสาร

ผู้รับสารในตัวบทต้นฉบับคือผู้อ่านนิตยสาร *สกุลไทย* ตีพิมพ์เป็นรายสัปดาห์ ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2529 – 2530 ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าตลาดผู้อ่านเป็นหญิงที่มีการศึกษาวัยเริ่มทำงานไปจนถึงแม่บ้าน อายุระหว่าง 20 – 40 ปี มีจุดเด่นคือนิยายรายสัปดาห์ที่เป็นที่นิยมในหมู่ผู้อ่านเป็นอันมาก *ทวิภพ* ก็ได้รับความนิยมอย่างล้นหลามจนได้รับการถ่ายทอดเป็นภาพยนตร์และละครหลายต่อหลายครั้ง

4. ใช้สื่อใด

สื่อที่ใช้ครั้งแรกเป็นนิตยสารรายสัปดาห์ และต่อมาก็มีการรวมเล่มเป็นนวนิยายแบบ 2 เล่มจบ ตีพิมพ์ซ้ำหลายครั้ง

5. เขียนที่ใด และ 6. เขียนเมื่อใด

ทมยันตีประพันธ์เรื่อง *ทวิภพ* ในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2529 - 2530 โดยภาษาที่ใช้เป็นที่ทราบกันแล้วว่าทมยันตีใช้ภาษาที่ต่างกันสำหรับบทสนทนาของคน 2 ยุคสมัย ทั้งนี้บทบรรยายโดยรวมใช้ภาษาปัจจุบันที่มีวัจนลีลาและโวหารต่าง ๆ

7. สื่อสารในโอกาสใด

เรื่อง *ทวิภพ* เป็นการประพันธ์ลงในนิตยสารรายสัปดาห์ชื่อว่า *สกุลไทย* เป็นนิตยสารรายสัปดาห์ที่ถือกำเนิดขึ้นมาตั้งแต่ พ.ศ. 2497 เพื่อสนองความต้องการและวัฒนธรรมการอ่านที่ขยายตัวต่อเนื่องในประเทศไทยขณะนั้น นิตยสารมีจุดประสงค์เป็นสื่อแนวสาระและบันเทิงสำหรับครอบครัว มีการนำเสนอแฟชั่นและนวนิยายซึ่งอย่างหลังเรียกได้ว่าเป็นสิ่งที่ชวนให้นิตยสารสกุลไทยน่าติดตามสำหรับกลุ่มผู้อ่านที่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสตรี นอกจากนี้นิตยสารนี้ยังมีนโยบายหลักในด้านของการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งหนังสือ (MGROnline, 2016) ดังนั้น ผู้อ่านนิตยสารเล่มนี้นี้อุทานได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีความเป็นอนุรักษ์นิยมอุดมการณ์เป็นหนึ่งเดียวกับทมยันตีที่ประพันธ์เรื่องนี้ลงนิตยสารเล่มนี้เพื่อปลุกสำนึกความรักชาติในหมู่ผู้อ่าน

ในช่วง 5 ปีก่อนหน้าที่ *ทวิภพ* จะได้รับการประพันธ์ขึ้น มีเหตุการณ์ไม่สงบมากมายในประเทศไทย มีความไม่มั่นคงในสถานการณ์ประเทศในทุกด้าน ทำให้เป็นโอกาสแก่คนบางกลุ่มที่หวังยึดครองอำนาจเพื่อการปกครองแบบเผด็จการ ไม่ว่าจะเป็นความพยายามก่อรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองจากพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ระหว่างวันที่ 1-3 เมษายน พ.ศ. 2524 (Matichon, 2022) หรือที่เรียกว่าเหตุการณ์ “เมษาฮาวาย” และยังมีเหตุการณ์ “กบฏ 9 กันยา” ในวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2528 เพื่อพยายามยึดอำนาจการปกครองจากรัฐบาล พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ อีกครั้งหนึ่ง รวมไปถึงเหตุการณ์ 6 ตุลา และ 14 ตุลา ที่คุณหญิงวิมลมิบบาทาทตั้งที่กล่าวไว้ในบทที่ 1 และเนื่องจากความไม่สงบ ความความร้ายแฉกแตกแยกทั้งปวงที่เกิดขึ้นมีความเป็นไปได้ว่าทมยันตีประสงค์จะปลุกสำนึกรักชาติผ่านงานเขียนของเธอจึงได้ประพันธ์เรื่อง *ทวิภพ* ขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านตระหนักว่าบรรพบุรุษได้พยายามปกป้องประเทศมามากเพียงใดและ

พระมหากษัตริย์มีความสำคัญต่อชาติบ้านเมืองในอดีตเพียงใด หากประชาชนเกิดความตระหนักรู้เช่นนี้อาจนำมาซึ่งความสามัคคีภายในประเทศได้

8. ตัวบททำหน้าที่ใด

ให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านโดยปลูกสำนึกความรักชาติ ต่อต้านตะวันตก และเชิดชูบทบาทของสตรีในสังคมว่าสามารถเคียงบ่าเคียงไหล่กับชายได้อย่างเท่าเทียม ดังเช่นที่คุณหญิงแสร์มีความสามารถมากพอจะช่วงจัดงานรับแขกระดับสูงที่บ้านของเจ้าคุณวิศาลคดี หรือที่มณีจันทร์มีส่วนช่วยในการใช้ความสามารถด้านภาษาแบ่งเบาภาระของหลวงเทพในเรื่องการงานอันหนักหน่วงได้ และหมดยุคของสตรีที่ต้องคอยเป็นช่างเท้าหลังไว้ซึ่งปากเสียงอีกต่อไป หน้าที่ของตัวบทเหล่านี้เป็นหัวข้อหลักส่วนใหญ่ของนวนิยายของ *ทมยันตี* (Makhin, 2015) ดังที่ได้อธิบายเกี่ยวกับประวัติส่วนตัวของคุณหญิงวิมลไปแล้วว่าเป็นผู้ที่เชิดชูชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ไทยเป็นที่สุด มีความรักชาติแบบนักรักสันนิษฐานสูง สิ่งที่เป็นความเชื่อ ความนับถือ และความหวงแหนแน่นแฟ้นของคุณหญิงได้รับการถ่ายทอดซ้ำแล้วซ้ำเล่าในนวนิยายต่าง ๆ ที่คุณหญิงเป็นผู้เขียน มีวัตถุประสงค์ให้คนรุ่นหลังตระหนักรู้และสำนึกในบุญคุณของพระมหากษัตริย์และผู้ปกครองรุ่นก่อน ๆ ที่ได้ใช้ความสามารถในการรักษาบ้านเมืองมาให้ลูกหลานถึงทุกวันนี้

2) วิเคราะห์องค์ประกอบภายใน

1. ตัวบทเกี่ยวกับเรื่องอะไร

ทวิภพ เป็นเรื่องราวของมณีจันทร์ สาวสมัยใหม่ที่เปรียบพร้อมทั้งหน้าตา และฐานะ เป็นสาวสมัยใหม่ หัวนอก ไม่ค่อยมีความรู้หรือสนใจในประวัติศาสตร์ของตน แต่เนื่องจากเป็นบุตรสาวของเอกอัครราชทูตไทยที่ใช้ชีวิตอยู่ในต่างประเทศเป็นเวลานาน จึงมีความย้อนแย้งว่าไม่สามารถเป็นไทยหรือตะวันตกได้ 100% เพราะมีความคาดหวังของครอบครัวและสังคมให้ยังมีความเป็นไทยอยู่ ส่วนเล็ก ๆ มณีจันทร์เองก็มีความโหยหาบางสิ่งบางอย่างที่เธอไม่สามารถอธิบายได้ อย่างไรก็ตาม โชคชะตาของเธอก็ได้นำพาเรื่องประหลาดมาสู่ชีวิตเมื่อเธอสามารถเดินทางผ่านกาลเวลาไปสู่สมัยรัชกาลที่ 5 ตอนที่ไทยต้องสูญเสียแผ่นดินให้แก่ชาวตะวันตกที่เข้ามารุกรานและพบว่าบรรพบุรุษไทยนั้นชาญฉลาดและได้พยายามรักษาชาติบ้านเมืองไว้ทุกวิถีทาง ทำให้เธอเกิดความรักและหวงแหนชาติบ้านเมือง นอกจากนี้ยังตกหลุมรักกับบุคคลในประวัติศาสตร์อีกด้วย ทำให้สุดท้ายมณีจันทร์เลือกที่จะย้อนกลับไปใช้ชีวิตในสมัย ร. 5 กับชายที่เธอรักและเป็นการกลับสู่รากเหง้าความเป็นไทยที่เธอโหยหา

2. ตัวบทพูดถึงอะไร

ทวีภพ เป็นนิยายกึ่งแฟนตาซีที่สื่อสารถึงความรักชาติ ความโหยหาตัวตนที่แท้จริงของคนในชาติ การเชิดชูบทบาทของสตรีในสังคม และรองลงมาเป็นการกล่าวถึงความรักและการเสียสละเพื่อความรัก

3. สิ่งใดที่ผู้เขียนละไว้ในฐานที่เข้าใจกับผู้อ่าน

สิ่งที่ถูกละไว้ในฐานที่เข้าใจคือความแบ่งแยกแตกต่างของชนชั้นในสมัยรัชกาลที่ 5 แม้จะเลิกทาสแล้วแต่ก็ยังมีความเป็นนายเป็นบ่าว สถานะทางสังคมของคุณหญิงแสร้งและคุณหลวงที่อยู่ค่อนข้างสูง ที่ไม่ได้อธิบายแต่แสดงให้เห็นผ่านหน้าที่การงาน การศึกษา จำนวนบ่าวไพร่ รวมไปถึงรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ใน ร.ศ. 112 ที่ไทยต้องสูญเสียดินแดนให้กับชาวต่างชาติและความเจ็บปวดของคนในชาติ เนื่องจากเนื้อเรื่องเน้นบทบาทของมณีจันทร์และไม่นับบทบาทของผู้ชายดังนั้นระดับความเจ็บปวดในจุดนี้จึงถูกลดทอนและละไว้ นอกจากนี้ยังมีเรื่องจุดยืนทางการเมืองและความเป็นอนุรักษ์นิยมของผู้ประพันธ์ที่ถูกละไว้ในฐานที่เข้าใจเช่นกัน

4. โครงสร้างของตัวบทมีการเรียงลำดับอย่างไร

เป็นการสลับฉากไปมาระหว่างอดีตกับปัจจุบัน ช่วงแรก ๆ ของนวนิยายจะมีการสลับไปมาค่อนข้างบ่อย สื่อถึงความสับสนของมณีจันทร์กับเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวเธอที่เกิดขึ้นจนถึงช่วงกลางเรื่องที่มณีจันทร์ไปอยู่ในสมัย ร. 5 ครั้งละนานขึ้นและเพิ่มความเข้มข้นขึ้นไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการต่อสู้เพื่อรักษาประเทศที่มณีจันทร์มีส่วนร่วมและความรักของหลวงเทพและมณีจันทร์ที่ก่อตัวและค่อย ๆ แน่นแฟ้นขึ้นไปพร้อม ๆ กัน จนสุดท้ายเมื่อไทยสูญเสียดินแดนและถึงเวลาที่ต้องเดินหน้าต่อไป คุณหลวงและมณีจันทร์จึงแต่งงานกันเพื่อย้ายไปทำหน้าที่ในต่างแดน และมณีจันทร์เลือกที่จะอยู่กับหลวงเทพและมีบทบาทในการเคียงคู่หลวงเทพในการทำงานเพื่อชาติบ้านเมืองมากกว่าที่จะอยู่ในยุคปัจจุบัน

5. องค์ประกอบด้านอวจนภาษามีสิ่งใดบ้าง

รูปภาพหน้าปกหนังสือเป็นรูปกระจกโบราณอยู่ในห้องที่มีลักษณะเป็นบ้านไม้แบบเก่า

7. การวิเคราะห์คำศัพท์

ทวีภพ มีการใช้คำศัพท์ที่สื่อถึงความเป็นสองชั่ว สมัยเก่าและสมัยใหม่ มีคำศัพท์พื้นสมัย และคำสแลงของยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของข้อความที่ผู้ประพันธ์ต้องการ

จะสื่อ ความเป็นสองชั่ว ความเป็นตะวันตกและตะวันออก ยุคสมัยเก่าและยุคสมัยใหม่ ในการแปลจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องแสดงความแตกต่างเหล่านี้ให้เห็นชัดเจน

8. วิเคราะห์โครงสร้างภาษา

เป็นบทประพันธ์ร้อยแก้ว มีบทบรรยายเป็นพรรณนาโวหารที่ไพเราะ และมีบทสนทนาระหว่างตัวละคร ใช้ภาษาที่สละสลวย และมีบทร้อยกรองเข้ามาแทรกเพื่อเพิ่มอารมณ์รสในด้านอารมณ์ของผู้อ่าน และเพิ่มความน่าสนใจของนวนิยาย ตลอดทั้งเรื่องมีการใช้โวหารต่าง ๆ อย่างครบครัน

ทั้งพรรณนาโวหาร เช่น

‘การรอคอย... ความรู้สึกว่าหัวใจของเรานั้น คอยใครอยู่สักคนและรับรู้ถึงว่ามีใครคนนั้นคอย เราอยู่ หัวใจที่ต่างเผ้าคอยกันและกัน คือความถวิลหาที่แสนหวาน คือความงามของหัวใจที่เปี่ยมสุขและ หอมหวานอยู่กับวันเวลาแห่งความหวัง’

(โพธิรัตน์ et al., 2014)

บรรยายโวหาร เช่น

‘เทียนอบ บางคนก็ว่าหอม บางคนก็ว่าเหม็น คนโบราณนะ ขนม อาหาร ผ้า อบหอมทั้งนั้น จมูกต้องได้กลิ่น ตาต้องเห็นสวย รสต้องดีดีลิ้น เขาเรียกว่าเสพสามทาง’

นอกจากนี้ยังมีสาธกโวหาร เทศนาโวหาร รวมถึงลีลาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสัมผัสสระ สัมผัสพยัญชนะ การใช้อุปมา อุปมาอุปไมย อุกฤษณ์ และสำนวนไทย ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นเสน่ห์และความท้าทายในการแปลบทประพันธ์เรื่อง *ทวิภาพ* ให้เป็นภาษาอังกฤษทั้งสิ้น

9. วิเคราะห์ลักษณะเหนือหน่วยเสียง

ผู้เขียนใช้วิธีเพิ่มจุด... ย่อหน้า เว้นวรรค เครื่องหมายอัศเจรีย์ และมีการละคำเชื่อมเป็นการเพิ่มจังหวะในการอ่านให้เนื้อเรื่องมีความน่าตื่นเต้นและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างลักษณะเหนือหน่วยเสียงที่พบในนวนิยายเรื่อง *ทวิภาพ*

ตัวอย่างที่ 1 บทที่ 1 เล่ม 1 หน้า 3

หญิงสาวต้องกรีดนิ้วหยิบหูโทรศัพท์ที่เหนียวเหนอะ หยอดเงิน กดปุ่ม...นั่งฟัง

ทุกอย่างเงียบกริบ ไม่มีอะไรเกิดขึ้น!

เจ้าตัววางหูลง เริ่มต้นหยอดเงินใหม่ เพราะเงินเก่าไม่ไหลคืนมา

ทุกสิ่ง...คงเหมือนเดิม แม้แต่เงินก็ไม่คืนมาอีก!

“โวย ไอ้เส็งเครื่อง...” เสียงใส ๆ ต่ำต่ำที่คงเคยปาก

“กินเงินประชาชนนี่หว่า”

จากตัวอย่างนี้พบการใส่จุด ย่อหน้า เครื่องหมายอัศเจรีย์ เว้นวรรค และละคำเชื่อม

ตัวอย่างที่ 2 บทที่ 13 เล่ม 1 หน้า 196

ยาที่ให้ไว้มีผลประการใดบ้างหนอ...มันต้องดีบ้างน่า...มณีจันทร์อาบน้ำ เปลี่ยน
เครื่องแต่งตัวเข้านอน ขณะที่สอดตัวเข้าใต้ผ้าห่ม เธอสงสัยอีก

หากเธอไปปรากฏตัวในชุดนอนล่ะ? หญิงสาวยิ้มกับตนเอง เสียงคุ ๆ ยังแว่วใน
ความทรงจำ

...ผู้หญิง ไม่ฟังพูดเรื่องเนื้อตัวของผู้ชาย...

แล้วลอง ‘เห็นเนื้อตัวผู้หญิง’ คุณหลวงท่านจะว่ากระไร?

จากตัวอย่างนี้พบการใส่จุด เว้นวรรค ขึ้นย่อหน้า การใช้ตัวอักษรเอียงเมื่อเป็นความนึกคิด
ของตัวละคร และการใช้เครื่องหมายประศนีในประโยคคำถาม

3.2 การศึกษาภาษาเก่า (Archaism)

เนื่องจากประเด็นหลักของการวิจัยการแปลชิ้นนี้เป็นการแปลภาษาเก่า หรือภาษาพื้นสมัย
ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาเก่าให้ละเอียด ปัจจุบันการศึกษาวิจัยการ
แปลภาษาเก่ายังมีจำนวนไม่มากนัก จึงยังไม่มีแนวทางการแปลภาษาเก่าที่ระบุชัดเจน และยังไม่ม
นักวิชาการที่ออกมาให้แนวทางการแปลภาษาเก่าไว้ชัดเจนนัก ต่างกับแนวทางการแปลข้ามวัฒนธรรม
หรือการวิเคราะห์ตัวบทที่มีแนวทางและทฤษฎีให้เลือกหลากหลายที่นักวิชาการหลายท่านได้ตีพิมพ์ไว้
อย่างไรก็ดีจากที่ได้ศึกษาบทความและวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยพบว่ามีข้อถกเถียงที่ค่อนข้างน่าสนใจเกี่ยวกับ
การแปลคำหรือภาษาเก่าว่ากรณีใดบ้างที่ควรแปลภาษาเก่าให้เป็นภาษาปัจจุบัน และกรณีใดที่ควร
แปลภาษาเก่าให้ยังเป็นภาษาเก่าในภาษาปลายทาง ดังนั้นการแปลภาษาเก่าจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษา
ค้นคว้าเพื่อหาแนวทางการแปลที่ชัดเจนขึ้นต่อไป

ขั้นแรกของการศึกษาภาษาเก่า การหาคำนิยามของเก่าหรือ *archaism* เป็นสิ่งจำเป็น
เว็บไซต์ Literaryterms.net ให้คำนิยามคำว่า *Archaism* ไว้ว่า “An archaism (pronounced
ahr-kee-iz-uh m) is an old word or expression that is no longer used with its original
meaning or is only used in specific studies or areas. The word archaism is derived
from the Greek word *archaikós* meaning “ancient.”” (Literaryterms, 2015) เดวิด คริสตัล
(Crystal, 2008) ให้คำนิยามไว้ว่า “A term used in relation to any domain of

language structure for an old word or phrase no longer in general spoken or written use. Archaisms are found for example in poetry, nursery rhymes, historical novels, biblical translations and place names.” และตัวอย่างสุดท้ายที่ผู้วิจัยยกมา มาจาก Costin-Gabriel C. & Rebedea T. E. (Costin-Gabriel & Rebedea, 2014) กล่าวไว้ว่า “An archaism is a form of speech or writing that is no longer current. Archaisms are most often used in publications in the field of poetry, law, science, technology or geography. They are used with the purpose of making reference to the style found in ancient texts or evoke a particular place or time from the past.”

สรุปโดยรวมได้ว่าคำพินสมัยคือคำเก่า หรือสำนวนเก่า ที่ไม่มีการใช้แล้วในปัจจุบัน แต่ยังเป็นที่น่าสนใจอยู่บ้าง และมีการนำไปใช้ในบางบริบทเท่านั้น หรือเฉพาะโอกาสเท่านั้น เช่นในบทกลอน เพลงกล่อมเด็ก นวนิยายเชิงประวัติศาสตร์ สื่อด้านกฎหมาย วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังค้นพบข้อมูลเกี่ยวกับคำพินสมัย โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้ คือ I.R. Galperin (Galperin, 1971) ได้แบ่งคำพินสมัยออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 : Obsolescent เป็นคำที่อยู่ในขั้นเริ่มต้นของการกลายเป็นคำพินสมัย มีการใช้น้อยลงอย่างมากและไม่เป็นที่แพร่หลายอีกต่อไป ในภาษาอังกฤษเช่นคำสรรพนาม thou, thee, thy and thine;

ระดับที่ 2 : Obsolete เป็นคำที่ไม่มีการใช้อีกแล้วในภาษานั้น ๆ แต่ยังเป็นที่ยังจำและเข้าใจในหมู่คนที่พูดภาษานั้น เช่น methinks (=it seems to me); nay (=no).

ระดับที่ 3 : Archaic proper เป็นคำเก่ามาก ไม่มีการใช้และไม่เป็นที่รู้จักแม้ในหมู่คนพูดภาษานั้น และมีคำใหม่มาใช้แทนที่เป็นที่เรียบร้อย เช่น troth (faith); a losel (=a worthless, lazy fellow)

Tetyana Andrienko (Tetyana Andrienko, 2016) ได้ให้ความเห็นไว้ในบทความตีพิมพ์ใน เว็บไซต์ translationjournal.net หัวข้อ *Translation across Time: Natural and Strategic Archaization of Translation* ว่างานเขียนที่มีภาษาเก่าสามารถแบ่งได้เป็น 3 ชนิด ดังนี้

1. งานเขียนนั้นแท้จริงแล้วใช้ภาษาปัจจุบันในยุคนั้น แต่ภาษานั้นกลายเป็นภาษาเก่าเมื่อเวลาผ่านไป วิธีการแปลด้วยทฤษฎีนี้เรียกว่าการแปลแบบ Diachronic Translation¹
2. งานเขียนที่ตั้งใจเพิ่มภาษาเก่าเข้าไป เพื่อให้มีลีลาและอรรถรสของความพินสมัย การแปลด้วยทฤษฎีนี้เรียกว่า Synchronic² Translation

¹ Diachronic ในภาษาศาสตร์หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ของ หรือ ที่เกี่ยวข้องกับเปลี่ยนแปลงของระบบภาษาศาสตร์ระหว่างช่วงเวลาหนึ่งกับอีกช่วงเวลาหนึ่ง (Collins English Dictionary Online เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2566)

3. งานเขียนที่เป็นทั้งงานทันสมัยเนื่องจากล่องเวลามานานแล้ว และงานเขียนนั้นยังตั้งใจใช้ภาษาเก่า การแปลตัวบทประเภทนี้เรียกว่า Diachronic translation of archaized texts

ภาษาเก่าในตัวบทใด ๆ โดยเฉพาะหากเป็นความตั้งใจของนักประพันธ์ให้มีภาษาเก่าในตัวบทนั้น ถือว่าเป็นลีลาของผู้เขียนตัวบทนั้น และลีลาเป็นสิ่งที่นักแปลจะต้องสามารถถ่ายทอดไปสู่ภาษาปลายทางได้ ดังนั้น นอกเหนือจากการวิเคราะห์วัจนลีลาและทำเนียบภาษาแล้ว การทำความเข้าใจระดับของภาษาเก่าและเหตุที่ตัวบทนั้นเป็นภาษาเก่าจะช่วยให้นักแปลเลือกใช้กลวิธีการแปลที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญนักแปลจะต้องระมัดระวังในการไม่ผสมภาษาเก่าจากยุคต่าง ๆ เพียงเพื่อให้ความทันสมัยในภาษาปลายทาง เพราะอาจทำให้เสียอรรถรสแทนที่ผู้อ่านภาษาปลายทางจะเข้าถึงและได้รับอรรถรสเช่นเดียวกับผู้อ่านภาษาต้นทาง อาจกลายเป็นความสับสนและรำคาญได้ด้วยอย่างหนึ่งของเหตุการณ์ดังกล่าวที่ยกมาจากบทความของ Andrienko (2016) อธิบายไว้ว่ามีการแปลวรรณกรรมเรื่อง *Pride and Prejudice* ของ เจน ออสเตน เป็นภาษารัสเซียครั้งล่าสุดซึ่งผู้วิจัยได้นำสำนวน ไวยากรณ์ และคำต่าง ๆ มาจากยุคสมัยที่ต่างกัน และวัจนลีลาที่แตกต่างกันมาผสมเข้าด้วยกัน โดยบางคำเป็นคำเฉพาะจากพระคัมภีร์ และคำศัพท์จากภาษาตายตัว มาผสมรวมกันกับคำแสลง และผลลัพธ์งานแปลนั้นออกมาเป็นภาษาที่ประหลาดและไม่คล้ายสำนวนของภาษาต้นฉบับแม้แต่น้อย จนผู้อ่านในภาษาปลายทางไม่เข้าใจว่าเหตุใดวรรณกรรมนี้จึงเป็นที่รักในกลุ่มผู้อ่านภาษาต้นทางเพราะนักเขียนมีวิธีการเขียนที่เรียกได้ว่า “stylistic insanity”

จากตัวอย่างนี้เห็นได้ว่านักแปลไม่ว่าจะมีหรือไม่มี visibility ในงานแปลนั้น แต่ก็เป็นตัวแปรสำคัญในการสร้างหรือทำลายงานต้นฉบับรวมไปถึงนักประพันธ์ต้นฉบับด้วย

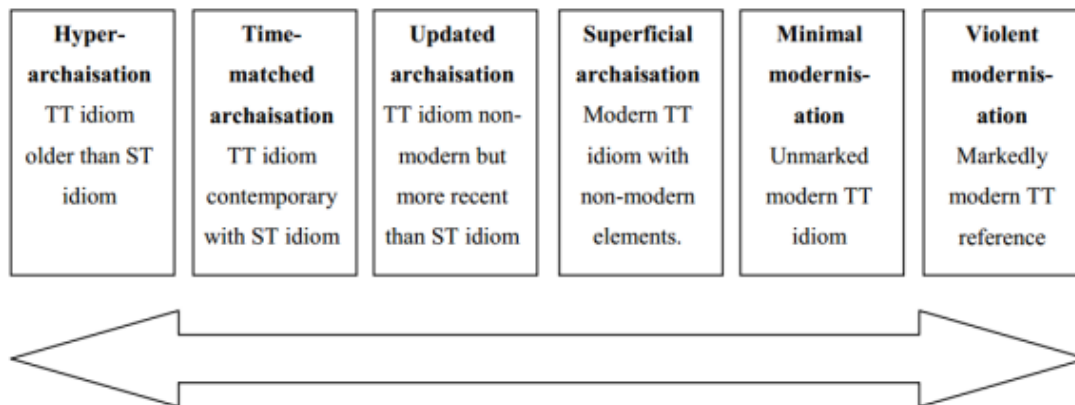
หลังจากที่นักแปลได้วิเคราะห์และระบุระดับของคำทันสมัยในต้นฉบับที่จะนำมาแปล รวมถึงสาเหตุของการมีคำทันสมัยในตัวบทนั้นแล้ว นักแปลก็จะต้องทำการวิเคราะห์ตัวบทโดยรวม ความสัมพันธ์ของตัวละคร วัจนลีลาที่ตัวละครหรือผู้เล่าเรื่องใช้ แล้วจึงจะพิจารณาตัดสินใจได้ว่าจะลงมือแปลด้วยกลยุทธ์ใด และจะใช้แนวทางใดในการแปลคำทันสมัยในต้นฉบับนั้น

Allan Turner & Francis R Jones (Jones & Turner, 2004) ได้กล่าวไว้ว่าในการแปลคำทันสมัย นักแปลจะต้องเลือกกลวิธีระหว่าง 2 ขั้วนี้คือ

1. Archaizing -คือการคงความเก่าของภาษาในการแปล โดยเน้นแปลให้เป็นภาษาเก่าอย่างชัดเจน และคงไว้ซึ่งเนื้อหาเดิมทั้งหมดของตัวบท หรือ
2. Modernizing คือ การแปลให้ภาษานั้นทันสมัยโดยไม่แปลให้เป็นภาษาเก่า และเปลี่ยนเนื้อหาให้มีความเป็นปัจจุบัน

² Synchronic ในภาษาศาสตร์หมายถึง การอ้างอิงถึงระบบภาษาศาสตร์ที่มีอยู่ ณ ช่วงเวลาหนึ่งโดยไม่อ้างอิงถึงประวัติของระบบภาษาศาสตร์ที่ผ่านมา (Collins English Dictionary Online เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2566)

สองขั้วที่กล่าวข้างต้นเป็นขั้วที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง Jones & Turner จึงเสนอเป็นระดับการแปลภาษาเก่าแบ่งเป็น 6 ระดับดังภาพข้างล่างนี้

ภาพที่ 4 ระดับการแปลภาษาเก่าของ Jones & Turner

Jones & Turner อธิบายแผนภาพข้างบนไว้ดังนี้

1. Hyper-archaization คือการแปลภาษาเก่าโดยใช้ภาษาที่เก่ากว่าในภาษาปลายทาง เช่นการแปลวรรณกรรมภาษาอังกฤษจากช่วง ค.ศ. 1800-1900 ให้เป็นภาษาไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา
2. Time-matched archaization คือการแปลภาษาเก่าจากต้นฉบับให้เป็นภาษาในยุคเดียวกันกับต้นฉบับนั้นในภาษาปลายทาง
3. Updated archaization คือการแปลโดยใช้ภาษาเก่าในภาษาปลายทาง แต่ยังเป็นภาษาที่ใหม่กว่าภาษาต้นฉบับ
4. Superficial archaization การแปลภาษาเก่าในภาษาต้นฉบับให้เป็นภาษาปัจจุบันในภาษาปลายทางแต่ใช้วิธีแต่งเติมภาษาเก่าเข้าไปประปราย
5. Minimal modernization การแปลภาษาเก่าในตัวบทต้นฉบับให้เป็นภาษาปลายทางแบบที่ใช้ทั่วไปในปัจจุบัน
6. Violent modernization คือการแปลภาษาเก่าให้เป็นภาษาใหม่โดยใช้สำนวนที่สังเกตได้ชัดเจนว่าเป็นภาษาใหม่ เช่นการใช้สแลงในภาษายุคปัจจุบันในการแปล

ไม่ว่าผู้วิจัยจะเลือกใช้กลวิธีหรือแนวทางใดในการแปลภาษาเก่า อาจไม่มีผิดถูก ขึ้นอยู่กับบริบทต่าง ๆ ที่ร่ายล้อม รวมไปถึงวิจารณ์ญาณของนักแปล สังคม วัฒนธรรม ความคาดหวังของผู้อ่านภาษาปลายทาง รวมไปถึงหน้าที่ของตัวบท อันเป็นตัวแปรสำคัญในการที่นักแปลจะเลือกจัดการกับคำพินสมัยอย่างไรให้บรรลุวัตถุประสงค์การแปลและหน้าที่ของตัวบทนั้น อย่างไรก็ตามนักแปลควรหลีกเลี่ยงความผิดพลาดในแง่ของการผสมผสานมากกว่าหนึ่งกลวิธีที่ต่างขั้วกันเกินไปเพราะอาจสร้างความสับสนให้แก่ผู้อ่านได้

สำหรับการถ่ายทอดบทสนทนาภาษาเก่าในตัวบทเรื่อง *ทวิภพ* นี้ สรุปได้ว่าภาษาเก่าในตัวบท *ทวิภพ* เป็นภาษาเก่าแบบที่ผู้เขียนตั้งใจแต่งเติมให้เป็นภาษาเก่าเพื่อแสดงความชัดเจนของความแตกต่างของยุคสมัยตามเนื้อเรื่อง ผู้วิจัยจึงมองว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องถ่ายทอดให้เป็นภาษาเก่าในภาษาปลายทางเช่นกัน

ในด้านของคำและสำนวนพื้นสมัยต่าง ๆ จากบทสนทนา 30 บทที่เลือกมาเป็นของเขตการวิจัย ผู้วิจัยพบว่าทั้งคำและสำนวนเก่าทั้ง 3 ระดับตามที่ Galperin ได้จำแนกไว้ คือมีทั้ง Obsolescent เช่น หล่อน กระหม, Obsolete เช่น เจ้าคะ เจ้าค่ะ อีฉันท ขอรับ, และ Archaic proper เช่น สีสันจีจิม เกือกติดกีบ เป็นต้น

ในแง่ของกลวิธีที่ผู้วิจัยจะเลือกแปลภาษาเก่าในบทสนทนาเรื่อง *ทวิภพ* ผู้วิจัยจะเน้นกลวิธี Time-matched archaization เป็นหลัก และอาจมี Hyper archaization และ Update archaization ร่วมด้วย แต่ทั้งนี้จะเลือกให้อยู่ทางฝั่งซ้ายของมาตรวัด

3.3 การวิเคราะห์ทำเนียบภาษาและวจนลีลาของบทสนทนาเรื่อง *ทวิภพ*

ในการแปลบทสนทนาเรื่อง *ทวิภพ* นี้ผู้วิจัยจะนำแนวทางการวิเคราะห์ทำเนียบภาษาโดยการวิเคราะห์ Field, Tenor, และ Mode ของแต่ละบทสนทนาที่นำมาแปล และวิเคราะห์วจนลีลาโดยอ้างอิงวจนลีลาของ Martin Joos ที่ได้รับการสรุปโดยศาสตราจารย์ ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ โดยการสรุปเป็นตาราง รวมถึงการระบุรูปประโยค สำนวน หรือคำที่บ่งชี้ถึงความทันสมัยของภาษาในแต่ละบทสนทนา ดังนี้

บทสนทนา 30 บทที่ตัดสรรมาสำหรับการถ่ายทอดให้เป็นภาษาอังกฤษ

1. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 12 หน้า 165-166	วิเคราะห์ทำเนียบภาษา	วิเคราะห์วลีจลิตา	สิ่งบ่งชี้ภาษาเก่า
<p>คุณหลวง: ยาเม็ดขาว ๆ นี้นะหรือ</p> <p>มณีจันทร์: ค่ะ ยาแก้ไอ</p> <p>คุณหลวง: ชื่ออะไร</p> <p>มณีจันทร์: พาราเซต</p> <p>คุณหลวง: พารา ยังกับยาง มีพาราตั้งเยอะ พาราได้ซี พาราเบนิค พาราบอนิค</p> <p>มณีจันทร์: ไม่ใช่พาราเซตก็แล้วกันค่ะ กินก่อน ไม่ยั้งงั้นไม่คุยด้วย</p> <p>คุณหลวง: กินสองเม็ดเลยหรือ</p> <p>มณีจันทร์: สองค่ะ ไม่ใช่หนึ่ง</p> <p>คุณหลวง: ไม่ชม...หล่อนอยู่สภาอุณาโลมหรือ</p> <p>มณีจันทร์: อะไรนะคะ</p>	<p>Field: คุณหลวงไม่สบาย มณีจันทร์นำยาแผนปัจจุบันมาให้คุณหลวง มีประโยชน์จากฝ่ายคุณหลวงเป็นส่วนใหญ่เกี่ยวกับยาและเกี่ยวกับที่มาของมณีจันทร์ มณีจันทร์มีน้ำเสียงบังคับให้ทานยา ชมคุณหลวงอยู่ในที่ Tenor: ตัวละครสองตัวนี้ยังไม่ถึงขั้นคุ้นเคยสนิทสนม เป็นคนที่เพิ่งเจอกันไม่กี่ครั้ง คุณหลวงถือว่าเป็นชายที่มียศถาบรรดาศักดิ์และเพียบพร้อมสำหรับสมัย ร. 5 ในขณะที่พวกมณีจันทร์ก็เป็นหญิงที่มีสถานะเทียบเท่ากันจากยุคปัจจุบัน</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มณีจันทร์เป็นสาวสมัยใหม่และหัวนอก จึงใช้คำพูดที่ค่อนข้างเป็นกันเองกับคุณหลวง หรือว่าจลิตาเป็นกันเอง - คุณหลวงใช้คำพูดสุภาพกับมณีจันทร์เป็นวลีจลิตาแบบहारหรือ เนื่องจากมณีจันทร์เป็นสตรีที่ยังไม่รู้จักกันดี 	<ul style="list-style-type: none"> - สภาอุณาโลม

	วิเคราะห์ทำเนียบภาษา	วิเคราะห์วจนลีลา	สิ่งที่ป่งภาษาเก่า
<p>2. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 12 หน้า 169</p> <p>มณีจันทร์: น้ำหอมนี้หอมดีจัง</p> <p>คุณหลวงฯ: น้ำอบไทย คุณแม่ท่านอบเอง</p> <p>มณีจันทร์: ทาหนอยเทมคะ จะได้สบายตัว</p> <p>คุณหลวงฯ: มา... ฉันทาเอง</p> <p>มณีจันทร์: แป้งก็หอมมะคะ ไข่แล้ว กลิ่นอย่างนี้เองที่เคยได้กลิ่นบ่อย ๆ</p> <p>คุณหลวงฯ: คุณแม่ท่านชอบดอกจันทน์กะพ้อ</p> <p>มณีจันทร์: เป็นยังเิงคะ เมณีน้าคล้ายกลิ่นคามิเลีย</p> <p>คุณหลวงฯ: หลอนเป็นคนอีหรือบ</p> <p>มณีจันทร์: ไม่เิงคะ</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p> <p>Field: บทสนทนาโต้ตอบ ประโยคบอกเล่าและคำถามเกี่ยวกับสิ่งของในที่นี้คือน้ำอบกับดอกไม้มไทย เปรียบเทียบกับน้ำหอมและดอกไม้อื่นๆ ทางตะวันตก และยาคำถามเกี่ยวกับที่มาของมณีจันทร์</p> <p>Tenor: ตัวละครสองตัวนี้ยังไม่ถึงขั้นคุ้นเคยสนิทสนม เป็นคนที่เพิ่งเจอกันไม่กี่ครั้ง คุณหลวงถือว่า เป็นชายที่มีศถาบรรดาศักดิ์และเพียรพร้อม</p>	<p>วิเคราะห์วจนลีลา</p> <ul style="list-style-type: none"> - มณีจันทร์เป็นสาวสมัยใหม่และหัวนอก จึงใช้คำพูดที่ค่อนข้างเป็นกันเองกับคุณหลวง หรือวจนลีลาเป็นกันเอง - คุณหลวงใช้คำพูดสุภาพกับมณีจันทร์เป็นวจนลีลาแบบทหารอ เนื่องจากมณีจันทร์เป็นผู้หญิงที่ยังไม่รู้จักกันดี 	<p>สิ่งที่ป่งภาษาเก่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - สรรพนาม หลอน - อีหรือบ - ดอกจันทน์กะพ้อ - น้าอบไทย

<p>คุณหลวงฯ: บอกรำลึก หลอนเป็นใคร</p>	<p>สำหรับสมัย ร. 5 ในขณะที่เดียวกันมณีจันทร์ก็เป็นหญิงที่มีสถานะเทียบเท่ากันจากยุคปัจจุบัน</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>		
<p>3. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 12 หน้า 170</p> <p>คุณหลวงฯ: หลอนเป็นผู้หญิงนะ พุดจาควรระวัง</p> <p>มณีจันทร์: ระวังอะไรคะ</p> <p>คุณหลวงฯ: ที่หลอนมาผู้หญิงคง กิริยาไม่ค่อยงาม ผู้หญิงไม่พึงพูดในเรื่องเนื้อตัวของผู้ชาย และก็ไม่พึงบังคับใครต่อตัวผู้ชาย</p> <p>มณีจันทร์: ไม่พูดก็ได้คะ ไม่ถูกก็ได้ อมปรอทวิตใช้หน่อย อ้าปากกว้าง ๆ นะคะมีอะไรจะได้อมปาก อมมะคะ เอาไว้ได้สิน หยุดพูดได้</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p> <p>Field: บทสนทนาแนวตลกตลกเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แตกต่าง เมื่อคุณหลวงเห็นว่ามณีจันทร์ปฏิบัติตนไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมยุค ร. 5 แต่มณีจันทร์ไม่เห็นด้วยและนำเสนอเสียงที่โต้ตอบฟังดูไม่คอยพอใจและประชดประชัน</p> <p>Tenor: ตัวละครสองตัวนี้ยังไม่ถึงขั้นคุ้นเคยสนิทสนม เป็นคนที่เพิ่งเจอกันไม่กี่ครั้ง และกำลังเริ่มทำความรู้จักกัน คุณหลวงถือว่าเป็นชายที่มี</p>	<p>วิเคราะห์ตัวละคร</p> <ul style="list-style-type: none"> - มณีจันทร์เป็นสาวสมัยใหม่และหัวนอก จึงใช้คำพูดที่ค่อนข้างเป็นกันเองกับคุณหลวง หรือวิจารณ์ลาเป็นกันเอง - คุณหลวงใช้คำพูดสุภาพกับมณีจันทร์เป็นวิจลิตลาแบบหาหรือเนื่องจากมณีจันทร์เป็นผู้หญิงที่ยังไม่รู้จักกันดี 	<p>สิ่งซึ่งบ่งภาษาเก่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - สรรพนาม หลอน - การใช้ พึง และ พึงบังคับ - คำพูดว่า กิริยาไม่งาม

	<p>ยศถาบรรดาศักดิ์และเพียบพร้อม สำหรับสมัย ร. 5 ในขณะเดียวกันมณี จันทร์ก็เป็นหญิงที่มีสถานะเทียบเท่า กันจากยุคปัจจุบัน</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>		
<p>4. ทลวงเพและมณีจันทร์ บทที่ 12 หน้า 172</p> <p>คุณทลวงฯ: หล่อนนี่น่าชื่น มณีจันทร์: ค่าแทนผู้หญิงเรียกหล่อนหรือคะ คุณทลวงฯ: แล้วจะให้เรียกอะไร มณีจันทร์: เธอละคะ ใช้ได้ไหม คุณทลวงฯ: เอ ไม่รู้ซี</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p> <p>Field: การถกกันเรื่องความแตกต่าง ของภาษาระหว่างคนจากสองยุค ใน บทสนทนาที่คิดว่า หล่อน และ เธอ Tenor: ตัวละครสองตัวนี้ยังไม่ถึงขั้น คุ้นเคยสนิทสนม เป็นคนที่เพิ่งเจอกัน ไม่กี่ครั้ง และกำลังเริ่มทำความรู้จักกัน คุณทลวงฯถือว่าเป็นชายที่มี ยศถาบรรดาศักดิ์และเพียบพร้อม สำหรับสมัย ร. 5 ในขณะเดียวกันมณี จันทร์ก็เป็นหญิงที่มีสถานะเทียบเท่า</p>	<p>วิเคราะห์ตัวละคร</p> <ul style="list-style-type: none"> - มณีจันทร์เป็นสาวสมัยใหม่และหัว นอก จึงใช้คำพูดที่ค่อนข้างเป็น กันเองกับคุณทลวงฯ หรือว่าฉลิลลา เป็นกันเอง - คุณทลวงฯใช้คำพูดสุภาพกับมณี จันทร์เป็นวัจนลีลาแบบหาหรือ เนื่องจากมณีจันทร์เป็นผู้หญิงที่ยัง ไม่รู้จักกันดี 	<p>สิ่งซึ่งภาษาเก่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - สรรพนาม หล่อน - การใช้คำพูดว่า น่าชื่น

	<p>กันจากยุคปัจจุบัน</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>		
<p>5. หลวงเทพและทนายหน้าห้อง บทที่ 12 หน้า 172</p> <p>ทนายหน้าห้อง: ท่านครับ ท่านขอรับ ท่านเป็นอะไรไปหรือเปล่าขอรับ</p> <p>คุณหลวง: ไม่มีอะไร</p> <p>ทนายหน้าห้อง: กระผมเห็นว่า ท่านพูดอะไร</p> <p>คุณหลวง: ไม่มีอะไร! นอนเสียเถอะ แม่ต้องเข้ามาดูหรือ</p> <p>ทนายหน้าห้อง: ขอรับ</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p> <p>Field: ทนายหน้าห้องได้ยินเสียงแปลก ๆ จากห้องคุณหลวงจึงไปถามว่ามีอะไรหรือเปล่า และคุณหลวงจึงต้องตีบทเพื่อไม่ให้ทนายหน้าห้องเข้ามาดูนวย</p> <p>Tenor: บทสนทนาระหว่างคุณหลวงกับทนายหน้าห้อง คุณหลวงเป็นนายและทนายหน้าห้องเป็นบ่าวมีสถานะทางสังคมต่อยกว่าคุณหลวงมาก</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>วิเคราะห์จลีลา</p> <p>- คุณหลวงใช้จลีลาเป็นกันเอง เนื่องจากเป็นการคุยกับบ่าว</p> <p>- ทนายหน้าห้องใช้จลีลาหาหรือมีความเป็นทางการ แต่ไม่ถึงจลีลาเป็นทางการ</p>	<p>สิ่งซึ่งบ่งภาษาเก่า</p> <p>- การลงท้ายประโยคด้วยคำว่า ขอรับ</p> <p>- การเรียกตัวเองว่า กระผม</p>
<p>6. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 14 หน้า 204</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p>	<p>วิเคราะห์จลีลา</p>	<p>สิ่งซึ่งบ่งภาษาเก่า</p>

<p>คุณหลวงฯ: ฉันไม่เป็นอะไรแล้ว หล่อนตอบคำถามฉันดีกว่า</p> <p>มณีจันทร์: ดิฉันไม่ตอบหรอกค่ะ จงนกว่าท่านจะกินยา</p> <p>คุณหลวงฯ: หล่อนเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงแน่</p> <p>มณีจันทร์: อ้าว! ทำไมคิดว่าดิฉันเป็นผู้ชายคะ</p> <p>คุณหลวงฯ: ผู้ชายใช้คำแทนตัวเองว่าดิฉัน ผู้หญิงเขาใช้ดิฉัน</p> <p>มณีจันทร์: วิวัฒนาการและความสับสนของภาษานะคะ</p>	<p>Field: การถกกันเรื่องความแตกต่างของภาษาระหว่างคนจากสองยุค ในที่นี้คือคำว่า อิฉิน และ ดิฉิน และยังเป็นที่สนทนาคาดคะเนตัวตนและที่มาของมณีจันทร์</p> <p>Tenor: ตัวละครสองตัวนี้ยังไม่ถึงขั้นคุ้นเคยสนิทสนม เป็นคนที่เพิ่งพบกันไม่กี่ครั้ง และกำลังเริ่มทำความรู้จักกัน</p> <p>คุณหลวงถือวาทเป็นชายที่มีศรัทธาบรรดาศักดิ์และเพียรพยายามสำหรับสมัย ร. 5 ในขณะที่ยิวกับมณีจันทร์ก็เป็นหญิงที่มีสถานะเทียบเท่ากันจากยุคปัจจุบัน</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>- มณีจันทร์เป็นสาวสมัยใหม่และหัวนอก จึงใช้คำพูดที่ค่อนข้างเป็นกันเองกับคุณหลวง หรือวิฉินลิลิตา เป็นกันเอง สังเกตได้จากการใช้คำว่า กิน</p> <p>- คุณหลวงใช้คำพูดสุภาพกับมณีจันทร์เป็นวิฉินลิลิตาแบบหาหรือเนื่องจากมณีจันทร์เป็นผู้หญิงที่ยังไม่รู้จักกันดี</p>	<p>- สรรพนาม หล่อน อิฉิน</p>
<p>7. ทลวงเทพและคุณหญิงแสร้ง บทที่ 14 หน้า 214</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p>	<p>วิเคราะห์วิฉินลิลิตา</p>	<p>สิ่งที่พึงภาษาเก่า</p>
<p>คุณหญิงแสร้ง: ลูกเดินเห็นได้แน่นอนะ</p>	<p>Field: คุณหญิงแสร้งมาดูอาการของ</p>	<p>- คุณหญิงแสร้งใช้วิฉินลิลิตาสนิทสนม</p>	<p>- การใช้คำว่า ป่าว และบริบทของ</p>

<p>คุณหลวง: ได้จะ ออกไปด้วยกันเดี๋ยวนี้ยังได้</p> <p>คุณหญิงแสร: นั่นสิ ออกไปข้างนอกเสียมันจะ ได้สบาย</p> <p>คุณหลวง: คงออกไปได้ไม่นาน เดียวก็กลับ</p> <p>คุณหญิงแสร: ดีแล้ว กินข้าวกินปลาแล้ว กลับมานอนพัก เดียวจะให้บ่าวเข้ามาถวาย อดูเสียเร็ว ๆ ก่อนพอเทพเข้ามา</p> <p>คุณหลวง: โอ๊ะ อย่าย่ำเพ็ญเลยจ๊ะ เดียวจะ รีบเข้ามาจะทัน เอ้อ.. วากระดากซึ้งฟังไว้ ถ้า เข้ามาจัดจะยุ่งเหยิงเสียหมด ให้บ่าวเข้ามา บ่าย ๆ ตอนลูกอีกครึ่งจะตีกว่า</p>	<p>หลวงเทพ แนะนำว่าให้ออกไปนอก ห้างบ้าง และชวนหลวงเทพทานข้าว หลวงเทพตกลงแต่ห้ามไม่ให้ใครเข้ามา ่วนวายในท้อง</p> <p>Tenor: ผู้สนทนามีความสัมพันธ์เป็น แม่ลูกที่รักและใกล้ชิดกัน</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>เนื่องจากเป็นคนในครอบครัว และเรียกหลวงเทพว่า พ่อเทพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลวงเทพใช้วิชาไสยศาสตร์มนต์ มีความเคารพศุภภาพกับคุณหญิง แสรด้วยการใช้คำว่าจะ 	<p>การมีป่าวไพร่</p>
<p>8. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 15 หน้า 220</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p>	<p>วิเคราะห์วรรณศิลป์</p>	<p>สิ่งซึ่งบ่งภาษาเก่า</p>
<p>คุณหลวง: ทวนอีกครึ่งซี หล่อนว่ายุคของ หล่อนปีพุทธศักราชเท่าไร</p> <p>มณีจันทร์: สองพันห้าร้อยสี่สิบเก้าคะ</p> <p>คุณหลวง: โอ! เก้าสิบกว่าปี ไซ่ เก้าสิบสาม</p> <p>มณีจันทร์: คะ นี่มันปีอะไรคะ</p> <p>คุณหลวง: รอดร้อยสิบสอง</p>	<p>Field: การเทียบ พ.ศ. กับ ร.ศ. ระหว่างหลวงเทพกับมณีจันทร์ บทสนทนายังอยู่ในเรื่องของการทำความเข้าใจร่วมกันและสืบหาที่มาของมณีจันทร์</p> <p>Tenor: ตัวละครสองตัวนี้ยังไม่ถึงขั้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มณีจันทร์เป็นสาวสมัยใหม่และหัวนอก จึงใช้คำพูดที่ค่อนข้างเป็นกันเองกับคุณหลวง หรือว่าจนลึกลับกันเอง สิ่งเกิดจากการใช้คำว่า แหม - หลังจากเริ่มต้นคุยกับมณีจันทร์ 	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้สรรพนาม หล่อน

<p>มณีจันทร์: คุณนับยังังคะ รอคอยของคุณนะ ฉันนับเป็นพอขอ แหม ฉันตกประวัติศาสตร์ เสียด้วย</p>	<p>คุณเคยสนิทสนม เป็นคนที่เพิ่งเจอกัน ไม่กี่ครั้ง และกำลังเริ่มทำความรู้จักกัน คุณหลวงถือว่าเป็นชายที่มี ยศถาบรรดาศักดิ์และเพียบพร้อม สำหรับสมัย ร. 5 ในขณะเดียวกันมณี จันทร์ก็เป็นหญิงที่มีสถานะเทียบเท่า กันจากยุคปัจจุบัน Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>แล้ว คุณหลวงเริ่มใช้วัจนลีลาเป็น กันเองกับมณีจันทร์ โดยมีการใช้ คำอุทาน เช่น โอ! และคำว่า ฮี ซึ่ง ค่อนข้างประหลาดคำสั้ง</p>	
<p>9. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 15 หน้า 221</p> <p>คุณหลวง: หล่นมาจากไหน มณีจันทร์: ก็กอดมอฉันละคะ คุณหลวง: มันตรงส่วนไหนของสยามละ มณีจันทร์: ก็กรุงเทพฯ ๑ นี้ละคะ ยุคฉันเขา รวมกับฝั่งธนเป็นกรุงเทพฯ นคร คุณหลวง: กรุงเทพฯ ๑ หรือ มณีจันทร์: จังตรงที่คุณอยู่นี่ คุณเรียกว่าอะไร คุณหลวง: บางกอก</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา Field: บทสนทนาระหว่างหลวงเทพ กับมณีจันทร์เพื่อถกเรื่องที่มาจากมณี จันทร์ ชื่อเรียกสถานที่ และการ พยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับ สถานที่ที่พูดถึง ในที่นี้คือประเทศไทย และกรุงเทพมหานคร</p> <p>Tenor: Tenor: ตัวละครสองตัวนี้ยัง</p>	<p>วิเคราะห์วัจนลีลา</p> <ul style="list-style-type: none"> - มณีจันทร์เป็นสาวสมัยใหม่และหัว นอก จึงใช้คำพูดที่ค่อนข้างเป็น กันเองกับคุณหลวง หรือวัจนลีลา เป็นกันเอง สันเกตจากการใช้คำ ว่า แหม - หลั่งจากเริ่มต้นเคยกับมณีจันทร์ แล้ว คุณหลวงเริ่มใช้วัจนลีลาเป็น กันเองกับมณีจันทร์ โดยลงท้าย 	<p>สิ่งซึ่งภาษาเก่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้สรรพนาม หล่น - การเรียกประเทศไทยว่า สยาม - การเรียกกรุงเทพฯ บางกอก

	<p>ไม่ถึงขั้นคุ้นเคยสนิทสนม เป็นคนที่เพิ่งเจอกันไม่กี่ครั้ง และกำลังเริ่มทำความรู้จักกัน คุณหลวงถือว่าเป็นชายที่มีศถาบรรดาศักดิ์และเพียบพร้อมสำหรับสมัย ร. 5 ในขณะเดียวกันมณีจันทร์ก็เป็นหญิงที่มีสถานะเทียบเท่ากันจากยุคปัจจุบัน</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>ประโยคที่ว่า ละ</p>	
<p>10. คุณหญิงแสร้งและมณีจันทร์ บทที่ 21 หน้า 322</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: มนุษย์มีแววตา วิญญาณ แปลกปลอมอื่น ๆ จะไม่มีแววตา</p> <p>มณีจันทร์: การันตีโดยคະว่าเป็นมนุษย์... แปลว่ารับรองนะคະ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: มนุษย์เหมือนกัน ทำไม่แตกต่างกัน คุณคล้ายมาจากยุคพระศรีอารีย์</p> <p>มณีจันทร์: ภาชีอ่านต่างหากคະ...ขอโทษคະ</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p> <p>Field: เป็นบทสนทนาโต้สวนถึงที่มาของมณีจันทร์ คุณหญิงแสร้งคิดว่ามณีจันทร์มาจากเมืองที่ไม่ใช่เมืองมนุษย์ และมณีจันทร์พยายามอธิบายแต่ยังไม่ค่อยชัดเจน มีประโยคคล้ายการรำพึง ประโยคคำถาม และมณีจันทร์ตอบแบบย้ำและมีความที่เล่นที่จริง</p>	<p>วิเคราะห์วลีลีลา</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณหญิงแสร้งใช้ประโยคเรียบ ๆ ยังไม่มีความรู้สึก เนื่องจากไม่มีค่าลงท้ายประโยคเด่นชัด จึงมองว่าเป็นวลีลีลาทาร์อิ - มณีจันทร์ใช้วลีลีลาเป็นกันเอง เนื่องจากมีความที่เล่นที่จริง และใช้คำว่า แหม แม่เพิ่งพบกับครั้ง 	<p>สิ่งซึ่งภาษาเก่า</p>

<p>ไม่ใช้ทรอกคะ แหม เมเนื่อยากชวนทานไปโลก โหม่น บางทีจะเข้าใจง่ายขึ้น คุณหญิงแสร้: เมืองลับแลหรือ</p>	<p>Tenor: คุณหญิงแสร้และมณีจันทร์ พบบันครั้งแรก คุณหญิงแสร้เป็น ผู้ใหญ่ มีบรรดาศักดิ์สูง มณีจันทร์เป็น เด็ก แต่มีความคิดของคนยุคปัจจุบัน ค่อนข้างไปทางตะวันตก Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>แรก และใช้คำแสดงภาษาอังกฤษ ในการพูดกับผู้ใหญ่</p>	
<p>11. คุณหญิงแสร้และมณีจันทร์ บทที่ 21 หน้า 323-324</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p>	<p>วิเคราะห์ตัวละคร</p>	<p>สิ่งซึ่งภาษาเก่า</p>
<p>คุณหญิงแสร้: หลอนพูดเข้าใจยาก ถ้อยคำที่ ใช้ก็เพี้ยนไป ดิฉันนะเป็นคำแทนตัวผู้ชาย อีฉันท เป็นคำแทนตัวผู้หญิง มณีจันทร์: ท่าน คุณหลวง เคยบอก....ดิฉัน เอ๋ย อีฉันทสิไปคะ คุณหญิงแสร้: การพูดกับผู้ใหญ่เค้าใช้เจ้าคะ ...ไหน ลองยื่นซิ... แต่งตัวแปลก แต่งคล้าย แต่งแหม่ม แต่พวกแหม่มเขานุ่งยาวถึงตาตุ่ม ของหล่อนสั้น ...ใครตาย</p>	<p>Field: บทสนทนาเพื่อสอบถามทำ ความรู้จักและทำความเข้าใจอีกฝ่าย หนึ่ง ว่าไม่มีใคร มาจากไหน ดิชมการ แต่งตัว ดิชมการพูดจา Tenor: คุณหญิงแสร้และมณีจันทร์ พบบันครั้งแรก คุณหญิงแสร้เป็น ผู้ใหญ่ มีบรรดาศักดิ์สูง มณีจันทร์เป็น เด็ก แต่มีความคิดของคนยุคปัจจุบัน</p>	<p>- เมื่อมณีจันทร์ใช้วลีลาคอนซัง เป็นกันเอง คุณหญิงแสร้จึงลด ความมีพิธีรีตองลง มีการสั่งสอน แบบผู้ใหญ่สอนเด็ก ใช้คำว่า ซิ แบบประยอยคำสั่ง และใช้คำ อุทาน อ่าไร! - มณีจันทร์ใช้วลีลาคอนซังเอง เนื่องจากมีความที่เล่นทีจริง และ ใช้คำว่า แหม แม่เพิ่งพบบันครั้งแรก</p>	<p>- สรรพนาม หลอน อีฉันท - การใช้คำว่า เจ้าคะ เจ้าคะ - คำว่า ญาติพี่น้อง แต่งแหม่ม - การใช้คำว่า นุ่งยาว แทนคำว่า ใส่ ที่นิยมใช้ในปัจจุบัน</p>

<p>มติเงินต้น: คะ เอ้อ อะไรเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร: ญาติพี่น้องหล่อนตายหรือถึงแต่งตำ เพราะถ้าเป็นญาติผู้ใหญ่กว่าต้องแต่งขาว</p> <p>มติเงินต้น: ตอนนี่แพ้น เอ้อ ความนิยมณะเจ้าคะ นิยมเสียดำกัน</p> <p>คุณหญิงแสร: นิยมเอาไร่ ตำกับขาวเป็นสีไว้ทุกซ่เขาไม่นิยมมุ่งหมกัน</p>	<p>ค่อนข้างทางตะวันตก</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>แรก และใช้คำแสดงภาษาอังกฤษในการพูดกับผู้ใหญ่</p>	<p>สิ่งซึ่งภาษาเก่า</p>
<p>12. คุณหญิงแสรและมติเงินต้น</p> <p>บทที่ 21 หน้า 325</p> <p>คุณหญิงแสร: เกือกติดกับใส่ข้างเดียวได้ยังไง</p> <p>มติเงินต้น: กีบหรือคะ เอ้อ เจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร: ไซ่ ติดกับสูงยังงั้นใส่ข้างเดียวเดินยังไง</p> <p>มติเงินต้น: อ้อ รองเท้าสั้นสูง มีสองข้างเจ้าคะ</p> <p>มติเงินต้น: แหมบางทีก็ล้ม</p> <p>คุณหญิงแสร: เอาเออะ ค่อย ๆ จำไป หล่อนมาครึ่งละนานเท่าไร</p> <p>มติเงินต้น: กำหนดไม่ได้เจ้าคะ</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p> <p>Field: คุณหญิงแสรถามมติเงินต้นเกี่ยวกับรองเท้าและเพื่อทราบว่ามีเงินต้นจะมาอยู่ในบ้านคุณหญิงแสรครั้งละกี่วัน</p> <p>Tenor: คุณหญิงแสรและมติเงินต้นพบกันครั้งแรก คุณหญิงแสรเป็นผู้ใหญ่ มีบรรดาศักดิ์สูง มติเงินต้นเป็นเด็ก แต่มีความคิดของคงคนยุคปัจจุบัน</p>	<p>วิเคราะห์วลี</p> <p>- คุณหญิงแสรใช้วลีสนทนาเป็นกันเองกับมติเงินต้น ด้วยคำว่า เอ้อเออะ</p> <p>- มติเงินต้นเริ่มจะใช้วลีสนทนาที่เรียบร้อยมากขึ้นโดยการใส่เจ้าคะ เจ้าคะ แต่ก็ยังเป็นวลีสนทนาแบบกันเองอยู่เนื่องจากมีคำว่า แหม อ้อ เป็นต้น</p>	<p>- คำว่า เกือกติดกับ</p> <p>- สรรพนาม หล่อน</p>

	<p>ก่อนไปทางตะวันตก</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>			
<p>13. คุณหญิงแสร้งและมณีนิจนทร์ บทที่ 21 หน้า 326</p>	<p>คุณหญิงแสร้ง: ใครได้อินบ้าง พ่อเทพรู้ไหม</p> <p>มณีนิจนทร์: คงไม่ทราบเจ้าค่ะ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: นั่นซี เขาสั่งบอกฉันว่าถ้าคุณแม่อยากรู้ให้คอยนั่งดูเอา เดี๋ยวจะบอกให้บ้าง</p> <p>ไปบอกทนายให้เขาปลุก ฉันให้เขาไปนอนที่เรือนนก</p> <p>มณีนิจนทร์: ทำไม่ต้องมีทนายเจ้าค่ะ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ทนายหน้าหอเขาไปงละ บ่าวผู้ชายคนสนิทเขาเรียกทนายหน้าหอ</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p> <p>Field: คุณหญิงแสร้งถามเรื่องวิธีการมาของมณีนิจนทร์ว่ามีใครได้ยินเสียงเรียกอีกบ้าง และยังเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาเนื่องจากคำว่า ทนายสมัย ร. 5 กับยุคปัจจุบันมีความแตกต่างกัน</p> <p>Tenor: คุณหญิงแสร้งและมณีนิจนทร์พบกันครั้งแรก คุณหญิงแสร้งเป็นผู้ใหญ่ มีบรรดาศักดิ์สูง มณีนิจนทร์เป็นเด็ก แต่มีความคิดของคนยุคปัจจุบัน</p> <p>ก่อนไปทางตะวันตก</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>วิเคราะห์จลีลา</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณหญิงแสร้งใช้จลีลาแบบเป็นกันเอง - มณีนิจนทร์ใช้จลีลาหาหรือกับคุณหญิงแสร้ง เห็นได้จากการใช้คำว่า ไม่ทราบ แทนที่จะใช้คำว่า ไม่รู้ 	<p>สิ่งซึ่งภาษาเก่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานที่ เรือนนก - คำว่า บ่าวผู้ชาย - คำว่า ทนายหน้าหอ

14. คุณหญิงแสร้ง หลวงเทพ และมณีจันทร์ บทที่ 21 หน้า 328	วิเคราะห์ทำเนียบภาษา	วิเคราะห์ตัวละคร	สิ่งซึ่งปรากฏ
<p>คุณหญิงแสร้ง: ทำไม่ปากแดง</p> <p>มณีจันทร์: ลิบสติ๊ก เอ้อ สีเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: อ้อ สัตินจี้จิมอย่างพวกจิวทวาทหน้าม้วน! ม้วน! ใครทำอะไรตึก ๆ ตื่น ๆ</p> <p>คุณหลวง: กระหม่อมครับคุณแม่ เห็นแสงไฟลอดออกมา ทำไม่ยังไม่นอน</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: อ้อ พ่อเทพ นิ่งม้วนตื่นหรือยัง</p> <p>คุณหลวง: ขอรับ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: เรียกทนายพ่อเทพอีกคนให้มานั่งอยู่หน้าฉาก ไม่ต้องเข้ามา พ่อเทพเข้ามาได้</p> <p>คุณหลวง: คราวนี้...คุณแม่เห็นแล้ว กระหม่อมไม่ได้พูดเท็จ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ยากจะพูดนะ พวกบ่าวมันได้ระแคะระคาย จะพูดอย่างไร้รู้ ๆ ก็มีแม่ แม่อะไรนะ</p> <p>มณีจันทร์: มณีเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ใช้ แม่เห็นผิดกลางเรื่อง มัน</p>	<p>Field: คุณหญิงแสร้ง มณีจันทร์ หลวงเทพ ได้พบกันพร้อมหน้าเป็นครั้งแรก บทสนทนาเป็นไปเป็นแง่ของการทำความเข้าใจสถานการณ์และการคิดแก้ปัญหาว่าจะให้มีจันทร์อยู่อย่างไร โดยไม่ให้เกิดข้อเสีย</p> <p>Tenor: คุณหญิงแสร้งเป็นผู้ใหญ่และมีอำนาจที่สุด ณ ที่นี้ หลวงเทพเป็นลูกชายที่ให้ความเคารพมารดา มณีจันทร์เป็นคนนอกที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของบ้านนี้</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คุณหญิงแสร้งใช้วลีโลกาภิวัตน์กับมณีจันทร์ และวลีสถานีสวนสมกับหลวงเทพ - หลวงเทพใช้วลีโลกาภิวัตน์กับตัวเอง - ค่อนข้างห่างเหินกับคุณหญิงแสร้งในบทสนทนาในเรื่องจากมีมณีจันทร์อยู่ด้วย - มณีจันทร์ใช้วลีโลกาภิวัตน์กับตัวเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนัก สัตินจี้จิมอย่างพวกจิวทวาท - สรรพนาม กระหม่อม - การเรียกบุคคลด้วยคำนำหน้าว่า พ่อ และ แม่ หรือ นิ่ง - บุคคลเช่น ทนาย บ่าว - สถานที่ เช่น หน้าฉาก เรือน

<p>จะอธิบายทางเื่องาม นังม้วนมันเคยเห็น แต่ฉัน นี่มันไม่พุดมาก</p>			
<p>15. ทลวงเทพ ม้วน มณีนจันทร บทที่ 23 หน้า 367 - 368</p>	<p>ววิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p>	<p>วเคราะห์จันลลลา</p>	<p>ลิ่งข้บ่งภาษาเก่า</p>
<p>คุณทลวง: ม้วน...เข้ามาข้างในซี ม้วน... คุณมณี</p> <p>ม้วน: เจ้าคะ</p> <p>คุณทลวง: เอ็ง ... กถัวอะไร บอกว่าไมเซซี</p> <p>ม้วน: เจ้าคะ</p> <p>มณีนจันทร: ฉันทือมณี ลองจับมือดูซิ ตัวอ้วน เหมือม้วนใหม่ ... นุ่ม ... นุ่มนี่ ออย่ากถัวเลย</p> <p>ม้วน: เจ้า...เจ้าคะ</p> <p>มณีนจันทร: ฉันทือมณี</p> <p>คุณทลวง: ที่แรกม้วนว่าทล่อนมาจากเสาดก น้ามันกลางห้อง คราวนี้เห็นว่าเป็น...อะไรนะ ม้วน</p> <p>ม้วน: เทพธิดาเจ้าคะ</p>	<p>Field: บทสนทนาที่คุณทลวงแนะนำ มณีนจันทรให้กับม้วนผู้ต้องเป็นบ่าว รับใช้ให้มณีนจันทรซึ่งที่อยู่บ้านคุณ ทลวง ม้วนกถัวมณีนจันทรเพราะคิดว่า ไมเซซีม้วน</p> <p>Tenor: คุณทลวงเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด ในตัวละคร 3 ตัวในบทสนทนา นี้ จึง พุดกับม้วนแบบตุดได้ มณีนจันทรเข้าทา ม้วนแบบมีเมตตาและมีน้ำใจเพราะ ม้วนได้รับมอบหมายให้มาดูแลตน ม้วนเป็นบ่าวต้องยอมเอนยในสิ่งที่ถูก สั่งให้ทำ</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คุณทลวงใช้วจันลลลาเป็นกันเอง กับม้วน เช่น เอ็ง และใช้คำว่า ซี เพื่อออกคำสั่ง - มณีนจันทรใช้วจันลลลาเป็นกันเอง กับม้วน - ม้วนใช้วจันลลลาหารือกับทั้งคุณ ทลวงและมณีนจันทร 	<ul style="list-style-type: none"> - ค้าลทาย เจ้าคะ

<p>มณีนิจินทร: ค่อยยังชั่ว เป็นเทวดาเห็นจะดีกว่านะม้วนนะ</p> <p>คุณหลวง: ม้วน พยุงไปนั่งริมหน้าต่างซี</p>			
<p>16. คุณหญิงแสร้ หลวงเทพ และมณีนิจินทร บทที่ 23 หน้า 371-372</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p>	<p>วิเคราะห์วลีลีลา</p>	<p>สิ่งซึ่งภาษาเก่า</p>
<p>คุณหลวง: ต้องนั่งหัว ไม่ไชยในหัว</p> <p>คุณหญิงแสร้: มาตั้งแต่เมื่อไหร่ กินข้าวกินปลาไหม?</p> <p>คุณหลวง: ไม่สบายมาขอรับ</p> <p>คุณหญิงแสร้: เป็นอะไร?</p> <p>มณีนิจินทร: ค่ะ... จะให้ทำอะไรคะ?</p> <p>คุณหลวง: หล่อนต้องนั่งข้างล่าง เด็ก...ไม่นั่งเสมอผู้ใหญ่</p> <p>คุณหญิงแสร้: ไม่เป็นไรทรอกพอเทพ กิริยาอาจจะไม่เหมือนกัน ... ไม่สบายเป็นอะไร</p>	<p>Field: มณีนิจินทรเพิ่งมาจากในกระจากหลวงเทพมาพบคุณหญิงแสร้ เป็นบทสนทนาที่ทายถามสารทุกข์สุกดิบ และว่ากล่าวตักเตือน</p> <p>Tenor: คุณหญิงแสร้เป็นผู้ใหญ่และมีอำนาจที่สุด ณ ที่นี้ หลวงเทพเป็นลูกชายที่ให้ความเคารพมารดา มณีนิจินทรเป็นคนนอกที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของบ้านนี้ แต่กำลังไม่ได้รับความเมตตาอันดู</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คุณหลวงใช้วลีลีลาเป็นกันเองกับมณีนิจินทร มีประโยคต่อกันเอง - คุณหลวงใช้วลีลีลาเป็นกันเองแต่ก่อนไปทางทาร์กับคุณหญิงแสร้เนื่องจากใช้คำว่า ขอรับ ต่อหน้ามณีนิจินทร แทนคำว่า จะ - มณีนิจินทรใช้วลีลีลาเป็นกันเองกับคุณหลวง โดยใช้คำว่า ค่ะ แทน เจ้าคะ - คุณหญิงแสร้ใช้วลีลีลาเป็นกันเองกับทั้งคุณหลวงและมณีนิจินทร 	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้คำลงท้ายว่า ขอรับ - สรรพนาม หล่อน
<p>17. คุณหญิงแสร้ หลวงเทพ ม้วน และมณีนี</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p>	<p>วิเคราะห์วลีลีลา</p>	<p>สิ่งซึ่งภาษาเก่า</p>

<p style="text-align: center;">จันทร์ บทที่ 23 หน้า 373</p> <p>คุณหญิงแสร้: ม้วน ตั้งสักรับที่ห้องนี้เสียจะออกไป ใครถามบอกว่าหลานไม่สบายมาจากฝั่งนั้น</p> <p>ม้วน: ถ้ามีคนซักว่า .. เอ้อ .. มาเมื่อไหร่ล่ะเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร้: ให้มันเลือกเอา จะเอาหาวยทวนหลังหรือกะลาตบปาก! ชูมัน สงสัยให้มันสงสัยแต่อย่าให้พูดมาก มันไม่งามเสียทั้งนั้น</p> <p>มณีนจันทร: อัดมันเสียใจ มาทำให้ยุ่งยาก</p> <p>คุณหญิงแสร้: ใครจะรู้ มันอาจจะมิอะไรซ่อนอยู่สักอย่างก็ได้...</p> <p>หล่อนคงต้องเล่าเรื่องเมืองลับแลของหล่อนให้ละเอียดว่ามันเป็นยังไงมาอย่างเงิ จริ่งหรือที่เขาคำคนเมืองนั้นพอเกิดก็สุดซึ้งในเรือนโตเลย โดยไม่ต้องเป็นเด็ก จริ่งหรือที่ว่าหัวขมิ้นเป็นทอง เขาว่าข้าวในนาพอสุกก็เป็นข้าวสารเลยใช้ไหม</p>	<p>Field: คุณหญิงแสร้สั่งม้วนให้ตั้งสำรับทานข้าวและกำชับม้วนไม่ให้บอกใครว่ามณีนจันทรมาจากไหน และขงมณีนจันทรเป็น่งทานข้าวร่วมกันเพื่อถามคำถามต่าง ๆ เกี่ยวกับที่มาของมณีนจันทรและสาเหตุที่มณีนจันทรเดินทางมา</p> <p>Tenor: คุณหญิงแสร้เป็นผู้ใหญ่และมีอำนาจที่สุด ณ ที่นี้ หลวงเทพเป็นลูกชายที่ให้ความเคารพมารดา มณีนจันทรเป็นคนนอกที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของบ้านนี้ แต่กำลังเริ่มได้รับความเมตตาอันดู ม้วนเป็นบ่าวที่ต้องรับคำสั่งเจ้านาย</p> <p style="text-align: right;">Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คุณหญิงแสร้ใช้วจนลีลาสนิทสนมกับม้วน เนื่องจากเป็นประยูรญาติและคำขู่อยู่ในที่ และใช้วจนลีลาเป็นกันเองกับมณีนจันทร - คุณหลวงใช้วจนลีลาหารือกับคุณหญิงแสร้ด้วยการลงท้ายว่าขอรับและพูดอย่างสุภาพ - มณีนจันทรใช้วจนลีลาเป็นกันเองกับคุณหญิงแสร้ เนื่องจากแม่จะใช้คำว่าอีดัน แต่ไม่ได้ลงท้ายว่าเจ้าคะ 	<ul style="list-style-type: none"> - สถานที่ ห้องนี้ - การใช้คำพูดว่า กระจมั่ง การลงท้ายว่า ขอรับ เจ้าคะ - การใช้คำว่า ซัก แทนคำว่า ถาม - การใช้คำว่า ไม่งาม - กริยา ทวยทวนหลัง กะลาตบปาก ซึ่งปัจจุบันไม่มีกรกระทำเหล่านี้
--	---	---	---

<p>คุณหลวงฯ: คงต้องถามทีละเรื่องการมังชอร์ับ</p> <p>18. มณีนจันทรและม้วน บทที่ 24 หน้า 387-389</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p>	<p>วิเคราะห์วลีจลิตา</p>	<p>สิ่งที่บ่งภาษาเก่า</p>
<p>มณีนจันทร: ม้วน ... ม้วน</p> <p>ม้วน: เจ้าคะ ตื่นแล้วหรือเจ้าคะ จะย่ำรุ่งอยู่แล้วเจ้าคะ ไปอาบน้ำไหมเจ้าคะ</p> <p>มณีนจันทร: งามเสียผ้า</p> <p>ม้วน: ท่านให้เตรียมไว้แล้วเจ้าคะ</p> <p>เอาไว้สีพัน นีเกลื่อ...เอาไว้จิมกับไม่ช้อย</p> <p>มณีนจันทร: ทำไมเกลื่อสรเป็นยั้งจี้ละ</p> <p>ม้วน: เกลื่อสะตุกับสารส้มสะตุเงเจ้าคะ สีแล้วพันแน่นดี</p> <p>มณีนจันทร: ม้วนก็สีเจอะ</p> <p>ม้วน: อีฉั่นอมเกลื่อแล้วเอานิวสีพัน</p>	<p>Field: เข้าวันแรกของมณีนจันทรที่เรือนของคุณหลวง บทสนทนา ระหว่างมณีนจันทรกับม้วนเกี่ยวกับเสื้อผ้าและกิจกรรมประจำวันของคนยุคก่อน</p> <p>Tenor: มณีนจันทรเป็นนายและม้วนเป็นบ่าว</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มณีนจันทรใช้วลีจลิตาเป็นกันเองกับม้วน - ม้วนใช้วลีจลิตาทารอกกับมณีนจันทร 	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้คำว่า ย่ำรุ่ง - การใช้ไม่ช้อยสีพันกับเกลื่อและสารส้มสะตุ
<p>19. มณีนจันทรและม้วน บทที่ 24 หน้า 391</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p>	<p>วิเคราะห์วลีจลิตา</p>	<p>สิ่งที่บ่งภาษาเก่า</p>
<p>มณีนจันทร: กลิ่นอะไรนะ หอม</p> <p>ม้วน: กระแจะจันทน์เจ้าคะ</p> <p>..... เมื่อเข้าทำนมาถามแล้วที่นิ่งแล้วว่า...ยังอยู่</p>	<p>Field: บทสนทนาระหว่างม้วนและมณีนจันทรหลังจากทำกิจวัตรเช้าเสร็จแล้ว เป็นการคุยกันถึงสิ่งแวดล้อม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มณีนจันทรใช้วลีจลิตาเป็นกันเองกับม้วน - ม้วนใช้วลีจลิตาทารอกกับมณีน 	<ul style="list-style-type: none"> - คำว่า กระแจะจันทน์ บ่าว - สถานที่ เช่น เรือน ชาน

<p>หรือเปล่า</p> <p>มณีนจันทร: ท่านไหน?</p> <p>ม้ววน: ก็ท่านซีเจ้าคะ คุณแม่ท่านลงไปใส่บาตร อธิษณกราบเรียนว่า...ยังไม่ตื่น ท่านว่า...แล้วไป</p> <p>มณีนจันทร: เข้า ๆ ยังงี้ทำอะไรกัน</p> <p>ม้ววน: เอ้อ ท่านสั่งให้อยู่บนเรือน อย่าเพิ่งลงไป ให้บ่าวข้างล่างเห็นมากนัก</p> <p>มณีนจันทร: อ้าว แล้วจะให้อยู่ในห้องเรอะ</p> <p>ม้ววน: ออกไปที่ท่านคงได้เจ้าคะ</p> <p>มณีนจันทร: ตี ม้ววนจะได้แน่ใจว่าฉันไม่ใช่ผี เพราะจะถูกแคะได้</p>	<p>และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนมณีนจันทรตื่น และสิ่งที่มณีนจันทรถูกทำไปไม่ทำให้ลงไปข้างล่างให้ผู้คนเห็น แต่มณีนจันทรไม่พอใจนัก ม้ววนจึงให้ออกไปนอกชาน และมณีนจันทรจึงพอใจขึ้นและจะได้พิสูจน์ให้ม้ววนเห็นว่ามณีนจันทรออกแคะได้ ไม่ใช่ผี</p> <p>Tenor: มณีนจันทรเป็นนายและม้ววนเป็นบ่าว</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>จันทร</p>	
<p>20. เจ้าคุณวิศาลคดี หลวงเทพ มณีนจันทร</p> <p>และบ่าว บทที่ 29 หน้า 501 - 504</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p> <p>Field: เป็นการพบกันระหว่างเจ้าคุณวิศาลคดีและมณีนจันทร เจ้าคุณไม่แน่ใจว่าเคยพบมณีนจันทรมาก่อนหรือไม่ และบอกมณีนจันทรว่าไม่มีใครมาก่อนมามาก่อน แต่มณีนจันทรตอบว่าเจ้าคุณ</p>	<p>วิเคราะห์ตัวละคร</p> <p>- บ่าวใช้วิจันธลิตาเป็นทางการกับมณีนจันทรเพราะเป็นการกล่าวเชิญมณีนจันทร ไม่มีการโต้ตอบอื่นใด</p> <p>- คุณหลวงและมณีนจันทรใช้วิจัน</p>	<p>สิ่งซึ่งป่งภาษาเก่า</p> <p>- คำพูดบ่าวที่กล่าวว่า กระผมคะรับ</p> <p>- สรรพนาม หล่อน</p> <p>- คำลงท้าย ขอรับ เจ้าคะ เจ้าคะ</p>
<p>มณีนจันทร: ใคร?</p> <p>บ่าว: กระผมคะรับ ท่านให้มาเชิญท่าน</p> <p>คุณหลวง: แม่มณีนมาแล้วครับผม</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: ฉันคิดว่า ฉันเคยพบเห็นหล่อนมาก่อนไหมนะ? ช่างเถอะ เอาอะไรกับ</p>			

<p>ความทรงจำของคนแก่ใกล้ตาย</p> <p>มณีจันทร์: คนแก่ที่ไม่เคยตาย มีกี่คนเจ้าคะ?</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: ฉันทไม่เคยคิดว่าฉันทเป็นอมตะหรอกแม่หนู แก่แล้วต้องตาย</p> <p>มณีจันทร์: แต่ความเป็นอมตะในพงศาวดารก็เป็นความอมตะอย่างหนึ่งนะเจ้าคะ อย่างท่านอาจเป็นอมตะในพงศาวดาร</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: ฉลาด! คุณหลวง ฉันทเชื่อถือละว่า แม่...อะไรนะ</p> <p>มณีจันทร์: มณีเจ้าคะ</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: มณี คราวนี้จะมีวันล้มและหล่อนคนเป็นมณีสมชื่อ คุณหลวงบอกว่าจะหล่อนรู้ภาษา... คุณหลวง: ขอรับ</p>	<p>อาจเป็นอมตะในพงศาวดาร แสดงถึงความฉลาดเฉลียวในการพูดจาของมณีจันทร์และเป็นที่พึงพอใจของเจ้าคุณ Tenor: เจ้าคุณวิศาลคดีเป็นผู้ใหญ่ที่สถานะสูงที่สุด สันทพบกับคุณหลวงและมณีจันทร์ที่เป็นผู้น้อย และว่าเป็นผู้ที่มีสถานะด้อยที่สุด</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>สืลาหารือกับเจ้าคุณวิศาลคดี</p> <ul style="list-style-type: none"> - เจ้าคุณวิศาลคดีใช้จันลีลาเป็นกันเอง ด้วยการเรียกมณีจันทร์ว่าแม่หนู 	
<p>21. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 31 หน้า 514 - 515</p> <p>คุณหลวง: เด็กต้องไม่ยิ้มกับผู้ใหญ่อย่างนั้น การพูดจาต้องระมัดปาก ระมัดคำ</p> <p>มณีจันทร์: มีตปากแล้วจะพูดยั้งเงอะ</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p> <p>Field: บทสนทนาระหว่างคุณหลวงกับมณีจันทร์ คุณหลวงเล่าให้มณีจันทร์ฟังว่าเจ้าคุณได้ถามถึงมณีจันทร์</p>	<p>วิเคราะห์จันลีลา</p> <p>ทั้งสองฝ่ายสนทนากันด้วยจันลีลาเป็นกันเอง ไม่มีการใช้คำว่าเจ้าคะ เจ้าค่ะ และมีการใช้คำอุทาน เช่น ตาย! และคุณ</p>	<p>สิ่งซึ่งบ่งภาษาเก่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนวน ระมัดปาก ระมัดคำ - การชมคนอื่นด้วยกลอนเช่น งามโฉม งามวิชา วาจากาญ

<p>คุณหลวง: หมายถึงระวัง ท่านก็...ชมอยู่หรืออก ท่านว่า งามโฉม งามวิชา วาจาหาญ</p> <p>มณีจันทร์: ต้าย! พูดอีกครึ่งซีกะ ฉันทะได้จา เอาไปจดไว้ ไม่เคยมีใครชมฉันทะเป็นกลอนหยด ย้อยยั้งเลย</p> <p>คุณหลวง: นี่แหละที่อยากรู้ปาก ท่านถามเกี่ยวกับตัวหล่อนหลายประการ คุณหญิงท่าน ตายไปนานแล้ว มีแต่นั่งเล็ก ๆ ยังไม่ยกใคร ขึ้นมา</p> <p>มณีจันทร์: ฉันทะได้เป็นคนคุณหญิงหรือคะ</p> <p>คุณหลวง: ท่านมีอำนาจ มากเสียด้วย เกิด ท่านพอใจ ก็อาจจะได้เป็นละมั่ง!</p> <p>มณีจันทร์: คงดีนะคะ ฉันทะเป็นอะไรมาหลาย อย่างแล้ว แต่ยังไม่เคยเป็นคุณหญิง คุณหญิง มณี</p> <p>คุณหลวง: คอยสักหน่อยได้ไหม อย่ายิ่งเป็น เลยวันนี้ วันหน้า...จะได้เป็น</p> <p>มณีจันทร์: ได้ซีกะ คอยเมื่อไหร่ก็ได้</p> <p>คุณหลวง: ขอให้จำไว้แล้วกัน!</p>	<p>หลายคำถาม และยังเยอชมมณีจันทร์ อีกด้วย มณีจันทร์ตื่นตื่นและชวนคุณ หลวงคุยถึงเรื่องการเป็นคุณหญิง แต่ คุณหลวงขอเพิ่มมณีจันทร์รอ และมณี จันทร์ก็ตอบรับ</p> <p>Tenor: มาถึงจุดนี้ คุณหลวงและมณี จันทร์มีความคุ้นเคยกันมากขึ้นแล้ว เรียกได้ว่าเริ่มสนิทสนมกันมากขึ้นแล้ว มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันด้วยการอยู่ บ้านเดียวกันและมณีจันทร์ช่วยคุณ หลวงทำงานโดยใช้ความสามารถด้าน ภาษาต่อผู้เพื่อที่บ้านเมือง</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>หลวงใช้คำพูดเห็นแบบแบนแบน เช่น นี่แหละที่อยากรู้ปาก</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สรรพนาม หล่อน นิ่งเล็ก ๆ - การลงท้ายคำว่า ละมั่ง - การใช้คำว่า คอย เนื่องจากปัจจุบัน ที่แพร่หลายมากกว่าจะใช้คำว่า รอ
---	--	--	--

22. มณีนจันทรและม้วน บทที่ 31 หน้า 515 - 517	วิเคราะห์ทำเนียบภาษา	วิเคราะห์วรรณศิลป์	สิ่งที่ต้องระวัง
<p>มณีนจันทร: อ้าว คิดว่าหลับ</p> <p>ม้วน: อีฉันตื่นตั้งแต่คุณเดินออกไปแล้วเจ้าคะ</p> <p>มณีนจันทร: ทำไม่ตามมาออกไปล่ะ</p> <p>ม้วน: ไม่ใช่เรื่องของบ่าว แต่...</p> <p>มณีนจันทร: มีอะไรหรือหรือ</p> <p>ม้วน: พุดไปเที่ยวถูกกะลาตบปาก</p> <p>มณีนจันทร: ใคร ใครจะทำยั้งเงินกะม้วนได้</p> <p>ม้วน: คราวหลังอย่าออกไปนะเจ้าคะ บ่าวไพร่ มันจะอ้ออึ้ง</p> <p>มณีนจันทร: อ้ออึ้งทำไม</p> <p>ม้วน: เอ้อ...มันจะหาว่าลอบออกไปพบกันยาม ค่ำคืน</p> <p>มณีนจันทร: ไม่ได้ลอบ เดินออกไปเฉย ๆ ยืนคุย กันกลางนอกชาน จะเป็นไร?</p> <p>ม้วน: กลางค้ำกลางคืน ยิ่งตึก ๆ ตึ้น ๆ คุยกัน ไม่ได้เจ้าคะ พี่นพก็ไม่ได้จุด</p> <p>มณีนจันทร: อ้าว เงินมันทำไมไม่ออกไปนั่งเป็น</p>	<p>Field: บทสนทนาาระหว่างม้วนและมณีนจันทร ม้วนตั้งคำถามมณีนจันทรเรื่องการออกไปคุยกับคุณหลวงตอนกลางคืนแบบสองต่อสอง มณีนจันทรบอกว่าเป็นสิ่งที่ปกติไม่ได้ลอบอะไร แต่ม้วนอธิบายว่าเป็นสิ่งไม่ควรกระทำ อย่างไรก็ตามม้วนนั้น จะเป็นที่จินตนาการหรืออธิบายเหตุผลว่าม้วนออกไปช่วยดูแลไม่ได้เพราะจะถูกล่ามวกว่าดูต้นทางแล้วจะถูกลงโทษ</p> <p>Tenor: มณีนจันทรเป็นนายและม้วนเป็นบ่าว แต่เริ่มจะสนิทสนมกันมากขึ้นและความมีพิธีรีตองลดลงแล้ว</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ม้วนใช้วรรณศิลป์หรือแบบค่อนมาทางเป็นกันเอง เพราะยังมีสิ่งที่ยังประหม่อมว่าเจ้าคะ เจ้าคะ อยู่ - มณีนจันทรใช้วรรณศิลป์เป็นกันเองกับม้วน 	<p>สิ่งที่ต้องระวัง</p> <ul style="list-style-type: none"> - สรรพนาม บ่าว - การลงท้ายประโยคด้วย เจ้าคะ เจ้าคะ อะไร - การใช้ประโยคยาว บ่าวไพร่มันจะอ้ออึ้ง - การใช้คำว่าลอบ แทนคำว่า แอบ -

<p>พยายามละ ม้วน: ไม่ตายเจ้าคะ มันจะหาว่าดูต้นทางให้ มันวนจะได้ตกลงอย่างไร มณีจันทร์: เออละ จะจำไว้</p>			
<p>23. ทลวงเทพ คุณหญิงแสร้ง และมณีจันทร์ บทที่ 32 หน้า 518-519</p> <p>คุณทลวง: หล่อนพอจะอ่านหนังสือที่ไหว หมดไหม มณีจันทร์: อ่านไปมากแล้วคะ วันนี้จะแปลให้ คุณหญิงแสร้ง: เจ้าคุณท่านว่าการะไรบ้าง คุณทลวง: พอใจมากขอรับ คุณหญิงแสร้ง: เจ้าคุณท่านเป็นตัวโปรดของ กรมหลวง ปกติไม่ค่อยจะถูกใจใครง่าย ๆ คุณทลวง: แม่เมณี หล่อนแปลได้ดี คุณหญิงแสร้ง: แนนละ ท่านซื่ออะไรหรือเปล่า แม่เลยไม่ขึ้นมา คุณทลวง: กระผมเรียนท่านแล้ว คุณแม่กำลัง คุมบ่าวซ่อมเรือนแพ ลูกบวแบตก คงขึ้นมา ไม่ได้ ท่านรับทราบ</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p> <p>Field: ทลวงเทพ คุณหญิงแสร้ง และ มณีจันทร์สนทนากันเกี่ยวกับการมา เยี่ยมของเจ้าคุณวิศลาว่าเรียบร้อยดี หรือไม่ คุณทลวงรายงานว่าเรียบร้อย ดีและเจ้าคุณหญิงพอใจมณีจันทร์มาก คุณหญิงแสร้งรู้สึกภูมิใจกล่าวว่าท่านไม่ ถูกใจใครง่าย ๆ และคุยกันถึงเรื่องที่ คุณหญิงแสร้งไม่ได้ขึ้นมาต้อนรับเจ้าคุณ วิศลาเพราะต้องคุมกรมการซ่อมเรือนแพ มณีจันทร์ขอลงไปดูและสัญญาจะไม่ เดินพันท่าน</p> <p>Tenor: คุณหญิงแสร้งเป็นผู้ใหญ่ที่สุด</p>	<p>วิเคราะห์ตัวละคร</p> <p>ตัวละครทั้งสามสนทนาด้วยวจนลีลาเป็น กันเอง ไม่มีพิธีรีตอง บทสนทนาทั้งหมด ค่อนข้างสบาย ๆ แม้จะมีข้อรับ หรือเจ้า คะ เจ้าคะ ลงท้ายบ้างแต่เป็นการแสดง ความเคารพต่อผู้ใหญ่ในบทสนทนา มากกว่าความเคร่งขรึม</p>	<p>สิ่งซึ่งบ่งภาษาเก่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้คำว่า กระไร แทน อย่างไร - สรรพนาม หล่อน - การพูดถึงเรือนแพ ลูกบวบ บ่าว

<p>คุณหญิงแสร: ถ้าไม่ดู เดี๋ยวมันก็จมน</p> <p>มณีจันทร์: มีเรือนแพหรือคะ ฉันทกลงไปได้ไหมคะ</p> <p>นะคะ: ให้เดินลงไปดูหน่อยนะคะ</p> <p>มณีจันทร์: ให้มณี เอ๊ย มณีลงไปหน่อยนะเจ้าคะ</p> <p>ให้ลงไปที่เรือนแพชนิดเดียว มณีไม่เดินเพ่นพ่านหรอก</p>	<p>ในวงสนทนา คุณหลวงเป็นลูกชายที่รักใคร่สนิทสนม และมีเงินจ้ดพร้อมนี้ ก็เปรียบเป็นคนในครอบครัวแล้วจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันทั้งหมด</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>		
<p>24. คุณหญิงแสร และมณีจันทร์</p> <p>บทที่ 35 หน้า 571-572</p> <p>มณีจันทร์: อะไรเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร: แบ่งนวล</p> <p>มณีจันทร์: หอมมะเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร: ใส่กุสรดอกสารภี เขาถึงเรียกแบ่งสารภี</p> <p>มณีจันทร์: แล้วแบ่งทำจากอะไรเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร: แบ่งเอาหินมาบด กรองจนละเอียด ผสมเกลือตัวผู้ แก้วร่ำกษาฬิว</p> <p>มณีจันทร์: เกิดอมีตัวผู้ ตัวเมียหรือเจ้าคะ?</p> <p>คุณหญิงแสร: ค่อย ๆ หน่อย พุดจายยังกับแจ็กตี้นไฟ</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p> <p>Field: บทสนทนาเกี่ยวกับแบ่งสารภี</p> <p>วิธีการทำ และประโยชน์ เมื่อมณีจันทร์พูดเสียงดัง คุณหญิงแสรมีการตักเตือน</p> <p>Tenor: ความสัมพันธ์ของคุณหญิงแสรและมณีจันทร์ตอนสนิทสนมตั้งมารดากับบุตรสาว</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>วิเคราะห์วลีลีลา</p> <p>- ในบทสนทนานี้ มณีจันทร์พูดจาค่อนข้างเรียบร้อยด้วยการลงท้ายว่าเจ้าคะ เจ้าคะ แต่ยังเป็นวลีลีลาเป็นกันเองกับคุณหญิงแสร เพราะมีการขึ้นเสียงตกใจเมื่อพบว่าเกลือมีตัวผู้ ตัวเมีย</p> <p>- คุณหญิงแสรใช้วลีลีลาเป็นกันเองกับมณีจันทร์</p>	<p>สิ่งซึ่งบ่งภาษาเก่า</p> <p>- การลงท้ายประโยคด้วย เจ้าคะ เจ้าคะ</p> <p>- สิ่งของทันสมัยเช่นแบ่งสารภี</p>

วิเคราะห์ทำเนียบภาษา	วิเคราะห์หัวข้อจิตตา	สิ่งที่ต้องระวัง
<p>25. ทลวงเทพ คุณหญิงแสร้ง และมณีจันทร์ บทที่ 36 หน้า 578 - 580</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: หยุดเถอะ อายเขานะ</p> <p>คุณทลวง: งานหนักมากหรือ เออละ...ไม่ให้ทำอีกแล้ว</p> <p>มณีจันทร์: ไม่ใช่หรอก คิดถึง...แม่ ต่างหาก</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: แม่จะเป็นแม่ให้ อยู่ทางนี้มีแม่ เหมือนกันจะเป็นไร</p> <p>มณีจันทร์: กลับมาทำไม่คะ</p> <p>คุณทลวง: มารับเอกสาร นำเรียนเจ้าคุณท่าน</p> <p>มณีจันทร์: แปลเกือบหมดแล้วคะ</p> <p>สรุปไว้เป็นข้อ ๆ ด้วยแต่ยังไม่ครบ จะนำไปเรียนท่านก่อนก็ได้</p> <p>(สถานการณ์ตอนนี้คือมณีจันทร์กำลังจะวิ่งไปเอาเอกสารที่แปลไว้ แต่แล้วชะงักเพราะนึกขึ้นได้ว่าจะไม่งามต้องคอย ๆ เดิน จึงหันมายิ้มแหย ๆ ให้คุณหญิงแสร้ง)</p> <p>มณีจันทร์: เกือบลิ้ม</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ชานมันร้อน เดินข้างบนดีกว่า</p>	<p>Field: มณีจันทร์ร้องไห้คิดถึงแม่ คุณหญิงแสร้งจึงพูดปลอบใจ คุณทลวงบอกว่าจะไม่ให้ทำงานแล้ว แต่มณีจันทร์กล่าวว่าไม่เป็นเพราะคิดถึงแม่ และจะไปหียิบงานที่หาไว้มาให้คุณทลวง เมื่อมณีจันทร์เดินไปแล้ว คุณหญิงแสร้งกล่าวเตือนสติคุณทลวงให้คิดดี ๆ ก่อนจะตากหลุมรักมณีจันทร์ เพราะยังไม่ทราบว่าเธอเป็นใครและจะอยู่ได้นานเพียงใด</p> <p>Tenor: คุณหญิงแสร้งเป็นผู้ใหญ่ที่สุดในวงสนทนา คุณทลวงเป็นลูกชายที่รักใคร่สนิทสนม และมีเงินจ้บทรัพย์ตอนนี้ก็เปรียบเป็นคนในครอบครัวแล้วจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันทั้งหมด</p>	<p>วิเคราะห์หัวข้อจิตตา</p> <p>ตัวละครทั้งสามสนทนาด้วยวิถีจิตตาเป็นกันเอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - สรรพนาม ทลวง - การใช้คำว่า ครู่นี้ แทน เมื่อกี้ - การใช้คำว่า พ่อ นำหน้าชื่อ - การใช้คำว่า ตรอง แทนคำว่า คิด - การใช้คำว่า สุตรู๋ แทนคำว่า ไม่รู้

<p>คุณหญิงแสร: ตัดใจหรือ หล่อนจะอยู่กับเรานานแค่ไหนที่สุดรู้ คุณนี่ร้องไห้คิดถึงแม่ ซาติ กำเนิดเป็นอย่างไร เราก็ไม่รู้เหมือนกัน ตรองให้ตี ๆ นะพอเทพ</p>	<p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>		
<p>26. หลวงเทพ มณีจันทร์ และม้วน บทที่ 37 หน้า 598</p> <p>มณีจันทร์: ขอมณี นี้อะคะหญาปล้อง!</p> <p>คุณหลวง: ไซ้ เอาไปชุบสี ติดกับไม้ระก้า ทำตัวกึ่ง ปลา เล่นได้</p> <p>มณีจันทร์: ม้วนจำ เก็บเอาไปมาก ๆ เลย</p> <p>ม้วน: ที่แพหน้าท่าเราถมเถิดไปเจ้าคะ</p> <p>มณีจันทร์: ลูกอะไร?</p> <p>ม้วน: มะกอกน้ำเจ้าคะ กินได้</p> <p>มณีจันทร์: เดียวท้องเดินตาย!</p> <p>คุณหลวง: ลูกสี่เจียว ๆ ยังไม่ค่อยสุก จะเปรี้ยวมากออกผาด ๆ ถ้าลูกออกเขียวมน้ำตาลคล้ายสีเพลจะสุกแล้ว อร่อยดี</p> <p>ม้วน: ไม่เปรี้ยวเท่าตะลิงปลิงทรอกเจ้าคะ</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p> <p>Field: บทสนทนาเกี่ยวกับพืชและผลไม้ที่พบตามทางระหว่างล่องเรือบนแม่น้ำ ว่าสิ่งใดคืออะไร นำไปใช้อะไร ทานอย่างไร รสชาติเป็นอย่างไร</p> <p>Tenor: คุณหลวงและมณีจันทร์มีสถานะเท่าเทียมและสนิทสนม ส่วนม้วนเป็นบ่าว สถานะต่อยกกว่านาย</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>วิเคราะห์จลีลา</p> <p>ตัวละครทั้งสามใช้จลีลาเป็นกันเอง แต่ทางม้วนจะค่อนข้างเกรงและเป็นบ่าว ต้องพูดจาสุภาพเรียบร้อยเมื่ออยู่กับนายทั้งสอง ยิ่งลงท้ายว่าเจ้าคะ เจ้าคะ ทุกคำ</p>	<p>สิ่งซึ่งบ่งภาษาเก่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - การนำหญาปล้องไปทำเป็นของเล่น - คำว่า สีเพล คนปัจจุบันอาจนึกไม่ออกก็เห็นทันทีว่าเป็นสีอะไร
<p>27. หลวงเทพและคุณหญิงแสร</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p>	<p>วิเคราะห์จลีลา</p>	<p>สิ่งซึ่งบ่งภาษาเก่า</p>

<p>บทที่ 40 หน้า 645-646</p> <p>คุณหญิงแสร้: พ่อเทพแค้นใจหรือว่าจะ... อยู่กินกับแม่เมฉินหล่อนได้</p> <p>คุณหลวง: แม่ใจชอบ</p> <p>คุณหญิงแสร้: เขา...เป็นคนลับแล พ่อเทพต้องรู้ไว้ คนลับแลเขาถือศีลจะ พุดคำไหนต้องคำนั้น หากผิดคำเขาไม่อยู่ด้วย ขนาดเคยมีคนหลงเข้าเมืองลับแล อยู่กินจนมีลูกด้วยกัน ลูกร้องไห้จะหาแม่ พ่อก็หลอกลูกว่านู่น...แม่มาแล้ว เท่านั้น เขาถือว่าโกหกไว้สัจจะ เขาให้ออกจากเมืองลับแล ตอนออกมาบังเมียให้หัวขมิ้นมาเต็มย้อม เจ้าผิวไม่รู้ พอเดิน ๆ ไปหนักเข้าเก็บทั้งหมัดเหลือไว้แรงเดียว พ้อออกมาถึงได้รู้ว่า เป็นทอง</p>	<p>Field: คุณหญิงแสร้ตกเดือนส่งสอนคุณหลวงเกี่ยวกับ การเลือกมณีนีจันทร์ เป็นคู่ครองว่ามณีนีจันทร์เป็นคนมาจากเมืองลับแล และคุณหลวงควรปฏิบัติต่อกันอย่างไร รวมถึงเล่าเรื่องราวที่บอกต่อกันมาเกี่ยวกับคนที่เคยแต่งงานกับคนเมืองลับแล</p> <p>Tenor: แม่กับลูกชายที่รักใคร่สนิทสนมกัน</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>ตัวละครทั้งสองใช้วจนลีลาเป็นกันเอง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้คำว่า พ่อ กับ แม่ นำหน้าชื่อ - สรรพนาม หล่อน - การลงท้ายประโยคว่าชอบ
<p>28. ทลวงเทพและคุณหญิงแสร้</p> <p>บทที่ 41 หน้า 669</p> <p>คุณหลวง: เจ้าคุณท่านจะเลี้ยงทูตขอรับ ท่านว่า คงจะขอฝีมือคุณแม่บ้าง</p> <p>คุณหญิงแสร้: แหม ก็คนของท่านออก</p>	<p>Field: คุณหลวงมาขออนุญาตคุณหญิงแสร้ให้มณีนีจันทร์ไปร่วมงานเลี้ยงที่เรือนเจ้าคุณวิศาลคดี รวมถึงมา</p>	<p>ตัวละครทั้งสองใช้วจนลีลาเป็นกันเอง</p>	<p>สิ่งซึ่งบ่งภาษาเก่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - การลงท้ายประโยคว่า ขอรับ - การใช้คำว่า แม่ นำหน้าชื่อ - การเรียกบ้าน ว่า เรือน

<p>มากมาย</p> <p>คุณหลวง: ท่านว่า มีมือไม่ถึง อยากรจะฟัง</p> <p>คุณหญิงแสร: เป็นไรเปี๊ยก บอกรมา</p> <p>คุณหลวง: เอ้อ ท่านอยากจจะเซียว แม่มณี ไปเรือนท่าน</p> <p>คุณหญิงแสร: เฮ้! ไม่นะ เป็นสาวเป็นนาง ไปเรือนคนอื่นไ้ยังงั?</p> <p>คุณหลวง: ท่านอยากไ้ไปฟังฝรั่ง</p> <p>คุณหญิงแสร: ตาย ตาย ตายแล้ว จะไปพบฝรั่งมั่งยังไ้ยังงั?</p> <p>คุณหลวง: แม่มณี หล่อนคล่องภาษา</p> <p>คุณหญิงแสร: ก็ให้ลูกสาวเจ้าคุณออกมาซี้ ฉันทไม่ปล่อยหลานฉันทไปหรอก น้องเป็นสาวเป็นนางนะพ่อเทพ คิดดูไ้ห่ดี แม่ม่อนุญาต! เดียวลือกันหัวคู้ท่ายคู้ ฉันทไม่ยอม!</p>	<p>ขอความช่วยเหลือคือคุณหญิงแสรเรื่องการจัดงาน แต่คุณหญิงแสรไม่ยอมเรื่องการให้มณีจันทร์ไปร่วมงานเลี้ยง เพราะกลัวจะเป็นที่ติฉินนินทา</p> <p>Tenor: แม่กับลูกชายที่รักใคร่สนิทสนมกัน</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>- การเรียกชาวต่างชาติว่า ฝรั่งมั่ง</p> <p>- วัฒนธรรมที่ไม่ยอมให้ผู้หญิงไปงานเลี้ยงบ้านคนอื่น และยังมีชาวต่างชาติในงานเลี้ยงนั้น</p> <p>- การใช้สำนวนว่า ลือกันหัวคู้ท่ายคู้</p>
<p>29. เจ้าคุณวิศาลคดีและคุณหญิงแสร บทที่ 42 หน้า 681-682</p>	<p>วิเคราะห์ทำเนียบภาษา</p>	<p>วิเคราะห์วจนลีลา</p>
<p>เจ้าคุณวิศาลคดี: กระผมก็ต่อมากขอขอบคุณที่กรุณา งานฝีมือที่เรีอนรับแขกไ้ไ้กัั้งน ๆ แต่มี</p>	<p>Field: เจ้าคุณวิศาลคดีมาขอบคุณคุณหญิงแสรในความกรุณาช่วยเหลือ</p>	<p>- สรรพนาม กระผม มณี</p> <p>- การใช้คำว่า พ่อ นำหน้าชื่อ</p>

<p>จะรับแขกบ้านแขกเมือง ทูตชরত্রีเศียร กระผมก็อยากให้มีหน้ามีตา จึงต้องมาขอเชิญ ไปช่วยแล ๆ บ้าง</p> <p>คุณหญิงแสร้: อฉันให้พอเทพไปกราบเรียน แล้วว่าเต็มใจ ท่านต้องการอะไรก็ออกมา</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: ไรที่ต้องการจริง ๆ กราบ เรียนแล้วว่าให้ไปแล ๆ เป็นศรีสง่าแก่เรือน กระผม</p> <p>คุณหญิงแสร้: แล้วศรีสง่าที่เรือนท่านละเจ้า ค่ะ</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: ท่านก็ทราบนะคะรับ อัน เรือแหวดเรือแจว จะมีสง่างามเท่าเรือ ก็ญาน่าจะไม่ไ้</p> <p>คุณหญิงแสร้: แล้วเรือก็ญาน่าประจำตัวท่าน ละเจ้าคะ?</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: เฝิญไปกรุงเก่าคะรับ กลับมาไม่ทัน</p> <p>คุณหญิงแสร้: แหม ถ้าเฝิญกลับมานั้น มี กลายเป็นเรือขนาบไปหรือนี่?</p>	<p>ในการช่วยจัดงานรับแขกบ้านแขก เมื่อที่เรือนของเจ้าคุณ รวมทั้ง ขอบคุณที่หมั้นเงินตราไปร่วมงาน และ คุณหญิงแสร้แสดงเจตจำนงถึงความ ยินดีที่ได้ช่วยเหลือพร้อมภามและ หยอกเจ้าคุณเกี่ยวกับภรรยาหลวงและ น้อยต่าง ๆ ที่เรือนเจ้าคุณ Tenor: เจ้าคุณวิศาลคดีเป็น ผู้บังคับบัญชาของคุณหลวง และ คุณหญิงแสร้เป็นแม่ของคุณหลวงที่ สามผู้สูงลิบก็เป็นผู้มีสถานะทาง สังคมสูง ดังนั้นตัวละครสองตัวนี้จึงมี สถานะทางสังคมที่เท่าเทียมกันและให้ ความเคารพซึ่งกันและกัน</p> <p>Mode: บทสนทนาโต้ตอบ</p>	<p>สนทนาจึงใช้จนวนลีลาแบบหรือ แม้จะมี การพูดแทรกกันแต่เป็นไปด้วยความ เคารพ การใช้คำว่า กราบเรียน คะรับ ขอบคุณที่กรุญา เหล่านี้เป็นจนวนลีลา หารือ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้คำว่า แล ๆ แทนคำว่า ดู ๆ หรือ ดูแล - การเรียกบ้านว่า เรือน - การเปรียบเทียบหญิงต่าง บรรดาศักดิ์ว่าเป็นเรือแหวด เรือ แจว กับเรือก็ญาน่า - สถานที่ กรุงเก่า - การลงท้ายประโยคว่า คะรับ
--	--	--	---

30. มณีนจันทร หลวงเทพ คุณหญิงแสร้ง และ ม้วน บทที่ 44 หน้า 703 - 705	วิเคราะห์ทำเนียบภาษา	วิเคราะห์วรรณศิลป์	สิ่งซึ่งบ่งภาษาเก่า
<p>คุณหลวง: นกสาลิกาใส่กำไลทองเสียแล้ว</p> <p>มณีนจันทร: แปลว่าอะไรคะ</p> <p>คุณหลวง: ทำไม่จะต้องแปล สาลิกาแก้วช่างพูด เจ้าของเขาใส่กำไลทองให้ทุกตัวแหละ ..โอ้ว เจ้าสา ลิกาแก้ว</p> <p>เสียงแจ้ว จับใจ อยู่ในห้อง ถ้าพูดได้ ทีจะใส่ กำไลทอง รักเจ้าของ เจ้าจงพูด ให้ดีดี..</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: พ่อเทพ อย่าลือน้อง</p> <p>มณีนจันทร: โอ้ว เจ้านก กระจาบ พุดมาก จะโดน ถอนขน ทอดกรอบ ในกระหะ เอาไฟลน หรือโยนลง แกงสับนก ให้หมดเออ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: หัวเราะเยาะอะไร?</p> <p>คุณหลวง: เปลา่ขอรับ กลายเป็นความผิดไปเสียนี้</p>	<p>Field: การทยอยกล้อโต้ตอบระหว่าง มณีนจันทรกับคุณหลวง คุณหลวงตั้งว่า มณีนจันทรเป็นสาลิกาที่ถูกเจ้าขงใส่ กำไลทองให้แล้ว และพูดล้อเลียนเป็น กลอน แต่มณีนจันทรก็ได้กลบเป็น กลอนเช่นเดียวกันว่าคุณหลวงเป็นนก กระจาบถ้าพูดมากจะถูกจับไปทอดจน คุณหลวงหัวเราะ และคุณหญิงแสร้ง ปราบไม่ให้คุณหลวงล้อมณีนจันทรเล่น</p> <p>มณีนจันทรไม่ชอบใจจึงจะให้ม้วนถอด กำไลออกให้หมด แต่ม้วนแย้งว่าควร ใส่ไว้เพื่อเป็นการบอกให้ทุกคนทราบ ว่ามณีนจันทรยังไม่ออกเรือน</p> <p>Tenor: คุณหญิงแสร้งเป็นผู้ใหญ่ เป็นแม่ของคุณหลวงและเปรียบเหมือนแม่</p>	<p>คุณหญิงแสร้ง คุณหลวง และมณีนจันทร ใช้วรรณศิลป์เป็นกันเอง ในขณะที่ม้วน ใช้วรรณศิลป์เป็นกันเองที่ค่อนข้างห่างเหิน เนื่องจากสถานะทางสังคมต่อกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนวนเกี่ยวกับนกลิงกาใส่กำไลทอง - การใช้ร้อยกรองโต้ตอบกัน - การลงท้ายประโยคว่า ขอรับ เจ้าคะ เจ้าค่ะ - การใช้คำว่า ออกแขก แทนการพูดว่าไปงานเลี้ยง หรือไปพบเจอผู้คนที่ - การใช้คำว่า ป่าวไพร่ - วัฒนธรรมของการใส่กำไลเพื่อให้ผู้คนทราบว่าจะไม่แต่งงาน

<p>มณีนิจนทร์: ม้วน... ถอด ม้วน: อย่าเลยเจ้าค่ะ ใส่วิดแล้ว ใคร ๆ จะได้ รู้ว่ายังไม่เรียบร้อย ยิ่งออกแจก บ่าวไพร่ ผู้ คนครี้ดไป มณีนิจนทร์: เอ...เงินแดงเสียให้เต็มยศ</p>	<p>ของมณีนิจนทร์เช่นเดียวกัน มณีนิจนทร์ และคุณหลวงมีความสนิทสนมใกล้ชิด กัน ในขณะที่ม้วนเป็นบ่าวคนสนิท Mode: บทสนทนาโต้ตอบมีทั้งร้อย แก้วและร้อยกรอง</p>		
---	---	--	--

ตารางที่ 8 ขอบเขตการวิจัย 30 บทสนทนาและการวิเคราะห์ทำเนียบภาษา วัฒนธิดา และสิ่งซึ่งความเป็นภาษาเก่า

3.4 การศึกษา Marker ภาษาอังกฤษทันสมัยในวรรณกรรมของเจน ออสเตนและชาร์ลอตต์ บรอนเต้

ในการศึกษาภาษาของเจน ออสเตน และ ชาร์ลอตต์ บรอนเต้ ที่ใช้ในบทสนทนาระหว่างตัวละครในวรรณกรรมของเธอนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวบทเพื่อศึกษาความโดดเด่นของสำนวน รูปประโยคที่ใช้ รวมถึงคำศัพท์ที่อาจไม่เป็นที่แพร่หลายในปัจจุบัน มาช่วยในการประมวลศัพท์ รูปประโยค สรรพนาม และสำนวนต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างจากภาษาปัจจุบันจากการรวบรวมตัวบทวรรณกรรมทั้งหมด 5 เรื่องดังนี้

Emma ประพันธ์ใน ค.ศ. 1816 เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับ เอมมา หญิงสาวสังคมชั้นสูงที่ค่อนข้างหลงตัวเองแต่เป็นคนที่จิตใจดี เอมมารับหญิงสาววัยรุ่นนามว่า แฮเรียต เข้ามาอยู่ในความดูแล และพยายามจะจับคู่ให้แฮเรียตจนเกิดเป็นความโกลาหลวุ่นวาย แต่สุดท้ายก็จบลงด้วยดี

Mansfield Park เรื่องนี้ได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกใน ค.ศ. 1814 เป็นเรื่องของเด็กหญิงชื่อ แฟนนิ ไพรซ์ ที่ครอบครัวยากจนและถูกส่งมาอยู่กับครอบครัวเบอร์ทรอม ที่มีคุณป้าแท้ ๆ กับสามี และลูก ๆ ทั้ง 4 รวมถึงป้าอีก 1 คนและสามีของเธอ แฟนนิไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างมีน้ำใจจากใครในครอบครัวนี้เลยยกเว้นลูกชายคนที่สองของป้าที่ชื่อว่า เอ็ดมัน เรื่องราวความรัก ความริษยา การกระทำชั่วสาว การหลอกลวง การดูถูก ที่ล้วนทำลายจริยธรรมของผู้อ่าน แต่สุดท้ายตัวละครทุกตัวก็ได้รับผลการกระทำของตนและได้เรียนรู้บทเรียนนั้น หลังจากความวุ่นวายต่าง ๆ สุดท้ายแฟนนิและเอ็ดมันก็ได้แต่งงานสร้างครอบครัวร่วมกัน

Persuasion ตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1817 เรื่องราวเกี่ยวกับความรักและชนชั้น ของแอน เอลเลียต และ เฟรเดอริก เวนท์เวิร์ธ เมื่อครั้งแอนยังอายุน้อย เฟรเดอริกขอเธอแต่งงานและเธอตอบรับ ทว่าครั้งนั้นเฟรเดอริกยังจนและไรอนาคต ครอบครัวของแอนจึงโน้มน้าวให้เธอยกเลิกการหมั้นครั้งนั้น หลายปีต่อมา กลายเป็นครอบครัวของแอนที่มีปัญหาเรื่องการเงิน และเฟรเดอริกกลับมาจากการสู้รบในต่างแดน มีทั้งฐานะและชื่อเสียง เมื่อได้พบกันอีกครั้งทั้งคู่ก็พบว่าความรักสำคัญกว่าและตกลงแต่งงานกัน

Pride and Prejudice ตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1813 เป็นเรื่องราวของครอบครัวเบนเนตที่มีธิดา 4 คนที่มีอุปนิสัยแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง และแม่ที่พยายามหาทางให้ลูก ๆ ทุกคน ได้แต่งงานกับชายที่ร่ำรวย เพื่อชีวิตจะได้สุขสบาย ตัวละครหลักคือ อลิซาเบธ เบนเนต และ ดาร์ซี่ ที่แรกเริ่มต่างไม่ชอบกัน เพราะสิ่งที่ต่างคนต่างได้ยินมาเกี่ยวกับกันและกันจึงทำให้ต่างคนต่างปิดกั้นไม่ยอมเปลี่ยนความคิด

เกี่ยวกับอีกฝ่ายจนผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ นานาที่ทั้งสองได้มีโอกาสใกล้ชิดและเผยตัวตนที่แท้จริงให้กัน และกันได้เห็นจนก่อเป็นความรักและแม้จะต่างชนชั้น ความรักก็ชนะ

Sense and Sensibility ตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1811 เรื่องราวเกี่ยวกับความรักและการเลือกคนรักของ สองสาวจากครอบครัวแคชวูด พี่สาว เอลิเนอร์ และน้องสาว แมเรียน เรื่องราวที่ทำให้ผู้อ่านเรียนรู้ที่จะ มองลึกเข้าไปในตัวตนของคนมากกว่าที่จะมองเพียงหน้าตาหรือชื่อเสียงภายนอก

Jane Eyre ตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1847 เป็นเรื่องราวของ เจน แอร์ สาวน้อยกำพร้าที่ต้องเผชิญโลกเพียง ลำพัง มีคนไม่มากนักที่ใจดีกับเธออย่างจริงจัง แต่เธอก็เติบโตขึ้นมาเป็นหญิงสาวที่ฉลาด กล้าแกร่ง มี มนุษยธรรมและคุณธรรมในจิตใจสูงส่ง เธอเป็นหญิงสาวที่มีความคิดก้าวหน้ากว่าหญิงสาวคนอื่น ๆ ในยุคของเธอ เธอเลือกทำสิ่งที่ถูกต้องเสมอแต่ในขณะเดียวกันก็ฟังเสียงหัวใจของตัวเองด้วยในหลาย ๆ เรื่องและเป็นผู้กุมชะตาชีวิตของตนเอง

ผู้วิจัยเลือกใช้วรรณกรรมของเจน ออสเตนและชาร์ลอต บรอนเต้ เป็นต้นแบบด้านภาษาเพื่อ ถ่ายทอดภาษาเก่าในภาษาไทยไปสู่ภาษาอังกฤษด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) เจน ออสเตน ประพันธ์เรื่องราวต่าง ๆ นี้ไว้ในช่วงปลาย ค.ศ. 1700 และต้น 1800 ซึ่งเป็นช่วงต้น ๆ ของกรุงรัตนโกสินทร์ คนไทยที่ได้เรียนภาษาอังกฤษในยุคนั้น อนุมานได้ว่าจะเป็นภาษาอังกฤษใน แบบเดียวกับที่เจน ออสเตนใช้และมีอิทธิพลต่อเนื่องมาจนถึงช่วง ร. 5 ส่วนวรรณกรรมเรื่อง *Jane Eyre* ประพันธ์ในช่วงสมัยรัชกาลที่ 5 พอตี เหมาะสมที่จะนำมาศึกษาสำนวนเพื่อเลือกภาษาให้ เทียบเคียงกับภาษาเก่าในภาษาต้นทางโดยที่ภาษาไม่เก่าเกินไปแต่ก็ไม่ใหม่เกินไปจนไม่สามารถแยก ออกกว่าเป็นภาษาเก่าหรือปัจจุบัน เพื่อสนองจุดประสงค์การแปลภาษาเก่าแบบ Time-matched archaization และ Hyper archaization
- 2) วรรณกรรมของเจน ออสเตน และชาร์ลอต บรอนเต้ ถือเป็นวรรณกรรมคลาสสิก ดังนั้นจึงเชื่อมั่น ได้ว่าภาษาอังกฤษในบทประพันธ์ของทั้งสองเป็นภาษาอังกฤษที่ได้รับการยอมรับ
- 3) วรรณกรรมของทั้งสองมีตัวละครที่หลากหลาย และพูดถึงความแตกต่างของชั้นสังคมไว้มากมาย คล้ายคลึงกับสังคมในเรื่อง *ทวิภพ*

การศึกษารูปแบบที่โดดเด่นของภาษาจากการสุ่มตัวบทที่เป็นบทสนทนาจากวรรณกรรมเรื่อง ต่าง ๆ ตัวบทต้นฉบับพบได้ในภาคผนวก 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 แสดงเป็นตารางได้ดังนี้

1. ตัวอย่างบทสนทนาจากเรื่อง <i>Emma</i> (ภาคผนวกที่ 2)			
ภาษาเก่าโดดเด่นที่พบ			
คำศัพท์ที่น่าสนใจ	สรรพนาม	ประโยค	สำนวน และอื่น ๆ
<p>Tis = Britannica Dictionary definition of 'Tis. old-fashioned + literary. — used as a contraction of "it is" e.g. 'Tis the season to be jolly.</p> <p>Grievously = to a very severe or serious degree. The use of the word has declined since 1850.</p> <p>Shew = old fashioned way of spelling "show"</p> <p>Chuse = old fashioned spelling of "choose"</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Papa - my dear, poor James - Poor Miss Taylor - Mr. Weston - Sir - a fanciful, troublesome creature, - my dearest papa, - Mr. Knightley, - Poor Mr. and Miss Woodhouse, - Dear Emma, 	<ul style="list-style-type: none"> - his daughter's being housemaid - James is so obliged to you - for I would not have had poor James think himself slighted upon any account - We must go in the carriage, to be sure he thoroughly deserves a good wife - bear all my odd humours - she is a civil, pretty-spoken girl - We shall be always meeting - I must draw back from your great fire - I wish you may not catch cold. - for we have had a vast deal of rain here. - I have been in no hurry with my congratulations; - I believe it is very true, my dear, indeed - and what you would certainly say if my father were not by. 	<ul style="list-style-type: none"> - in a very pretty manner - By the bye - At any rate - If you please - I dare say - Six years hence - take pains - Depend upon me - Upon my word - Upon my honour - I assure you

<p>Gallantry = polite and kind behaviour towards women, especially when in public. The use of the word has declined since 1800s.</p> <p>Sup = old fashioned word for drink or eat</p> <p>Yeomanry = a historical word of a group of men who held and cultivated small landed estates.</p> <p>Repent = feel regret or penitence about.</p> <p>Trifle = Archaic word meaning to talk or act frivolously.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Weston - Dear Miss Woodhouse, - Mrs. Martin, - Mrs. Goddard, - Miss Nash, and Miss Prince, - Miss Richardson - Mrs. Weston, - Mr. Weston, - Emma - my Emma, - Emma, my love, - Harriet Smith, - Robert Martin 	<ul style="list-style-type: none"> - she will now have but one - we all behaved charmingly. - I am sure she will miss her more than she thinks for. - Pray do not make any more matches. - he darted away with so much gallantry, - A worthy employment for a young lady's mind! they are silly things, and break up one's family circle grievously. - I must look about for a wife for him - Mr. Elton is a very pretty young man, to be sure, And when she had come away. - Mr. Martin, I suppose, is not a man of information beyond the line of his own business? - He does not read? - Oh! not handsome—not at all handsome. - I thought him very plain at first. - and if she were to take any pains to marry him. - What sort of looking man is Mr. Martin? 	
--	---	--	--

<p>Countenance = a person's face or facial expression. The word's popularity has declined since 1850.</p>	<p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Mr. Martin, I imagine, has his fortune entirely to make. - Do, if it be possible. - Do let me know what has happened. - Tell me at once. - I charge you tell me this moment - I charge you by all that is sacred, not to attempt concealment. - If we walk fast, we shall soon be at Randalls. - I do not know which it ought to be called. - Do not you recollect? - You mistake me, you quite mistake me. - make this intelligible to me - I was wanting to send to John - Did not you misunderstand him? - ! how peculiarly unprepared I was! 	
---	---	---	--

ตารางที่ 9 ความทันสมัยโดดเด่นที่พบจากการสืบเสาะหาจากวรรณกรรมเรื่อง Emma

2. ตัวอย่างบทสนทนาจากเรื่อง *Mansfield Park* (ภาคผนวกที่ 3)

ภาษาเก่าโต้ตอบที่พบ

คำศัพท์ทันสมัย	สรรพนาม	ประโยค	สำนวน และ อื่น ๆ
Indecorous = not in keeping with good taste and propriety; improper. The word's popularity declined since 1800. Acquit = archaic word meaning discharge (a duty or responsibility). Censure = express severe disapproval of (someone or something), especially in a formal statement. The word's popularity declined since 1800. Bedchamber = Bedroom Judiciously = with good judgment or sense. The word's popularity has declined since 1800. Shewn = Old fashioned word for shown. Conjecture = an opinion or conclusion	<ul style="list-style-type: none"> - Fanny, - Miss Crawford, - her uncle, - her aunt, - Mrs. Crawford, - the Admiral - Sir, - my dear, - my aunt Norris, - Mr. Crawford - my dear mother, - ma'am, - Mrs. Grant, - your sisters, - my father, - Sir Thomas 	<ul style="list-style-type: none"> - She has a wonderful play of feature! - I do not know that her uncle has any claim to her gratitude. - when untinged by ill-humour or roughness - She speaks of her brother with a very pleasing affection. - there certainly is impropriety in making them public. - An uncle with whom she has been living so many years. - She is awkwardly circumstanced. - Why have you no fire to-day? - How comes this about? - Here is some great misapprehension which must be rectified. 	<ul style="list-style-type: none"> - so extremely pretty - so very fond - more than common - agreeableness - intimate friend - on that head - I dare say - by her desire - a fatigue of that kind - not so very hot

<p>formed on the basis of incomplete information. The word's popularity has declined since 1800.</p> <p>Awkwardest = most awkward</p> <p>Beseech = ask</p> <p>(someone) urgently and fervently to do something; implore; entreat. The word's popularity declined since 1800.</p> <p>aromatic vinegar = a solution of acetic acid highly flavored with fragrant substances and used as smelling salts.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ma'am, - your aunt, - the doctor - the poor fellow, - ma'am, - Fanny, - your mother 	<ul style="list-style-type: none"> - It is highly unfit for you to sit, be it only half an hour a day, without a fire. - She is also very hardy herself. - You are not aware, perhaps, that I have had a visitor this morning. - His errand you may probably conjecture. - I may execute the remainder by prevailing on you to accompany me downstairs though I cannot but presume on having been no unacceptable companion myself - I told him without disguise that it was very disagreeable to me - what are your scruples now? - he is not an acquaintance of to-day - you must have been some time aware of a particularity in Mr. Crawford's manners to you - To be sure, so I shall. - Suppose you take my father's opinion, 	
---	---	--	--

	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>ma'am.</p> <ul style="list-style-type: none"> - But he will be very much surprised - such an elegant lady as Mrs. Grant should not contrive better. - and find it all mighty delightful - I do beseech and entreat you not to be putting yourself forward - And as to coming away at night - which I think exceedingly likely, for I never saw it more threatening for a wet evening in my life - That is a very foolish trick, Fanny, to be idling away all the evening upon a sofa. - Why cannot you come and sit here, and employ yourself as we do? - Go out! to be sure she did, - It is nothing but the heat. - would you have her stay within such a fine day as this? Were not we all out? 	
--	---	--	--

	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - I sat three-quarters of an hour in the flower-garden - I declare I quite dreaded the coming home again. - I question whether her headache might not be caught then, sister. - But were there roses enough to oblige her to go twice? - And could nobody be employed on such an errand but Fanny? - Upon my word, ma'am, it has been a very ill-managed business. - I think nobody can justly accuse me of sparing myself upon any occasion - I am persuaded that, when she does not ride, she ought to walk. - it was cutting the roses, and dawdling about in the flower-garden, that did the mischief. 	
--	---	--	--

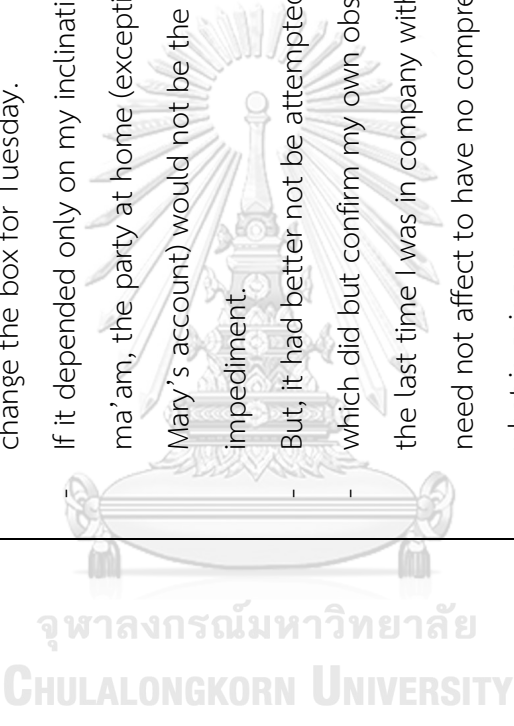
ตารางที่ 10 ความทันสมัยโดดเด่นที่พบจากการสัมภาษณ์ชนวนจากวรรณกรรมเรื่อง Mansfield Park

. ตัวอย่างบทสนทนาจากเรื่อง *Persuasion* (ภาคผนวกที่ 4)

ความพินสมัยโต้ตอบ

คำศัพท์พินสมัย	สรรพนาม	ประโยค	สำนวน และ อื่น ๆ
Looking-glasses = Old fashioned word for mirror. Hereabouts = near this place. Properest = most proper, most appropriate Rejoice = archaic word meaning to cause joy to. Caprice = a sudden and unaccountable change of mood or behavior. Obstinate = stubbornly refusing to change one's opinion or chosen course of action, despite attempts to persuade one to do so. The word's	your good father, Sir, Sir Walter, Mr Shepherd, My wife, Sophy The Musgroves, Benwick, Louisa Musgrove, Fanny Harville the two new beauties, Old Lady Mary Maclean, The little Durands, Mr Elliot, The Ibbotsons, Lady Dalrymple	<ul style="list-style-type: none"> - I had not recollected it before - A good place is not it? - Indeed, I must do ourselves the justice to say, - I should think he must be rather a dressy man for his time of life. - pray give him my compliments - some consequences which must be considered as the very reverse of frightful. - There are on both sides good principles and good temper. - true parental hearts to promote their daughter's comfort - A man does not recover from such a devotion of the heart to such a woman. - and not deficient in understanding - I do consider his attaching himself to her with 	<ul style="list-style-type: none"> - I declare - Ay, - I grant you - With all my soul - the wear of spirits! - So much novelty and beauty! - like unfledged sparrows ready to be fed - Phoo! phoo! - I am not one of those who neglect the reigning power to bow to the rising sun. - nonsensical complaisance - and woe betide him

<p>popularity declined since 1800.</p> <p>Employ = apply or devote (something to some purpose); expend or spend. The old-fashioned meaning of employ was different from the meaning today.</p> <p>Pray = To implore, to entreat, to request, to ask earnestly for; to seek to obtain by supplication; to entreat for. (in obsolete sense)</p> <p>Abominable = causing moral revulsion, worthy of or causing disgust or</p>	<p>mother, ma'am, Captain Wentworth, Anne papa, mamma, Henrietta, Your sister, Mary, Charles, Anne, Lady Russell</p>	<p>some surprise</p> <ul style="list-style-type: none"> - I could not leave it till Louisa's doing well was quite ascertained. - I should very much like to see Lyme again altogether my impressions of the place are very agreeable. - I need not ask after her. - because I appear to have seen very little - You were a large party in yourselves, and you wanted nothing beyond. - There is a sort of domestic enjoyment to be known even in a crowd - You need not tell me that you had a pleasant evening - with the person whom you think the most agreeable in the world - when you must have so many pleasanter demands upon your time. - I have been a good deal acquainted with him 	
--	--	--	--

<p>hatred : detestable.</p> <p>Unpardonable = (of a fault or offense) too severe to be pardoned; unforgivable. The word's popularity declined since 1800.</p> <p>Complaisance = a quality of being eager to please or happy to follow instructions.</p> <p>Woe = great sorrow or distress (often used hyperbolically).</p> <p>Betide = happen to (someone).</p> <p>Brethren = people belonging to a particular group.</p>	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - I declare it will be too abominable if you do, when you promised to go. - It would be unpardonable to fail. - Charles, you had much better go back and change the box for Tuesday. - If it depended only on my inclination, ma'am, the party at home (excepting on Mary's account) would not be the smallest impediment. - But, it had better not be attempted, perhaps, which did but confirm my own observations, the last time I was in company with him, I need not affect to have no comprehension of what is going on. - if she have not resolution enough to resist idle interference in such a trifle as this - Your sister is an amiable creature - You are never sure of a good impression being durable 	
---	---	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> - is still in possession of all the happiness that a hazel nut can be supposed capable of. - We do so wish that Charles had married Anne instead. 	
--	--	--	--

ตารางที่ 11 ความทันสมัยโดดเด่นที่พบจากการสุ่มทบทวนจากวารสารเรื่อง *Persuasion*

4. ตัวอย่างบทสนทนาจากเรื่อง <i>Pride and Prejudice</i> (ภาคผนวกที่ 5)			
ความทันสมัยโดดเด่นที่พบ			
คำศัพท์ทันสมัย	สรรพนาม	ประโยค	สำนวน และ อื่น ๆ
Posterity = all future generations of people. Governess = a woman employed to teach children in a private household. Inure = accustom (someone) to something, especially something unpleasant.	Mr. Wickham, Mr. Darcy, Sir William Your father, Mr. Collins, Sir Lewis de Bourgh, Miss Bennet, your sisters, The Miss Webbs, Your mother,	<ul style="list-style-type: none"> - I may observe that private balls are much pleasanter than public ones - and be handed down to posterity with all the éclat of a proverb. - but if that be the case, there can at least be no want of subject. - Merely to the illustration of your character - May I ask to what these questions tend? - I would by no means suspend any pleasure of yours, 	<ul style="list-style-type: none"> - Perhaps, by-and-by, - But in matters of greater weight,

<p>Chiefly = above all; mainly. Destitute = without the basic necessities of life. Phaeton = a light, open four-wheeled horse-drawn carriage. Abode = a place of residence; a house or home. Eclat = brilliant or conspicuous success, effect, etc</p>	<p>ma'am, Mr. Darcy, Your cousin, Colonel Fitzwilliam your charge Posterity, Darcy, your cousin, his sister, Miss Darcy madam, my poor girls, my fair cousins, the young ladies, her Ladyship, the heiress of Rosings, Miss de Bourgh</p>	<ul style="list-style-type: none"> - but otherwise I see no occasion for entailing estates from the female line - Our instrument is a capital one, probably superior to —— you shall try it some day. - Your mother should have taken you to town every spring for the benefit of masters. - Those who chose to be idle certainly might. - I should have advised her most strenuously to engage one - Are any of your younger sisters out, Miss Bennet? - Perhaps she is full young to be much in company. - I think it would not be very likely to promote sisterly affection or delicacy of mind. - you give your opinion very decidedly for so 	
--	--	--	--

	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>young a person. Pray, what is your age?</p> <ul style="list-style-type: none"> - and, give me leave to say, very impolitic too - There is a stubbornness about me that never can bear to be frightened at the will of others. - because you could not really believe me to entertain any design of alarming you - I am sorry to pain you, - I had not at that time the honour of knowing any lady in the assembly beyond my own party. - I should have judged better had I sought an introduction, but I am ill-qualified to recommend myself to strangers. - No one admitted to the privilege of hearing you can think anything wanting. - he has at least great pleasure in the power of choice. 	
--	--	---	--

	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A younger son, you know, must be inured to self-denial and dependence. - When have you been prevented by want of money from going wherever you chose or procuring anything you had a fancy for? - Are you, indeed? And pray what sort of a guardian do you make? - You are very kind, sir, I am sure; and I wish with all my heart it may prove so; - That is all very proper and civil, I am sure, has she any family? - Is she handsome? in point of true beauty, Miss de Bourgh is far superior to the handsomest of her sex - She is unfortunately of a sickly constitution - and often condescends to drive by my humble abode in her little phaeton and ponies. - has deprived the British Court of its 	
--	--	---	--

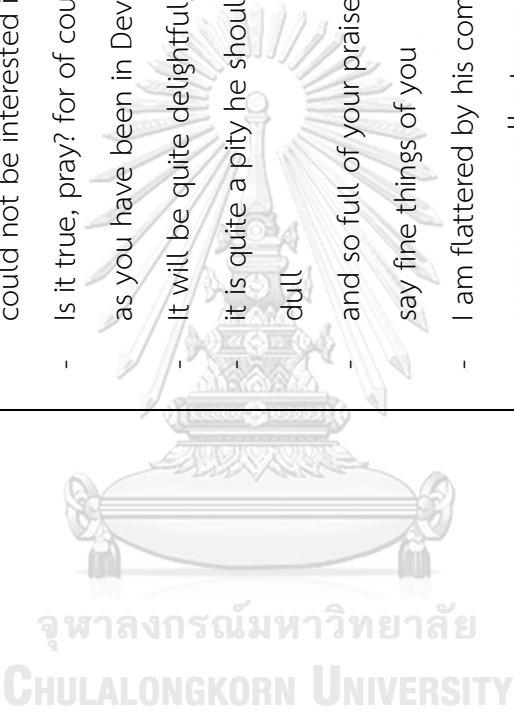
		brightest ornament	
		- and it is happy for you that you possess the talent of flattering with delicacy.	

ตารางที่ 12 ความพินสมย์ได้เด่นที่พบจากการ์ตูนบทสนทนาจากวรรณกรรมเรื่อง *Pride and Prejudice*

5. ตัวอย่างบทสนทนาจากเรื่อง <i>Sense and Sensibility</i> (ภาคผนวกที่ 6)			
ความพินสมย์ได้เด่นที่พบ			
คำศัพท์พินสมย์	สรรพนาม	ประโยค	สำนวน และอื่น ๆ
Infirmity = physical or mental weakness.	My dearest child, Mama,	- though you may not think it intentionally ill-natured.	- So there I have
Feeble = lacking physical strength, especially as a result of age or illness.	Colonel Brandon, Mrs. Jennings, Marianne	- Did not you hear him complain of the rheumatism? and is not that the commonest infirmity of declining life?	the whip hand of you
Discompose = disturb or agitate (someone).	My dear madam, Colonel,	- and every species of ailment that can afflict the old and the feeble	- Don't palm all your abuses of language upon me.
Droll = Archaic word for a jester or entertainer; a buffoon.	Brandon, your sister, your cousin Fanny,	- But I must object to your dooming Colonel Brandon and his wife to the constant confinement of a sick chamber, merely because he chanced to complain yesterday (a	
Dropt = archaic past tense of drop.	Mr. Brandon,		

<p>Chaperon = an older woman responsible for the decorous behavior of a young unmarried woman at social occasions.</p> <p>Frank = Old-fashioned word for sign (a letter or parcel) to ensure delivery free of charge.</p> <p>For ever = Old-fashioned word for ever, at any time, always;</p> <p>Gay = Old-fashioned word meaning "joyful", "carefree", "bright and showy", and the word was very commonly used with this meaning in speech and literature. Presently, the word's meaning has morphed into being sexually or romantically attracted to</p>	<p>Edward, the Middletons, Marianne, Mr. Ferrars my love, the Westons, Mr. Palmer, Miss Dashwoods, Sir John, Miss Marianne, My dear, the Gilberts, Charlotte, my dear Miss Dashwood, poor fellow, My dear Mrs. Palmer, Colonel Brandon, Mr. Willoughby</p>	<p>very cold damp day) of a slight rheumatic feel</p> <ul style="list-style-type: none"> - bring herself to submit to the offices of a nurse - None at all, ma'am, I thank you. - But how came the hand to discompose you so much - for it is on business which requires my immediate attendance in town. - My own loss is great in being obliged to leave so agreeable a party - as I fear my presence is necessary to gain your admittance at Whitwell. - But it is not in my power to delay my journey for one day! - Have you been lately in Sussex? - What feelings have they, the season, the air altogether inspired! - And there, beneath that farthest hill, which rises with such grandeur, is our cottage. 	
--	--	---	--

<p>people of the same gender and not to people of a different gender.</p>	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Have you an agreeable neighbourhood here? - we could not be more unfortunately situated. - How can you be so unjust? - for it is so bad a day I was afraid you might not come - I am sure I shall be very happy to chaperon you at any time till I am confined - It makes one detest all one's acquaintance. - but they say it is a sweet pretty place. - As vile a spot as I ever saw in my life - it is very provoking that we should be so few. <p>Why did not you ask the Gilberts to come to us today?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Then you would be very ill-bred - Ay, you may abuse me as you please - You cannot think how happy I shall be! It will be quite delightful! - But indeed you must and shall come. - and we are so gay now
---	---	--

	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - There now; you see how droll he is. - I am monstrous glad of it, for then I shall have her for a neighbour you know. - To give such intelligence to a person who could not be interested in it - Is it true, pray? for of course you must know, as you have been in Devonshire so lately. - It will be quite delightful, I declare! - it is quite a pity he should be so grave and so dull - and so full of your praises, he did nothing but say fine things of you - I am flattered by his commendation. He seems an excellent man; and I think him uncommonly pleasing. 	
--	---	--	--

ตารางที่ 13 ความทันสมัยโดดเด่นที่พบจากการสุ่มบทสนทนาจากวรรณกรรมเรื่อง *Sense and Sensibility*

6. ตัวอย่างบทสนทนาจากเรื่อง *Jane Eyre* (ภาคผนวกที่ 7)

ภาษาเก่าโดดเด่นที่พบ

คำศัพท์ทันสมัย	สรรพนาม	ประโยค	สำนวน และอื่น ๆ
<ul style="list-style-type: none"> - Underhand = sneaky, deceitful - Poorhouse = an institution that was intended to provide work and shelter for poverty-stricken people who had no means to support themselves. - Genteel = a well-mannered person - Plucked = dismiss, taking something out abruptly - Kinsfolk = family members - Gay = joyful - Hot Negus = a drink made of wine, often port, mixed with 	<ul style="list-style-type: none"> - Missis - Sir 	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้คำว่า for แทน because - What shocking conduct การใช้คำว่า conduct แทน behaviour - การใช้คำว่า “ought to” แทน should - การใช้คำว่า not quite และ so very - การใช้คำว่า I dare say และ indeed - การใช้คำว่า so much แทนคำว่า very - การใช้คำว่า To be sure แทนคำว่า infact - การใช้คำว่า “You are come” แทนคำว่า You are here หรือ You have come. - การใช้คำเป็นทางการเช่น commencement แทน begin - “Commencement of this Autumn” - การใช้คำว่า “Do” ก่อนกริยาเมื่อขอให้อีกฝ่ายทำอะไร เช่น “Do sit down” - การสะกดคำว่า tonight เป็น to-night 	<ul style="list-style-type: none"> - For shame! for shame! - สำนวน “very high with someone” หมายถึง ตื่นเต้น ดีใจ รู้สึกดีที่ได้พบอีกฝ่าย แต่ในปัจจุบันคำนี้สื่อถึงอาการของการใช้ยาเสพติด - Humbug! - Humph!

<p>hot water, oranges or lemons, spices and sugar.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Piqued = a transient feeling of wounded vanity - Hector = to behave in an arrogant or intimidating way : to play the bully 	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้คำศัพท์เป็นทางการเช่น command, merely - Is such really the state of matters between you and Rivers? - Oh, you need not be jealous - they take delight in your bountiful shadow ใช้คำว่า need not be แทนคำว่า don't need to be - your strength offers them so safe a prop - A poor blind man, whom you will have to lead about by the hand? - A crippled man, twenty years older than you, whom you will have to wait on? 	
--	---	--	--

ตารางที่ 14 ความทันสมัยโดดเด่นที่พบจากคำอุปมาอุปไมยบทสนทนาจากวรรณกรรมเรื่อง Jane Eyre

3.5 สรุปสิ่งที่ค้นพบจากการศึกษา Marker ภาษาที่ปรากฏในวรรณกรรมที่เลือก

จากการสุ่มตัวอย่างบทสนทนาพบว่าในยุคปลายศตวรรษที่ 18 ถึงกลางศตวรรษที่ 19 เมื่อผู้มีการศึกษาเข้าสังคมจะต้องเน้นความสุภาพในบทสนทนาเป็นหลัก ความสุภาพในบทสนทนาจะแสดงถึงความเป็นทางการของบทสนทนานั้น ๆ หากไม่ใช่คนในครอบครัวหรือเพื่อนสนิทแล้ว แม้จะเป็นคนรู้จักคุ้นเคย ความเป็นทางการและความสุภาพย่อมมาก่อน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานะทางสังคมและความสัมพันธ์ของบุคคลในบทสนทนา เราจะแยกบทสนทนาที่มีความสุภาพและเป็นทางการได้จากการเรียกสรรพนามกันด้วยคำนำหน้าเช่น Mr. Mrs. Sir Madam Lady แทนการเรียกชื่อ หากเป็นการเรียกชื่อ จะถือว่าเป็นวัจนลีลาเป็นกันเอง และหากใช้คำนำหน้าว่า My dear, My love, My child เป็นต้น จะเป็นวัจนลีลาสนิทสนม ส่วนการใช้คำว่า Missis เป็นคำเรียกเจ้านายในหมู่ผู้ที่แม่บ้านหรือคนรับใช้เมื่อสนทนาระหว่างกันเอง ซึ่งเป็นวัจนลีลาสนิทสนมเช่นกัน

โดยรวมจึงพบว่าวัจนลีลาที่ตัวละครใช้เป็นวัจนลีลาหรือ และ วัจนลีลาเป็นกันเองที่มีความสุภาพ รูปประโยคค่อนข้างซับซ้อน ประโยคค่อนข้างยาว คั่นด้วยเครื่องหมาย , และ - หรือแม้เป็นวัจนลีลาสนิทสนมก็อาจสะท้อนออกมาในสรรพนามหรืออารมณ์ของตัวละคร แต่รูปประโยค คำศัพท์ก็ยังคงเป็นคำศัพท์ที่เป็นทางการและรูปประโยคยาว มีความซับซ้อน เป็นส่วนมาก

ในประโยคจะมีการเลือกใช้คำศัพท์ที่เป็นขั้นสูงกว่าคำพื้นฐานที่มีความหมายเดียวกัน เช่น To give such intelligence แทนการใช้คำว่า news หรือ information หรือใช้คำว่า domestic enjoyment แทนคำว่า own enjoyment

มีการใช้คำว่า for แทนคำว่า because หรือ due to เสียส่วนมากในบทสนทนาเช่น

- *Is it true, pray? for of course you must know, as you have been in Devonshire so lately.*
- *for it is on business which requires my immediate attendance in town.*

ในประโยคจะมีการใช้สำนวนต่าง ๆ คั่น ตามความเหมาะสมเช่น I declare, I must say, I dare say, Perhaps, If you please, I assure you เป็นต้น

คำศัพท์ที่พบมากเช่น agreeable, amiable สำหรับบรรยายคนหรือสถานที่ มีการใช้คำว่า creature ในการบรรยายคนเช่นกันเช่น a fanciful, troublesome creature หรือ amiable creature และในการบรรยายสิ่งที่ไม่พึงประสงค์จะใช้คำว่า ill เช่น ill-bred, ill-natured เป็นต้น ส่วนคำว่า Pretty ใช้ได้ทั้งกับคนและสถานที่ รวมถึงผู้ชาย และคำว่า Handsome ใช้ได้กับทั้งชายและหญิงเช่นกัน

ประโยคคำถามที่ปรากฏจะเป็นในลักษณะไม่ย่อโดยจะไม่ถามว่า Don't you แต่จะเป็นรูปประโยคว่า Do not you เช่น Do not you recollect? Did not you misunderstand him? หรือ Is not it? แทนการใช้รูปย่อว่า Isn't it? เป็นต้น ทั้งนี้สังเกตว่าในวรรณกรรมของชาร์ลอตต์ บรอนเต้ มี

การใช้คำย่อมากขึ้นเนื่องจากมีความต่างของเวลาที่ประพันธ์ราว 50 ปี อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีหลายส่วนของบทสนทนาที่ยังใช้คำเต็ม ดังนั้นการใช้คำเต็มจึงถือว่าเป็นภาษาเก่าได้มากกว่า

Marker ภาษาเก่าโดดเด่นที่ได้พบเหล่านี้จะสามารถนำไปใช้ในการแปลภาษาเก่าในภาษาไทยให้เป็นภาษาอังกฤษแบบทันสมัยเทียบเคียงช่วงเวลาใกล้เคียงกันได้ ทั้งนี้ ทั้งเจน ออสเตนและชาร์ลอตต์ บรอนเต้ ต่างก็ใช้ภาษาทันสมัยในยุคของตนในการประพันธ์วรรณกรรมที่ยกมาศึกษาเหล่านี้ ทว่าในปัจจุบัน ภาษานี้กลายเป็นภาษาเก่าไปตามกาลเวลา อย่างไรก็ตาม จาก Marker ความทันสมัยของภาษาที่ได้แสดงให้เห็น บ่งบอกได้ว่าเราสามารถถ่ายทอดภาษาไทยที่ประพันธ์เป็นภาษาเก่าในยุคปัจจุบัน อย่างเช่นภาษาที่พบในเรื่องเรื่อง *ทวิภพ* ให้กลายเป็นภาษาที่มีความเก่าในภาษาอังกฤษได้ด้วยการเพิ่ม Marker ความทันสมัยในภาษาอังกฤษจากยุคใกล้เคียงกันที่ได้ค้นพบเหล่านี้

3.6 สรุปการทบทวนทฤษฎีและการวิเคราะห์

จากการทบทวนทฤษฎีในบทที่ 2 และการวิเคราะห์ในบทนี้สรุปได้ว่าการถ่ายทอดบทสนทนาภาษาเก่าในนวนิยายเรื่อง *ทวิภพ* ให้เป็นภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจะต้องกำหนดหน้าที่ของตัวบท วัตถุประสงค์ในการแปล เพื่อกำหนดทิศทางในการแปลตัวบทชิ้นนี้ เนื่องจากตัวบทชิ้นนี้เป็นตัวบทประเภทวรรณกรรม ที่ผู้เขียนได้ใช้วจนลีลาต่าง ๆ ในบทประพันธ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมไปกับตัวละคร ทำให้ผู้อ่านมีความตระหนักรู้ สำนึกรักชาติร่วมไปกับมณีนีจันทร์ อัตลักษณ์ความเป็นไทยในภาษาเก่าที่ผู้ประพันธ์ตั้งใจใช้เมื่อตัวละครในยุค ร. 5 สื่อสารกัน รวมไปถึงความบันเทิง ทั้งหมดนี้ผู้วิจัยจะต้องเก็บไว้ให้ได้มากที่สุด เพื่อที่จะถ่ายทอดทั้งวจนลีลา ภาษา วัตถุประสงค์ของผู้ประพันธ์ไปยังภาษาปลายทางให้ได้ครบถ้วน ความแตกต่างในภาษาปัจจุบันและภาษาเก่าที่ตัวละครใช้ในเรื่องนี้ค่อนข้างชัดเจน ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องหาวิธีถ่ายทอดภาษาเก่าให้เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นที่มาของการทำวิจัยและสารนิพนธ์ชิ้นนี้ ผู้วิจัยเลือกแนวทางการแปลแบบ Dynamic Equivalence มาใช้ในการแปลตัวบทนี้ เพราะประสงค์ให้ผู้อ่านภาษาปลายทางได้รับทั้งความรู้ ความเข้าใจ ความบันเทิง และอารมณ์เช่นเดียวกับที่ผู้อ่านต้นฉบับได้รับให้มากที่สุด จึงคำนึงถึงทั้งวัตถุประสงค์ของผู้ประพันธ์และความรู้สึกที่ผู้อ่านภาษาปลายทางจะได้รับจากการแปลเป็นหลัก นอกจากนี้ผู้วิจัยยังต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการแปลข้ามวัฒนธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่เลี่ยงไม่ได้ในการแปลตัวบทชิ้นนี้

หลังจากการวิเคราะห์ตัวบท วิเคราะห์ทำเนียบภาษาและวจนลีลาของตัวบทต้นฉบับแล้ว ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับภาษาเก่าและพบว่าวิจารณ์ญาณในการแปลภาษาเก่าที่ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของตัวบทเป็นสิ่งสำคัญ ภาษาเก่าในบทประพันธ์บางชิ้นได้รับการเพิ่มเข้าไปด้วยความตั้งใจของผู้ประพันธ์ หากเป็นลักษณะนี้ผู้วิจัยจะต้องถ่ายทอดภาษาเก่าให้ให้เป็นภาษาเก่าเช่นเดียวกันเพราะถือว่าเป็นวจนลีลาของผู้ประพันธ์ แต่หากภาษาเก่าในตัวบทต้นฉบับนั้นทันสมัยไปเพราะความเก่าของตัวเอง หา

ใช้ความตั้งใจของผู้ประพันธ์ ในลักษณะนี้นักแปลอาจเลือกแปลให้ภาษาเก่านั้นกลายเป็นภาษาใหม่ในบทแปล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของตัวบทและวัตถุประสงค์ในการแปล

การถ่ายทอดภาษาเก่านั้นมีทั้งหมด 6 ระดับ ผู้วิจัยได้เลือกถ่ายทอดภาษาเก่าในเรื่อง *ทวิภพ* ให้เป็นภาษาเก่าในภาษาอังกฤษที่อยู่ในระดับ Time-Matched เป็นหลัก ร่วมด้วยระดับ Hyper-Archaization และ Updated-Archaization ตามความเหมาะสม จึงได้ศึกษาสำนวนภาษาในวรรณกรรมของเจน ออสเตน ที่ประพันธ์ขึ้นในช่วงต้นรัตนโกสินทร์ และ ชาร์ลส ดับเบิลยู. บรอนเต้ ที่ประพันธ์ในช่วงรัชกาลที่ 5 ปัจจุบันถือว่าเป็นภาษาเก่าไปโดยธรรมชาติ เพื่อนำสำนวนเหล่านั้นมาใช้เพื่อเป็นตัวอย่างอ้างอิงในการถ่ายทอดบทสนทนาเรื่อง *ทวิภพ* เป็นภาษาอังกฤษให้มีความเป็นธรรมชาติอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน บทแปลที่ได้จะพบในบทที่ 4 ต่อไป

4. ต้นฉบับ บทแปล และคำอธิบายการแปล

หลังจากที่ได้พบทวนทฤษฎีการแปลต่าง ๆ รวมถึงการวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีระดับภาษาในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และภาษาศาสตร์สังคมกับการแปลเพื่อเทียบเคียงตัวละคร ชนชั้น และระดับภาษาแล้วและปลายทางแล้วและที่สำคัญผู้วิจัยได้ศึกษาภาษาอังกฤษที่ใช้ในวรรณกรรมของเจน ออสเตน และชาร์ลอตต์ บรอนเต้เพื่อใช้ในการเทียบเคียงภาษาปลายทางที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์วรรณกรรมของสองท่านนี้มาศึกษาคำศัพท์ พันสมัย สำนวน ประโยค และสรรพนามที่โดดเด่น วรรณกรรมที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา 6 เรื่อง คือ *Emma*, *Mansfield Park*, *Persuasion*, *Pride and Prejudice*, *Sense and Sensibility* และ *Jane Eyre*

ผู้วิจัยลงมือแปลด้วยบทที่คัดสรรคือบทสนทนา 30 ตัวอย่าง ได้บทแปลในภาษาปลายทาง พร้อมคำอธิบายการแปล ดังนี้

ตัวอย่างการแปลบทสนทนา 30 ตัวอย่าง

ST	TT	คำอธิบายการแปล
<p>1. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 12 หน้า 165-166</p> <p>คุณหลวงฯ: ยาเม็ดขาว ๆ นี้นะหรือ มณีจันทร์: ค่ะ ยาแก้ไอ คุณหลวงฯ: ซื่ออะไร มณีจันทร์: พาราเซ คุณหลวงฯ: พารา ยิ่งกับยาง มีพาราตั้งเยอะ พารา ได้ซี พาราเบนิค พาราบอนิค มณีจันทร์: ไม่ใช่พาราไซท์ที่แก้แล้วกันค่ะ กินก่อน ไม่ ยั้งยังไม่ค่อยด้วย”</p>	<p>TT Luang Thep and Maneechan Chapter 12, p. 165 - 166</p> <p>Luang Thep: These white pills? Maneechan: Yes. They're fever relievers. Luang Thep: What is the name of it? Maneechan: Paracetamol. Luang Thep: Para-, a common prefix, indeed. I know paradise, parabenic, parabonic. Maneechan: Well, at least it isn't parasite.</p>	<p>1. ผู้วิจัยพยายามสร้างความแตกต่างในวิธีการพูดของ หลวงเทพฯ และมณีจันทร์โดยบทพูดของหลวงเทพจะ ไม่ใช่ตัวย่อ อ้างอิงจากรวมของ Jane Austen พบว่าตัวละครในคุณนั้นจะไม่ใช้การย่อในบทพูด เช่นจะ ใช้ is not แทน isn't เป็นต้น ในขณะที่มณีจันทร์เป็น คนยุคใหม่จึงใช้ตัวย่อได้ บทสนทนาที่เกิดขึ้นในช่วงแรก ของเรื่องที่มีมณีจันทร์ยังมีตัวตนเป็นสาวยุคใหม่เต็มที ยัง ไม่ได้เรียนรู้วิถีชีวิต ขนบ การพูดจา เป็นแบบหญิงไทย</p>

<p>คุณหลวงฯ: กินสองเม็ดเลยหรือ</p> <p>มณีจันทร์: สองคะ ไม่ใช่หนึ่ง</p> <p>คุณหลวงฯ: ไม่ขม... หลอนอยู่สภาอุณาโลมหรือ</p> <p>มณีจันทร์: อ่ะไรนะคะ</p>	<p>Take it first, or I'll stop talking to you.</p> <p>Luang Thep: Shall I take both of them?</p> <p>Maneechan: Yes, both. Not just one.</p> <p>Luang Thep: The taste is not bitter.... Miss, are you a caregiver from the <i>Unalom Society</i>?</p> <p>Maneechan: Pardon me?</p>	<p>สมัย ร. 5</p> <p>2. ผู้วิจัยเลือกแปลคำว่าหลอนว่า Miss เนื่องจากในวรรณกรรมของ Jane Austen ตัวละครชายจะเรียกตัวละครหญิงว่า Miss ตามด้วยนามสกุลเพื่อความสุภาพ</p>
		<p>3. ในการแปลการเล่นคำเกี่ยวกับยางพารา ยางพารา แปลภาษาอังกฤษได้ว่า rubber จึงไม่เกี่ยวข้องกับบริบทนี้เท่าใดนัก ผู้วิจัยจึงตัดการเล่นคำเกี่ยวกับยางพารา และเก็บส่วนที่เหลือเท่าที่ได้ที่เกี่ยวข้องกับบริบทที่มีการใช้คำว่า Para และการที่คุณหลวงกล่าว ว่า มีพวกรตังเยอะ ผู้วิจัยเลือกแปลว่า a common prefix, indeed เพราะเป็นคำที่มีเงินทรพุดแล้วคุณหลวงพอรู้จักและเข้าใจ</p> <p>4. การแปลคำว่า สภาอุณาโลมโดยใช้วิธีทับศัพท์ว่า the Unalom Society เนื่องจากหากแปลคำว่า สภาอุณาโลมว่า Red Cross จะเป็นคำปัจจุบันที่มีเงินทรเข้าใจ และผู้วิจัยไม่พบคำว่า Red Cross ในภาษาเก่าเท่า</p>

		<p>สามารถให้ Dynamic Equivalence ได้ คำว่าสมา อุณาโลมอนุমানได้ว่ามาจากคำว่า สมาอุณาโลมแดง ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกสมากาชาตเมื่อครั้งก่อตั้งในรัชกาลที่ 5 (เว็บไซต์สมากาชาตไทย)</p>
<p>2. หลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 12 หน้า 169</p> <p>มณีจันทร์: น้ำหอมนี้หอมดีจัง คุณหลวงฯ: น้ำอบไทย คุณแม่ท่านอบเอง มณีจันทร์: ทานน้อยหอมคะ จะได้สบายตัว คุณหลวงฯ: มา... ฉันทาเอง มณีจันทร์: แป้งก็หอมนะคะ ไซ้แล้ว กลิ่นอย่างนี้ เองที่เคยได้กลิ่นบ่อย ๆ คุณหลวงฯ: คุณแม่ท่านชอบดอกจันทน์กะพ้อ มณีจันทร์: เป็นยังไงคะ เมื่อก่อนกลิ่นคามิเลีย คุณหลวงฯ: หล่อมนเป็นคนอื่นหรือ มณีจันทร์: ไม่ใช่ค่ะ คุณหลวงฯ: บอกรมาซิ หล่อมนเป็นใคร</p>	<p>Luang Thep and Maneechan Chapter 12, P. 169</p> <p>Maneechan: This perfume is so fragrant. Luang Thep: That is Nam Ob. My mother made it herself. Maneechan: Would you care to put some on your skin, so you'd feel more refreshed? Luang Thep: Yes. I shall put it on myself. Maneechan: The powder smells lovely too. Oh yes. This is the scent I caught so often back then. Luang Thep: Mother loves Chan Ka Pho blossoms.</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p> <p>1. ผู้วิจัยเลือกแปลคำว่าน้ำอบโดยการทับศัพท์ โดยหากเป็นการแปลเพื่อตีพิมพ์ ผู้วิจัยจะใส่เชิงอรรถเพื่ออธิบายคำว่าน้ำอบแต่ในที่นี้จะละไว้ เป็นกลยุทธ์การแปลข้ามวัฒนธรรมด้วยวิธีทับศัพท์และเพิ่มเติมเชิงอรรถ</p> <p>2. ผู้วิจัยเลือกทับศัพท์คำว่าดอกจันทน์กะพ้อเช่นกัน และแปลว่า Chan Ka Po blossoms เพื่อเก็บความเป็นไทยหรือเป็นการใช้กลวิธีการแปลข้ามวัฒนธรรม โดยการทับศัพท์ ซึ่งดอกไม้นี้ไม่มีนัยสำคัญต่อตัวบท จึงไม่จำเป็นต้องพยายามอธิบาย และมณีจันทร์ก็พูดเพิ่มเติมแล้วว่ากลิ่นคล้ายดอกคามิเลียที่ผู้อ่านต่างชาติน่าจะเข้าใจได้</p>

	<p>Maneechan: What are they like? To me, the scent reminds me of Camellias.</p> <p>Luang Thep: You must be from Europe.</p> <p>Maneechan: No, I'm not.</p> <p>Luang Thep: Pray, tell me who you are.</p>	
<p>3. ทลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 12 หน้า 170</p>	<p>Luang Thep and Maneechan Chapter 12, P. 170</p> <p>Luang Thep: You are a woman. Women ought to be careful with their words.</p> <p>Maneechan: Be careful about what?</p> <p>Luang Thep: It occurs to me that where you came from, women's manners are not quite proper. Women ought not to speak of, nor touch, a man's body.</p> <p>Maneechan: Fine then. I won't say anything, and I won't touch you. Can you put the thermometer in your mouth? Open widely, so my hand won't touch your lips. Keep it there, under the tongue, and stop talking.</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>
<p>คุณทลวง: หลอนเป็นผู้หญิงนะ พูดจาควรระวัง มณีจันทร์: ระวังอะไรคะ</p> <p>คุณทลวง: ที่หลอนมาผู้หญิงคง กิริยา ไม่ค่อยงาม ผู้หญิงไม่พึงพูดในเรื่องเนื้อตัวของผู้ชาย และก็ไม่พึงบ้ังควรถูกเนื้อตัวผู้ชาย</p> <p>มณีจันทร์: ไม่พูดก็ได้คะ ไม่ถูกก็ได้ อมปรอทวดได้หน้อย อ้าปากกว้าง ๆ นะคะมือจะได้ไม่ถูกปาก อม นะคะ เอาไว้ได้ลิ้น หยดพูดได้</p>		<p>สำหรับบทพูดของทลวงเทพผู้วิจัยเลือกใช้คำว่า ought to แทน should ใช้คำว่า speak of แทนคำว่า talk about และมีการใช้คำว่า nor และใช้ marked theme เป็นหลักเพื่อ ความสุภาพอิงจากบทพูดตัวละครของ Jane Austen ตัวอย่างเช่นบทพูดของ Edmund จากเรื่อง <i>Mansfield Park</i> ที่พูดว่า “My taking orders, I assure you, is quite voluntary as Maria’s marrying.”</p>

4. ทลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 12 หน้า 172	Luang Thep and Maneechan Chapter 12, P. 172	คำอธิบายการแปล
<p>คุณทลวงฯ: ทลอนนี่น่าชื่น มณีจันทร์: คำแทนผู้หญิงเรียกหล่อนหรือคะ คุณทลวงฯ: แล้วจะให้เรียกอะไร มณีจันทร์: เธอละคะ ใช้ได้ไหม คุณทลวงฯ: เอ ไม่รู้สิ</p>	<p>Luang Thep: Miss, you can be quite amusing. Maneechan: Do you have to address all women “Miss”? Luang Thep: What shall, then, be your suggestion? Maneechan: How about just “You”? Will that do? Luang Thep: Hmm... that, I do not know.</p>	<p>1. แปลคำว่าน่าชื่นโดยใช้คำว่า amusing แทน funny เพื่อสื่อความเป็น gentlee tradition 2. แปลสรรพนาม หล่อน กับ เธอ โดยใช้คำว่า Miss กับ You</p>
<p>5. ทลวงเทพและทนายหน้าห้อง บทที่ 12 หน้า 172</p> <p>ทนายหน้าห้อง: ท่านครับ ท่านขอรับ ท่านเป็นอะไรหรือเปล่าขอรับ คุณทลวงฯ: ไม่มีอะไร ทนายหน้าห้อง: กระผมเห็นว่า ท่านพูดอะไร คุณทลวงฯ: ไม่มีอะไร! นอนเสียดๆ ไม่ต้องเข้ามาดูหรอก</p>	<p>Luang Thep and his majordomo Chapter 12, P. 172</p> <p>Personal attendant: Sir. Master. Are you Well? Luang Thep: Yes, I am. It is nothing. Personal attendant: I thought you were talkin’ to someone, Master. Luang Thep: There is no one! Go back to</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p> <p>บทพูดของทนายหน้าห้องมีความแปร่งแบบชาวบ้านตรง “กระผมเห็นว่า ท่านพูดอะไร” แทนที่จะใช้คำว่า “กับใคร” ผู้วิจัยจึงย่อคำแปลเป็น “talkin’ to someone” เพื่อแสดงการกร่อนเสียงและความเป็นภาษาปาก ใช้พหูพจน์ Dynamic Equivalence เป็นแนวทาง</p>

<p>ทนายหน้าห้อง: ขอรับ</p>	<p>sleep. You do not need to come in. Personal attendant: As you wish, sir.</p>	
<p>6. ทลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 14 หน้า 204</p>	<p>Chapter 14, P. 204</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>
<p>คุณทลวงฯ: ฉันไม่เป็นอะไรแล้ว หล่อนตอบคำถามฉันดีกว่า มณีจันทร์: ดิฉันไม่ตอบหรอกค่ะ จนกว่าท่านจะกินยา คุณทลวงฯ: หล่อนเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงแน่ มณีจันทร์: อ้าว! ทำไม่คิดว่าดิฉันเป็นผู้ชายคะ คุณทลวงฯ: ผู้ชายใช้คำแทนตัวเองว่าดิฉัน ผู้หญิงเขาใช้ดิฉัน มณีจันทร์: วิวัฒนาการและความสับสนของภาษาจะคะ</p>	<p>Luang Thep: My health has recovered now. I prefer that you answer my questions. Maneechan: I won't answer until you take your medication. Luang Thep: If I may ask, truthfully, are you a man or a woman? Maneechan: Hey! what makes you think that I'm a man? Luang Thep: Because you do not prefer to be addressed as "Miss". Maneechan: Oh, well, it's the evolution and confusion of language.</p>	<p>ในจุดที่คุณทลวงกล่าวว่ามณีจันทร์เป็นผู้ชายเพราะใช้คำว่า ดิฉัน แทนคำว่า อีฉันแบบที่ผู้หญิงสมัยนี้ใช้เรียกแทนตัวเอง จุดนี้ไม่สามารถแปลเป็นภาษาอังกฤษได้เว้นแต่จะเป็นการทับศัพท์ ซึ่งผู้วิจัยประสงค์จะหาวิธีแก้ปัญหามากกว่าการทับศัพท์ จึงเลือกแปลว่า เพราะมณีจันทร์ได้ถกเถียงกับคุณทลวงไปก่อนหน้านี่เกี่ยวกับสรรพนามแล้ว ผู้วิจัยจึงโยงจุดนั้นมาไว้ในบริบทนี้ และประโยคต่อไปที่มณีจันทร์ตอบก็ยังสามารถแปลตรงได้ตามต้นฉบับ</p>
		<p>ในส่วนของการแปลคำว่า “ฉันไม่เป็นอะไรแล้ว” เป็น “My health has recovered now.” แทนการแปลว่า I'm fine now เนื่องจากผู้วิจัยประสงค์ให้ภาษาฟังดูเก่าและสุภาพ จึงเลือกแปลด้วย passive voice ซึ่งแปลกลับไปไทยได้ว่า “สุขภาพของดิฉันกลับมาเป็นปกติแล้ว” ในแง่ของความหมาย บทแปลนี้สามารถเก็บความหมายของต้นฉบับไว้ได้แม้จะไม่ได้</p>

	Luang Thep and Dowager Lady Sae Chapter 14, P. 214	เก็บ form ไว้
<p>7. ทลวงเทพและคุณหญิงแสร้ง บทที่ 14 หน้า 214</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ลูกเดินเหินได้แน่นอน</p> <p>คุณทลวง: ได้จะ ออกไปด้วยกันเดี๋ยวนี้ยังได้</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: นั่นซิ ออกไปข้างนอกเสียมัน จะได้สบาย</p> <p>คุณทลวง: คงออกไปได้ไม่นาน เดียวก็กลับ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ดีแล้ว กินข้าวกินปลาแล้วกลับมานอนพัก เดียวจะให้บ่าวเข้ามาทูลเสียเร็ว ๆ ก่อนพ่อเทพเข้ามา</p> <p>คุณทลวง: โอ๊ะ อย่าย่า เพิ่งเลยจะ เดียวจะรีบเข้ามาจะไม่ทัน เอ้อ.. วางกระดาดาทิ้งไว้ ถ้าเข้ามาจัดจะยุ่งเหยิงเสียหมด ให้บ่าวเข้ามาบาย ๆ ตอนลูกอีกครึ่งจะดีกว่า</p>	<p>Dowager Lady Sae: Pray, are you well enough to walk about?</p> <p>Luang Thep: Yes, mother. I am well enough to even accompany you outside this very moment.</p> <p>Dowager Lady Sae: Indeed. Remove yourself from the chamber a little, that should do you good.</p> <p>Luang Thep: I should probably not be out for too long and shall return shortly.</p> <p>Dowager Lady Sae: Very well. You can return for a rest after you had a meal. I shall have the servants clean your room quickly before you come back.</p> <p>Luang Thep: Oh, that..that can wait. If I return in haste, they may not have finished.</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p> <p>ผู้วิจัยใช้คำว่า “remove yourself from the chamber” เพื่อแปลคำว่า “ออกไปข้างนอกเสียมัน” อ้างอิงมาจากหนังสือเรื่อง <i>Pride and Prejudice</i> ในบทพูดของ Mr. Bingley ตอนปรึกษาเรื่องการให้ Jane Bennet กลับไปพักผ่อนที่บ้านของตนเอง Mr. Bingley พูดว่า “It must not be thought of. My sister, I am sure, will not hear of her removal.” ดังนั้นการออกไปข้างนอกหรือย้ายที่ คนในยุคนั้นน่าจะใช้คำว่า remove oneself เป็นปกติ</p>

	<p>And these pieces of paper are scattered in all places. Servants could make a mess if they try to arrange them. I would rather have them clean in the afternoon after I wake up.</p>	
<p>8. ทลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 15 หน้า 220</p> <p>คุณทลวง: ทวนอีกครั้งซี หล่อนว้ายคของหล่อนปี พุทธศักราชเท่าไรหรื</p> <p>มณีจันทร์: สองพันห้าร้อยยี่สิบเก้าคะ</p> <p>คุณทลวง: โอ! เก้าสิบกว่าปี ไซ่ เก้าสิบสาม</p> <p>มณีจันทร์: คะ มีมันปีอะไรคะ</p> <p>คุณทลวง: รอคอร้อยยี่สิบสอง</p> <p>มณีจันทร์: คุณนับยังงีงคะ รอคอของคุณนะ ฉั้น นับเป็นพอคอ แหม ฉั้นตกประวัติศาสตร์เสียด้วย</p>	<p>Luang Thep and Maneechan Chapter 15, P. 220</p> <p>Luang Thep: Pray, remind me of the year from which you came?</p> <p>Maneechan: 1986</p> <p>Luang Thep: Oh! more than ninety years. Yes, three-and-ninety years.</p> <p>Maneechan: What? What year is it here?</p> <p>Luang Thep: RS. 112</p> <p>Maneechan: And what is RS. in BE.? I use BE. It's a shame. I failed in the History subject.</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p> <p>ผู้วิจัยเลือก foreignize พ.ศ. เป็น ค.ศ. แต่เก็บ ร.ศ. ไว้ เนื่องจาก ร.ศ. มีอยู่ในประวัติศาสตร์และภาษาอังกฤษมีอยู่แล้วว่า RS.</p> <p>ผู้วิจัยแปล 93 ว่า three-and-ninety แทน ninety-three อ้างอิงจากบทพูดจากรวมเรื่อง <i>Pride and Prejudice</i> ซึ่งเป็นบทพูดของ Mrs. Bennet ที่พูดว่า “I know we dine with four-and-twenty families.”</p>
<p>9. ทลวงเทพและมณีจันทร์ บทที่ 15 หน้า 221</p> <p>คุณทลวง: หล่อนมาจากไหน</p>	<p>Luang Thep and Maneechan Chapter 15, P. 221</p> <p>Luang Thep: Where did you come from?</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p> <p>บทสนทนาบทนี้มีกล่าวถึงกรุงเทพฯ และ บางกอก ผู้วิจัยจึง</p>

<p>มณีนิจินทร์: ก็ก้อทอมอนี่ละคะ</p> <p>คุณหลวงฯ: มันตรงส่วนไหนของสยามละ</p> <p>มณีนิจินทร์: ก็กรุงเทพฯ ๗ นีละคะ ยุคฉันทเขารวมกับฝั่งจนเป็นกรุงเทพฯมหานคร</p> <p>คุณหลวงฯ: กรุงเทพฯ ๗ หรือ</p> <p>มณีนิจินทร์: จันตรงที่คุณอยู่ คุณเรียกว่าอะไร</p> <p>คุณหลวงฯ: บางกอก</p>	<p>Maneechan: Krungthep</p> <p>Luang Thep: Which part of Siam is that?</p> <p>Maneechan: It's here, Krungthep. In my time, Thonburi and Pranakorn is combined into one city called Krungthep Mahanakorn.</p> <p>Luang Thep: Krungthep Mahanakorn, you say?</p> <p>Maneechan: So, how do you call this place that you live in?</p> <p>Luang Thep: Bang Kok</p>	<p>เลือกแปลทับศัพท์ทั้งสองชื่อเพื่อไม่ให้เกิดความสับสน และในตัวบทบรรยายหลังจากนี้ (ที่ไม่ได้รวมในบทสนทนา) จะมีการอธิบายไว้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้</p>
<p>10. คุณหญิงแสร้งและมณีนิจินทร์</p> <p>บทที่ 21 หน้า 322</p>	<p>Dowager Lady Sae and Maneechan</p> <p>Chapter 21, P. 322</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>
<p>คุณหญิงแสร้ง: มนุษย์มีแววตา วิญญาณ แปลกล่อมอื่น ๆ จะไม่มีแววตา</p> <p>มณีนิจินทร์: การันตีเลยคะว่าเป็นมนุษย์... แปลว่า ร้บรองนะคะ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: มนุษย์เหมือนกัน ทำไม่แตกต่างกัน ดูคล้ายมาจากยุคพระศรีอารีย</p> <p>มณีนิจินทร์: ภาชีอานต่างหากคะ...ขอโทษคะ ไม่ใช่</p>	<p>Dowager Lady Sae: Human eyes reflect lights, but ghosts could not.</p> <p>Maneechan: For real, I am a human ... I mean, I assure you I am.</p> <p>Dowager Lady Sae: We are both human. But there is a difference in you. I assume you have come from the age of Utopia.</p>	<p>คำว่า “การันตีเลยคะว่าเป็นมนุษย์” ผู้วิจัยเลือกใช้ศัพท์แสดงว่า “For real” เนื่องจากในภาษาไทยตอนนั้นคำว่า “การันตี” ก็เป็นคำทับศัพท์แก่ ๆ คล้ายกับแสดงเช่นกัน ในส่วนของคำว่า พระศรีอารีย เป็นยุคที่มนุษย์มีความสุขและเท่าเทียม เปรียบได้กับ Utopia ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้คำว่า Utopia และ Dystopia แทนคำว่า ยุคพระศรีอารีย และการเล่นคำว่าภาษาเขียนและเมืองลับแล แปลว่า hidden realm ที่ให้ความหมายคล้ายกัน</p>

<p>หรรอคะ แหม เมื่อน้อยากชวนท่านไปโลกโน้น บางทีจะเข้าใจง่ายขึ้น</p> <p>คุณหญิงแสร: เมื่องลับแลหรือ</p>	<p>Maneechan: Dystopia, more like. Oh, I apologise, that isn't true either. Oh, how I wish I could take you there. It would be so much easier to comprehend.</p> <p>Dowager Lady Sae: Is it a hidden realm?</p>	<p>คือเมื่องที่คนธรรมดาไปไม่ถึง</p> <p>ในการแปลส่วนนี้ผู้วิจัยใช้ทฤษฎี Dynamic Equivalence เป็นแนวทางหลัก</p>
<p>11. คุณหญิงแสรและมณีจันทร์ บทที่ 21 หน้า 323-324</p>	<p>Dowager Lady Sae and Maneechan Chapter 21, P. 322</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>
<p>คุณหญิงแสร: หล่อนพูดเข้าใจยาก ถ้อยคำที่เข้กเพี้ยนไป ดิฉันนะเป็นคำแทนตัวผู้ชาย อีฉัน เป็นคำแทนตัวผู้หญิง</p>	<p>Dowager Lady Sae: Your speaking is hard to comprehend. And your choice of words are far too uncommon.</p>	<p>ผู้วิจัยละเอียดคิดค้น อีฉัน และคะ กับเจ้าคะออกไปและนั่นเพียงเรื่องการพูดจาของมณีจันทร์ที่ถือว่าแปลกสำหรับสมัย ร. 5 และคำว่าแพชชั่นแปลเป็น in Vogue ให้ออกเป็นสาวสมัยใหม่</p>
<p>มณีจันทร์: ท่าน คุณหลวง เคยบอก....ดิฉัน เอ๊ย อีฉันลืมไปค่ะ</p>	<p>Maneechan: Luang Thep has pointed that out to me. I will be more careful.</p>	<p>คำว่า แหมม่ เป็นคำทับศัพท์ที่คนไทยใช้กันมาช้านานแล้ว ในบทแปลจึงทับศัพท์ว่า ma'am แทนการใช้คำว่า foreign women</p>
<p>คุณหญิงแสร: การพูดกับผู้ใหญ่เค้าใช้เจ้าคะ ...ไหนลองยื่นซี.... แต่งตัวแปลก แต่งคล้าย แต่งแหมม่ แต่พวกแหมม่เขาขงยาดงตาดุ่ม ของหล่อนสั้น ...ใครตาย</p>	<p>Dowager Lady Sae: That would be in your best interests, I suppose. In particular, when speaking with your seniors. Stand up, my dear, let me see you. You dress rather oddly, like those <i>ma'am</i>s. But their skirt's length would cover the ankles, yours is shorter. Pray, who passed?</p>	<p>คำว่าญาติพี่น้อง เป็นคำพ้องที่ผู้วิจัยสามารถถ่ายทอดได้ในจุดนี้ จึงละไป เป็นนกลยศัพท์การแปลข้ามวัฒนธรรมแบบละการแปล และไปเพิ่มความพ้องสมัยในส่วนอื่นเป็นการทดแทนเช่นการใช้คำว่า Pray.</p>
<p>มณีจันทร์: คะ เอ้อ อะไรเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร: ญาติพี่น้องของหล่อนตายหรือถึงแต่งดาเพราะถ้าเป็นญาติผู้ใหญ่กว่าต้องแต่งขา</p>		

<p>มณีจันทร์: ตอนนี้นแพชั่น เอ้อ ความนิยมนะเจ้าคะ นิยมใส่ดำกัน</p> <p>คุณหญิงแสร: นิยมอะไร! ดำกับขาวเป็นสีไว้ทุกข์ เขาไม่นิยมมุงหมกัน</p>	<p>Maneechan: What, um, to what are you referring?</p> <p>Dowager Lady Sae: You are wearing black. Has one of your younger relatives passed? Because if an older relative died, you would be wearing white.</p> <p>Maneechan: It is in Vogue. I mean, stylish. It is common to wear black in my time.</p> <p>Dowager Lady Sae: Good heavens! Black and white are solely worn during mourning period. It is certainly not for every day.</p>	
<p>12. คุณหญิงแสรและมณีจันทร์ บทที่ 21 หน้า 325</p>	<p>Dowager Lady Sae and Maneechan Chapter 21, P. 325</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>

<p>คุณหญิงแสร้: เกือบติดก็ปีใส่ข้างเดียวได้ยังไง</p> <p>มณีจันทร์: กีบหรือคะ เอ้อ เจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร้: โช้ ติดก็บสูงยังงั้นใส่ข้างเดียวเดินยังไง</p> <p>มณีจันทร์: อ้อ รองเท้าส้นสูง มีสองข้างเจ้าคะ เมณี่รีบ แหมบางทีก็ลืมนะ</p> <p>คุณหญิงแสร้: เอาเถอะ ค่อย ๆ จำไป หล่อนมาครึ่งละนานเท่าไร</p> <p>มณีจันทร์: กำหนดไม่ได้เจ้าคะ</p>	<p>Dowager Lady Sae: The Louis heels, how is it possible that you wear only one of them?</p> <p>Maneechan: Louise heels?</p> <p>Dowager Lady Sae: Yes. The heels you are wearing there. How is it possible to walk wearing only one shoe?</p> <p>Maneechan: Oh. The stiletto. I have both, Madam. But I was in a hurry. It slipped my mind to put on both of them.</p> <p>Dowager Lady Sae: Oh, well. That sort of thing could happen, I suppose. How long do you plan to stay for each visit?</p> <p>Maneechan: It is not in my power to regulate the length of each visit, Madam.</p>	<p>เมื่อลองสืบค้นรูปภาพและข้อมูลในอินเทอร์เน็ต พบว่า Louis heels เป็นชื่อที่ใช้เรียกรองเท้าส้นสูงตั้งแต่สมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 13 (ราว ค.ศ. 1500) เพราะเป็นภษัตริย์ที่ริเริ่มสวมใส่รองเท้าส้นสูงจนเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายและรองเท้าลักษณะนี้จึงได้รับการตั้งชื่อตามพระเจ้าหลุยส์ และยังคงเป็นที่รู้จักเรื่อยมาจนถึงช่วง ค.ศ. 1800 (encyclopedia.com) เป็นกลยุทธ์การแปลข้ามวัฒนธรรมโดยการเทียบเคียงกับวัฒนธรรมปลายทางแต่ใช้สิ่งของที่พื้นสมัยแล้วเพื่อให้เกิดความ dynamic equivalence ปัจจุบันไม่มีการเรียกรองเท้า Louis heels แล้ว จึงไม่แปลกที่มณีจันทร์จะไม่เข้าใจ และเลือกแปลคำว่ารองเท้าส้นสูงในความหมายของมณีจันทร์ให้เป็น stiletto เนื่องจากเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปสำหรับผู้หญิง</p> <p>ยุคใหม่ว่า เป็นรองเท้า ส้นสูงที่เป็นที่ นิยม ที่มา: https://en.wiktionary.org/wiki/French_heel</p> <p>Shoes with French heels</p>
---	---	---

13. คุณหญิงแสร้งและมณีจันทร์ บทที่ 21 หน้า 326	Dowager Lady Sae and Maneechan Chapter 21, P. 326	คำอธิบายการแปล
<p>คุณหญิงแสร้ง: ใครได้ยินบ้าง พ่อเทพรู้ไหม</p> <p>มณีจันทร์: คงไม่ทราบเจ้าค่ะ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: นั่นดี เขาถึงบอกฉันว่าถ้าคุณแม่ อยากรู้ให้คอยนั่งดูเอา เดี๋ยวจะบอกให้ไปหาไปบอก นายให้เขาปลุก ฉันให้เขาไปนอนที่เรือนนก</p> <p>มณีจันทร์: ทำไมต้องมีนายเจ้าค่ะ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: นายหน้าหอเขาไงล่ะ บ่าวผู้ชาย คนสนิทเขาเรียกนายหน้าหอ</p>	<p>Dowager Lady Sae: Who else can hear it?</p> <p>Does Thep have any knowledge of this?</p> <p>Maneechan: It is likely that he does not, Madam.</p> <p>Dowager Lady Sae: I suppose so. That is the reason for, I dare say, him asking me to wait here and witness it for myself. I shall order a servant to inform his majordomo to awaken him. He observed my words and has retired to the bird house this night.</p> <p>Maneechan: Why is there a need for a Major?</p> <p>Dowager Lady Sae: Why, it is his majordomo. A close personal maleservant, is to be referred to as a majordomo.</p>	<p>จากการค้นหาความหมายของคำว่านายหน้าหอซึ่งมาจาก พจนานุกรมออนไลน์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 พบความหมายว่า</p> <p><i>นายหน้าหอ</i> น. หัวหน้าคนรับใช้ที่ใช้ออกหน้าออกจาก <i>หัวหน้าทนาย</i> ซึ่งคล้ายกับความหมายของคำว่า majordomo ที่แปลว่า a head steward of a large household (such as a palace)(Merriam-Webster) จึงเลือกใช้คำนี้ โดยคำนี้สามารถนำมาเล่นคำได้เช่นเดียวกับที่มีการเล่นคำว่า ทนาย ในตัวบทต้นฉบับ เนื่องจากคำว่า Major มีความหมายว่าพลทหารได้เช่นเดียวกัน</p>
14. คุณหญิงแสร้ง หลวงเทพ และมณีจันทร์ บทที่ 21 หน้า 328	Dowager Lady Sae, Luang Thep, and Maneechan	คำอธิบายการแปล

Chapter 21, P. 328 - 329	
<p>คุณหญิงแสร: ทำไม่ปากแดง</p> <p>มณีจันทร์: ลิบสติค เอ้อ สีเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร: อ้อ สีลิ้นจี่มอย่างพวกเจ้าทาน้ำมัน! มัน! ใครทำอะไรตึก ๆ ตื่น ๆ</p> <p>คุณหลวง: กระผมครับคุณแม่ เห็นแสงไฟลอด ออกมา ทำไม่ยังไม่นอน</p> <p>คุณหญิงแสร: อ้อ พ่อเทพ นิ่งมันตื่นหรือยัง</p> <p>คุณหลวง: ซอรับ</p> <p>คุณหญิงแสร: เรียกทนายพ่อเทพอีกคนให้มานั่งอยู่ หน้าฉาก ไม่ต้องเข้ามา พ่อเทพเข้ามาได้</p> <p>คุณหลวง: คราวนี้...คุณแม่เห็นแล้ว กระผมไม่ได้ พูดเท็จ</p> <p>คุณหญิงแสร: ยากจะพูดนะ พวกบ่าวมันได้ระแคะ ระคาย จะพูดอย่างไรจู้ ๆ ก็มีแม่ แม่อะไรนะ</p> <p>มณีจันทร์: มณีเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแสร: ใช้ แม่เมณีนิดเลมากกลางเรือน มันจะ อ้ออาจทางไม่งาม นิ่งมันมันเคยเห็น แต่นิ่งมันไม่ พูดมาก</p>	<p>Dowager Lady Sae: Why are your lips red?</p> <p>Maneechan: It's lipstick. I mean, paint, Madam.</p> <p>Dowager Lady Sae: I see. It is the crimson lip paint, like the ones used by Chinese Opera actors. Aye! Muan! Who is there making noises at this late hour?</p> <p>Luang Thep: It is me, dear Mother. I could see there is light from this room. Why have you not rested?</p> <p>Dowager Lady Sae: Oh, Thep. It is you. Is Muan awake?</p> <p>Luang Thep: She is, mother.</p> <p>Dowager Lady Sae: You may call your majordomo to keep his watch in front of the screen. He shall not come inside. And you, Thep, do come in now..</p> <p>Luang Thep: You have witnessed with your</p>
<p>สีลิ้นจี่ม ผู้วิจัยใช้คำว่า crimson lip paint โดยการค้นคว้าจาก วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีที่ 28 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม พ.ศ. 2563 (หน้า 303) กล่าวถึงสีลิ้นจี่มไว้ว่าเป็นสีแดงเข้มที่ฝรั่งเรียกว่า Carmine หรือ Crimson (Honghengseng, 2020) เป็นกลยุทธ์การแปลข้ามวัฒนธรรมโดยการใช้คำที่เทียบเคียงกันในวัฒนธรรมปลายทาง</p>	

	<p>own eyes, mother, and, I dare say, it is obvious that I did not tell a lie.</p> <p>Dowager Lady Sae: I am at a loss for words, I must say. Servants have heard rumours. How can this event be explained? All of a sudden, this young woman, what did you say your name was?</p> <p>Maneechan: It is Manee, Madam.</p> <p>Dowager Lady Sae: Yes. All of a sudden, Manee appeared in our house, practically, out of thin air. It is a scandal that will not be spoken in a flattering manner. Muan has seen Manee. But this one can keep a secret.</p>	
<p>15. ทลวงเทพ ม้วน มณีจันทร์ บทที่ 23 หน้า 367 - 368</p>	<p>Luang Thep, Muan, and Maneechan Chapter 23, P. 367 - 368</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>
<p>คุณทลวง: ม้วน...เข้ามาข้างในซี ม้วน... คุณมณี ม้วน: เจ้าคะ คุณทลวง: เอ๊ะ ... ก็ลัวอะไร บอกว่าไม่เซ่ผี</p>	<p>Luang Thep: Muan, step inside. Muan, this is Miss Manee. Muan: Yes, Sir. Luang Thep: Aye... what is there to be afraid</p>	<p>เนื่องจากม้วนเป็นป่าว ในการแปลคำพูดที่ทลวงเทพฯ และคุณหญิงแสร้งพูดกับม้วนจึงไม่ได้คำใด ๆ ที่จะทำให้อบสมทนาฟังดูสุภาพเกินไป เน้นเป็นคำสั่งแทน และคำว่าเทพธิดาและเทวดานั้นอาจแปลได้เป็นคำเดียวกันว่า angel ดังนั้นเทพธิดา</p>

<p>ม้วาน: เจ้าคะ</p> <p>มณีนจันทร: ฉันทชื้อมณีนี ลองจับมือดูซิ ตัวอูนเหมือนม้วานเหมม</p> <p>... มุ่ม ... มุ่มนี่</p> <p>อยากลัวเลย</p> <p>ม้วาน: เจ้า...เจ้าคะ</p> <p>มณีนจันทร: ฉันทไมใช่ผี</p> <p>คุณหลวง: ทีแรกม้วานว่าหลอนมาจากเสาศกน้ำมันกลางห้อง คราวนี้เห็นว่าเป็น...อะไรนะม้วาน</p> <p>ม้วาน: เทพธิดาเจ้าคะ</p> <p>มณีนจันทร: ค่อยยังชั่ว เป็นเทวดาเห็นจะดีกว่านะม้วานนะ</p> <p>คุณหลวง: ม้วาน พยุ่งไปนั่งริมหน้าต่างซิ</p>	<p>of? I have told you. Miss Manee is not a ghost.</p> <p>Maneechan: My name is Manee. You may touch my hand and see for yourself. Is my body as warm as yours?</p> <p>Hey... You are Noom.</p> <p>Don't be afraid.</p> <p>Muan: Ye..Yes, Miss.</p> <p>Maneechan: I am no ghost.</p> <p>Luang Thep: At first, she said you appeared from the oil-bleed wood pillar in the middle of the room. And now she said that you are, what was the word you say, Muan?</p> <p>Muan: A fairy, Sir.</p> <p>Maneechan: I am relieved. But I'd rather be an angel, if I could.</p> <p>Luang Thep: Muan, help her to sit by the window.</p>	<p>จึงใช้คำแปลว่า fairy</p>
<p>16. คุณหญิงแสร้ง หลวงเทพ และมณีนจันทร</p>	<p>Dowager Lady Sae, Luang Thep, and</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>

<p>บทที่ 23 หน้า 371-372</p> <p>คุณหลวง: ต้องนั่งไหว้ ไม่ใช่ยืนไหว้</p> <p>คุณหญิงแสร้: มาตั้งแต่เมื่อไหร่ กินข้าวกินปลาไหม?</p> <p>คุณหลวง: ไม่สบายมาขอรับ</p> <p>คุณหญิงแสร้: เป็นอะไร?</p> <p>มณีจันทร์: ค่ะ... จะให้ทำอะไรคะ?</p> <p>คุณหลวง: หล่อนต้องนั่งข้างล่าง เด็ก...ไม่นั่งเสมอผู้ใหญ่</p> <p>คุณหญิงแสร้: ไม่เป็นไรหรอกพอเทพ กิริยาอาจจะไม่เหมือนกัน ... ไม่สบายเป็นอะไร</p>	<p>Maneechan</p> <p>Chapter 23, P. 371-372</p> <p>Luang Thep: To greet an elder, you must sit down and <i>Wai</i>. You must not stand.</p> <p>Dowager Lady Sae: When did you arrive? Would you care for a meal?</p> <p>Luang Thep: She feels slightly under the weather, mother.</p> <p>Dowager Lady Sae: What seems to be the matter?</p> <p>Maneechan: What? Is there anything you'd like me to do?</p> <p>Luang Thep: You must sit on the floor. We do not sit at the same level as the elders.</p> <p>Dowager Lady Sae: I shall let that pass, son. Our manners and hers may differ. What is the cause of your illness, my dear?</p>	<p>ในจุดนี้ผู้วิจัยทับศัพท์คำว่าไหว้ เนื่องจากเป็นกิริยาทางวัฒนธรรมไทยที่ค่อนข้างเป็นที่รู้จักของสากล และในประโยคมีคำอธิบายไว้แล้วว่าเป็นการ greeting จะเป็นการแปลหากแปลโดยการทับศัพท์และเพิ่มคำอธิบาย หรือการแปลโดยคำอธิบายว่า put your palms together and wai เพราะยังมีมณีจันทร์และคุณหลวงต่างก็เป็นคนไทย ย่อมเข้าใจดีว่าการไหว้คืออะไร</p>
<p>17. คุณหญิงแสร้ หลวงเทพ ม้วน และมณีจันทร์</p> <p>บทที่ 23 หน้า 373</p>	<p>Dowager Lady Sae, Luang Thep, Muan, and Maneechan</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>

Chapter 23, P. 373		
<p>คุณหญิงแตร: ม้วน ตั้งสำรับที่ห้องนี้เดี๋ยวจะออกไป ใครถามบอกว่าหลานไม่สบายมาจากฝั่งโน้น</p> <p>ม้วน: ถ้ามีคนซักว่า .. เอ้อ .. มาเมื่อไหร่ล่ะเจ้าคะ</p> <p>คุณหญิงแตร: ให้มันเลือกเอา จะเอาหายทวนหลังหรือกะลาตบปาก! ชูมัน สงสัยให้มันสงสัยแต่อย่าให้พูดมาก มันไม่งามเสียทั้งนั้น</p> <p>มณีจันทร์: อีฉันทเสียใจ มาทำให้ยุ่งยาก</p> <p>คุณหญิงแตร: ใครจะรู้ มันอาจจะมึนอะไรซ่อนอยู่สักอย่างก็ได้...</p> <p>หล่อนคงต้องเล่าเรื่องเมืองลับแลของหล่อนให้ละเอียดว่ามันเป็นยังไงมาแน่ๆ จริงหรือที่เขาว่าคนเมืองนั้นพอเกิดก็สุ่ดขึ้นในเรือนโตเลยโดยไม่ต้องเป็นเด็ก จริงหรือที่ว่าหัวขมิ้นเป็นทอง เขาว่าข้าวินาพอสุ่กก็เป็นข้าสารเลยใช่ไหม</p> <p>คุณหลวงงา: คงต้องถามทีละเรื่องกรรมง้อรับ</p>	<p>Dowager Lady Sae: Muan, serve the meal at the small pavilion. We shall be there shortly. If anyone asks any questions, tell them that my niece is visiting from across the river, and she is unwell.</p> <p>Muan: What if someone presses me with more questions, like, when did she arrive, what shall I tell them, Madam?</p> <p>Dowager Lady Sae: You shall, then, threaten them with two choices of punishments. If they would rather be beaten with a whip on their back or a shell of a coconut to their mouth! We cannot prohibit curiosity, but we must stop words from spreading, since none of them shall be in our favour.</p> <p>Maneechan: I beg your pardon, Madam. My arrival has caused you a disturbance.</p>	<p>ในจุดนี้ทฤษฎี scenes and frames semantics ได้ถูกนำมาใช้โดยเมื่อศึกษาลักษณะของ “ห้องนี้” จากเอกสารเรื่องการปฐมนิเทศเครื่องสังฆาคกลาง ของ จักรพรรดิสุวรรินทร สาขาวิชาสถาปัตยกรรมไทย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Suwannakorn, 2015) พบว่าห้องนี้คือ ศาลาตั้งอยู่กลางนอกชานในอดีตที่ใช้เป็นที่เลี้ยงนกหรือนั่งพักผ่อนสังเวยกนกหรือห้องนั่ง (หน้า 5) และเมื่อศึกษาภาพประกอบจะพบว่าเป็นศาลาที่มีขนาดเล็กและการใช้งานค่อนข้างเอนกประสงค์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกแปลว่า small pavilion แทนการให้ชื่อใดชื่อหนึ่งเช่น dining pavilion หรือ living pavilion เพราะอาจให้ภาพที่ผิดเพี้ยนไป</p> <p>การเติม filler phrases ในประโยคของหลวงเทพที่กล่าวแทรกบทสนทนาระหว่างคุณหญิงแตรกับมณีจันทร์ ในภาษาคุณหลวงกล่าวเพียงว่า “คงต้องถามทีละเรื่องกรรมง้อรับ” แต่ภาษาอังกฤษได้แปลเกินเพิ่มมา เป็น “My dear mother, if I may interrupt. We should ask Manee one question at a time.” จุดมุ่งหมายคือเพื่อให้ประโยคมีความ</p>

	<p>Dowager Lady Sae: I must say your arrival is without doubt a mystery. There may as well be a good reason behind this strange occurrence. I shall say it is time, dear, that you tell me everything about the hidden realm that you come from. Are the stories about the place true? They say people are born by shooting up into the middle of a house and immediately turning into an adult without having to go through adolescence. Are turmeric roots there, in fact, gold? And the rice in their fields, once ripened, magically turns into milled rice?</p> <p>Dowager Luang Thep: My dear mother, if I may interrupt. We should ask Manee one question at a time.</p>	<p>สุภาพและไม่ห้วนจนเกินไป ทดแทนคำว่า ขอรับ ในภาษาต้นฉบับ และเพิ่ม if I may interrupt เพื่อแสดงความไม่มั่นใจ เป็นการถ่ายทอดจากการใช้ คัง.....กรรมัง ในต้นฉบับ เป็นการยืดยาด Dynamic Equivalence เป็นแนวทาง</p>
<p>18. มณีจันทร์และม้วน บทที่ 24 หน้า 387-389</p>	<p>Maneechan and Muan Chapter 24, P. 387-389</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>
<p>มณีจันทร์: ม้วน ... ม้วน</p>	<p>Maneechan: Muan, where are you? Muan?</p>	<p>เมื่อค้นจากเว็บไซต์ healthcarethai.com พบว่า “การละดู</p>

<p>ม้ววน: เจ้าคะ ตื่นแล้วหรือเจ้าคะ จะยังารุงอยู่แล้วเจ้าคะ ไปอาบน้ำไหมเจ้าคะ</p> <p>มณีจันทร์: ไม่มีเสื้อผ้า</p> <p>ม้ววน: ท่านให้เตรียมไว้แล้วเจ้าคะ เอาไว้สีฟัน นี่เกลือ...เอาไว้จุ่มกับไม้ข่อย</p> <p>มณีจันทร์: ทำไมเกลือรสเป็นยังงี้ล่ะ</p> <p>ม้ววน: เกลือสละกับสารส้มสละตุ๋นเจ้าคะ สีแล้วฟันแน่นอน</p> <p>มณีจันทร์: ม้ววนก็สโรละ</p> <p>ม้ววน: อีฉันทอมเกลือแล้วเอาน้ำสีฟัน</p>	<p>Muan: Yes, Miss. Are you awake? It is nearly dawn. Would you care to take a bath?</p> <p>Maneechan: I do not have a change of clothes.</p> <p>Muan: Madam has that arranged for you, Miss. This is for you to brush your teeth with. Here is some salt. You can dip the Khoi twig in the salt for brushing.</p> <p>Maneechan: Why does this salt taste like this?</p> <p>Muan: It is salt mixed with alum, Miss. Grounded and heated. Excellent for tooth care.</p> <p>Maneechan: Do you brush too?</p> <p>Muan: Me, I suck it in and use my finger to rub salt on my teeth.</p>	<p>ยาเป็นการใช้ความร้อนหรือไฟ ทำให้ตัวเรามีฤทธิ์อ่อนลง” (จุฑะพุทธิ, 2023) โดยสารส้มก่อนสละตุ๋นก่อนและนำไปใส่ในหม้อดินตั้งไฟจนขาวฟู และเกลือใช้วิธีนี้จึงสามารถทำค่าแปลตรงตัวของคำว่าสละในภาษาอังกฤษ จึงแปลว่า grounded and heated เท่านั้น ถือเป็นกลยุทธ์การแปลข้ามวัฒนธรรมแบบการใช้ศัพท์กว้าง ไม่เฉพาะเจาะจงและเป็นกรเพิ่มคำแปลในส่วนที่ไม่ค่อย ผู้วิจัยใช้กลยุทธ์ทับศัพท์เนื่องจากเป็นชื่อเฉพาะของต้นไม้ที่โตในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เท่านั้น และเมื่อแปลว่า Khoi twig ใช้สำหรับแปรงฟัน ผู้อ่านน่าจะสามารถจินตนาการภาพได้เมื่อก</p>
<p>19. มณีจันทร์และม้ววน บทที่ 24 หน้า 391</p>	<p>Maneechan and Muan Chapter 24, P. 391</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>
<p>มณีจันทร์: กลิ่นอะไรนะ หอม</p>	<p>Maneechan: What's that smell? It's so</p>	<p>คำว่า ท่าน ผู้วิจัยใช้คำว่า Master เพราะความหมายไม่ชัดเจน</p>

<p>ม้วน: กระแจะเงินท่านเจ้าคะ เมื่อเข้ามาถามถามแล้วที่รับแล้ว...ยังอยู่หรือเปล่า</p> <p>มณีจันทร์: ท่านไหน?</p> <p>ม้วน: ก็ท่านχιเจ้าคะ คุณแม่ท่านลงไปใส่บาตร อธิษณกราบเรียนว่า...ยังไม่ตื่น ท่านว่า...แล้วไป</p> <p>มณีจันทร์: เข้า ๆ ยังจะทำอะไรกัน</p> <p>ม้วน: เออ ท่านสั่งให้อยู่บนเรือน อย่าเพิ่งลงไปให้ บ่าข้างล่างเห็นมากนัก</p> <p>มณีจันทร์: อ้าว แล้วจะให้อยู่ในห้องเรอะ</p> <p>ม้วน: ออกไปที่ชานคองได้เจ้าคะ</p> <p>มณีจันทร์: ดี ม้วนจะได้แน่ใจว่าฉันไม่ใช่ผี เพราะถูกแดดได้</p>	<p>fragrant.</p> <p>Muan: Sandalwood powder, Miss. The master paid a visit this morning to inquire if you are still here.</p> <p>Maneechan: Which master?</p> <p>Muan: Master Thep, of course. He came by while his mother went down to the pier to make alms offering. I informed him that you were asleep. He said, “Very well, then.”</p> <p>Maneechan: What do people do during morning hours like this?</p> <p>Muan: Aye, Miss, the masters ordered me to keep you in the house and not to let you roam about. They do not wish that your presence stir up the servants.</p> <p>Maneechan: Hey! Am I to be confined to this room?</p> <p>Muan: I suppose you may go as far as the terrace, Miss.</p>	<p>อาจเข้าใจได้ทั้งนายผู้ช่าย หรือนายผู้หญิง จึงไม่แปลกที่มีเงิน จันทร์จะถามต่อว่านายคนไหน การลงไปใส่บาตร ผู้วิจัยเลือกขยายความว่า down to the pier เพื่อให้เห็นภาพชีวิตชัดเจนมากขึ้น หากแปลว่า went down to make alms offering เท่านั้น ก็อาจขาดภาพความเป็นไทยสมัยก่อนที่ผู้คนสัญจรทางเรือและการใส่บาตรกระทำที่ท่าหน้า สังเกตว่ามณีจันทร์ยังใช้คำพูดที่ค่อนข้างเป็นสมัยใหม่ในบทสนทนาช่วงนี้เนื่องจากยังไม่คุ้นเคยกับการใช้ภาษาเก่า</p>
---	--	---

	<p>Maneechan: Good. Then you can see for yourself that I am definitely not a ghost since I can be in the sun.</p>	
<p>20. เจ้าคุณวิศาลคดี หลวงเทพ มณีจันทร์ และ บ่าว บทที่ 29 หน้า 501 - 504</p>	<p>His Excellency Chao Khun Wisankadi, Luang Thep, Maneechan, and servant Chapter 29, P. 501 - 504</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>
<p>มณีจันทร์: ใคร? บ่าว: กระผมคะรับ ท่านให้มาเชิญท่าน คุณหลวง: แม่มีมาแล้วครับผม เจ้าคุณวิศาลคดี: ฉันคิดว่า ฉันเคยพบเห็นหล่อน มาก่อนไหมนะ? ช่างเถอะ เอาอะไรกับความทรงจำ ของคนแก่ใกล้ตาย มณีจันทร์: คนแก่ที่ไม่เคยตาย มีกี่คนเจ้าคะ? เจ้าคุณวิศาลคดี: ฉันไม่เคยคิดว่าฉันเป็นอมตะ หรือคุณแม่หนู แก่แล้วต้องตาย</p>	<p>Maneechan: Who's there? Servant: It is me, Miss. Master Thep sent me to invite you to join his company. Luang Thep: Manee is here, my Lord. His Excellency Chao Khun Wisankadi: If my memory does not fail me, I believe, Miss, it is possible that we may have met. But never mind that. I do not suppose the memory of an old man nearing his death can be trusted.</p>	<p>ในจุดนี้ผู้วิจัยถ่ายทอดบทพูดที่เจ้าคุณวิศาลคดีพูดว่าหล่อนคงเป็นมณีจันทร์ชื่อ ว่า You truly are a gem (หล่อนคือมณีอย่างแท้จริง) ซึ่งจะมีในเรื่องของความหมายของคำว่ามณีที่ไม่ได้รับการถ่ายทอดมาด้วย ในการแปลการเรียกเจ้าคุณ เนื่องจากเจ้าคุณเป็นข้าราชการ มียศจากการรับใช้ชาติบ้านเมือง ไม่ได้มียศจากเชื้อสายเจ้าแต่อย่างใด จึงแปลคำว่าเจ้าคุณเป็นสรรพนามว่า His Excellency คำว่าคุณหญิง ถ่ายทอดเป็น Lady/Ladyship สำหรับคุณหญิง แสร์ จากตัวอย่างเรื่อง <i>Pride and Prejudice</i> ที่มีการเรียกผู้หญิงสูงศักดิ์ว่า Lady เช่น Lady Catherine de Bourgh และเพิ่มคำว่า Dowager เนื่องจากสามีคุณหญิงแสรร์ หรือบิดาของหลวงเทพผู้เคยเป็นข้าราชการชั้นสูง เสียชีวิตและไม่ได้ให้</p>
<p>มณีจันทร์: แต่ความเป็นอมตะในพงศาวดารก็เป็นความอมตะอย่างหนึ่งนะเจ้าคะ อย่างท่านอาจเป็นอมตะในพงศาวดาร เจ้าคุณวิศาลคดี: ฉลาด! คุณหลวง ฉันเชื่อล่ะว่า</p>	<p>Maneechan: Do you know of any old people who do not eventually pass away, your excellency? His Excellency Chao Khun Wisankadi: I</p>	

<p>แม่...อะไรนะ</p> <p>มณีจันทร์: มณีเจ้าคะ</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: มณี คราวนี้จะไม่มีวันลืมและ</p> <p>หลายคนก็เป็นมณีสมชื่อ คุณหลวงบอกว่าหล่อไม่รู้</p> <p>ภาษา...</p> <p>คุณหลวง: ขอรับ</p>	<p>never thought myself immortal, my dear. I am old and, eventually, I too shall pass.</p> <p>Maneechan: Immortality, however, may also be in a form of having one's name recorded in a chronical. You, your excellency, may have your name in a chronicle and therefore become immortal.</p> <p>His Excellency Chao Khun Wisankadi: My dear, you are clever! Luang Thep, I agree with you now that this young woman – Miss, pardon me, please remind me, what is your name?</p> <p>Maneechan: It is Manee, your excellency.</p> <p>His Excellency Chao Khun Wisankadi: Right. Manee. I shall forever remember your name. You truly are a gem. Luang Thep informed me that you are literate in many languages.</p> <p>Luang Thep: That is correct, my lord.</p>	<p>มรดกแก่คุณหญิงแสร้งไว้จึงสมควรเรียกคุณหญิงแสร้งว่า Dowager Lady Sae อ้างอิงจาก Collins Dictionary คำว่า Dowager ใช้เมื่อสำหรับโอกาสตั้งนี้คือ “to refer to the wife of a dead duke, emperor, or other man of high rank.”</p>
--	--	---

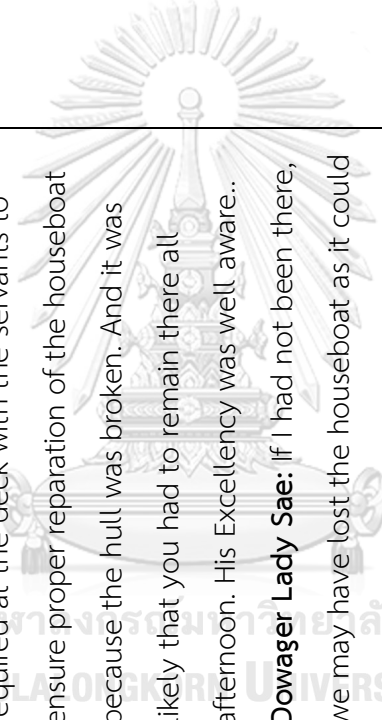
21. ทลวงเทพและมณีจันทร บทที่ 31 หน้า 514 - 515	Luang Thep and Maneechan Chapter 31, P. 514-515	คำอธิบายการแปล
<p>คุณทลวง: เด็กต้องเมียมกับผู้ใหญ่อย่างนั้น การพูดจาต้องระมัดปาก ระมัดคำ</p> <p>มณีจันทร: มัดปากแล้วจะพูดอย่างไรคะ</p> <p>คุณทลวง: หมายถึงระวัง ท่านก็...ชมอยู่หรือที่ท่านว่า งามโฉม งามวิชา วาจากาญ</p> <p>มณีจันทร: ด้าย! พูดอีกครึ่งซีกะ ฉันจะได้จำเอาไปจได้ ไม่เคยมีใครชมฉันเป็นกลอนหยดย้อยยังงี้เลย</p> <p>คุณทลวง: นี่แหละที่อยกมัดปาก ท่านถามเกี่ยวกับตัวทลวงหลายประการ คุณหญิงท่านดาไปนานแล้ว มีแต่นั่งเล็ก ๆ ยังไม่ยกใครขึ้นมา</p> <p>มณีจันทร: ฉันจะได้เป็นคุณหญิงหรือคะ</p> <p>คุณทลวง: ท่านมีอำนาจ มากเสียด้วย เกิดท่านพอใจ ก็อาจจะได้เป็นละมัง!</p> <p>มณีจันทร: คงดีนะคะ ฉันเป็นอะไรมาหลายอย่างแล้ว แต่ยังไม่เคยเป็นคุณหญิง คุณหญิงมณี</p> <p>คุณทลวง: คอยสักหน่อยได้ไหม อยาเพิ่งเป็นเลยวันนี้ วันหน้า...จะได้เป็น</p>	<p>Luang Thep: A younger person should not smile directly at elders or those with higher social status in such manners. You must be economical with your words. Lips should be sealed tightly.</p> <p>Maneechan: If my lips are sealed tightly, then, how am I to speak?</p> <p>Luang Thep: What I meant is you should be careful. His Excellency has spoken quite highly of you. He said that you possess “exquisite beauty, impeccable knowledge, and courageous words.”</p> <p>Maneechan: Oh My! Could you repeat that? I will remember it and write it down. There has never been anyone who compliments me in such a poetic manner.</p> <p>Luang Thep: Well. This is exactly the reason</p>	<p>ระมัดปากระมัดคำ หมายถึงให้ใช้คำอย่างประหัยต พูดให้น้อย และมณีจันทรมีการย่อนถามไ้โดยการเล่นคำว่ามีดปาก ผู้วิจัยจึงเพิ่มคำแปลว่า lips should be sealed tightly เพื่อให้สามารถย่อนถามไ้ได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ</p> <p>มณีจันทรยังใช้คำว่า will ในขณะที่คุณทลวงใช้คำว่า shall ยังทำเช่นนี้เพื่อแสดงความแตกต่างของภาษาของคนสองยุคสมัย</p>

<p>มณีจันทร์: ได้ซิคะ คอยเมื่อไหร่ก็ได้</p> <p>คุณหลวง: ขอให้จำไว้แล้วกัน!</p>	<p>I very much would like to have your lips sealed. His Excellency inquired a great deal about you. Her Ladyship had passed away long ago. His Excellency, at this time, has many consorts. But none of them becomes his official wife.</p> <p>Maneechan: Can I become Lady Manee?</p> <p>Luang Thep: He is a man of great power. If he is satisfied with you, then, that could be a possibility!</p> <p>Maneechan: I am quite intrigued. Throughout the years, I have had many titles, but, I have not had the pleasure of becoming a Lady. Lady Manee.</p> <p>Luang Thep: Could you please wait patiently, if you do not mind. Now may not be the time. But you shall become one in the future.</p> <p>Maneechan: Most certainly. I'll wait,</p>	
--	---	--

	regardless of how long it may take. Luang Thep: I shall hope that you keep your words!	
22. มณีจันทร์และม้วน บทที่ 31 หน้า 515 - 517	Maneechan and Muan Chapter 31, P. 515 - 517	คำอธิบายการแปล
<p>มณีจันทร์: อ้าว คิดว่าหลับ</p> <p>ม้วน: อีฉันตื่นตั้งแต่คุณเดินออกไปแล้วเจ้าคะ</p> <p>มณีจันทร์: ทำไม่ไม่ตามออกไปละ</p> <p>ม้วน: ไม่ใช่เรื่องของบ่าว แต่...</p> <p>มณีจันทร์: มีอะไรหรือจะ</p> <p>ม้วน: พุดไปเดี๋ยวถูกะลาตบปาก</p> <p>มณีจันทร์: ใคร ใครจะทำยังงั้นกะม้วนได้</p> <p>ม้วน: คราวหลังอย่าออกไปนะเจ้าคะ บ่าวไพร่มันจะอ้ออ้อ</p> <p>มณีจันทร์: อ้ออ้อทำไม</p> <p>ม้วน: เอ้อ...มันจะหาว่าลอบออกไปพบกับยามค่าคืน</p> <p>มณีจันทร์: ไม่ได้ลอบ เดินออกไปเฉย ๆ ยืนคุยกันกลางนอกชาน จะเป็นไร?</p>	<p>Maneechan: Oh. I thought you were asleep.</p> <p>Muan: I have been awake since you stepped outside, Miss.</p> <p>Maneechan: Then, why did you not follow me?</p> <p>Muan: This is not for me to say, I'm afraid, however...</p> <p>Maneechan: What is the matter, my dear Muan?</p> <p>Muan: If I say anything, my mouth may be beaten with a coconut shell.</p> <p>Maneechan: Who in the world would do such a thing to you?</p> <p>Muan: Please do not go outside at night</p>	

<p>ม้ววน: กลางคักกลางคีน ยั่งตัก ๑ ตั้น ๑ คุยกันไม่ได้อเจ้าคอะ ฟินไฟก็ไม่ได้จุด</p> <p>มณีนจันทร: อ้าว จันม้ววนทำไม่เมออกบ่นงเป็นพยานล๊ะ</p> <p>ม้ววน: ไม่ด้ายเจ้าคอะ มันจะหาว่าดูต้นทางให้ ม้ววนจะได้อหลังลายปะไร</p> <p>มณีนจันทร: เอลละ จะจำไว้</p>	<p>again, Miss or the servants' tongues will start wagging.</p> <p>Maneechan: Why so?</p> <p>Muan: Oh.. well... servants would spread a rumour that you had a night time tryst.</p> <p>Maneechan: It was not a tryst. I stepped outside and we engaged in a conversation openly on the terrace. What could be wrong with that?</p> <p>Muan: Because it is at night, Miss. Especially at this late hour. It is not an appropriate time to engage in a conversation with anyone outside. And without any lights lit either.</p> <p>Maneechan: Why did you not accompany me and be my chaperone?</p> <p>Muan: Good heavens! I certainly could not, Miss. I would, then, be taken as the one who keeps watch for you. And my poor back, I</p>	
--	---	--

	<p>assure you, will be subjected to a good whipping.</p> <p>Maneechan: Fine. I'll remember that.</p>	
<p>23. หลวงเทพ คุณหญิงแสร้ง และมณีจันทร์ บทที่ 32 หน้า 518-519</p>	<p>Luang Thep, Dowager Lady Sae, and Maneechan</p> <p>Chapter 32, P. 518 - 519</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>
<p>คุณหลวง: หล่อนพอจะอ่านหนังสือที่ไว้หมตใหม่</p> <p>มณีจันทร์: อ่านไปมากแล้วค่ะ วันนี้จะแปลให้</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: เจ้าคุณทำว่ากระไรบ้าง</p> <p>คุณหลวง: พอใจมากขอรับ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: เจ้าคุณทำเป็นตัวโปรดของกรมหลวง ปกติไม่ค่อยจะถูกใจใครง่าย ๆ</p> <p>คุณหลวง: แม่มณี หล่อนแปลได้ดี</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: แน่ละ</p> <p>ท่านชักอะไรหรือเปล่า แม่เคยไม่ขึ้นมา</p> <p>คุณหลวง: กระผมเรียนท่านแล้ว คุณแม่กำลังคุม</p> <p>บ่าวซ่อมเรือนแพ ลูกบวบแตก คงขึ้นมาไม่ได้ ท่านรับทราบ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: ถ้าไม่ดู เดียวมันก็จมน</p>	<p>ผู้วิจัยเลือกแปลคำว่ากรมหลวงเป็น HRH the Prince อ้างอิงจากพระนามของกรมหลวงชุมพร ฯ ซึ่งเป็น HRH the Prince</p> <p>Luang Thep: Have you finished reading all the books you have been given?</p> <p>Maneechan: I have gone through a large part of it. I'll translate it for you today.</p> <p>Dowager Lady Sae: What is the opinion of His Excellency?</p> <p>Luang Thep: He is perfectly satisfied, mother.</p> <p>Dowager Lady Sae: His Excellency is His Royal Highness the Prince's favourite Lord. It is unusual for him to take a liking to someone.</p> <p>Luang Thep: Manee's translation is good.</p>	

<p>มณีจันทร์: มีเรือนแพหรือคะ ฉันทกลงไปได้ไหมคะ นะคะ ให้เดินลงไปดูหน่อยนะคะ</p> <p>มณีจันทร์: ไหมเอ๊ย เอ๊ย มณีลงไปทนายนะเจ้าคะ ให้ลงไปเรือคนเดียว มณีไม่เดินพ่นพ่น หรือ</p>	<p>Dowager Lady Sae: That is without a doubt. Did His Excellency inquire about anything else? I failed to show up.</p> <p>Luang Thep: I informed him of your situation, mother, that your presence was required at the deck with the servants to ensure proper repairation of the houseboat because the hull was broken. And it was likely that you had to remain there all afternoon. His Excellency was well aware..</p> <p>Dowager Lady Sae: If I had not been there, we may have lost the houseboat as it could have sunk to the bottom of the river.</p> <p>Maneechan: Are there houseboats? Could I go to the dock and take a look at them? Please? Would you be so kind to let me walk down there to see them?</p> <p>Maneechan: Oh, please, please let me see the houseboats. I assure you I shall not</p>	
--	---	--

	wander around.	
24. คุณหญิงแสร้ง และมณีจันทร์ บทที่ 35 หน้า 571-572	Lady Sae and Maneechan Chapter 35, P. 571 - 572	คำอธิบายการแปล
มณีจันทร์: อะไรเจ้าคะ คุณหญิงแสร้ง: แป้งนวล มณีจันทร์: หอมมะลิเจ้าคะ คุณหญิงแสร้ง: ใส่เกสรดอกสารภี เขาถึงเรียกแป้งสารภี มณีจันทร์: แป้งแป้งทำจากอะไรเจ้าคะ คุณหญิงแสร้ง: แป้งเอาหินมาบด กรองจนละเอียดผสมเกลือตัวผู้ แก่ลิวกษาผิว มณีจันทร์: เกลือมีตัวผู้ ตัวเมียหรือเจ้าคะ? คุณหญิงแสร้ง: ค่อย ๆ หนอย พุดจายยังกับเจ๊กตีนไฟ	Maneechan: What is this, Madam? Dowager Lady Sae: It is skin powder. Maneechan: It smells nice, is it not? Dowager Lady Sae: It is made with the pollen of Saraphee blossoms. That is how it's called Saraphee skin powder. Maneechan: And how is the powder made, Madam? Dowager Lady Sae: The powder is made by grinding and sieving limestone until it becomes powdery and fine. Then, it is mixed with some long-grain sea salt. Women use this powder to cure skin imperfections. Maneechan: I have never seen long-grain sea salt before. What do they look like? Dowager Lady Sae: My dear, do you mind	คำว่าเกลือตัวผู้ ผู้วิจัยสืบค้นไม่พบว่ามีคำศัพท์ที่แปลไว้อยู่แล้ว และไม่อาจแปลตรงตัวได้ จึงแปลโดยการอธิบายรูปร่างของเกลือตัวผู้ว่ามีลักษณะเป็นแท่ง จึงเรียกว่า long-grain sea salt และแปลคำว่าแก่ลิวกษาผิวโดยรวมเป็น cure skin imperfections คำว่าพุดจายอย่างกับเจ๊กตีนไฟ ผู้วิจัยสืบค้นคำแปลที่คล้ายหรือเทียบเคียงกันได้กันแล้วไม่พบ ในภาษาไทยเจ๊กตีนไฟ หมายความว่า ตื่นตกใจและเอะอะไว้วายเกินกว่าเหตุ (พจนานุกรมออนไลน์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554) ผู้วิจัยจึงถ่ายทอดว่าคุณหญิงแสร้งตกใจตอนมณีจันทร์ว่าให้พุดเบา ๆ ไม่ต้องปลุกทั้งหมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยมองว่ามีความหมายที่คล้ายกันและเห็นภาพได้คล้ายกัน ทั้งหมดนี้เป็นการกรอกรวิธีการแปลซึ่งมาพร้อมธรรมเนียมการเพิ่มคำและใช้วิธีการอธิบายคุณลักษณะโดยไม่ใช้คำเฉพาะเจาะจง จุดนี้ มณีจันทร์เริ่มสนทนาด้วยวาจาที่เรียบร้อยขึ้นเมื่อพูดคุยกับคุณหญิงแสร้ง โดยใช้คำว่าเจ้าคะ ดังนั้นจึงเริ่มแปลภาษา

	lowering your voice? There is no need to wake up the whole neighbourhood.	ปลายทางของมณีนีทำให้เป็นภาษาเก่ามากขึ้น ลดการใช้ด้วยอลง เป็น is it not แทน isn't it เป็นต้น
<p>25. ทลวงเทพ คุณหญิงแสร้ง และมณีนีจันทร บพที่ 36 หน้า 578 - 580</p>	<p>Luang Thep, Dowager Lady Sae, and Maneechan Chapter 36, P. 578-580</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>
<p>คุณหญิงแสร้ง: หยุดเออะ อายเขานะ คุณหลวง: งานหนักมากหรือ เออะละ ไม้ให้ทำอีกแล้ว มณีนีจันทร: ไม้ใช้ทรอก คิดถึง...แม่ ต่างหาก คุณหญิงแสร้ง: แม่จะเป็นแม่ไม้ให้ อยู่ทางนี้มีแม่เหมือนกันจะเป็นไร มณีนีจันทร: กลับมาทำไมเคะ คุณหลวง: มารับเอกสาร นำเรียนเจ้าคุณท่าน มณีนีจันทร: แปลเกือบหมดแล้วค๊ะ สรุปไว้เป็นข้อ ๆ ด้วยแต่ยังไม่ครบ จะนำไปเรียนท่านก่อนก็ได้ (สถานการณ์ตอนนี้คือมณีนีจันทรกำลังจะวิ่งไปเอาเอกสารที่แปลไว้ แต่แล้วชะงักเพราะชะงักขึ้นได้ว่าจะดูไม่งามต้องค่อย ๆ เดิน จึงหันมามิ้มแม่หย ๆ ให้</p>	<p>Dowager Lady Sae: There, there, my dear. Luang Thep: Did I burden you with too much work? Very well. I shall be sure not to give you anymore. Maneechan: You are too kind. That is not the reason. It is because I ... I miss my mother so much. Dowager Lady Sae: I shall be your mother. Here, you shall have a mother too. There is no reason that you should feel miserable. Maneechan: Why have you returned? Luang Thep: I have returned to retrieve the papers. They must be delivered to His Excellency.</p>	<p>เนื่องจากที่มีมณีนีจันทรหันมามิ้มแม่แล้วพูดแก้ตัวว่า เกือบเต็ม โดยไม่คิดว่าเจ้าค๊ะ จึงแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า Oops ในแบบของภาษาปัจจุบัน</p>

<p>คุณหญิงแสร้) มณีจันทร์: เกือบเต็ม คุณหญิงแสร้: ซานมันร้อน เต้นข้างบนดีกว่า คุณหญิงแสร้: ดิใจหรือ หล่อนจะอยู่กับเรานานแค่ไหนที่สุดรู้ ครูนี่ร้องให้คิดถึงแม่ ซาดิกำเนิดเป็นอย่างไร เราก็ไม่รู้เหมือนกัน ตรองให้ที ะ นะพ่อ เทพ</p>	<p>Maneechan: The translation is nearly done. I have summarized the key points, but it is not yet completed. You may present it to His Excellency first, if you wish. Maneechan: Oops. Dowager Lady Sae: It is unbearably hot on the terrace. I say it is better if you walk in the shade. Dowager Lady Sae: Are you attracted to Manee? We do not know how long she can stay. A moment ago, she yearned for her mother. Neither do we have any knowledge of her status and relatives. You should give this matter a lot of thought.</p>	
<p>26. หลวงเทพ มณีจันทร์ และม้วน บทที่ 37 หน้า 598</p>	<p>Luang Thep, Maneechan, and Muan Chapter 37, P. 598</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>
<p>มณีจันทร์: ขอเมณี นี่หรือคะหย้าปัดอง! คุณหลวง: ใช่ เอาไปชุบสี ติดกับไม้ระเกกา ทำตัวกึ่งปลา เล่นได้</p>	<p>Maneechan: Could I see it, please? Is this the horsetail grass? Luang Thep: Yes. If you dip it in colour, they</p>	<p>ในการอธิบายของคุณหลวงเรื่องการทำกึ่ง ปลาจากหย้าปัดอง ผู้วิจัยค้นทำข้อมูลแล้วไม่พบว่าหย้าปัดองมีการนำมาทำของเล่น แต่เป็นหย้าชนิดอื่นเช่น หย้าแฝก ที่นำมาสานเป็นของ</p>

<p>มณีจันทร์: ม้วนจำ เก็บเอาไปมาก ๆ เลย ม้วน: ที่แพพหน้าท่าเราถล่มถืดไปเจ้าคะ มณีจันทร์: ลูกอะไร? ม้วน: มะกอกน้ำเจ้าคะ กินได้ มณีจันทร์: เตียวห้องเดินตาย! คุณหลวง: ลูกสี่เขียว ๆ ยังไม่ค่อยสุก จะเปรี้ยวมากออกฝาด ๆ ถ้าลูกออกเขียวอมน้ำตาลคล้ายสีไพลจะสุกแล้ว อร่อยดี ม้วน: ไม่เปรี้ยวเท่าตะลิงปลิงหรือเจ้าคะ</p>	<p>can be woven and made into miniature animals like shrimps and fish. Then, attach them to a salacca stick. Children can play with them. Maneechan: My dear Muan, could you please collect a large batch for me to bring home? Muan: There are plenty of these at the houseboats by the dock. Maneechan: What are those fruits? Muan: They are water olives, Miss. They are edible. Maneechan: It could badly upset my stomach! Luang Thep: The green ones are not quite ripe, and the taste is more on the acidic side. But if they are brownish green in colour, similar to that of ginger, that means they have ripened. It's delicious.</p>	<p>เล่น ของใช้ต่าง ๆ ได้ ผู้วิจัยจึงแปลโดยอธิบายเพิ่มว่าให้นำ หัวมาสามใบเป็นส่วนตัวเล็ก ๆ แล้วนำไปติดกับไม้ระก้าให้เด็ก ๆ นำไปเล่นได้ ผู้วิจัยเลือกแปลคำว่าไพลเป็น ginger เนื่องจากไม่พบชื่อ ภาษาอังกฤษของไพล มีเพียงชื่อทางวิทยาศาสตร์คือ Zingiber cassumunar (ตำราแพทย์แผนโบราณทั่วไป, 2021) จากไพล มีลักษณะและสีคล้ายขิง เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ทันที เพื่อ เลี่ยงการแปลทับศัพท์ว่า Plai แล้วเพิ่มเชิงอรรถเพื่ออธิบาย เพราะอาจเสียดรรชนีการอ่าน ในบทสนทนานี้มีคำศัพท์เฉพาะในภาษาไทยหลายคำ กลวิธี การแปลข้ามวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยใช้คือการใช้คำแปลของสิ่ง เดียวกันในวัฒนธรรมปลายทาง และใช้กลวิธีการเพิ่มคำและ แปลเป็นคุณลักษณะแทนคำเฉพาะเจาะจง</p>
---	--	--

	<p>Muan: They are not as sour as the bilimbis, Miss.</p>	
<p>27. หลวงเทพและคุณหญิงแสร้ง บทที่ 40 หน้า 645-646</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: พ่อเทพแหม่ใจหรือว่าจะ...อยู่กับกับแม่มนิที่ลอนไต์</p> <p>คุณหลวง: แหม่ใจอ้อรับ</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: เขา...เป็นคนลับแล พ่อเทพต้องรู้ไว้คนลับแลเขาถือศีลจะ พุดคำไหนต้องคำนั้น หากผิดคำเขาไม่อยู่ด้วย ขนาดเคยมีคนหลงเข้ามาเมืองลับแล อยู่กินจนมีลูกด้วยกัน ลูกร้องให้จะหาแม่ พ่อก็หลอกลูกว่านู่น...แม่มาแล้ว เท่านั้น เขาถือว่าโกหกไว้สัจจะ เขาให้ออกจากเมืองลับแล ตอนออกมาฉันเมียให้หัวขมิ้นมาเติมยาม เจ้าพ่อไม่รู้ พ่อเดิน ๆ ไปหนักเข้าเก็บทิ้งหมดเหลือไว้แฉ่งเดียว พ่อออกมาถึงได้รู้ว่าเป็นทอง</p>	<p>Luang Thep and Dowager Lady Sae Chapter 40, P. 645 - 646</p> <p>Dowager Lady Sae: Son, are you certain that you can live with Manee?</p> <p>Luang Thep: I am, mother.</p> <p>Dowager Lady Sae: She.. is from another world, a hidden realm. You must understand that people there hold honesty as their utmost virtue. You must be true to your words. One lie is enough for them to denounce you. There is a story of a man who wandered and got lost in this hidden realm. He met a woman there. They lived together and had a child. One day, the child was crying for the mother and the father tried to calm him by saying “Look, your mother is coming” when she actually was</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p> <p>ในจุดนี้ผู้วิจัยเลือกแปลคำว่า เมืองลับแล ว่า hidden realm เพื่อให้ผู้อ่านบลายทางเกิดภาพในจินตนาการเป็นลักษณะแฟนตาซีเหมือนผู้อ่านในภาษาต้นทาง แทนการทับศัพท์ว่า Lub lae เพื่อให้มีความเป็น Dynamic Equivalence และเป็นการใช้ทฤษฎี scenes and frames semantics ให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจเดียวกันทั้งสองภาษา</p>

	<p>not. With that, they considered him a dishonest man and banished him. Upon his leaving, his wife handed him a bag full of turmeric roots. The husband was unaware of what was inside that bag. He felt it was heavy, and so he threw away almost all the turmeric and kept only one piece. Once he left the hidden realm, only then, he realized that the turmeric his wife gave him were, in fact, pure gold.</p>	
<p>28. หลวงเทพและคุณหญิงแสร้ง บทที่ 41 หน้า 669</p>	<p>Luang Thep and Dowager Lady Sae Chapter 41, P. 669</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>
<p>คุณหลวง: เจ้าคุณท่านจะเลี้ยงทูตขอรับ ท่านว่า คงจะขอฝีมือคุณแม่บ้าง</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: แหม ก็คนของท่านออกมามากมาย</p> <p>คุณหลวง: ท่านว่าฝีมือไม่ถึง อยากรจะฟัง</p> <p>คุณหญิงแสร้ง: เป็นอะไรไป บอกมา</p> <p>คุณหลวง: เอ้อ ท่านอยากจะเชิญ แม่เมณี ไปเรียน ท่าน</p>	<p>Luang Thep: His Excellency shall host a dinner party for the foreign ambassadors, mother. He inquired whether you could offer your kind assistance.</p> <p>Dowager Lady Sae: I am flattered. But does he not already have a considerable amount of help in his household?</p>	<p>หัวคิงท้ายคิง ผู้วิจัยนี้ก็คือคำว่า upstream to downstream แต่ไม่สามารถนำมาแปลได้เนื่องจากคำนี้สื่อถึงบริบทของอุตสาหกรรมการผลิตและห่วงโซ่อุปทาน เป็นต้น จึงเลือกแปลค่อนข้างตรงตัวโดยการถ่ายทอดว่า from one end of the river to the other.</p>

<p>คุณหญิงแสร: 'เฮ้! ไม่ดีนะ เป็นสาวเป็นนาง ไป เรือนคนอื่นได้ยังไง?</p> <p>คุณหลวง: ท่านอยากให้เป็นฝรั่ง</p> <p>คุณหญิงแสร: ตาย ตาย ตายแล้ว จะไปพบฝรั่ง ฮ่องเต้ยังไง</p> <p>คุณหลวง: แม่เมณี หล่อนคล่องภาษา</p> <p>คุณหญิงแสร: ก็ให้ลูกสาวเจ้าคุณออกมาสิ ฉันท ปล่อยหลานฉันไปหอรอก น้องเป็นสาวเป็นนางนะ พ่อเทพ คิดดูให้ดี แม่ไม่อนุญาต! เดียวลือกกับหัวค ท้ายคั่ง ฉันทไม่ยอม!</p>	<p>Luang Thep: His Excellency does not think them competent enough for events of great significance such as this, mother. Therefore, it is his wish that he could rely on you.</p> <p>Dowager Lady Sae: I am delighted. But tell me truthfully, what is the matter?</p> <p>Luang Thep: Well. His Excellency wishes to invite Manee to the said dinner party as a guest.</p> <p>Dowager Lady Sae: Dear me! Manee is a woman. How can we allow her to visit some other person's home on her own!</p> <p>Luang Thep: His Excellency wishes that Manee could assist with listening to <i>farang</i>, mother.</p> <p>Dowager Lady Sae: Good heavens! How can we allow her to make acquaintance with <i>farangs</i>!</p> <p>Luang Thep: Manee is fluent in <i>farang</i></p>	
---	---	--

	<p>languages, mother.</p> <p>Dowager Lady Sae: His Excellency should request the service of his daughter for this duty. I refuse to allow my <i>niece</i> to attend such a party. Manee is a young woman. I must ask you to consider this carefully, son. I shall not allow it! I shall not allow scandalous rumours flying from one end of the river to the other!</p>	
<p>29. เจ้าคุณวิศาลคดีและคุณหญิงแสร้ง บทที่ 42 หน้า 681-682</p>	<p>His Excellency Chao Khun Wisankadi and Dowager Lady Sae Chapter 42, P. 681-682</p>	<p>คำอธิบายการแปล</p>
<p>เจ้าคุณวิศาลคดี: กระผมก็ต้องการมาขอบคุณที่กรุณา งานฝีมือที่เรอรับแขกได้ทั้งนี้ ๆ แต่ฉันจะรับแขก บ้านแขกเมือง ทูตขจรตรีเศียร กระผมก็อยากให้มี</p>	<p>His Excellency Chao Khun Wisankadi: I must come to tell you how grateful I am for your kindness. My servants are not</p>	<p>ทูตขจรตรีเศียร จากพจนานุกรมแปลไทย-อังกฤษ อ. สอ เสถบุตรบนเว็บไซต์ sanook.com แปลไว้เพียงว่า diplomat แต่ในที่นี้ผู้วิจัยมองว่าคำว่าทูตขจรตรีเศียรเป็นการผสมคำเพื่อให้มี</p>

<p>หน้ามีตา จึงต้องมาขอเชิญไปช่วยแล ๑ บ้าง</p> <p>คุณหญิงแสร: อธิ์นให้พ่อเทพไปกราบเรียนแล้วว่า เต็มใจ ท่านต้องการอะไรก็ออกมา</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: เอ๊ยที่ต้องการจริง ๆ กราบเรียน แล้วว่าไปแล ๑ เป็นศรีสง่าแก่เรือนกระผม</p> <p>คุณหญิงแสร: แล้วศรีสง่าที่เรือนท่านล่ะเจ้าคะ</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: ท่านก็ทราบนะคะรับ อันเรือ แหวดเรือแจว จะมีสง่างามเท่าเรือกัญญาณะ ไ่ม่ได้</p> <p>คุณหญิงแสร: แล้วเรือกัญญาประจำตัวท่านล่ะเจ้า ค่ะ?</p> <p>เจ้าคุณวิศาลคดี: เผอญไปกรุงเก่าคะรับ กลับมาไม่ ทั้น</p> <p>คุณหญิงแสร: แหม ถ้าผอญกลับมานั้น มิ กลายเป็นเรือขนานไปหรือนี่?</p>	<p>competent enough to the feast worthy of the noblest of the nobles. I am confident that I can rely on you for the most extravagance of displays. With this reason, Dowager Lady Sae, please, accept my invitation to join the party and kindly instruct my servants where you can.</p> <p>Luang Thep: I have asked my son, Thep, to convey to you my acceptance, your Excellency. I shall be at your disposal for any assistance you may require.</p> <p>His Excellency Chao Khun Wisankadi: What I truly require, you have been informed of. Your gracious presence at the party would be of great benefit and appreciation.</p> <p>Dowager Lady Sae: What have become of the gracious presence at your residence?</p> <p>His Excellency Chao Khun Wisankadi: Dowager Lady Sae, you must understand,</p>	<p>ความหมายถึงผู้มีเกียรติที่สุดสูง ผู้วิจัยจึงเลือกถ่ายทอดเป็น ภาษาอังกฤษว่า the noblest of the nobles และในส่วน ของการและคำว่าเรือแจว เรือแจว เรือกัญญา ในส่วนนี้ ผู้วิจัยพยายามค้นหารูปภาพเพื่อใช้ทฤษฎี scenes and frames คำว่าเรือกัญญา แปลว่า Royal Barge ก่อนข้างให้ ภาพตรงกันชัดเจน เรือแจว ใช้คำว่า paddle boat ก็ค่อนข้าง ตรงตัวให้ภาพเดียวกัน แต่ในส่วนของเรือแจว เป็นเรือที่ คอนซังเฉพาะกับวัฒนธรรมไทย มีท้องเรือคล้ายเรือกอนโดลา และมีหลังคา เคลื่อนที่โดยการพาย ผู้วิจัยหาคำแปลที่ให้ ภาพเดียวกันไม่ได้ จึงเลือกใช้กลวิธีการแปลข้ามวัฒนธรรมโดย การหาสิ่งที่คล้ายคลึงกันในภาษาปลายทาง คือเรือ gondola ซึ่งน่าจะเป็นที่รู้จักแล้วในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยรวมบทแปลแล้ว ให้ effect เดียวกันกับต้นฉบับคือการเปรียบเทียบเรือลำเล็ก ลำน้อยกับเรือลำใหญ่ที่งามสง่า การแปลส่วนนี้จึงอิงบริบท วัตถุประสงค์ตามทฤษฎี Dynamic Equivalence ด้วย</p>
--	---	---

	<p>gondolas and paddle boats are no comparison to the royal barge.</p> <p>Dowager Lady Sae: And where is your royal barge, your Excellency?</p> <p>His Excellency Chao Khun Wisankadi: It happens that she is away in the Old City. She will not be returning in due time.</p> <p>Dowager Lady Sae: Oh dear. If it happened that she returned on that very day, would you not have to straddle two boats at the same time?</p>	
<p>30. มณีจันทร์ ทลวงเทพ คุณหญิงแสร่ และม้วน บทที่ 44 หน้า 703 - 705</p>	<p>Maneechan, Luang Thep, Dowager Lady Sae, and Muan Chapter 44, P. 703 - 705</p>	
<p>คุณทลวง: นกสาธิตกาใส่กำไลทองเสียแล้ว มณีจันทร์: แปลว่าอะไรคะ คุณทลวง: ทำไม่จะต้องแปลง แปล สาธิตกาแก้วข้างพุดเจ้าของเขาส่งกำไลทองให้ทุกตัวแหละ ..โอ้ว เจ้าสาธิตกาแก้ว</p>	<p>Luang Thep: The magpie, it seems, has received her golden bracelets.</p> <p>Maneechan: What does that mean?</p> <p>Luang Thep: Well. What is there to clarify? Magpies are such chatterboxes. The owners</p>	<p>นกสาธิตกาพูดภาษาอังกฤษคือ Magpie และทั้งสองวัฒนธรรมมีความเห็นตรงกันที่ว่าหากใครถูกเปรียบว่าเป็นสาธิตกาหมายถึงผู้นั้นเป็นคนคุยเก่ง เจื้อยแจ้ว จึงแปลคำว่าสาธิตกาว่า magpie ในส่วนของกลอน ผู้วิจัยพบว่าที่ประเทศไทยอังกฤษมีเพลงกล่อม</p>

<p>เสียงแจ้ว จับใจ อยู่ในห้อง ถ้าพูดได้ ที่จะใส่ กำไลทอง รักเจ้าของ เจ้าจงพูด ให้ดีดี..</p> <p>คุณหญิงแสร: พ่อเทพ อย่าล่อน้อง มณีจันทร์: ໄວ້ວ່າ ເຈົ້ານົກ ກະຈາບ ພູດມາກ ຈະໂຕນ ຄອນຂນ ທອດກຽບ ໃນກະທະ ເອາໂຟລນ ຫຼືໂຍນລຽ ແກງສັບນຸກ ໃຫ້ທັມເຕເອຍ คุณหญิงแสร: ຫ້ວເຮາະເຍາະອະໄວ້? คุณหลวง: ເປລ່າຂອຽັບ ກລາຍເປັນຄວາມຜິດໄປເສີຍນີ້ มณีจันทร์: ມ້ວນ... ຄອດ ມ້ວນ: ອຳລາເຍເຈົ້າຄະ ໄສໄວ້ດີແລ້ວ ໃດຣ ໆ ຈະໄດ້ຮູ້ວ່າ ຍັງເມີເຣືອນ ຍິ່ງອອກແຂກ ບ່າວໄພຣ ຜູ້ຄົນຮຸ້ນໄປ มณีจันทร์: ເອາ...ຈົນແຕ່ງເສີຍໃຫ້ເຕັມຍຸດ</p>	<p>give them all golden bracelets to wear. ..Oh, my magpie, my dear, my lovely You chirp and call from my room, Speak, my love, and you shall get bracelets in gold, If it is me on whom you dote, then, let me hear your song.. Dowager Lady Sae: Oh, dear Thep, please stop mocking Manee. Maneechan: Oh, my dear, village weaver, my lovely, Squeak again and you shall be defeathered. Golden and crispy you shall be, once fried in oil. Or rather, in a curry pot in which you shall be tossed and devoured. Dowager Lady Sae: Why are you laughing? Luang Thep: It is nothing, dear mother. Heaven has turned a blind eye for a</p>	<p>เด็กที่เกี่ยวข้องกับ Magpie โดยเฉพาะ (Sharp, 2022) ซึ่งหาก ผู้วิจัยประสงค์จะ foreignize กลอนนี้ก็สามารถดึงเพลงกล่อม เด็กนั้นมาใช้ได้เลย แต่ผู้วิจัยประสงค์แปลกลอนต้นฉบับให้เป็น ภาษาอังกฤษเนื่องจากกลอนตอนที่มีมณีจันทร์พูดต่อมามี ความหมายเกี่ยวเนื่องกันเป็นการโต้ตอบกลอน หากดึงเพลง กลอนเด็กนั้นมาใช้อาจเป็นการบิดต้นฉบับมากเกินไป ส่วน กลอนที่มีมณีจันทร์โต้ตอบนั้นไม่คล้องจองสมบูรณ์แบบเท่าของ หลวงเทพ ๆ ผู้วิจัยจึงแปลแบบไม่คล้องจองสมบูรณ์แบบไปให้ เป็นไปในทิศทางเดียวกันแต่ยังเก็บความหมายของทั้งสองบท กลอนไว้ให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ตรงกับต้นฉบับและเข้าใจ ว่าเป็นการโต้ตอบกลอนระหว่างพระเอกกับนางเอก การแปลคำพูดของหลวงเทพ ๆ ที่ว่า กลายเป็นความผิดไปเสีย นี้ ผู้วิจัยมองว่าเป็นการบ่มพิมพ์แบบติดตลก หากจะแปลตรง ตัวว่า It has turned into my fault หรือในทิศทางนี้ จะได้ ความรู้สึกที่แตกต่างกัน จึงเลือกแปลโดยใช้สำนวนว่า God has turned a blind eye หมายถึงว่าครวามณีจันทร์พูด หยอกล้อกลับไม่โดนตำหนิบ้าง แต่ก็ยังมีความคิดติดลอกจากอยู่ อรรถรสดั้งเดิมเช่นต้นฉบับ</p>
--	--	--

	<p>moment there, I suppose.</p> <p>Maneechan: Muan...I want them removed.</p> <p>Muan: Oh, Miss Manee, please keep them on. It is for your own good. People will acknowledge that are not yet betrothed. It is particularly important when you are among a large crowd such as at this party. There will be a great number of servants and all sorts of people eyeing at you.</p> <p>Maneechan: Very well, then. You may decorate me as you wish.</p>	
--	--	--

ตารางที่ 1.5 ต้นฉบับและการแปลบทสนทนา 30 บทตามเซอเซตการวิจัย

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 รายงานผลการวิจัย

ในการถ่ายทอดบทสนทนาภาษาเก่าจากเรื่อง *ทวิภพ* ให้เป็นภาษาอังกฤษแบบทันสมัยนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาทฤษฎีการแปลที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ

- 1) Skopos Theory ของ Hans J. Vermeer เนื่องจากผู้วิจัยเชื่อว่าไม่ว่าจะลงมือแปลงานใด ๆ จะต้องมีตัววัดความสำเร็จคือวัตถุประสงค์ของงานแปลนั้น ๆ ว่าแปลเพื่ออะไร หน้าที่ของตัวบทนั้นในภาษาปลายทางคืออะไร วัตถุประสงค์นี้จะเป็นตัวกำหนดแนวทางการแปลที่นักแปลเลือกใช้ต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการแปลแบบเข้าหาวัฒนธรรมปลายทาง เก็บวัฒนธรรมต้นทาง แปลแบบยึดความหมาย หรือแปลแบบตรงตัว เหล่านี้เป็นต้น

สำหรับตัวบทสนทนาในเรื่อง *ทวิภพ* นี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์คือเป็นการแปลเพื่อให้ผู้อ่านได้เพลิดเพลินไปกับวรรณกรรม และเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมและสังคมไทยในสมัยก่อนไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกที่จะแปลแบบเก็บวัฒนธรรมต้นทางให้มากที่สุด แต่ในขณะเดียวกันแม้จะมีความประสงค์เผยแพร่วัฒนธรรมไทย แต่ผู้วิจัยไม่ประสงค์ให้บทแปลกลายเป็นพจนานุกรมศัพท์หรือเป็นหนังสือให้ความรู้ จึงหลีกเลี่ยงการทับศัพท์และการทำเชิงอรรถให้มากที่สุด หากแปลเต็มเล่ม ผู้วิจัยอาจเลือกทำ glossary สำหรับคำที่คาดว่าจะทับศัพท์เช่น เช่นคำว่า หลวง เจ้าคุณ แม่ ไว้ในส่วนแรกของหนังสือ เพื่ออธิบายคำศัพท์ และกล่าวถึงบริบทแบบคร่าว ๆ เช่นเหตุการณ์ ร.ศ. 112 คืออะไร เพราะเหตุการณ์นี้เป็นสิ่งที่ผู้เขียนละไว้ในฐานที่เข้าใจกับผู้อ่าน เป็นต้น

- 2) Dynamic Equivalence ของ Eugene A. Nida เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในด้านความเพลิดเพลินในการอ่าน ผู้วิจัยเลือกที่จะยึดทฤษฎี dynamic equivalence ของ Eugene A. Nida เนื่องจากแก่นของทฤษฎีนี้คือการแปลให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเกิดอารมณ์ความรู้สึกเช่นเดียวกับผู้อ่านภาษาต้นทาง เช่นเรื่อง *ทวิภพ* นี้ทำให้ผู้อ่านภาษาต้นทางรู้สึกได้ถึงความงดงามของอดีต ความพยายามของผู้ปกครองชาติบ้านเมืองในการปกป้องประเทศจากการถูกรุกราน ความรักของชายหญิง ความรักของแม่ลูก ความรู้สึกเหล่านี้ต้องได้รับการถ่ายทอดไปสู่ผู้อ่านภาษาปลายทางได้ ดังนั้นการเลือกใช้คำศัพท์ การเก็บวิจณลีลาต่าง ๆ ของผู้ประพันธ์และถ่ายทอดออกมาในแบบเดียวกันให้มากที่สุด จะเป็นวิธีที่ผู้วิจัยจะสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้อ่านภาษาต้นฉบับได้รับ ไปสู่ผู้อ่านในภาษาปลายทางได้

3) Scenes and Frames Semantics ของ Charles J. Fillmore เป็นแนวทางที่สำคัญโดยเฉพาะในการแปลข้ามวัฒนธรรม ผู้วิจัยต้องสามารถจินตนาการสิ่งที่ผู้เขียนประพันธ์ออกมาเป็นภาพที่ชัดเจนเพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดภาพเดียวกันนั้นไปสู่ภาษาปลายทาง และการจินตนาการภาพให้ชัดเจนนี้ก็เป็นสิ่งสำคัญในการเลือกกลวิธีการแปลคำศัพท์ข้ามวัฒนธรรม การจินตนาการภาพให้ชัดเจนโดยเฉพาะภาพของเครื่องเรือน เครื่องนุ่งห่ม ลักษณะบ้านเรือน อาหาร ลักษณะอากัปกิริยาต่าง ๆ ที่บุคคลในวัฒนธรรมหนึ่งสวมใส่ ใช้ อาศัย ทำ หรือรับประทาน จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถถ่ายทอดภาพเหล่านั้นออกมาในภาษาปลายทางให้ชัดเจนขึ้น คำที่ได้รับการแปลโดยอาศัย scenes and frames theory นำทาง มีดังเช่น หอนั่ง เรือกัญญา เมืองลับแล เกือกติดกีบ เป็นต้น

4) แนวทางการแปลข้ามวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ยกแนวทางการแปลข้ามวัฒนธรรมที่นักวิชาการ 3 ท่านได้ให้ไว้คือ Anthony Pym, Peter Newmark และ Mona Baker และผู้วิจัยได้นำกลวิธีต่าง ๆ ที่แต่ละท่านนำเสนอมาสรุปไว้รวมกันเพื่ออ้างอิงเมื่อพบคำศัพท์เฉพาะที่จำเป็นต้องดึงกลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้ในการแปล ซึ่งกลวิธีที่ได้ใช้มีดังเช่น การละการแปล การทับศัพท์ การเทียบเคียงกับวัฒนธรรมปลายทาง การทับศัพท์และเพิ่มคำอธิบาย เป็นต้น

หลังจากทบทวนทฤษฎีทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นแล้วผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับภาษาเก่า เนื่องจากเป็นจุดประสงค์การวิจัยของสารนิพนธ์เล่มนี้ เพื่อศึกษาว่าคำพ้องสมัยคืออะไร มีคุณลักษณะอย่างไรบ้าง เนื่องจากหนึ่งในความโดดเด่นของตัวบท *ทวิภพ* คือการที่ตัวละครในสมัยรัชกาลที่ 5 ใช้ภาษาเก่า ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ถ่ายทอดความเก่าของภาษาไปสู่ภาษาปลายทางด้วย ในการศึกษาภาษาเก่า ผู้วิจัยก็ได้พบว่าภาษาเก่ามี 3 ระดับคือ 1) อยู่ในขั้นตอนของการเป็นภาษาเก่า คือมีคนใช้น้อยมาก แต่ยังเป็นที่ยังรู้จัก 2) ไม่มีคนใช้แล้ว แต่ยังเป็นที่ยังรู้จัก และ 3) ไม่มีคนใช้ และไม่เป็นที่รู้จักอีกต่อไป ซึ่งความรู้ที่ได้พบนี้เป็นสิ่งสำคัญในการเลือกสรรคำศัพท์ในบทแปลให้มีความทันสมัยในระดับเดียวกัน

จากนั้นผู้วิจัยได้สุ่มตัวบทสนทนาจากรรณกรรมของเจน ออสเตน และ ชาร์ลอตต์ บรอนเต้ เพื่อใช้ลักษณะภาษาที่ปรากฏในบทสนทนาของวรรณกรรมที่เลือกให้เป็นต้นแบบในการแปลภาษาเก่าในภาษาไทยให้เป็นภาษาอังกฤษ วรรณกรรมของเจน ออสเตน ได้รับการเขียนขึ้นในช่วงยุคสมัยก่อนเหตุการณ์ ร.ศ. 112 ราว 90 ปี และวรรณกรรมเรื่อง *Jane Eyre* ตีพิมพ์ก่อนเหตุการณ์นี้ราว 46 ปี โดยประมาณ ผู้วิจัยมองว่าภาษาอังกฤษในวรรณกรรมเหล่านี้จะเป็นต้นแบบภาษาเก่าได้อย่างชัดเจนเมื่อเทียบกับภาษาไทยสมัย ร. 5 ที่พบในนวนิยายเรื่อง *ทวิภพ* ซึ่งมีความทันสมัยชัดเจน หากนำ

วรรณกรรมที่เขียนขึ้นในยุคต้นศตวรรษ 20 มาเป็นต้นแบบอาจไม่เห็นความทันสมัยของภาษาชัดเจนเท่าใดนักในภาษาปลายทางและจะสูญเสียความเป็น dynamic equivalence ไป วรรณกรรมของนักประพันธ์สองท่านนี้ยังมีลักษณะตัวละครที่หลากหลาย มีความแตกต่างของชนชั้น มีบทสนทนา ระหว่างตัวละครที่มีความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่สามารถนำมาเทียบเคียงได้ไม่ว่าจะเป็นบทสนทนายระหว่างคู่รัก เจ้านายกับคนใช้ บทสนทนาของผู้ที่มีสถานะทางสังคมสูง เป็นต้น และที่สำคัญ วรรณกรรมทุกเรื่อง que เลือกมาศึกษาเป็นวรรณกรรมคลาสสิกที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง มีผู้อ่านทั่วโลกเป็นจำนวนมาก และยังคงเป็นที่นิยมจวบจนปัจจุบัน อีกทั้งผู้ประพันธ์ ทมยันตี กับเจน ออस्टิน และชาร์ลอตต์ บรอนเต้ ต่างก็เป็นผู้ประพันธ์หญิงที่พยายามให้ความสำคัญกับบทบาทของสตรีในสังคม ผู้วิจัยจึงมองว่าวรรณกรรมของเจน ออस्टินและชาร์ลอตต์ บรอนเต้มีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้เป็นต้นแบบภาษาที่จะถ่ายทอด

ผู้วิจัยได้สุ่มบทสนทนาจากวรรณกรรมของเจน ออस्टินมาทั้งหมด 5 เรื่องคือ *Emma*, *Mansfield Park*, *Persuasion*, *Pride and Prejudice* และของ *Sense and Sensibility* และของชาร์ลอตต์ บรอนเต้ มา 1 เรื่องคือ *Jane Eyre* เพื่อศึกษาความทันสมัยที่โดดเด่นในแง่ของคำศัพท์ รูปประโยค สรรพนาม และสำนวน ซึ่งจากการสุ่มตัวอย่างและศึกษาก็ได้พบลักษณะความทันสมัยโดดเด่นมากมายที่เป็นประโยชน์ สามารถนำมาใช้ในการถ่ายทอดภาษาเก่าในภาษาไทยให้เป็นภาษาอังกฤษได้ จากนั้นผู้วิจัยได้นำความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการแปลบทสนทนา 30 บทรวมถึงตัวบทจากเรื่อง *ทวิภพ* 1 บทตามที่ปรากฏในบทที่ 4 และภาคผนวก 1

หลังจากการทำการศึกษาวิจัย รวมถึงลงมือแปลแล้ว ผู้วิจัยพบว่าสมมติฐานที่วางไว้นั้นสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการแปลได้จริง โดยเฉพาะการศึกษาเรื่องตัวบ่งชี้คำทันสมัยที่สามารถนำมาระบุคำทันสมัยในภาษาไทยได้ และยังสามารถนำไปใช้ในการบ่งชี้ความทันสมัยของภาษาในวรรณกรรมของเจน ออस्टินและชาร์ลอตต์ บรอนเต้ได้เช่นเดียวกัน การศึกษานี้ช่วยให้การแปลคำทันสมัยเป็นไปได้ได้อย่างถูกต้องแม่นยำมากขึ้นรวมถึงการอ้างอิงกลวิธีการแปลข้ามภาษาที่ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปไว้ แต่ทั้งนี้ในการแปลภาษาเก่า ผู้วิจัยค้นพบเพิ่มเติมว่าในบางบริบท การแปลแบบ time-matched archaization อาจไม่บรรลุจุดประสงค์การแปลภาษาเก่าเสมอไปเนื่องจากความเก่าของภาษาต้นฉบับที่สื่อออกมาอาจมีความเก่ากว่าภาษาของภาษาปลายทางในยุคเดียวกัน ในการแปลภาษาเก่า ผู้แปลจึงอาจตั้งธงไว้คร่าว ๆ ได้ว่าประสงค์จะแปลภาษาเก่าออกมาให้อยู่ในยุคใด ให้อ่านได้รับความรู้สึกเช่นใด และจุดประสงค์การแปลตัวบทนั้นคืออะไร ทั้งหมดนี้เพื่อจะเลือกแปลภาษาเก่าได้อย่างเหมาะสม

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการทำงานวิจัยเพื่อทำสารนิพนธ์เล่มนี้แล้ว ผู้วิจัยพบว่างานวิจัยที่เกี่ยวกับการแปล คำศัพท์พจนานุกรมยังมีค่อนข้างน้อย จึงเป็นขอบเขตที่นำศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม รวมถึงงานแปลภาษาไทย เป็นภาษาอังกฤษที่ใช้ต้นฉบับภาษาไทยเป็นภาษาเก่าเช่น *ทวิภพ* ก็ยังมีไม่มากนัก การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมที่น่าสนใจอาจเป็นการนำวรรณกรรมภาษาไทยที่ใช้ภาษาเก่าที่เคยได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษมาเทียบเคียงดูว่าผู้วิจัยแต่ละท่านใช้กลวิธีการแปลภาษาเก่าอย่างไรบ้าง เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางให้แก่ผู้แปลท่านอื่นอ้างอิงได้ นอกจากนี้ การศึกษาที่น่าสนใจเกี่ยวกับภาษาเก่าอาจเป็นการศึกษาความทันสมัยที่โดดเด่นของนักเขียนในภาษาปลายทาง เช่นผู้วิจัยได้ศึกษาความโดดเด่นของภาษาเก่าในวรรณกรรมที่ประพันธ์โดย เจน ออสเตน ที่ได้เขียนขึ้นในช่วง ค.ศ. 1790 – 1810 การค้นคว้าลักษณะเดียวกันอาจกระทำได้อีกกับนักเขียนท่านอื่นในยุคอื่น ๆ ได้ เพื่อรวบรวมเป็นความรู้และแหล่งอ้างอิงภาษาเก่าสำหรับนักแปลท่านอื่น ๆ

ในส่วนของสารนิพนธ์เล่มนี้ ยังมีข้อจำกัดในด้านของจำนวนบทสนทนาที่สุ่มมาศึกษา ที่ยกมา 5 ตัวอย่างต่อ 1 เรื่อง หากเพิ่มจำนวนตัวอย่างที่สุ่ม อาจได้ข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้น หรือหากเพิ่มจำนวนวรรณกรรมก็อาจได้ตัวอย่างที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้เนื่องจากสารนิพนธ์เล่มนี้เน้นการแปลบทสนทนา ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างเฉพาะส่วนที่เป็นบทสนทนา จึงอาจทำให้พลาดความทันสมัยที่โดดเด่นในส่วนอื่น ๆ ของวรรณกรรมที่เลือกมายกตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมองว่าสำหรับขอบเขตการค้นคว้าของสารนิพนธ์เล่มนี้ จำนวนตัวอย่างภาษาที่สุ่มมานั้นเพียงพอแล้ว

บรรณานุกรม

- Baker, M. (1992). *In other words : a coursebook on translation*. Routledge. Publisher description <http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0648/91033898-d.html>
- Birjandi, P., & Parham, F. . (2015). Translation and Hybridity in Scenes and Frames Semantics. *Iranian Journal of Applied Language Studies*, 7, 1-16.
- Chaochuti, T. (2015). *For the Love of Mother(land): Psychoanalysis and Nationalism in Two Thai Novels by Thommayanti* (Publication Number 23:4) Bangkok.
- Costin-Gabriel, C., & Rebedea, T. (2014). Archaisms and neologisms identification in texts. *2014 RoEduNet Conference 13th Edition: Networking in Education and Research Joint Event RENAM 8th Conference*, 1-6.
- Crystal, D. (2008). *A dictionary of linguistics and phonetics* (6th ed.). Blackwell Pub. Table of contents only <http://www.loc.gov/catdir/toc/ecip087/2007052260.html>
- Erdmans. (2018). *Eugene Nida and the birth of Dynamic Equivalent Bible Translation: An excerpt from for the gospel's sake* <https://eerdword.com/eugene-nida-and-the-birth-of-dynamic-equivalent-bible-translation-an-excerpt-from-for-the-gospels-sake/>
- Galperin, I. R. (1971). *Stylistics*. Higher School Publishing House.
- Halliday, M. A. K. (1978). *Language as Social Semiotic: The Social Interpretation of Language and Meaning*. Edward Arnold.
- Honghengseng, K. (2020). ประวัติความเป็นมาของการเรียกชื่อสีแบบไทยโบราณ:กรณีศึกษาหมูสีแดง. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์, ปีที่ 28 ฉบับที่ 3, 287-311. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/husojournal/article/download/242501/166748/862964>
- House, J. (1997). *Translation Quality Assessment: A Model Revisited*. Gunter Narr Verlag.
- iLaw. (2022). จาก 14 ตุลาคม 16 ถึง 6 ตุลาคม 19: การแบ่งบานและร่วงโรยของประชาธิปไตยไทย <https://ilaw.or.th/node/6286>
- Jones, F. R., & Turner, A. (2004). Archaisation, Modernisation and Reference in the Translation of Older Texts. *Across Languages and Cultures*, 5(2), 159-185. <https://doi.org/https://doi.org/10.1556/Acr.5.2004.2.2>
- Joos, M. (1962). *The Five Clocks*. University of Texas. (The University of California)

- Larson, M. L. (1998). *Meaning-based translation : a guide to cross-language equivalence* (2nd ed.). University Press of America.
- Leech, G. N., & Short, M. (2007). *Style in fiction : a linguistic introduction to English fictional prose* (2nd ed.). Pearson Longman.
- Literaryterms. (2015). Literary Terms In *Literary Terms*.
<https://literaryterms.net/archaism/>
- Makhin, T. (2015). Political Concept of Royal Nationalism in Tamayanti's Novels. *Political Science and Public Administration Journal*, 6 (1-2), 25–46.
<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/polscicmujournal/article/view/86899>
- Matichon. (2022). พ.ศ. 2525 ปีแห่งการลอบสังหาร บุคคลสำคัญของไทย
https://www.matichon.co.th/mic/news_3297125
- Merriam-Webster. Majordomo In *Merriam-Webster*. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/majordomo>
- MGROnline. (2016). เรื่อง (ไม่) ลับ "สกุลไทย"...อดีต ปัจจุบันและก้าวต่อไป
<https://mgronline.com/live/detail/9590000094943>
- MGROnline. (2021). ช็อก! "ทมยันตี" นักเขียนชื่อดัง เสียชีวิตแล้ว
<https://mgronline.com/entertainment/detail/9640000090694>
- Munday, J. (2001). *Introducing Translation Studies: Theories and Application*. Routledge.
- Newmark, P. (1981). *Approaches to translation* (1st ed.). Pergamon Press.
- Newmark, P. (1988). *A textbook of translation*. Prentice-Hall International.
- Nida, E. A. T., Charles R. . (1969). *The theory and practice of translation*. E. J. Brill.
- Nord, C. (1991). *Text Analysis in Translation. Theory, Method, and Didactic Application of a Model for Translation-Oriented Text Analysis (Translated from the German by Christiane Nord and Penelope Sparrow)*. Rodopi.
- Shakernia, S. (2013). Study of Nida's (formal and dynamic equivalence) and Newmark's (semantic and communicative translation) translating theories on two short stories. *Merit Research Journal of Education and Review*, 2(1), 1-7.

Sharp, G. (2022). *Magpie Rhyme – One For Sorrow, Two For Joy - The Bird House*

<https://blog.gardenwildlifedirect.co.uk/magpie-rhyme/>

Stockwell, P. (2002). *Sociolinguistics: A Resource Book for Students* (illustrated, reprint ed.). Psychology Press.

Suwannakorn, J. (2015). *Construction of Traditional Thai-Style Wooden House of the Central Region : Case Studies of Contemporary Ruen Thai* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

https://www.arch.chula.ac.th/ejournal/files/article/105_20160106152608_PB.pdf

Tetyana Andrienko, P. (2016). *Translation across time: Natural and strategic archaization of translation* [https://translationjournal.net/October-](https://translationjournal.net/October-2016/translation-across-time-natural-and-strategic-archaization-of-translation.html)

[2016/translation-across-time-natural-and-strategic-archaization-of-translation.html](https://translationjournal.net/October-2016/translation-across-time-natural-and-strategic-archaization-of-translation.html)

Wikipedia. (2023). ทวิภพ

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%97%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%A0%E0%B8%9E>

เว็บไซต์ประชาไท. (2015). อ่าน' ทวิภพ' จินตภาพแห่งการสูญเสียกับชาตินิยมแนวรักโรแมนติกของทมยันตี

<https://prachatai.com/journal/2015/04/58770>

เว็บไซต์สภาภาษาไทย. จากสภาอุณาโลมแดงถึงสภาภาษาไทย <https://redcross.or.th/aboutus/history/>

เหลือสมบูรณ, ช. (2561). เปรียบเทียบการเล่าเรื่อง สัมพันธบท และบริบทของนวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ กรณีศึกษา: ทวิภพ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. กรุงเทพมหานคร.

แสงอร่ามเรือง, ว. (2563). ทฤษฎีและหลักการแปล (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โพธิรัตน์, จ., พันธุ์ธ, ป., คำป้อม, ศ., & ทองดอนเหมือน, พ. (2014). วรรณกรรมเรื่อง ทวิภพ จากปลายปากกาของ ทมยันตี.

<https://www.slideshare.net/ittpatinya/ss-38834172>

จิตติพลั้งศรี, พ. (2022). *Introduction To Translation And Cultural Studies* Bangkok, Chulalongkorn University.

จุฑาทุทธิ, อ. (2023). การเสียดยา

<https://www.healthcarethai.com/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%AA%E0%B8%B0%E0%B8%95%E0%B8%B8%E0%B8%A2%E0%B8%B2/>

ตำราแพทย์แผนโบราณทั่วไป. (2021). ไฟล

<https://www.med.tu.ac.th/department/attm/%e0%b8%81%e0%b8%b0%e0%b9%80%e0%b8%9e%e0%b8%a3%e0%b8%b2-29>

ประปักษ์ประลัย, จ. (2021). ทมยันตี' วิมล ศิริไพบูลย์ 71 ปีบนเส้นทางสายวรรณกรรม

<https://www.thepeople.co/culture/literature/38369>เข้าถึงเมื่อวันที่

ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, อ. (2556). ภาษาศาสตร์สังคม (พิมพ์ครั้งที่ 5). จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. .

ศิริไพบูลย์, ว. (2558). ทวิภพ เล่ม 1 และ 2 (พิมพ์ครั้งที่ 16). ณ บ้านวรรณกรรม.

สุทธิวิภากร, ว. (2552). วาทกรรมของ มิเชล ฟูโกต์ ต่อสถานภาพและบทบาทสตรีไทยตามที่น่าสนใจในนวนิยายของ คุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. เชียงใหม่.

ภาคผนวก 1 : ต้นฉบับและบทแปล เล่มที่ 2 บทที่ 47 หน้า 741 – 754	
ST	TT
<p>บทที่ 47</p> <p>ลำนํ้าเจ้าพระยามีต เสียงแจวกระทบนํ้าเป็นจิ่งหวะ ตะเกียงใน ครอวับแวม มณีจันทร์แลไปยังภาพต่าตะคุ่ม ๆ อย่างสงสัย</p> <p>เจ้าพระยาสายเดียวกัน หากอีกภพระยิบระยับด้วยแสงไฟ สอง ฟากลำนํ้าไร้เรือนแพ และแมกไม้เขียวช่อ่ม ห้องอาหาร บ้านเรือน และ เรือหางยาวแผดเสียงลั่น เธอจำวันที่ล่องเจ้าพระยาด้วยเรือของโรงแรม ได้</p> <p>สะพานทอดข้ามแม่น้ำเป็นระยะ ไฟสาดส่องสถานที่สำคัญ ๆ เป็นลำ วังหน้า วังหลวง ราชนาวีสโมสร เสียงไก่ด์บรรยายเป็นระยะ บัดนี้ โลกนั้นห่างจากเธอมานานเท่าใดนะ</p> <p>มณีจันทร์ถอนใจ...ร่วมร้อยปี!</p> <p>หากปัจจุบันเป็นของเธอจริง เธอเติบโตมาในอนาคตได้อย่างไร หรือถ้า 'โลกอนาคต' เป็นของเธอจริง เธอ 'กลับ' มาสู่โลกนี้ได้ อย่างไร</p> <p>ไม่มีคำตอบ นอกจากเสียงทอดถอนใจ</p>	<p>Chapter 47</p> <p>It was dark along the Chaopraya river. The paddles moved against the water creating a rhythmic sound. Light glistened from inside the lantern cover. Maneechan looked out at the dark shadows surrounding her and wondered.</p> <p>Although it was the same Chaopraya river, in the other world the river sparkled with electrical lights and no house boats nor lush greens were to be seen. Restaurants and houses occupied both sides of the river, and loud roaring sound of long-tailed boats filled the area. She remembered vividly the day she cruised along Chaopraya river in a hotel cruise boat.</p> <p>There were bridges crossing the river in intervals.</p> <p>There were beams of spotlight shining towards important landmarks.</p> <p>The Front Palace, the Royal Palace, the Royal Navy Club, the sound of the tour guide's narration could be heard every once in a while. At that moment, how far away was she from that world?</p> <p>Maneechan sighed. They were nearly a hundred years apart!</p> <p>If her present was real, how could she have grown up in the future? Or if the 'future world' was real, how was she able to 'return' to this world?</p>

<p>คนแต่งชุดอิฟนิ่งเดรสเหลือบตามองหล่นถอนใจหลายครั้งแล้ว</p> <p>ตายาวใหญ่ต้องไฟแสงวิบวาบ ภาพต่าง ๆ รอบตัวเธอล้วนภาพวาด มีความมืดเป็นฉาก หากเธอกลับไปสู่โลกที่ไม่รู้ว่าป็นอนาคตหรือปัจจุบัน</p> <p>ภาพวันนี้ก็จะเหลือแค่ ‘ภาพฝัน’</p> <p>คนที่นั่งอยู่ตรงหน้าก็จะเหลือแค่ ‘ภาพถ่าย’ ไว้ให้ดูต่างหน้า ยามคิดถึงเธอจะได้แต่มองภาพเก่าซีดออกสีน้ำตาล เธอไม่ได้เห็นความเคลื่อนไหว ไม่ได้พบรอยยิ้มเยื่อน ไม่เหลือรอยอุ้งน กุมข้อมืออสุภาพ เธอเหลือบตาสตาที่มองมา ริมฝีปากขยับนิด ๆ คล้ายจะทวนประโยค</p> <p>“อย่ากลัว พี่ยังอยู่”</p> <p>ในภาพอันเธอมีเคยคุ้น เธอมีแต่เขาผู้เดียว แต่ภาพที่เธอจากมา เธอมีผู้แวดล้อมเคยคุ้นมากมาย</p> <p>เธอรู้...เวลาแห่งการตัดสินใจใกล้เข้ามา</p> <p>ทวิภพท้าทายให้เธอลองทำงานชิ้นที่เธอเคยมองย้อนกลับอย่างไม่สบายอารมณ์ ท้าทายให้เธอแก้ไข</p> <p>ไหน...อย่างดีที่สุดที่เจ้าเคยว่า เจ้าควรทำฉันทใด?</p> <p>งานยุติเมื่อใด ทวิภพที่หล่อมซ้อนจะแยกจากกัน</p> <p>เสียงมโหรีร้องลม ไฟจากเรือนแพสว่างม โลกอันเงียบสงัด ได้ยิน</p>	<p>There was no answer, aside from deep sighs.</p> <p>The person in his formal evening wear had been glancing at her sighing quite a number of times. His large almond-shaped eyes gleamed under the light. Images around her seemed like paintings, with darkness as the background. If she had returned to the world of which she was unsure whether it was the future or the present, the image she saw on this day would have merely been ‘a dreamlike image, and the person in front of her would have merely been a remembrance ‘picture’, a faded brownish picture for her to look at when she thought of him. She would not have been able to see any movements, or a smile. There would have been no feeling of warmth on her skin when he politely touched her wrist.</p> <p>She glanced back at the eyes that were fixed on her. His lips moved as if he was repeating the words “Do not be afraid. I am still here with you”.</p> <p>In this world that was unfamiliar to her, he was the only person she had. While in the world which she had left behind, she was surrounded by many familiar faces.</p> <p>She knew. It was soon time to make a decision.</p> <p>The two worlds were challenging her to accomplish a task, which she used to feel had been accomplished unsatisfactorily. The two worlds were challenging her to correct it.</p> <p>The best solutions, you said? Show me what you would do.</p>
--	--

<p>เสียงพูดลอยตามลม เรือแจววาดเทียบท่า ตะเกียงที่ชูสูง แสงคบที่ปัก ริมน้ำลือลมดูเบา เงาดำ ๆ ของบ่าวที่คอยรับสับสน ถ้าเป็นฝั่งกิ่งดงงาม ควรรับตื่นเอย?</p> <p>มณีจันทร์ลุกขึ้นช้า ๆ ในเงาสลัว คุณหลวงอัครเทพวราการเองก็หวั่น ว่า</p> <p>...อัศจรรย์โคมยงคัมภีร์ลักษณ์ ดูจากฟ้าทากระยาหงัน เกลือกนางเลื่อนลับฉับพลัน อกเอ๋ยจักทำฉันใด...</p> <p>ความหวาดทวนพรั่นพรึงต่างซอนไว้ในใจ ถูจากจากกันที่รัก? หาก บัดนี้ ‘งาน’ คอยอยู่ต่อหน้า ประวัติศาสตร์ในวันนี้เป็นส่วนหนึ่ง ก่อให้เกิดอนาคต คนในประวัติศาสตร์ต้องทำงานหนัก ต้องอดทนต่อ ความขมขื่น</p> <p>เพียงเพื่อให้โลกอนาคตเป็นอย่างที่เป็น</p> <p>มณีจันทร์แน่วแน่ มั่นคงด้วยเจตนาแรงกล้า หากเธอมีส่วน น้อยนิดในการสร้างประวัติศาสตร์ เธอควรมีหัวใจอนาคตที่เป็นฉันใด เธอมี ‘ส่วน’ อยู่ด้วย!</p> <p>งานเลี้ยงเลิกรา เรือแขกฝรั่งล่าสุดท้ายออกจากท่า มโหรีวงใหญ่ลด เสียงลง บ่าวเริ่มเก็บข้าวของชุดมุน เจ้าคุณวิศาลคิดมองตามแสงไฟในลำ</p>	<p>Once the task has been accomplished, the intertwined two-worlds would part ways.</p> <p>The music by the grand orchestra chimed with the wind. Lights from the houseboats glistened in the dark. This world was silent and peaceful. Chattering sound could be heard from a distance. The rowboat arrived at dock. Lanterns were held up.</p> <p>The lights from the torches planted by the riverside flickered. The shadows of busy servants were buzzing in the background.</p> <p>If this was a dream, it was a magnificent dream. Why would one want to wake up in a rush?</p> <p>Maneechan rose slowly in the shadows. Khun Luang Akarathepwarakorn, too, felt anxious.</p> <p>...A woman with such wonderful beauty, Like a heavenly creation, If she disappeared all of a sudden, My poor heart, what am I to do?...</p> <p>They both covered their fears. Were they going to part while still being in love? However, at this moment the ‘task’ awaits. The history they were about to make today was going to be the foundation of the future. The people in the past worked hard to shape the future. They had to endure pain and bitterness, just so that the future world</p>
---	--

<p>เรือหางออกไปอย่างดูแคลน</p> <p>“มันรู้ละซิว่าคนสยามหาข้าวไม่”</p> <p>อาหารประณีตด้วยฝีมือจัด ผักสลัดทุกชิ้น เครื่องเทศรสเผ็ดลดลง ด้วยฝีมือระดับ ‘คุณหญิง’ ที่ขึ้นชื่อทางอาหาร และยังตอกไม้สดที่ เพียงแต่จะตัดมาทางดอกเสียบแซมไม้ไทยกิ่งงามทั้งสีและกลิ่น หาก ซ่างฝีมือกลับเด็ดกลีบมาร้อยมารองใหม่ หอมทั้งกลิ่น งามด้วยลวดลาย เรือหงส์ทั้งลำสลักจากฟักทอง คล่องมาลัยจีว</p> <p>ผู้เป็นแขกอีฮา ที่หนักหนากว่านั้น สวาน้อยเฉิดฉัน กุลสตรี ‘ซ่าง ใส’ ที่ไม่เคยยอมให้คนต่างชาติต่างภาษาได้ประสบพบเห็น ออกมา รับแขกด้วยท่วงท่างามสง่า เคยค้นมหาสมาคม ข้อสำคัญไม่เคยมีใครนึก เธอเปลี่ยนจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง ด้วยกลิ่นที่ไม่ผิดเจ้าของภาษา จะมีบ้างที่เธอไม่เข้าใจ ‘ศัพท์’ บางคำที่เจ้าตัวขมวดคว</p> <p>“โบราณไป”</p> <p>และศัพท์บางคำที่เธอพูด แหกก็ไม่เข้าใจ</p> <p>“สแลงเกินไป”</p> <p>คุณหลวงอัครเทพวรากรยอมรับอย่างหน้าขึ้นตาดาน หล่อนเฉลียว ฉลาดเกินใคร</p> <p>หล่อน คือจุดแห่งความชื่นชมโสมนัส</p> <p>สีหน้าเจ้าคุณวิศาลคติสสามใจยิ่งนัก คนต่างชาติจะดูหมิ่นคนสยาม</p>	<p>could be as it was.</p> <p>Maneechan was firm and committed with a strong will. If she had a small part in the making of this history, she should be proud of the future as it was. Because she was a ‘part’ of it.</p> <p>The dinner party came to an end. The boat of the last foreign guests had left. The grand orchestra lowered their volume. His Excellency Chao Khun Wisankadi’s sight followed the lights from the boat that was rowing away in despire.</p> <p>“By now they shall have realized that the people of Siam are not ill-cultured.”</p> <p>Food was presented with exquisite craftsmanship. All vegetables served were beautifully carved. The spicy flavour of the spices was softened by the skills of an autocratic ‘Lady’ who was famed for her cookery. Local fresh flowers, which would have been acceptable both in fragrance and visual if they had merely been assembled with fragrant woods, instead, the artisans embroidered them petal by petal, so that they boast both beauty in the patterns and the fragrance.</p> <p>A whole Royal Barge was carved from a pumpkin, finished with a miniature garland hanging at the prow.</p> <p>The guests were bedazzled. In addition, a young lady of the inner ‘court’ who was never to be met by any foreigners, was there to greet guests with such refined grace, and an air of familiarity with large crowds. Most importantly, no one anticipated that she</p>
---	--

<p>‘ไม่ได้กลับไป! แม่เมณี หลอนทำงานได้ผล หน้างาม ซื่อ แจ่มใส อ่อนเยาว์ ทำให้ใครก็อยากพูดจากับหลอน</p> <p>ท้าวไม่ เจ้าหลอนแทรกความนัยสอด ‘ให้คิด’ ลึกล้ำ...</p> <p>“ตอนนี่ที่เราหวั่น ๆ ก็พวกอึ้งย้ง...”</p> <p>หลอนทำหน้าหวาดกลัว “คนจีนในบางกอกมีจำนวนสักครึ่งได้ละมัง”</p> <p>เสียงเสปรีตททำให้ ‘แขก’ เสียวหึ่ง</p> <p>“ถ้าเรามีปัญหาด้วยกัน อึ้งย้งจะก่อเกิด มักปล้นสะดมสินค้า เรือแฉ”</p> <p>คนอังกฤษหรือจะไม่สะดุ้ง ก็หรือมีใจคนอังกฤษที่มีใจตั้งสินค้ามากมาย</p> <p>“เวลาอึ้งย้งก่อการจลาจลก็จะเผาเมือง”</p> <p>สินคำแพง ๆ ที่ส่งไปขายได้ราคา นำกำไรมหาศาลมาให้จะปีเป็นเพียงแต่มีข้อขัดแย้ง อังกฤษยังยึดอึดไม่สามารส่งสินค้าลงเรือได้ ต้องคอยดูท่าที ทั้งเรืออังกฤษกับฝรั่งเสกยั้น ๆ ดูเชิงรักษาผลประโยชน์แห่งตน</p> <p>‘แขก’ ต่างรับรู้ความปริวิตกของชาวสยามถ้วนหน้า</p> <p>อึ้งย้งจะฉวยโอกาสก่อการจลาจลแน่นอน!</p> <p>ความปริวิตกที่ต่างพวกกลับไปให้ผลต่างกัน และแล้วหลังจากรัน ‘ข่าวสาร’ ก็บินว่อน</p>	<p>would switch from speaking one language to another with an accent no different from the owner of the language. There were some ‘words’ that she frowned upon hearing as it was incomprehensible to her.</p> <p>“Too archaic.”</p> <p>And some words she uttered were also incomprehensible to the guests.</p> <p>“Too informal.”</p> <p>Khun Luang Akaratepwarakorn acknowledged with pride, she was clever beyond others. She was the center of everyone’s admiration.</p> <p>His Highness Wisamkadi’s expression was of great satisfaction. Foreigners shall never look down upon Siamese people again! Maneechan carried out her task flawlessly. With her inviting beauty, sincerity, cheerfulness, and youthfulness, everybody wanted to speak to her.</p> <p>Without being suspected, she was communicating a ‘hidden’ message for the listeners’ own interpretation.</p> <p>“What we are dreading of right now is the Chinese Secret Society...”</p> <p>She made a terrified look. “The Chinese occupy more than half of the population in Bangkok, I suppose.”</p> <p>Her concerned voice attracted some guests’ ‘attention’.</p> <p>“Should we have a conflict, the Secret Society will be awakened. They would often</p>
---	---

<p>...มิลลอร์ดไบรส์ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้เรื่องการเมืองสยามเป็นอย่างดี ก็ได้เชื่อว่า จะเกิดการจลาจลจริง</p> <p>ใต้ทำกรรณาคงได้ทราบอยู่แล้ว โดยไม่มีข้อสงสัยว่าในกรุงเทพฯ นั้นมีประชาชนพลเรือนกรของอังกฤษอยู่เป็นอันมาก ทั้งทรัพย์สินสมบัติของอังกฤษก็มีอยู่มากในเมืองนั้น การค้าขายของอังกฤษ ทั้งในแผนกสินค้าข้าวและออกก็มีมากกว่าประเทศอื่นทั้งหมด และบริษัทรับประกันไฟใหญ่ ๆ ของอังกฤษตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ หลายบริษัทด้วยกัน</p> <p>ไม่จำเป็นที่ต้องถึงความเลี้ยหาย ซึ่งบริษัทรับประกันไฟเหล่านี้จะต้องรับผิดชอบหากได้เกิดจลาจลขึ้น</p> <p>เกตุการดมหวังว่า ได้ทำกรรณาคงได้ดำริป้องกันชีวิตและผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศชาวอังกฤษเป็นอันมาก ตามสมควรแก่ความจำเป็นด้วย...</p> <p>จดหมายเช่นนี้มิได้แจ้งไปรายงานสถานการณ์อันล่อแหลมของอังกฤษฉบับเดียว อีกหลายฉบับยังมีข้อความมาเปลี่ยนคล้อยกัน</p> <p>... ด้วยเกล้ากระหม่อมขอเรียนว่า การขัดข้องในพาณิชย์การแห่งประเทศสยาม ซึ่งเกิดเพราะพฤติการณ์ของฝรั่งเศสที่กำลังกระทำต่อสยามในปัจจุบันนั้น กราบเรียนมาเพื่อให้รัฐบาลของสมเด็จพระนางเจ้าทราบ และกิจการที่ฝรั่งเศสดำเนินการของเขาเช่นนี้ย่อมจะเป็นข้อสงสัยให้เห็นถึงความมุ่งหมายที่จะยัดเอาประเทศสยามทั้งหม่อมประเทศเป็น</p>	<p>plunder goods and houseboats.”</p> <p>How could this statement not scare the people of Britain. Is it not they who possessed numerous warehouses?</p> <p>“When the Chinese Secret Society rioted, they would often burn down the city.”</p> <p>Profitable goods exported at high prices which brought back great fortunes would all be destroyed, if a conflict were to arise. The British were feeling uneasy to load their goods onto a ship, as they waited to see the reactions of others. Both the British and the French ships stood still, preserving their own interests.</p> <p>‘Guests’ became well aware of the Siamese people’s fear.</p> <p>The Chinese Secret Society would surely seize this opportunity to cause a riot!</p> <p>The fear that guests have learned and brought back with them had various effects.</p> <p>Soon after, the ‘news’ flew everywhere.</p> <p>...Mr. Brice who possesses great knowledge about Siam also believes that a riot would occur.</p> <p>Her Majesty has, without a doubt, been informed that there is a great number of British citizens in Bangkok, as well as the country’s wealth and assets. The British trade both in rice and exports are also greater than all other countries. In addition, Many of Britain’s large fire insurance companies are established in Bangkok.</p> <p>There is not a need to explain the extent of damage for which these companies</p>
--	--

<p>อาณาเขตเมืองขึ้นของเขาเสียก็อาจจะเป็นได้</p> <p>การที่ฝรั่งเศสกระทำต่อประเทศสยามเช่นนี้เป็นการละเมิดบุกรุกอย่างแท้จริง เขาได้ลบหลู้อิทธิของประเทศสยามเสียทุกสิ่งทุกอย่าง ผลที่สุดของเรื่องนี้ก็คือ เขาต้องการจะยึดถือเอาประเทศสยามเป็นเมืองขึ้นเท่านั้นเอง...</p> <p>ยิ่งกว่านั้น ‘โทรเลข’ ที่นำวาทคือ</p> <p>.... ข้าพเจ้าจะเล่าส่วนเรื่องราวตามพิมพ์ของซีเออร์ตีเวลด์กล่าวถึงว่า พวกไทยได้รับการสั่งสอนจากทหารเรืออังกฤษในวิธีดังต่อไปนี้...</p> <p>การโต้ตอบ การดำเนินงาน ‘ทางข่าว’ ฟรั่งพูร</p> <p>หากท้ายสุด... เหตุการณ์นี้ทำให้ว่าจะลงลงได้ รัฐบาลฝรั่งเศสก็เตรียมที่จะจัดการโดยอะลุ่มอล่วยอยู่แล้ว...</p> <p>มณีนจันทรสังสัยมีในวนาย ‘การพูด’ แต่ฉันจะให้ผลกระทบอะไร จริงอยู่ เธอเคยคุ้นกับวงการพูด ได้เห็นภาพพบปะพูดจา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หากเธอไม่เคยเปรียบวิตกเช่นขณะนี้ว่า</p> <p>ผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร?</p> <p>คุณหญิงแพทยเข้าเรียน แม้ว่ามันต้องบงการบ่าวต่อ มณีนจันทรหญิงกลางชาน พลอยให้คนเดินตามมาส่งหยุดด้วย</p> <p>“แต่ฉันหรือคะที่เราทำได้?”</p> <p>“วาจาคืออาวุธอย่างหนึ่ง...” คำตอบเจกนักการทูตทั้งปวง “ยิ่ง</p>	<p>were to be responsible should a riot occur.</p> <p><i>With all due respect, I hope that Her Majesty shall, as necessary, take action to protect the lives and the paramount interest of The British people as you deem appropriate.</i></p> <p>This was not the only letter of its kind to be sent back to report the precarious situation that the British were facing. Many more were sent with similar messages.</p> <p><i>...If I may present to you the difficulties which we are facing in regard to the commerce in Siam caused by the behaviour of France in their present dealing with Siam. As your obedient servant, I humbly convey you this message. The action of France at this moment could be an implication of their intention to colonize Siam as their own.</i></p> <p><i>This act of France against Siam was truly a trespass, which they have violated the rights of Siam in every way. The ultimate conclusion of this action is that they wish to colonize Siam as their own.</i></p> <p>What’s more, a worrying ‘telegram’ said:</p> <p><i>...I shall investigate the report made by Monsieur DeVille on how the people of Siam has been taught how to operate torpedoes by the British navy.</i></p> <p>Correspondences and actions poured through the ‘news’.</p> <p>Eventually, though, the situation seems like it could be eased. The French</p>
---	---

<p>อาวุธอาบนาฬิง คณมกไม่ทันคิด”</p> <p>“เราพูดแค่นี้ เพียงพอที่จะทำให้อังกฤษวิตกหรือคะ?”</p> <p>“ความจริงเรขาวิตกอยู่แล้ว คาดการณ์แล้ว แมมณี แคดอกยกย้าให้หนักแน่น ทำห่าล่อนวันนึ่งดูตื้นตกใจเหมือนกันนี่เรื่องอึ้งย้งนะ”</p> <p>มณีจันทรธูบหน้า “ฉันแสดงได้ดี”</p> <p>“ทำอกสั้นของทงล่อน ทำให้มีสเตอร์คลักแกทงจะเข้าไปปรับขัวญเขียนะ”</p> <p>ประโยคนั้นขัดข้อง “เอ่เรื่องตอริปีโตมาจากไหน? ไม่เห็นมีใครรู้เรื่อง?”</p> <p>“ฉันเล่าให้หมองซิงเออร์ตีเรลล์ฟังว่า ไปล่องเรือดูเรือรบอังกฤษเค้าตัดีกับคนไทย ตอนนั้นดูเหมือนกำลังสอนให้เรารู้จักว่าตอริปีโตมันเป็นอย่างไง”</p> <p>“หล่อนรู้จักอาวุธด้วยหรือ?”</p> <p>“ฉันรู้จักจรวดด้วย” คำตอบเพเลียด</p> <p>“ดอกไม่เฟนะหรือ?” คำถามสงสัย</p> <p>“มีหรือคะ?” คนถามงบบ้าง กลับไม่รู้จักเสียนี้</p> <p>“มี แบบตะเลฟ่งซึนบนฟ้า”</p> <p>“คงคล้าย ๆ กันละคะ”</p> <p>เวลายันตึกเกินกว่าจะอธิบายเรื่องจรวดที่มีใช้ดอกไม่เฟ</p>	<p><i>government is preparing to compromise in handling the situation.</i></p> <p>Maneechan’s curiosity has not settled. What would be the result of this little ‘talk’.</p> <p>It is true that she has been a part of the diplomatic circle. She has seen other people making conversations and exchanging ideas. But it has never occurred to her to worry about what would be the outcome of it.</p> <p>Dowager Lady Sae has gone to her quarters. Muan was still giving orders to other servants. Maneechan halted in the middle of the patio, which made her escort stop too.</p> <p>“Is this all we can do?”</p> <p>“Speech is a type of weapon...” His answer was of the same nature as any diplomat. “Especially if the weapon is coated with honey, people would often fail to notice.”</p> <p>“Are the little things we said indeed enough for Britain to feel worried?”</p> <p>“In fact, they already have their worries. It is what they expected. You, my dear, have merely confirmed it. You really acted as if you were genuinely terrified about the Chinese Secret Society.”</p> <p>Maneechan touched her face shyly. “I was a good actress, was I not?”</p> <p>“Your trembling almost made Mr. Clark dash in to provide a supportive embrace.”</p> <p>The sentence was said in a disapproving tone.</p> <p>“And where did the story about the torpedoes come from? I do not believe anyone</p>
---	--

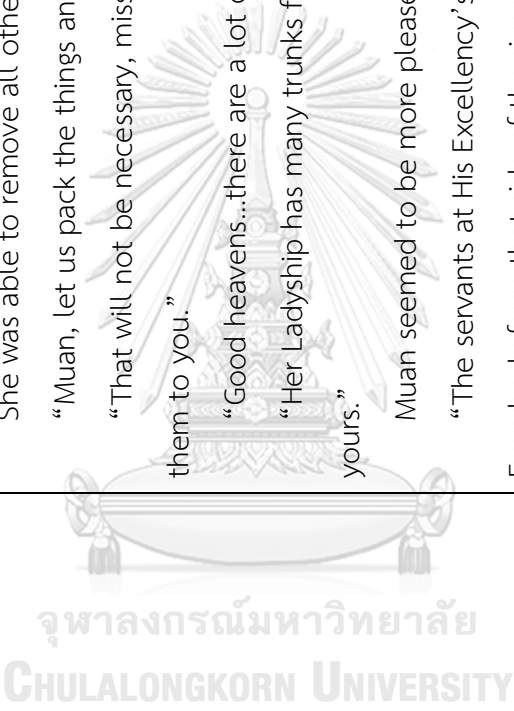
<p>“ต่อไปนี่ อังฤกษ์กับฝรั่งเศษจะทำยังไงคะ?”</p> <p>“ระแวงกันเอง! ฝรั่งเศษหลังจากเรียกร้องแล้ว ทำท่าจะไม่พอใจ แค่ว่าปรับกับดินแดนทางฝั่งซ้าย พุดงาย ๆ มีที่ท่าจะยึดเราทั้งหมดแหละ ซึ่งอังฤกษ์คงไม่ยอม เพราะมีปัญหาผลประโยชน์ทางการค้า”</p> <p>“เราทำแค่นี้หรือคะ?”</p> <p>“ขั้นต้น แก้ปัญหาให้พ้นหน้าไปก่อน เสียก้าแล้วอย่าซ้ากอบ เราจายอมเสียส่วนน้อยรักษาสวนมากไว้”</p> <p>เสียงถอนใจยืดยาว แสดงความหนักอก</p> <p>“ประเทศอื่น ๆ ที่มีผลประโยชน์ในเรา อย่างไม่ไรตุเกส ฮอลันดา ก็มีแต่จะรักษาทัวร์รอด ที่จะหวังให้ยื่นมือมาช่วยคงมีได้ เราอาจจะต้องพิจารณามิตรประเทศใหม่”</p> <p>มณีจันทร์นั่งฟังเงียบ ๆ เธอเองเมื่อมา ‘อยู่ในเหตุการณ์’ ก็ต้องยอมจำนนต่อ ‘ความจริง’ อันปรากฏต่อหน้า</p> <p>เธอใช้ ‘ปัจจุบัน’ ตัดสิน ‘อดีต’ ไม่ได้</p> <p>อดีตต่างหาก ตัดสินปัจจุบัน!</p> <p>“เรากำลังคิดถึงสหปาลีรัฐอเมริกา ประเทศใหม่ มีการปกครองแบบใหม่แต่มั่นคง”</p> <p>มณีจันทร์เลิกคิดที่จะเล่าแล้วว่า ปัจจุบันอเมริกาเป็นอย่างไรเธอตัดสินใจ หากจะเรียนใหม่ทั้งหมด เธอก็ควรเรียนเสียพร้อม ๆ กับเขา</p>	<p>has heard of it.”</p> <p>“I shared with Monsieur Deville that we went to view the English battleships and the British navy had shown great generosity towards the Siamese people. It seemed, at that time, like they were teaching us about torpedoes.”</p> <p>“Do you also have knowledge about weapons?”</p> <p>“Yes, your Excellency, and I know about rockets too.” she answered, feeling a little bit tired.</p> <p>“Are you referring to fireworks?” He questioned.</p> <p>“Do you have those here as well?” She answered with a question. It seemed he had no knowledge of the rockets to which she was referring.</p> <p>“Indeed. They are fireworks with circular wings that soar up into the sky when ignited.”</p> <p>“Oh yes, that sounds like something of a similar sort.”</p> <p>It was too late a time to explain about rockets that are not a type of fireworks.</p> <p>“From here onward, what would be the action of Britain and France?”</p> <p>“They will keep a watchful eye on one another! France, it seems, are not yet satisfied with merely the fine and the left territory. To put it simply, they wish to colonize us. However, Britain will not allow that as it will conflict with their trade interest.”</p>
--	---

<p>แต่ละ</p> <p>“น้ำค้างหยดแล้ว ม้วนขึ้นมาแล้วกรรมงม ไปนอนเสียเถอะ”</p> <p>“กูดไนท์คะ” ประโยคต่อไปบนหัวเราะ</p> <p>“ฯพณฯ ท่านเอกอัครราชทูตประจำสหรัฐอเมริกา”</p> <p>เธอนั่งกลับข้ามชั้นไปสู่เรือนหลังน้อย มีแม่แมวตามมาเหย่า ๆ คงประหลาดใจแน่ แต่เธอล่ะจะได้กลับไปสู่ประวัติศาสตร์อเมริกาหรือไหน</p> <p>ตอนนี้ทั้งคนเนดีและเรแกน ไม่มีใครรู้จักซักกะคน!</p> <p>เอ... ขณะนี้ประธานาธิบดีชื่ออะไรนะ เธอก็ลืมเสียอีก</p> <p>คุณมาลิตาวางรูปทั้งสองลงตรงหน้าคุณลวรางค์อย่างบรรจงราวกับเป็นของมีค่า รอยยิ้มในรูปจืด ไม่พราวพราวละมุนละม่อมเท่าตัวจริง หาก</p> <p>คุณมาลิตาก็รู้จักบุรุษผู้นี้เท่านั้น</p> <p>“เมณี...” ยามเอ่ยชื่อลูกรัก เครือใจเธอสะอื้น</p> <p>“อยู่กับผู้ชายคนนี้”</p> <p>คุณมาลิตาเล่าภาพที่เธอเห็นคร่าว ๆ พร้อมแม่หนุ่ม</p> <p>“ใคร เห็นแต่ชื่อเจ้าคุณอัครเทพวรากร”</p> <p>“คะ ท่านทูตไทยประจำสหรัฐ”</p> <p>“นั่นซี! คุณมาลิตาทูทาน “ถึงว่าเคยได้ยินที่ไหน”</p> <p>“เมณีขอมือจากคุณ ดูเขาเครือซีเหลือเกิน...”</p> <p>คนเล่าค่อย ๆ รำลึก “หลังจากนั้นเขาก็แปลกไป เขาเคยถามตรง</p>	<p>“And will this be all that we do?”</p> <p>“At first, yes. We must first solve the problem in front of us. We have already lost a great deal. We must continue with utmost caution. We have sacrificed the minority to preserve the majority.” A deep sigh followed, which showed the heaviness of the matter.</p> <p>“Other countries that have interest in us, like Portugal and Holland, would merely save themselves. It is unlikely that they would extend a helping hand. We may need to consider gaining an ally from a new country.”</p> <p>Maneechan listened quietly. Since she was now ‘a part of the event’, she must surrender to the bare ‘truth’ laid in front of her.</p> <p>She could not use the ‘present’ to determine the ‘past’.</p> <p>It is, in fact, the past that determined the present!</p> <p>“We are considering the United States of America. She is a new country with a new, but stable, government.”</p> <p>Maneechan dismissed the thought of sharing with him the present day’s America. She decided that if she had to re-learn everything, she should do it alongside him.</p> <p>“Dews have begun to form. I suppose Muan has come up. I shall let you rest.”</p> <p>“Good night.” Said she with a grin in her next sentence.</p> <p>“His Excellency, the Ambassador of Siam to the United States of America.”</p>
--	--

<p>เรื่องภาพอดีตปัจจุบัน”</p> <p>กุลวรางค์เล่าเท่าที่พอจะจำได้</p> <p>“ใครเชื่อว่าผมมีจุดเลื่อมอะไรในสมองสักอย่าง คิดฝันถึงอดีตมากเกินไป จนคิดว่าตนกลับไปสู่อดีตได้”</p> <p>“เขาไม่ได้คิด เขากลับไปได้” คุณมาลิดาบอกเรียบ ๆ</p> <p>“ผู้ช่วยคนนั้นแต่งงานกับใคร?”</p> <p>“คุณไม่ทราบชัด รู้แต่คุณหญิงชื่อ...” คนพูดกลืนน้ำลาย ตากว้างขึ้น</p> <p>“คุณหญิงมณี ตอนนั้นปลายชีวิตดูเหมือนจะได้เป็นท่านผู้หญิง”</p> <p>ริมฝีปากคุณมาลิดาสั่น กิ่งยิมกึ่งจะร้องไห้</p> <p>“มีลูกไหม ก็คน?”</p> <p>“ไม่ทราบซิคะ ต้องไปเรียนถามคุณย่า ท่านว่าท่านเคยเห็นท่านผู้หญิงตอนสาว ๆ เธว่าสวยจนลือ ทำคล่องสมเป็นคนคุณหญิงทูต แต่งตัวล้ำสมัยกว่าใครแต่...”</p> <p>ประโยคต่อไปตะกุกตะกัก “จะเป็นเมณีนี่ยังไงคะ?”</p> <p>“ไม่รู้” หากประโยคต่อไปคล้ายจะปรารภกับตนเอง</p> <p>“อะไรในโลกเกิดขึ้นมากมายโดยเราหาคำตอบไม่ได้ก็มีถมไป กุลวรางค์ช่วยไปเรียนคุณย่าได้หมดลูก ขอเข้าพบท่านหน่อย จะเรียนถามเรื่อง... คุณคนนี่”</p> <p>“ดูเหมือนคุณย่าจะมีรูปเก่า ๆ ของท่านผู้หญิงด้วยค่ะ”</p>	<p>She turned back and made her way across to the small pavilion with Muan following fast behind. He must have been surprised by what she had just said. But what of her? Will she also become a part of America’s history? At this moment, nobody has yet heard of Kennedy or Reagan! And who was the President of the United States at this time? She could not remember either.</p> <p>Malida placed both pictures in front of Kulwarang gently as if they were precious items. The smile in the picture was dry and not as dazzling as in person. However, that was everything Malida knew about this gentleman.</p> <p>“Manny...” Her voice shook with a soft sob upon saying the name of her beloved daughter.</p> <p>“Is with this man.”</p> <p>Malida recounts the world she saw briefly with Noom.</p> <p>“Who is he? I can only see his name, ‘Khun Luang Akaratepwarakorn.’”</p> <p>“He is the Ambassador of Siam to the United States of America.”</p> <p>“That’s right!” Malida exclaimed. “I was certain that I had heard this name before.”</p> <p>“Manny had asked me for the pictures. She seemed so obsessed...”</p> <p>Kulwarang slowly recalled the recent past. “After that, she became somewhat different. She went to see Trong to ask him about the past and present worlds.”</p> <p>She told as much of the story as she could remember.</p>
---	---

<p>“ขอดูด้วยนะ อยากให้เห็น...เมื่อนี้...เป็นยังไง”</p> <p>“ถ้า...” กุลอรางค์ลั่งเลที่จะเชื่อให้สนิทใจ</p> <p>“ถ้าเมื่อนี้เขา...ไปได้จริง คงมีความสุขมากค่ะ”</p> <p>“ไม่เอา” คุณแมลิดาสั่งสิริชะ ยามที่คล้ายผู้เป็นบุตรสาว “ต้องเรียนตามท่าน ขอดูด้วยตา”</p> <p>“ได้ค่ะ กุลจะนัดท่านแล้วโทรหา มาเรียน”</p> <p>คุณแมลิดาทอดถอนใจยาว ตามอง ‘สายตา’ ในรูป</p> <p>“เจ้าคุณ...สัญญา กับฉันแล้ว ขอให้รักษาสัญญา”</p> <p>ริมฝีปากคู่สวยคงแย้ม หากในความคิดคำนึงของคุณแมลิดาดูจะ</p> <p>‘ได้ยินเสียงทุ้มอ่อนโยน</p> <p>“ครับผม!”</p> <p>มณีจันทร์ไม่รู้สีกแหมกที่อีกต่อไป ยามพลิกตัวตื่นเงาตะคุ่มของเครื่องเรือนขึ้นใหญ่ทะอะทะไม่แปลกตา เสียงหยตน้ำหยดลงขานรือรน กลืนจำปรีวยริน เธอไม่เผลอดูอย่างเคย หากนอนรอให้แม่แมวแหวกมุ้งให้ด้วยขอที่ห้อยจากราวทองเหลืองเบื้องบน เพิ่งนึกได้...</p> <p>หมอนที่วางคู่กับหมอนของเธอ</p> <p>คือ เขนยที่เคยหนุน ของเธอ</p> <p>เขาเก็บเรียงราวกับรอให้เจ้าของกลับไปหนุน ใครจะมีกคนหน้าเคยทำอะไรได้มุมวนักหนา พอแม่แมวเนียนแพรคลุมออก เธอจึงลุกขึ้น</p>	<p>“Rice said that Manny must have had a defect in the brain. She daydreamed about the past too much that she thought she could time travel to the past.”</p> <p>“She did not ‘think’ she could. She actually could.” Malida said matter of factly.</p> <p>“Who was this man married to?”</p> <p>“I don’t know exactly. I know that Her Excellency’s name was....” The speaker gulped. Her eyes widened. “Her name was Her Excellency Lady Manee. Towards the end of her life, it seemed she became Her Excellency Manee.”</p> <p>Malida’s lips trembled, partly smiling, but she also felt like crying.</p> <p>“Did they have any children? How many?”</p> <p>“I don’t have that information. We should ask my grandmother. She said she had seen Her Excellency as a young woman. She was the talk of the town for her beauty, and she was highly skilled, suited for the spouse of an ambassador. She had an outstanding fashion sense too. But...”</p> <p>The next sentence was difficult to utter. “How is it possible that she is Manny?”</p> <p>“I don’t know.” The following sentence seemed as if she was speaking to herself.</p> <p>“So many things in this world happen without explicable reason. Kul, could you please inform your grandmother that I’d like to see her? I’d like to ask her about...this gentleman.”</p> <p>“It looks like my grandmother has some old pictures of Her Excellency too.”</p>
---	--

<p>เสียงก่าเลิกระหอบกันดังกรู๊งกรู๊ง อะไรก็ถอดได้ ยกเว้นกำไลคู่นี้ “ม้วน แล้วเก็บของไปคืนท่าน” “ไม่ต้องคืนเจ้าค่ะ แบบนี้แปลว่าท่านยกให้” “อะไร...ของตั้งมากมาย มีราคาทั้งนั้น” “ท่านมิเป็นอิตตะปือ อีกหน้อยคุณก็ได้หมด” แม้ว่าม้วนจะปลอบปลื้มมากกว่ามณีจันทร์ “ป่าวไพร่บ้านโน้นลือกันแซ่ด แอบดูทั้งฝั่ง” “มาดูฝรั่งละมั้ง” “คนไทยเกลียดจะตาย ไม่อยากดูให้เสียชื่อเสียง...” แม้ม้วน กระแทกเสียง “เขามาดูดูหน้าหงั้นกันต่างหากเจ้าค่ะ” “มันแปลว่าอะไร” แม้ม้วนก็ไม่เข้าใจเหมือนกัน ทีเรื่องง่าย ๆ คุณมณีไม่ยักรู้ มณีจันทร์ เดินไปเปิดหน้าต่างให้กว้างขึ้น ลมเย็นพรุ้งพรู พุดซ้อนเป็นพุ่มดอกขาว ราตรีก็ใหญ่เพ็งจะวายกลืน การตัดสินใจยากเข้าทุกที ...ไต่จากเรือนหมอนมกที่จากรัง อยู่ข้างหลังผ้าแต่แลชะงัดคอย... รังสองรังมีคนที่รักเธอคอยทั้งสิน!</p>	<p>“Can I see them too? I’d like to see how...Manny... is doing.” “If...” Kulwarang was hesitant to believe it wholeheartedly. “If Manny can...really go...she would be very happy.” “No.” Malida shook her head. Her stubbornness was similar to that of her daughter’s. “I must ask your grandmother. I must see with my own eyes.” “Sure. I will ask for an appointment and call to inform you.” Malida sighed heavily. Her eyes fixed on the gentleman in the picture. “Sir, you have promised me. I hope you keep the promise.” Although he remained smiling in the picture, Malida believed she could hear his gentle voice answer “Yes, Ma’am!” Maneechan no longer felt out of place. When she turned over upon waking up, she no longer felt strange at the sight of the large pieces of furniture in the room. She has become familiar with the sound of water droplets on the terrace and the smell of White Champaka blooms floating in the morning breeze. Maneechan did not hastily rise out of bed as she normally would. Instead, she remained reclining waiting for Muan to part the mosquito net with the hook that hung on the brass railing above. Suddenly, it occurred to her... The pillow that was now beside his was the pillow on which she used to lay her head in slumber.</p>
--	--

 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>He kept it there as if he was waiting for the owner of that pillow to lay her head on it again. Who would have imagined, a man whose emotions were hardly expressed could act in such a gentle and considerate manner. When Muan pulled off the silk crepe blanket, Maneechan rose. The bangles on her wrists made a clanging sound. She was able to remove all other accessories, except these bangles.</p> <p>“Muan, let us pack the things and return them to her Ladyship.”</p> <p>“That will not be necessary, miss. This gesture meant that the Ladyship has given them to you.”</p> <p>“Good heavens...there are a lot of things, and all of which have great value.”</p> <p>“Her Ladyship has many trunks filled with these items, miss. Soon, they shall all be yours.”</p> <p>Muan seemed to be more pleased about this fact than Maneechan.</p> <p>“The servants at His Excellency’s household spread rumours like wildfire. Everybody from that side of the river was taking a peep.”</p> <p>“They might have been peeping at the foreigners.”</p> <p>“Oh, how we despise them. We would not have looked at them, not even if there was a prize.” Muan said with a cynical attitude.</p> <p>“Rather, they came to peep at the betrothed couple.”</p> <p>“What does that mean?”</p>
---	---

It was at times hard for Muan to comprehend. With such intelligence, how could Maneechan fail to understand even the simplest of things.

Maneechan walked over to the window and opened it wider. The cool breeze rushed in. She could see clusters of white gardenias. The smell of the night jasmine just began to fade.

The decision she had to make was becoming more and more difficult.

...I had left my home like a bird had left its nest. Longingly waiting are the ones who were left behind...

She had someone who loved her waiting longingly at both nests!

ภาคผนวก 2

บทสนทนาตัวอย่างจากวรรณกรรมเรื่อง *Emma*

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 1 : บทที่ 1 (Volume 1)

“Poor Miss Taylor!—I wish she were here again. What a pity it is that Mr. Weston ever thought of her!”

“I cannot agree with you, papa; you know I cannot. Mr. Weston is such a good-humoured, pleasant, excellent man, that he thoroughly deserves a good wife;—and you would not have had Miss Taylor live with us for ever, and bear all my odd humours, when she might have a house of her own?”

“A house of her own!—But where is the advantage of a house of her own? This is three times as large.—And you have never any odd humours, my dear.”

“How often we shall be going to see them, and they coming to see us!—We shall be always meeting! We must begin; we must go and pay wedding visit very soon.”

“My dear, how am I to get so far? Randalls is such a distance. I could not walk half so far.”

“No, papa, nobody thought of your walking. We must go in the carriage, to be sure.”

“The carriage! But James will not like to put the horses to for such a little way;—and where are the poor horses to be while we are paying our visit?”

“They are to be put into Mr. Weston’s stable, papa. You know we have settled all that already. We talked it all over with Mr. Weston last night. And as for James, you may be very sure he will always like going to Randalls, because of his daughter’s being housemaid there. I only doubt whether he will ever take us anywhere else. That was your doing, papa. You got Hannah that good place. Nobody thought of

Hannah till you mentioned her—James is so obliged to you!”

“I am very glad I did think of her. It was very lucky, for I would not have had poor James think himself slighted upon any account; and I am sure she will make a very good servant: she is a civil, pretty-spoken girl; I have a great opinion of her. Whenever I see her, she always curtsseys and asks me how I do, in a very pretty manner; and when you have had her here to do needlework, I observe she always turns the lock of the door the right way and never bangs it. I am sure she will be an excellent servant; and it will be a great comfort to poor Miss Taylor to have somebody about her that she is used to see. Whenever James goes over to see his daughter, you know, she will be hearing of us. He will be able to tell her how we all are.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 2 : บทที่ 1 (Volume 1)

“It is very kind of you, Mr. Knightley, to come out at this late hour to call upon us. I am afraid you must have had a shocking walk.”

“Not at all, sir. It is a beautiful moonlight night; and so mild that I must draw back from your great fire.”

“But you must have found it very damp and dirty. I wish you may not catch cold.”

“Dirty, sir! Look at my shoes. Not a speck on them.”

“Well! that is quite surprising, for we have had a vast deal of rain here. It rained dreadfully hard for half an hour while we were at breakfast. I wanted them to put off the wedding.”

“By the bye—I have not wished you joy. Being pretty well aware of what sort of joy you must both be feeling, I have been in no hurry with my congratulations; but I hope it all went off tolerably well. How did you all behave? Who cried most?”

“Ah! poor Miss Taylor! ’Tis a sad business.”

“Poor Mr. and Miss Woodhouse, if you please; but I cannot possibly say ‘poor Miss Taylor.’ I have a great regard for you and Emma; but when it comes to the question of dependence or independence!—At any rate, it must be better to have only one to please than two.”

“Especially when one of those two is such a fanciful, troublesome creature!” said Emma playfully. “That is what you have in your head, I know—and what you would certainly say if my father were not by.”

“I believe it is very true, my dear, indeed,” said Mr. Woodhouse, with a sigh. “I am afraid I am sometimes very fanciful and troublesome.”

“My dearest papa! You do not think I could mean you, or suppose Mr. Knightley to mean you. What a horrible idea! Oh no! I meant only myself. Mr. Knightley loves to find fault with me, you know—in a joke—it is all a joke. We always say what we like to one another.”

“Emma knows I never flatter her,” said Mr. Knightley, “but I meant no reflection on any body. Miss Taylor has been used to have two persons to please; she will now have but one. The chances are that she must be a gainer.”

“Well,” said Emma, willing to let it pass—“you want to hear about the wedding; and I shall be happy to tell you, for we all behaved charmingly. Every body was punctual, every body in their best looks: not a tear, and hardly a long face to be seen. Oh no; we all felt that we were going to be only half a mile apart, and were sure of meeting every day.”

“Dear Emma bears every thing so well,” said her father. “But, Mr. Knightley, she is really very sorry to lose poor Miss Taylor, and I am sure she will miss her more than

she thinks for.”

Emma turned away her head, divided between tears and smiles. “It is impossible that Emma should not miss such a companion,” said Mr. Knightley. “We should not like her so well as we do, sir, if we could suppose it; but she knows how much the marriage is to Miss Taylor’s advantage; she knows how very acceptable it must be, at Miss Taylor’s time of life, to be settled in a home of her own, and how important to her to be secure of a comfortable provision, and therefore cannot allow herself to feel so much pain as pleasure. Every friend of Miss Taylor must be glad to have her so happily married.”

“And you have forgotten one matter of joy to me,” said Emma, “and a very considerable one—that I made the match myself. I made the match, you know, four years ago; and to have it take place, and be proved in the right, when so many people said Mr. Weston would never marry again, may comfort me for any thing.”

Mr. Knightley shook his head at her. Her father fondly replied, “Ah! my dear, I wish you would not make matches and foretell things, for whatever you say always comes to pass. Pray do not make any more matches.”

“I promise you to make none for myself, papa; but I must, indeed, for other people. It is the greatest amusement in the world! And after such success, you know!—Everybody said that Mr. Weston would never marry again. Oh dear, no! Mr. Weston, who had been a widower so long, and who seemed so perfectly comfortable without a wife, so constantly occupied either in his business in town or among his friends here, always acceptable wherever he went, always cheerful—Mr. Weston need not spend a single evening in the year alone if he did not like it. Oh no! Mr. Weston certainly would never marry again. Some people even talked of a promise to his wife on her deathbed, and others of the son and the uncle not letting him. All manner of solemn nonsense was talked on the subject, but I believed none of it.

“Ever since the day—about four years ago—that Miss Taylor and I met with him in Broadway Lane, when, because it began to drizzle, he darted away with so much gallantry, and borrowed two umbrellas for us from Farmer Mitchell’s, I made up my mind on the subject. I planned the match from that hour; and when such success has blessed me in this instance, dear papa, you cannot think that I shall leave off match-making.”

“I do not understand what you mean by ‘success,’” said Mr. Knightley. “Success supposes endeavour. Your time has been properly and delicately spent, if you have been endeavouring for the last four years to bring about this marriage. A worthy employment for a young lady’s mind! But if, which I rather imagine, your making the match, as you call it, means only your planning it, your saying to yourself one idle day, ‘I think it would be a very good thing for Miss Taylor if Mr. Weston were to marry her,’ and saying it again to yourself every now and then afterwards, why do you talk of success? Where is your merit? What are you proud of? You made a lucky guess; and that is all that can be said.”

“And have you never known the pleasure and triumph of a lucky guess?—I pity you.—I thought you cleverer—for, depend upon it a lucky guess is never merely luck. There is always some talent in it. And as to my poor word ‘success,’ which you quarrel with, I do not know that I am so entirely without any claim to it. You have drawn two pretty pictures; but I think there may be a third—a something between the do-nothing and the do-all. If I had not promoted Mr. Weston’s visits here, and given many little encouragements, and smoothed many little matters, it might not have come to any thing after all. I think you must know Hartfield enough to comprehend that.”

“A straightforward, open-hearted man like Weston, and a rational, unaffected woman like Miss Taylor, may be safely left to manage their own concerns. You are more likely to have done harm to yourself, than good to them, by interference.”

“Emma never thinks of herself, if she can do good to others,” rejoined Mr. Woodhouse, understanding but in part. “But, my dear, pray do not make any more matches; they are silly things, and break up one’s family circle grievously.”

“Only one more, papa; only for Mr. Elton. Poor Mr. Elton! You like Mr. Elton, papa,—I must look about for a wife for him. There is nobody in Highbury who deserves him—and he has been here a whole year, and has fitted up his house so comfortably, that it would be a shame to have him single any longer—and I thought when he was joining their hands to-day, he looked so very much as if he would like to have the same kind office done for him! I think very well of Mr. Elton, and this is the only way I have of doing him a service.”

“Mr. Elton is a very pretty young man, to be sure, and a very good young man, and I have a great regard for him. But if you want to shew him any attention, my dear, ask him to come and dine with us some day. That will be a much better thing. I dare say Mr. Knightley will be so kind as to meet him.”

“With a great deal of pleasure, sir, at any time,” said Mr. Knightley, laughing, “and I agree with you entirely, that it will be a much better thing. Invite him to dinner, Emma, and help him to the best of the fish and the chicken, but leave him to chuse his own wife. Depend upon it, a man of six or seven-and-twenty can take care of himself.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 3 : บทที่ 4 (Volume 1)

“And when she had come away, Mrs. Martin was so very kind as to send Mrs. Goddard a beautiful goose—the finest goose Mrs. Goddard had ever seen. Mrs. Goddard had dressed it on a Sunday, and asked all the three teachers, Miss Nash, and Miss Prince, and Miss Richardson, to sup with her.”

“Mr. Martin, I suppose, is not a man of information beyond the line of his own business? He does not read?”

“Oh yes!—that is, no—I do not know—but I believe he has read a good deal—but not what you would think any thing of. He reads the Agricultural Reports, and some other books that lay in one of the window seats—but he reads all them to himself. But sometimes of an evening, before we went to cards, he would read something aloud out of the Elegant Extracts, very entertaining. And I know he has read the Vicar of Wakefield. He never read the Romance of the Forest, nor The Children of the Abbey. He had never heard of such books before I mentioned them, but he is determined to get them now as soon as ever he can.”

“What sort of looking man is Mr. Martin?”

“Oh! not handsome—not at all handsome. I thought him very plain at first, but I do not think him so plain now. One does not, you know, after a time. But did you never see him? He is in Highbury every now and then, and he is sure to ride through every week in his way to Kingston. He has passed you very often.”

“That may be, and I may have seen him fifty times, but without having any idea of his name. A young farmer, whether on horseback or on foot, is the very last sort of person to raise my curiosity. The yeomanry are precisely the order of people with whom I feel I can have nothing to do. A degree or two lower, and a creditable appearance might interest me; I might hope to be useful to their families in some way or other. But a farmer can need none of my help, and is, therefore, in one sense, as much above my notice as in every other he is below it.”

“To be sure. Oh yes! It is not likely you should ever have observed him; but he knows you very well indeed—I mean by sight.”

“I have no doubt of his being a very respectable young man. I know, indeed, that he is so, and, as such, wish him well. What do you imagine his age to be?”

“He was four-and-twenty the 8th of last June, and my birthday is the 23rd just a fortnight and a day’s difference—which is very odd.”

“Only four-and-twenty. That is too young to settle. His mother is perfectly right not to be in a hurry. They seem very comfortable as they are, and if she were to take any pains to marry him, she would probably repent it. Six years hence, if he could meet with a good sort of young woman in the same rank as his own, with a little money, it might be very desirable.”

“Six years hence! Dear Miss Woodhouse, he would be thirty years old!”

“Well, and that is as early as most men can afford to marry, who are not born to an independence. Mr. Martin, I imagine, has his fortune entirely to make—cannot be at all beforehand with the world. Whatever money he might come into when his father died, whatever his share of the family property, it is, I dare say, all afloat, all employed in his stock, and so forth; and though, with diligence and good luck, he may be rich in time, it is next to impossible that he should have realised any thing yet.”

“To be sure, so it is. But they live very comfortably. They have no indoors man, else they do not want for any thing; and Mrs. Martin talks of taking a boy another year.”

“I wish you may not get into a scrape, Harriet, whenever he does marry;—I mean, as to being acquainted with his wife—for though his sisters, from a superior education, are not to be altogether objected to, it does not follow that he might marry any body at all fit for you to notice. The misfortune of your birth ought to make you particularly careful as to your associates. There can be no doubt of your being a gentleman’s daughter, and you must support your claim to that station by every thing within your own power, or there will be plenty of people who would take pleasure in degrading you.”

“Yes, to be sure, I suppose there are. But while I visit at Hartfield, and you are so kind to me, Miss Woodhouse, I am not afraid of what any body can do.”

“You understand the force of influence pretty well, Harriet; but I would have you so firmly established in good society, as to be independent even of Hartfield and Miss Woodhouse. I want to see you permanently well connected, and to that end it will be advisable to have as few odd acquaintance as may be; and, therefore, I say that if you should still be in this country when Mr. Martin marries, I wish you may not be drawn in by your intimacy with the sisters, to be acquainted with the wife, who will probably be some mere farmer’s daughter, without education.”

“To be sure. Yes. Not that I think Mr. Martin would ever marry any body but what had had some education—and been very well brought up. However, I do not mean to set up my opinion against yours—and I am sure I shall not wish for the acquaintance of his wife. I shall always have a great regard for the Miss Martins, especially Elizabeth, and should be very sorry to give them up, for they are quite as well educated as me. But if he marries a very ignorant, vulgar woman, certainly I had better not visit her, if I can help it.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 4 : บทที่ 10 (Volume 2)

“Can you come to Randalls at any time this morning?—Do, if it be possible. Mrs. Weston wants to see you. She must see you.”

“Is she unwell?”

“No, no, not at all—only a little agitated. She would have ordered the carriage, and come to you, but she must see you alone, and that you know—(nodding towards her father)—Humph!—Can you come?”

“Certainly. This moment, if you please. It is impossible to refuse what you ask in such a way. But what can be the matter?—Is she really not ill?”

“Depend upon me—but ask no more questions. You will know it all in time. The most unaccountable business! But hush, hush!”

“Now,”—said Emma, when they were fairly beyond the sweep gates,—“now Mr. Weston, do let me know what has happened.”

“No, no,”—he gravely replied.—“Don’t ask me. I promised my wife to leave it all to her. She will break it to you better than I can. Do not be impatient, Emma; it will all come out too soon.”

“Break it to me,” cried Emma, standing still with terror.—“Good God!—Mr. Weston, tell me at once.—Something has happened in Brunswick Square. I know it has. Tell me, I charge you tell me this moment what it is.”

“No, indeed you are mistaken.”—

“Mr. Weston do not trifle with me.—Consider how many of my dearest friends are now in Brunswick Square. Which of them is it?—I charge you by all that is sacred, not to attempt concealment.”

“Upon my word, Emma.”—

“Your word!—why not your honour!—why not say upon your honour, that it has nothing to do with any of them? Good Heavens!—What can be to be broke to me, that does not relate to one of that family?”

“Upon my honour,” said he very seriously, “it does not. It is not in the smallest degree connected with any human being of the name of Knightley.”

“I was wrong,” he continued, “in talking of its being broke to you. I should not have

used the expression. In fact, it does not concern you—it concerns only myself,—that is, we hope.—Humph!—In short, my dear Emma, there is no occasion to be so uneasy about it. I don't say that it is not a disagreeable business—but things might be much worse.—If we walk fast, we shall soon be at Randalls.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 5 : บทที่ 18 (Volume 2)

“I have something to tell you, Emma; some news.”

“Good or bad?” said she, quickly, looking up in his face.

“I do not know which it ought to be called.”

“Oh! good I am sure.—I see it in your countenance. You are trying not to smile.”

“I am afraid,” said he, composing his features, “I am very much afraid, my dear Emma, that you will not smile when you hear it.”

“Indeed! but why so?—I can hardly imagine that any thing which pleases or amuses you, should not please and amuse me too.”

“There is one subject,” he replied, “I hope but one, on which we do not think alike.” He paused a moment, again smiling, with his eyes fixed on her face. “Does nothing occur to you?—Do not you recollect?—Harriet Smith.”

Her cheeks flushed at the name, and she felt afraid of something, though she knew not what.

“Have you heard from her yourself this morning?” cried he. “You have, I believe, and know the whole.”

“No, I have not; I know nothing; pray tell me.”

“You are prepared for the worst, I see—and very bad it is. Harriet Smith marries Robert Martin.”

Emma gave a start, which did not seem like being prepared—and her eyes, in eager gaze, said, “No, this is impossible!” but her lips were closed.

“It is so, indeed,” continued Mr. Knightley; “I have it from Robert Martin himself. He left me not half an hour ago.”

She was still looking at him with the most speaking amazement.

“You like it, my Emma, as little as I feared.—I wish our opinions were the same. But in time they will. Time, you may be sure, will make one or the other of us think

differently; and, in the meanwhile, we need not talk much on the subject.”

“You mistake me, you quite mistake me,” she replied, exerting herself. “It is not that such a circumstance would now make me unhappy, but I cannot believe it. It seems an impossibility!—You cannot mean to say, that Harriet Smith has accepted Robert Martin. You cannot mean that he has even proposed to her again—yet. You only mean, that he intends it.”

“I mean that he has done it,” answered Mr. Knightley, with smiling but determined decision, “and been accepted.”

“Good God!” she cried.—“Well!”—“Well, now tell me every thing; make this intelligible to me. How, where, when?—Let me know it all. I never was more surprized—but it does not make me unhappy, I assure you.—How—how has it been possible?”

“It is a very simple story. He went to town on business three days ago, and I got him to take charge of some papers which I was wanting to send to John.—He delivered these papers to John, at his chambers, and was asked by him to join their party the same evening to Astley’s. They were going to take the two eldest boys to Astley’s. The party was to be our brother and sister, Henry, John—and Miss Smith. My friend Robert could not resist. They called for him in their way; were all extremely amused; and my brother asked him to dine with them the next day—which he did—and in the course of that visit (as I understand) he found an opportunity of speaking to Harriet; and certainly did not speak in vain.—She made him, by her acceptance, as happy even as he is deserving. He came down by yesterday’s coach, and was with me this morning immediately after breakfast, to report his proceedings, first on my affairs, and then on his own. This is all that I can relate of the how, where, and when. Your friend Harriet will make a much longer history when you see her.—She will give you all the minute particulars, which only woman’s language can make interesting.—In our communications we deal only in the great.—However, I must say, that Robert

Martin's heart seemed for him, and to me, very overflowing; and that he did mention, without its being much to the purpose, that on quitting their box at Astley's, my brother took charge of Mrs. John Knightley and little John, and he followed with Miss Smith and Henry; and that at one time they were in such a crowd, as to make Miss Smith rather uneasy."

"Emma, my love, you said that this circumstance would not now make you unhappy; but I am afraid it gives you more pain than you expected. His situation is an evil—but you must consider it as what satisfies your friend; and I will answer for your thinking better and better of him as you know him more. His good sense and good principles would delight you.—As far as the man is concerned, you could not wish your friend in better hands. His rank in society I would alter if I could, which is saying a great deal I assure you, Emma.—You laugh at me about William Larkins; but I could quite as ill spare Robert Martin."

"You need not be at any pains to reconcile me to the match. I think Harriet is doing extremely well. Her connexions may be worse than his. In respectability of character, there can be no doubt that they are. I have been silent from surprize merely, excessive surprize. You cannot imagine how suddenly it has come on me! how peculiarly unprepared I was!—for I had reason to believe her very lately more determined against him, much more, than she was before."

"You ought to know your friend best," replied Mr. Knightley; "but I should say she was a good-tempered, soft-hearted girl, not likely to be very, very determined against any young man who told her he loved her."

Emma could not help laughing as she answered, "Upon my word, I believe you know her quite as well as I do.—But, Mr. Knightley, are you perfectly sure that she has absolutely and downright accepted him. I could suppose she might in time—but can she already?—Did not you misunderstand him?—You were both talking of other things; of business, shows of cattle, or new drills—and might not you, in the

confusion of so many subjects, mistake him?—It was not Harriet’s hand that he was certain of—it was the dimensions of some famous ox.”

ภาคผนวก 3

บทสนทนาตัวอย่างจากวรรณกรรมเรื่อง *Mansfield Park*

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 1 : บทที่ 7

“Well, Fanny, and how do you like Miss Crawford now?” said Edmund the next day, after thinking some time on the subject himself. “How did you like her yesterday?”

“Very well—very much. I like to hear her talk. She entertains me; and she is so extremely pretty, that I have great pleasure in looking at her.”

“It is her countenance that is so attractive. She has a wonderful play of feature! But was there nothing in her conversation that struck you, Fanny, as not quite right?”

“Oh yes! she ought not to have spoken of her uncle as she did. I was quite astonished. An uncle with whom she has been living so many years, and who, whatever his faults may be, is so very fond of her brother, treating him, they say, quite like a son. I could not have believed it!”

“I thought you would be struck. It was very wrong; very indecorous.”

“And very ungrateful, I think.”

“Ungrateful is a strong word. I do not know that her uncle has any claim to her gratitude; his wife certainly had; and it is the warmth of her respect for her aunt’s memory which misleads her here. She is awkwardly circumstanced. With such warm feelings and lively spirits it must be difficult to do justice to her affection for Mrs. Crawford, without throwing a shade on the Admiral. I do not pretend to know which was most to blame in their disagreements, though the Admiral’s present conduct might incline one to the side of his wife; but it is natural and amiable that Miss Crawford should acquit her aunt entirely. I do not censure her opinions; but there certainly is impropriety in making them public.”

“Do not you think,” said Fanny, after a little consideration, “that this impropriety is a reflection itself upon Mrs. Crawford, as her niece has been entirely brought up by her? She cannot have given her right notions of what was due to the Admiral.”

“That is a fair remark. Yes, we must suppose the faults of the niece to have been those of the aunt; and it makes one more sensible of the disadvantages she has been under. But I think her present home must do her good. Mrs. Grant’s manners are just what they ought to be. She speaks of her brother with a very pleasing affection.”

“Yes, except as to his writing her such short letters. She made me almost laugh; but I cannot rate so very highly the love or good-nature of a brother who will not give himself the trouble of writing anything worth reading to his sisters, when they are separated. I am sure William would never have used me so, under any circumstances. And what right had she to suppose that you would not write long letters when you were absent?”

“The right of a lively mind, Fanny, seizing whatever may contribute to its own amusement or that of others; perfectly allowable, when untinged by ill-humour or roughness; and there is not a shadow of either in the countenance or manner of Miss Crawford: nothing sharp, or loud, or coarse. She is perfectly feminine, except in the instances we have been speaking of. There she cannot be justified. I am glad you saw it all as I did.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 2 : บทที่ 32

“Why have you no fire to-day?”

“I am not cold, sir: I never sit here long at this time of year.”

“But you have a fire in general?”

“No, sir.”

“How comes this about? Here must be some mistake. I understood that you had the use of this room by way of making you perfectly comfortable. In your bedchamber I

know you cannot have a fire. Here is some great misapprehension which must be rectified. It is highly unfit for you to sit, be it only half an hour a day, without a fire. You are not strong. You are chilly. Your aunt cannot be aware of this.”

“my aunt Norris”

“I understand,” “I understand. Your aunt Norris has always been an advocate, and very judiciously, for young people’s being brought up without unnecessary indulgences; but there should be moderation in everything. She is also very hardy herself, which of course will influence her in her opinion of the wants of others. And on another account, too, I can perfectly comprehend. I know what her sentiments have always been. The principle was good in itself, but it may have been, and I believe has been, carried too far in your case. I am aware that there has been sometimes, in some points, a misplaced distinction; but I think too well of you, Fanny, to suppose you will ever harbour resentment on that account. You have an understanding which will prevent you from receiving things only in part, and judging partially by the event. You will take in the whole of the past, you will consider times, persons, and probabilities, and you will feel that they were not least your friends who were educating and preparing you for that mediocrity of condition which seemed to be your lot. Though their caution may prove eventually unnecessary, it was kindly meant; and of this you may be assured, that every advantage of affluence will be doubled by the little privations and restrictions that may have been imposed. I am sure you will not disappoint my opinion of you, by failing at any time to treat your aunt Norris with the respect and attention that are due to her. But enough of this. Sit down, my dear. I must speak to you for a few minutes, but I will not detain you long.”

“You are not aware, perhaps, that I have had a visitor this morning. I had not been long in my own room, after breakfast, when Mr. Crawford was shewn in. His errand you may probably conjecture.”

“And now, Fanny, having performed one part of my commission, and shewn you everything placed on a basis the most assured and satisfactory, I may execute the remainder by prevailing on you to accompany me downstairs, where, though I cannot but presume on having been no unacceptable companion myself, I must submit to your finding one still better worth listening to. Mr. Crawford, as you have perhaps foreseen, is yet in the house. He is in my room, and hoping to see you there.”

“Oh! no, sir, I cannot, indeed I cannot go down to him. Mr. Crawford ought to know—he must know that: I told him enough yesterday to convince him; he spoke to me on this subject yesterday, and I told him without disguise that it was very disagreeable to me, and quite out of my power to return his good opinion.”

“I do not catch your meaning,” “Out of your power to return his good opinion? What is all this? I know he spoke to you yesterday, and (as far as I understand) received as much encouragement to proceed as a well-judging young woman could permit herself to give. I was very much pleased with what I collected to have been your behaviour on the occasion; it shewed a discretion highly to be commended. But now, when he has made his overtures so properly, and honourably—what are your scruples now?”

“You are mistaken, sir,” “you are quite mistaken. How could Mr. Crawford say such a thing? I gave him no encouragement yesterday. On the contrary, I told him, I cannot recollect my exact words, but I am sure I told him that I would not listen to him, that it was very unpleasant to me in every respect, and that I begged him never to talk to me in that manner again. I am sure I said as much as that and more; and I should have said still more, if I had been quite certain of his meaning anything seriously; but I did not like to be, I could not bear to be, imputing more than might be intended. I thought it might all pass for nothing with him.”

“Am I to understand,” “that you mean to refuse Mr. Crawford?”

“Yes, sir.”

“Refuse him?”

“Yes, sir.”

“Refuse Mr. Crawford! Upon what plea? For what reason?”

“I—I cannot like him, sir, well enough to marry him.”

“This is very strange!” “There is something in this which my comprehension does not reach. Here is a young man wishing to pay his addresses to you, with everything to recommend him: not merely situation in life, fortune, and character, but with more than common agreeableness, with address and conversation pleasing to everybody. And he is not an acquaintance of to-day; you have now known him some time. His sister, moreover, is your intimate friend, and he has been doing that for your brother, which I should suppose would have been almost sufficient recommendation to you, had there been no other. It is very uncertain when my interest might have got William on. He has done it already.”

“Yes,”

“You must have been aware,” “you must have been some time aware of a particularity in Mr. Crawford’s manners to you. This cannot have taken you by surprise. You must have observed his attentions; and though you always received them very properly (I have no accusation to make on that head), I never perceived them to be unpleasant to you. I am half inclined to think, Fanny, that you do not quite know your own feelings.”

“Oh yes, sir! indeed I do. His attentions were always—what I did not like.”

“This is beyond me,” said he. “This requires explanation. Young as you are, and having seen scarcely any one, it is hardly possible that your affections—”

“No, no, I know that is quite out of the question; quite impossible. Well, there is nothing more to be said.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 3 : บทที่ 23

“But why should Mrs. Grant ask Fanny?” said Lady Bertram. “How came she to

think of asking Fanny? Fanny never dines there, you know, in this sort of way. I cannot spare her, and I am sure she does not want to go. Fanny, you do not want to go, do you?”

“If you put such a question to her,” cried Edmund, preventing his cousin’s speaking, “Fanny will immediately say No; but I am sure, my dear mother, she would like to go; and I can see no reason why she should not.”

“I cannot imagine why Mrs. Grant should think of asking her? She never did before. She used to ask your sisters now and then, but she never asked Fanny.”

“If you cannot do without me, ma’am—” said Fanny, in a self-denying tone.

“But my mother will have my father with her all the evening.”

“To be sure, so I shall.”

“Suppose you take my father’s opinion, ma’am.”

“That’s well thought of. So I will, Edmund. I will ask Sir Thomas, as soon as he comes in, whether I can do without her.”

“As you please, ma’am, on that head; but I meant my father’s opinion as to the propriety of the invitation’s being accepted or not; and I think he will consider it a right thing by Mrs. Grant, as well as by Fanny, that being the first invitation it should be accepted.”

“I do not know. We will ask him. But he will be very much surprised that Mrs. Grant should ask Fanny at all.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 4 : บทที่ 23

“Oh! depend upon it, your aunt can do very well without you, or you would not be allowed to go. I shall be here, so you may be quite easy about your aunt. And I hope you will have a very agreeable day, and find it all mighty delightful. But I must observe that five is the very awkwardest of all possible numbers to sit down to table; and I cannot but be surprised that such an elegant lady as Mrs. Grant should not contrive better! And round their enormous great wide table, too, which fills up the room so dreadfully! Had the doctor been contented to take my dining-table

when I came away, as anybody in their senses would have done, instead of having that absurd new one of his own, which is wider, literally wider than the dinner-table here, how infinitely better it would have been! and how much more he would have been respected! for people are never respected when they step out of their proper sphere. Remember that, Fanny. Five—only five to be sitting round that table. However, you will have dinner enough on it for ten, I dare say.”

Mrs. Norris fetched breath, and went on again.

“The nonsense and folly of people’s stepping out of their rank and trying to appear above themselves, makes me think it right to give you a hint, Fanny, now that you are going into company without any of us; and I do beseech and entreat you not to be putting yourself forward, and talking and giving your opinion as if you were one of your cousins—as if you were dear Mrs. Rushworth or Julia. That will never do, believe me. Remember, wherever you are, you must be the lowest and last; and though Miss Crawford is in a manner at home at the Parsonage, you are not to be taking place of her. And as to coming away at night, you are to stay just as long as Edmund chuses. Leave him to settle that.”

“Yes, ma’am, I should not think of anything else.”

“And if it should rain, which I think exceedingly likely, for I never saw it more threatening for a wet evening in my life, you must manage as well as you can, and not be expecting the carriage to be sent for you. I certainly do not go home to-night, and, therefore, the carriage will not be out on my account; so you must make up your mind to what may happen, and take your things accordingly.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 5 : บทที่ 7

Edmund, looking around, said, “But where is Fanny? Is she gone to bed?”

“No, not that I know of,” replied Mrs. Norris; “she was here a moment ago.”

“That is a very foolish trick, Fanny, to be idling away all the evening upon a sofa. Why cannot you come and sit here, and employ yourself as we do? If you have no work of your own, I can supply you from the poor basket. There is all the new calico,

that was bought last week, not touched yet. I am sure I almost broke my back by cutting it out. You should learn to think of other people; and, take my word for it, it is a shocking trick for a young person to be always lolling upon a sofa.”

“I must say, ma’am, that Fanny is as little upon the sofa as anybody in the house.”

“Fanny,” said Edmund, after looking at her attentively, “I am sure you have the headache.”

“I can hardly believe you,” he replied; “I know your looks too well. How long have you had it?”

“Since a little before dinner. It is nothing but the heat.”

“Did you go out in the heat?”

“Go out! to be sure she did,” said Mrs. Norris: “would you have her stay within such a fine day as this? Were not we all out? Even your mother was out to-day for above an hour.”

“Yes, indeed, Edmund,” “I was out above an hour. I sat three-quarters of an hour in the flower-garden, while Fanny cut the roses; and very pleasant it was, I assure you, but very hot. It was shady enough in the alcove, but I declare I quite dreaded the coming home again.”

“Fanny has been cutting roses, has she?”

“Yes, and I am afraid they will be the last this year. Poor thing! She found it hot enough; but they were so full-blown that one could not wait.”

“There was no help for it, certainly,” “but I question whether her headache might not be caught then, sister. There is nothing so likely to give it as standing and stooping in a hot sun; but I dare say it will be well to-morrow. Suppose you let her

have your aromatic vinegar; I always forget to have mine filled.”

“She has got it,” said Lady Bertram; “she has had it ever since she came back from your house the second time.”

“What!” cried Edmund; “has she been walking as well as cutting roses; walking across the hot park to your house, and doing it twice, ma’am? No wonder her head aches.”

“I was afraid it would be too much for her,” said Lady Bertram; “but when the roses were gathered, your aunt wished to have them, and then you know they must be taken home.”

“But were there roses enough to oblige her to go twice?”

“No; but they were to be put into the spare room to dry; and, unluckily, Fanny forgot to lock the door of the room and bring away the key, so she was obliged to go again.”

Edmund got up and walked about the room, saying, “And could nobody be employed on such an errand but Fanny? Upon my word, ma’am, it has been a very ill-managed business.”

“I am sure I do not know how it was to have been done better,” cried Mrs. Norris, unable to be longer deaf; “unless I had gone myself, indeed; but I cannot be in two places at once; and I was talking to Mr. Green at that very time about your mother’s dairymaid, by her desire, and had promised John Groom to write to Mrs. Jefferies about his son, and the poor fellow was waiting for me half an hour. I think nobody can justly accuse me of sparing myself upon any occasion, but really I cannot do everything at once. And as for Fanny’s just stepping down to my house for me—it is not much above a quarter of a mile—I cannot think I was unreasonable to ask it. How often do I pace it three times a day, early and late, ay, and in all weathers too, and say nothing about it?”

“I wish Fanny had half your strength, ma’am.”

“If Fanny would be more regular in her exercise, she would not be knocked up so soon. She has not been out on horseback now this long while, and I am persuaded that, when she does not ride, she ought to walk. If she had been riding before, I should not have asked it of her. But I thought it would rather do her good after being stooping among the roses; for there is nothing so refreshing as a walk after a fatigue of that kind; and though the sun was strong, it was not so very hot. Between ourselves, Edmund,” nodding significantly at his mother, “it was cutting the roses, and dawdling about in the flower-garden, that did the mischief.”

“I am afraid it was, indeed,” said the more candid Lady Bertram, who had overheard her; “I am very much afraid she caught the headache there, for the heat was enough to kill anybody. It was as much as I could bear myself. Sitting and calling to Pug, and trying to keep him from the flower-beds, was almost too much for me.”

ภาคผนวก 4

บทสนทนาตัวอย่างจากวรรณกรรมเรื่อง *Persuasion*

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 1 : บทที่ 13

“Now, this must be very bad for you,” said he, suddenly rousing from a little reverie, “to be coming and finding us here. I had not recollected it before, I declare, but it must be very bad. But now, do not stand upon ceremony. Get up and go over all the rooms in the house if you like it.”

“Another time, Sir, I thank you, not now.”

“Well, whenever it suits you. You can slip in from the shrubbery at any time; and there you will find we keep our umbrellas hanging up by that door. A good place is not it? But,” (checking himself), “you will not think it a good place, for yours were always kept in the butler’s room. Ay, so it always is, I believe. One man’s ways may be as good as another’s, but we all like our own best. And so you must judge for yourself, whether it would be better for you to go about the house or not.”

Anne, finding she might decline it, did so, very gratefully.

“We have made very few changes either,” continued the Admiral, after thinking a moment. “Very few. We told you about the laundry-door, at Uppercross. That has been a very great improvement. The wonder was, how any family upon earth could bear with the inconvenience of its opening as it did, so long! You will tell Sir Walter what we have done, and that Mr Shepherd thinks it the greatest improvement the house ever had. Indeed, I must do ourselves the justice to say, that the few alterations we have made have been all very much for the better. My wife should have the credit of them, however. I have done very little besides sending away some of the large looking-glasses from my dressing-room, which was your father’s. A very good man, and very much the gentleman I am sure: but I should think, Miss Elliot,” (looking with serious reflection), “I should think he must be rather a dressy man for his time of life. Such a number of looking-glasses! oh Lord! there was no getting away from one’s self. So I got Sophy to lend me a hand, and we soon shifted their quarters; and now I am quite snug, with my little shaving glass in one corner, and another great thing that I never go near.”

Anne, amused in spite of herself, was rather distressed for an answer, and the Admiral, fearing he might not have been civil enough, took up the subject again, to say—

“The next time you write to your good father, Miss Elliot, pray give him my compliments and Mrs Croft’s, and say that we are settled here quite to our liking, and have no fault at all to find with the place. The breakfast-room chimney smokes a little, I grant you, but it is only when the wind is due north and blows hard, which may not happen three times a winter. And take it altogether, now that we have been into most of the houses hereabouts and can judge, there is not one that we like better than this. Pray say so, with my compliments. He will be glad to hear it.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 2 : บทที่ 20

“I have hardly seen you since our day at Lyme. I am afraid you must have suffered from the shock, and the more from its not overpowering you at the time.”

She assured him that she had not.

“It was a frightful hour,” said he, “a frightful day!” “The day has produced some effects however; has had some consequences which must be considered as the very reverse of frightful. When you had the presence of mind to suggest that Benwick would be the properest person to fetch a surgeon, you could have little idea of his being eventually one of those most concerned in her recovery.”

“Certainly I could have none. But it appears—I should hope it would be a very happy match. There are on both sides good principles and good temper.”

“Yes,” said he, looking not exactly forward; “but there, I think, ends the resemblance. With all my soul I wish them happy, and rejoice over every circumstance in favour of it. They have no difficulties to contend with at home, no opposition, no caprice, no delays. The Musgroves are behaving like themselves, most honourably and kindly, only anxious with true parental hearts to promote their daughter’s comfort. All this is much, very much in favour of their happiness; more than perhaps—”

“I confess that I do think there is a disparity, too great a disparity, and in a point

no less essential than mind. I regard Louisa Musgrove as a very amiable, sweet-tempered girl, and not deficient in understanding, but Benwick is something more. He is a clever man, a reading man; and I confess, that I do consider his attaching himself to her with some surprise. Had it been the effect of gratitude, had he learnt to love her, because he believed her to be preferring him, it would have been another thing. But I have no reason to suppose it so. It seems, on the contrary, to have been a perfectly spontaneous, untaught feeling on his side, and this surprises me. A man like him, in his situation! with a heart pierced, wounded, almost broken! Fanny Harville was a very superior creature, and his attachment to her was indeed attachment. A man does not recover from such a devotion of the heart to such a woman. He ought not; he does not.”

“You were a good while at Lyme, I think?”

“About a fortnight. I could not leave it till Louisa’s doing well was quite ascertained. I had been too deeply concerned in the mischief to be soon at peace. It had been my doing, solely mine. She would not have been obstinate if I had not been weak. The country round Lyme is very fine. I walked and rode a great deal; and the more I saw, the more I found to admire.”

“I should very much like to see Lyme again,” said Anne.

“Indeed! I should not have supposed that you could have found anything in Lyme to inspire such a feeling. The horror and distress you were involved in, the stretch of mind, the wear of spirits! I should have thought your last impressions of Lyme must have been strong disgust.”

“The last hours were certainly very painful,” replied Anne; “but when pain is over, the remembrance of it often becomes a pleasure. One does not love a place the less for having suffered in it, unless it has been all suffering, nothing but suffering, which was by no means the case at Lyme. We were only in anxiety and distress during the last two hours, and previously there had been a great deal of enjoyment. So much novelty and beauty! I have travelled so little, that every fresh place would be interesting to me; but there is real beauty at Lyme; and in short” (with a faint blush at some recollections), “altogether my impressions of the place are very

agreeable.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 3 : บทที่ 21

“The little Durands were there, I conclude,” said she, “with their mouths open to catch the music, like unfledged sparrows ready to be fed. They never miss a concert.”

“Yes; I did not see them myself, but I heard Mr Elliot say they were in the room.”

“The Ibbotsons, were they there? and the two new beauties, with the tall Irish officer, who is talked of for one of them.”

“I do not know. I do not think they were.”

“Old Lady Mary Maclean? I need not ask after her. She never misses, I know; and you must have seen her. She must have been in your own circle; for as you went with Lady Dalrymple, you were in the seats of grandeur, round the orchestra, of course.”

“No, that was what I dreaded. It would have been very unpleasant to me in every respect. But happily Lady Dalrymple always chooses to be farther off; and we were exceedingly well placed, that is, for hearing; I must not say for seeing, because I appear to have seen very little.”

“Oh! you saw enough for your own amusement. I can understand. There is a sort of domestic enjoyment to be known even in a crowd, and this you had. You were a large party in yourselves, and you wanted nothing beyond.”

“But I ought to have looked about me more,” said Anne, conscious while she spoke that there had in fact been no want of looking about, that the object only had been deficient.

“No, no; you were better employed. You need not tell me that you had a pleasant evening. I see it in your eye. I perfectly see how the hours passed: that you had always something agreeable to listen to. In the intervals of the concert it was conversation.”

Anne half smiled and said, “Do you see that in my eye?”

“Yes, I do. Your countenance perfectly informs me that you were in company last

night with the person whom you think the most agreeable in the world, the person who interests you at this present time more than all the rest of the world put together.”

A blush overspread Anne’s cheeks. She could say nothing.

“And such being the case,” continued Mrs Smith, after a short pause, “I hope you believe that I do know how to value your kindness in coming to me this morning. It is really very good of you to come and sit with me, when you must have so many pleasanter demands upon your time.”

“Pray,” said Mrs Smith, “is Mr Elliot aware of your acquaintance with me? Does he know that I am in Bath?”

“Mr Elliot!” repeated Anne, looking up surprised. A moment’s reflection shewed her the mistake she had been under. She caught it instantaneously; and recovering her courage with the feeling of safety, soon added, more composedly, “Are you acquainted with Mr Elliot?”

“I have been a good deal acquainted with him,” replied Mrs Smith, gravely, “but it seems worn out now. It is a great while since we met.”

“I was not at all aware of this. You never mentioned it before. Had I known it, I would have had the pleasure of talking to him about you.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 4 : บทที่ 22

“Well, mother, I have done something for you that you will like. I have been to the theatre, and secured a box for to-morrow night. A’n’t I a good boy? I know you love a play; and there is room for us all. It holds nine. I have engaged Captain Wentworth. Anne will not be sorry to join us, I am sure. We all like a play. Have not I done well, mother?”

Mrs Musgrove was good humouredly beginning to express her perfect readiness for the play, if Henrietta and all the others liked it, when Mary eagerly interrupted her by exclaiming—

“Good heavens, Charles! how can you think of such a thing? Take a box for to-morrow night! Have you forgot that we are engaged to Camden Place to-morrow

night? and that we were most particularly asked to meet Lady Dalrymple and her daughter, and Mr Elliot, and all the principal family connexions, on purpose to be introduced to them? How can you be so forgetful?"

"Phoo! phoo!" replied Charles, "what's an evening party? Never worth remembering. Your father might have asked us to dinner, I think, if he had wanted to see us. You may do as you like, but I shall go to the play."

"Oh! Charles, I declare it will be too abominable if you do, when you promised to go."

"No, I did not promise. I only smirked and bowed, and said the word 'happy.' There was no promise."

"But you must go, Charles. It would be unpardonable to fail. We were asked on purpose to be introduced. There was always such a great connexion between the Dalrymples and ourselves. Nothing ever happened on either side that was not announced immediately. We are quite near relations, you know; and Mr Elliot too, whom you ought so particularly to be acquainted with! Every attention is due to Mr Elliot. Consider, my father's heir: the future representative of the family."

"Don't talk to me about heirs and representatives," cried Charles. "I am not one of those who neglect the reigning power to bow to the rising sun. If I would not go for the sake of your father, I should think it scandalous to go for the sake of his heir. What is Mr Elliot to me?"

Mrs Musgrove interposed.

"We had better put it off. Charles, you had much better go back and change the box for Tuesday. It would be a pity to be divided, and we should be losing Miss Anne, too, if there is a party at her father's; and I am sure neither Henrietta nor I should care at all for the play, if Miss Anne could not be with us."

Anne felt truly obliged to her for such kindness; and quite as much so for the opportunity it gave her of decidedly saying—

"If it depended only on my inclination, ma'am, the party at home (excepting on Mary's account) would not be the smallest impediment. I have no pleasure in the

sort of meeting, and should be too happy to change it for a play, and with you. But, it had better not be attempted, perhaps.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 5 : บทที่ 10

“And so, I made her go. I could not bear that she should be frightened from the visit by such nonsense. What! would I be turned back from doing a thing that I had determined to do, and that I knew to be right, by the airs and interference of such a person, or of any person I may say? No, I have no idea of being so easily persuaded. When I have made up my mind, I have made it; and Henrietta seemed entirely to have made up hers to call at Winthrop to-day; and yet, she was as near giving it up, out of nonsensical complaisance!”

“She would have turned back then, but for you?”

“She would indeed. I am almost ashamed to say it.”

“Happy for her, to have such a mind as yours at hand! After the hints you gave just now, which did but confirm my own observations, the last time I was in company with him, I need not affect to have no comprehension of what is going on. I see that more than a mere dutiful morning visit to your aunt was in question; and woe betide him, and her too, when it comes to things of consequence, when they are placed in circumstances requiring fortitude and strength of mind, if she have not resolution enough to resist idle interference in such a trifle as this. Your sister is an amiable creature; but yours is the character of decision and firmness, I see. If you value her conduct or happiness, infuse as much of your own spirit into her as you can. But this, no doubt, you have been always doing. It is the worst evil of too yielding and indecisive a character, that no influence over it can be depended on. You are never sure of a good impression being durable; everybody may sway it. Let those who would be happy be firm. Here is a nut,” said he, catching one down from an upper bough, “to exemplify: a beautiful glossy nut, which, blessed with original strength, has outlived all the storms of autumn. Not a puncture, not a weak spot anywhere. This nut,” he continued, with playful solemnity, “while so many of his brethren have fallen and been trodden under foot, is still in possession of all the happiness that a hazel nut can be supposed capable of.” Then returning to his

former earnest tone—“My first wish for all whom I am interested in, is that they should be firm. If Louisa Musgrove would be beautiful and happy in her November of life, she will cherish all her present powers of mind.”

“Mary is good-natured enough in many respects,” said she; “but she does sometimes provoke me excessively, by her nonsense and pride—the Elliot pride. She has a great deal too much of the Elliot pride. We do so wish that Charles had married Anne instead. I suppose you know he wanted to marry Anne?”

After a moment’s pause, Captain Wentworth said—

“Do you mean that she refused him?”

“Oh! yes; certainly.”

“When did that happen?”

“I do not exactly know, for Henrietta and I were at school at the time; but I believe about a year before he married Mary. I wish she had accepted him. We should all have liked her a great deal better; and papa and mamma always think it was her great friend Lady Russell’s doing, that she did not. They think Charles might not be learned and bookish enough to please Lady Russell, and that therefore, she persuaded Anne to refuse him.”

ภาคผนวก 5

บทสนทนาตัวอย่างจากวรรณกรรมเรื่อง *Pride and Prejudice*

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 1 : บทที่ 18

“It is your turn to say something now, Mr. Darcy. I talked about the dance, and you ought to make some kind of remark on the size of the room, or the number of couples.”

He smiled, and assured her that whatever she wished him to say should be said.

“Very well; that reply will do for the present. Perhaps, by-and-by, I may observe that private balls are much pleasanter than public ones; but now we may be silent.”

“Do you talk by rule, then, while you are dancing?”

“Sometimes. One must speak a little, you know. It would look odd to be entirely silent for half an hour together; and yet, for the advantage of some, conversation ought to be so arranged as that they may have the trouble of saying as little as possible.”

“Are you consulting your own feelings in the present case, or do you imagine that you are gratifying mine?”

“Both,” replied Elizabeth archly; “for I have always seen a great similarity in the turn of our minds. We are each of an unsocial, taciturn disposition, unwilling to speak, unless we expect to say something that will amaze the whole room, and be handed down to posterity with all the éclat of a proverb.”

“This is no very striking resemblance of your own character, I am sure,” said he. “How near it may be to mine, I cannot pretend to say. You think it a faithful portrait, undoubtedly.”

“I must not decide on my own performance.”

“When you met us there the other day, we had just been forming a new acquaintance.”

“Mr. Wickham is blessed with such happy manners as may insure his making friends; whether he may be equally capable of retaining them, is less certain.”

“He has been so unlucky as to lose your friendship,” replied Elizabeth, with emphasis, “and in a manner which he is likely to suffer from all his life.”

“Sir William’s interruption has made me forget what we were talking of.”

“I do not think we were speaking at all. Sir William could not have interrupted any two people in the room who had less to say for themselves. We have tried two or three subjects already without success, and what we are to talk of next I cannot imagine.”

“What think you of books?” said he, smiling.

“Books—oh no!—I am sure we never read the same, or not with the same feelings.”

“I am sorry you think so; but if that be the case, there can at least be no want of subject. We may compare our different opinions.”

“No—I cannot talk of books in a ball-room; my head is always full of something else.”

“The present always occupies you in such scenes—does it?” said he, with a look of doubt.

“Yes, always,” she replied, without knowing what she said; for her thoughts had wandered far from the subject, as soon afterwards appeared by her suddenly exclaiming, “I remember hearing you once say, Mr. Darcy, that you hardly ever forgive;—that your resentment, once created, was unappeasable. You are very cautious, I suppose, as to its being created?”

“I am,” said he, with a firm voice.

“And never allow yourself to be blinded by prejudice?”

“I hope not.”

“It is particularly incumbent on those who never change their opinion, to be secure of judging properly at first.”

“May I ask to what these questions tend?”

“Merely to the illustration of your character,” said she, endeavouring to shake off

her gravity. "I am trying to make it out."

"And what is your success?"

She shook her head. "I do not get on at all. I hear such different accounts of you as puzzle me exceedingly."

"I can readily believe," answered he, gravely, "that reports may vary greatly with respect to me; and I could wish, Miss Bennet, that you were not to sketch my character at the present moment, as there is reason to fear that the performance would reflect no credit on either."

"But if I do not take your likeness now, I may never have another opportunity."

"I would by no means suspend any pleasure of yours," he coldly replied.

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 2 : บทที่ 29

"Your father's estate is entailed on Mr. Collins, I think? For your sake," turning to Charlotte, "I am glad of it; but otherwise I see no occasion for entailing estates from the female line. It was not thought necessary in Sir Lewis de Bourgh's family. Do you play and sing, Miss Bennet?"

"A little."

"Oh then—some time or other we shall be happy to hear you. Our instrument is a capital one, probably superior to ——— you shall try it some day. Do your sisters play and sing?"

"One of them does."

"Why did not you all learn? You ought all to have learned. The Miss Webbs all play, and their father has not so good an income as yours. Do you draw?"

"No, not at all."

"What, none of you?"

"Not one."

"That is very strange. But I suppose you had no opportunity. Your mother should have taken you to town every spring for the benefit of masters."

"My mother would have no objection, but my father hates London."

“Has your governess left you?”

“We never had any governess.”

“No governess! How was that possible? Five daughters brought up at home without a governess! I never heard of such a thing. Your mother must have been quite a slave to your education.”

Elizabeth could hardly help smiling, as she assured her that had not been the case.

“Then who taught you? who attended to you? Without a governess, you must have been neglected.”

“Compared with some families, I believe we were; but such of us as wished to learn never wanted the means. We were always encouraged to read, and had all the masters that were necessary. Those who chose to be idle certainly might.”

“Ay, no doubt: but that is what a governess will prevent; and if I had known your mother, I should have advised her most strenuously to engage one. I always say that nothing is to be done in education without steady and regular instruction, and nobody but a governess can give it. It is wonderful how many families I have been the means of supplying in that way. I am always glad to get a young person well placed out. Four nieces of Mrs. Jenkinson are most delightfully situated through my means; and it was but the other day that I recommended another young person, who was merely accidentally mentioned to me, and the family are quite delighted with her. Mrs. Collins, did I tell you of Lady Metcalfe’s calling yesterday to thank me? She finds Miss Pope a treasure. ‘Lady Catherine,’ said she, ‘you have given me a treasure.’ Are any of your younger sisters out, Miss Bennet?”

“Yes, ma’am, all.”

“All! What, all five out at once? Very odd! And you only the second. The younger ones out before the elder are married! Your younger sisters must be very young?”

“Yes, my youngest is not sixteen. Perhaps she is full young to be much in company. But really, ma’am, I think it would be very hard upon younger sisters that they should not have their share of society and amusement, because the elder may

not have the means or inclination to marry early. The last born has as good a right to the pleasures of youth as the first. And to be kept back on such a motive! I think it would not be very likely to promote sisterly affection or delicacy of mind.”

“Upon my word,” said her Ladyship, “you give your opinion very decidedly for so young a person. Pray, what is your age?”

“With three younger sisters grown up,” replied Elizabeth, smiling, “your Ladyship can hardly expect me to own it.”

“You cannot be more than twenty, I am sure,—therefore you need not conceal your age.”

“I am not one-and-twenty.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 3 : บทที่ 31

“You mean to frighten me, Mr. Darcy, by coming in all this state to hear me. But I will not be alarmed, though your sister does play so well. There is a stubbornness about me that never can bear to be frightened at the will of others. My courage always rises with every attempt to intimidate me.”

“I shall not say that you are mistaken,” he replied, “because you could not really believe me to entertain any design of alarming you; and I have had the pleasure of your acquaintance long enough to know, that you find great enjoyment in occasionally professing opinions which, in fact, are not your own.”

Elizabeth laughed heartily at this picture of herself, and said to Colonel Fitzwilliam, “Your cousin will give you a very pretty notion of me, and teach you not to believe a word I say. I am particularly unlucky in meeting with a person so well able to expose my real character, in a part of the world where I had hoped to pass myself off with some degree of credit. Indeed, Mr. Darcy, it is very ungenerous in you to mention all that you knew to my disadvantage in Hertfordshire—and, give me leave to say, very impolitic too—for it is provoking me to retaliate, and such things may come out as will shock your relations to hear.”

“I am not afraid of you,” said he, smilingly.

“Pray let me hear what you have to accuse him of,” cried Colonel Fitzwilliam.

“I should like to know how he behaves among strangers.”

“You shall hear, then—but prepare for something very dreadful. The first time of my ever seeing him in Hertfordshire, you must know, was at a ball—and at this ball, what do you think he did? He danced only four dances! I am sorry to pain you, but so it was. He danced only four dances, though gentlemen were scarce; and, to my certain knowledge, more than one young lady was sitting down in want of a partner. Mr. Darcy, you cannot deny the fact.”

“I had not at that time the honour of knowing any lady in the assembly beyond my own party.”

“True; and nobody can ever be introduced in a ball-room. Well, Colonel Fitzwilliam, what do I play next? My fingers wait your orders.”

“Perhaps,” said Darcy, “I should have judged better had I sought an introduction, but I am ill-qualified to recommend myself to strangers.”

“Shall we ask your cousin the reason of this?” said Elizabeth, still addressing Colonel Fitzwilliam. “Shall we ask him why a man of sense and education, and who has lived in the world, is ill-qualified to recommend himself to strangers?”

“I can answer your question,” said Fitzwilliam, “without applying to him. It is because he will not give himself the trouble.”

“I certainly have not the talent which some people possess,” said Darcy, “of conversing easily with those I have never seen before. I cannot catch their tone of conversation, or appear interested in their concerns, as I often see done.”

“My fingers,” said Elizabeth, “do not move over this instrument in the masterly manner which I see so many women’s do. They have not the same force or rapidity, and do not produce the same expression. But then I have always supposed it to be my own fault—because I would not take the trouble of practising. It is not that I do not believe my fingers as capable as any other woman’s of superior execution.”

Darcy smiled and said, “You are perfectly right. You have employed your time much better. No one admitted to the privilege of hearing you can think anything wanting. We neither of us perform to strangers.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 4 : บทที่ 33

“I did not know before that you ever walked this way.”

“I have been making the tour of the park,” he replied, “as I generally do every year, and intended to close it with a call at the Parsonage. Are you going much farther?”

“No, I should have turned in a moment.”

And accordingly she did turn, and they walked towards the Parsonage together.

“Do you certainly leave Kent on Saturday?” said she.

“Yes—if Darcy does not put it off again. But I am at his disposal. He arranges the business just as he pleases.”

“And if not able to please himself in the arrangement, he has at least great pleasure in the power of choice. I do not know anybody who seems more to enjoy the power of doing what he likes than Mr. Darcy.”

“He likes to have his own way very well,” replied Colonel Fitzwilliam. “But so we all do. It is only that he has better means of having it than many others, because he is rich, and many others are poor. I speak feelingly. A younger son, you know, must be inured to self-denial and dependence.”

“In my opinion, the younger son of an earl can know very little of either. Now, seriously, what have you ever known of self-denial and dependence? When have you been prevented by want of money from going wherever you chose or procuring anything you had a fancy for?”

“These are home questions—and perhaps I cannot say that I have experienced many hardships of that nature. But in matters of greater weight, I may suffer from the want of money. Younger sons cannot marry where they like.”

“Unless where they like women of fortune, which I think they very often do.”

“Our habits of expense make us too dependent, and there are not many in my rank of life who can afford to marry without some attention to money.”

“Is this,” thought Elizabeth, “meant for me?” “And pray, what is the usual price of an earl’s younger son? Unless the elder brother is very sickly, I suppose you

would not ask above fifty thousand pounds.”

“I imagine your cousin brought you down with him chiefly for the sake of having somebody at his disposal. I wonder he does not marry, to secure a lasting convenience of that kind. But, perhaps, his sister does as well for the present; and, as she is under his sole care, he may do what he likes with her.”

“No,” said Colonel Fitzwilliam, “that is an advantage which he must divide with me. I am joined with him in the guardianship of Miss Darcy.”

“Are you, indeed? And pray what sort of a guardian do you make? Does your charge give you much trouble? Young ladies of her age are sometimes a little difficult to manage; and if she has the true Darcy spirit, she may like to have her own way.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 5 : บทที่ 14-15

“You are very kind, sir, I am sure; and I wish with all my heart it may prove so; for else they will be destitute enough. Things are settled so oddly.”

“You allude, perhaps, to the entail of this estate.”

“Ah, sir, I do indeed. It is a grievous affair to my poor girls, you must confess. Not that I mean to find fault with you, for such things, I know, are all chance in this world. There is no knowing how estates will go when once they come to be entailed.”

“I am very sensible, madam, of the hardship to my fair cousins, and could say much on the subject, but that I am cautious of appearing forward and precipitate. But I can assure the young ladies that I come prepared to admire them. At present I will not say more, but, perhaps, when we are better acquainted——”

“That is all very proper and civil, I am sure,” said Mrs. Bennet, “and I dare say she is a very agreeable woman. It is a pity that great ladies in general are not more like her. Does she live near you, sir?”

“The garden in which stands my humble abode is separated only by a lane from Rosings Park, her Ladyship’s residence.”

“I think you said she was a widow, sir? has she any family?”

“She has one only daughter, the heiress of Rosings, and of very extensive

property.”

“Ah,” cried Mrs. Bennet, shaking her head, “then she is better off than many girls. And what sort of young lady is she? Is she handsome?”

“She is a most charming young lady, indeed. Lady Catherine herself says that, in point of true beauty, Miss de Bourgh is far superior to the handsomest of her sex; because there is that in her features which marks the young woman of distinguished birth. She is unfortunately of a sickly constitution, which has prevented her making that progress in many accomplishments which she could not otherwise have failed of, as I am informed by the lady who superintended her education, and who still resides with them. But she is perfectly amiable, and often condescends to drive by my humble abode in her little phaeton and ponies.”

“Has she been presented? I do not remember her name among the ladies at court.”

“Her indifferent state of health unhappily prevents her being in town; and by that means, as I told Lady Catherine myself one day, has deprived the British Court of its brightest ornament. Her Ladyship seemed pleased with the idea; and you may imagine that I am happy on every occasion to offer those little delicate compliments which are always acceptable to ladies. I have more than once observed to Lady Catherine, that her charming daughter seemed born to be a duchess; and that the most elevated rank, instead of giving her consequence, would be adorned by her. These are the kind of little things which please her Ladyship, and it is a sort of attention which I conceive myself peculiarly bound to pay.”

“You judge very properly,” said Mr. Bennet; “and it is happy for you that you possess the talent of flattering with delicacy. May I ask whether these pleasing attentions proceed from the impulse of the moment, or are the result of previous study?”

“They arise chiefly from what is passing at the time; and though I sometimes amuse myself with suggesting and arranging such little elegant compliments as may be adapted to ordinary occasions, I always wish to give them as unstudied an air as possible.”

ภาคผนวก 6

บทสนทนาตัวอย่างจากวรรณกรรมเรื่อง *Sense and Sensibility*

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 1 : บทที่ 8

“But at least, Mama, you cannot deny the absurdity of the accusation, though you may not think it intentionally ill-natured. Colonel Brandon is certainly younger than Mrs. Jennings, but he is old enough to be my father; and if he were ever animated enough to be in love, must have long outlived every sensation of the kind. It is too ridiculous! When is a man to be safe from such wit, if age and infirmity will not protect him?”

“Infirmity!” said Elinor, “do you call Colonel Brandon infirm? I can easily suppose that his age may appear much greater to you than to my mother; but you can hardly deceive yourself as to his having the use of his limbs!”

“Did not you hear him complain of the rheumatism? and is not that the commonest infirmity of declining life?”

“My dearest child,” said her mother, laughing, “at this rate you must be in continual terror of my decay; and it must seem to you a miracle that my life has been extended to the advanced age of forty.”

“Mama, you are not doing me justice. I know very well that Colonel Brandon is not old enough to make his friends yet apprehensive of losing him in the course of nature. He may live twenty years longer. But thirty-five has nothing to do with matrimony.”

“Perhaps,” said Elinor, “thirty-five and seventeen had better not have any thing to do with matrimony together. But if there should by any chance happen to be a woman who is single at seven and twenty, I should not think Colonel Brandon’s being thirty-five any objection to his marrying her.”

“A woman of seven and twenty,” said Marianne, after pausing a moment, “can never hope to feel or inspire affection again, and if her home be uncomfortable, or her fortune small, I can suppose that she might bring herself to submit to the offices

of a nurse, for the sake of the provision and security of a wife. In his marrying such a woman therefore there would be nothing unsuitable. It would be a compact of convenience, and the world would be satisfied. In my eyes it would be no marriage at all, but that would be nothing. To me it would seem only a commercial exchange, in which each wished to be benefited at the expense of the other.”

“It would be impossible, I know,” replied Elinor, “to convince you that a woman of seven and twenty could feel for a man of thirty-five anything near enough to love, to make him a desirable companion to her. But I must object to your dooming Colonel Brandon and his wife to the constant confinement of a sick chamber, merely because he chanced to complain yesterday (a very cold damp day) of a slight rheumatic feel in one of his shoulders.”

“But he talked of flannel waistcoats,” said Marianne; “and with me a flannel waistcoat is invariably connected with aches, cramps, rheumatisms, and every species of ailment that can afflict the old and the feeble.”

“Had he been only in a violent fever, you would not have despised him half so much. Confess, Marianne, is not there something interesting to you in the flushed cheek, hollow eye, and quick pulse of a fever?”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 2 : บทที่ 13

“What is the matter with Brandon?” said Sir John.

Nobody could tell.

“I hope he has had no bad news,” said Lady Middleton. “It must be something extraordinary that could make Colonel Brandon leave my breakfast table so suddenly.”

In about five minutes he returned.

“No bad news, Colonel, I hope;” said Mrs. Jennings, as soon as he entered the room.

“None at all, ma’am, I thank you.”

“Was it from Avignon? I hope it is not to say that your sister is worse.”

“No, ma’am. It came from town, and is merely a letter of business.”

“But how came the hand to discompose you so much, if it was only a letter of business? Come, come, this won’t do, Colonel; so let us hear the truth of it.”

“My dear madam,” said Lady Middleton, “recollect what you are saying.”

“Perhaps it is to tell you that your cousin Fanny is married?” said Mrs. Jennings, without attending to her daughter’s reproof.

“No, indeed, it is not.”

“Well, then, I know who it is from, Colonel. And I hope she is well.”

“Whom do you mean, ma’am?” said he, colouring a little.

“Oh! you know who I mean.”

“I am particularly sorry, ma’am,” said he, addressing Lady Middleton, “that I should receive this letter today, for it is on business which requires my immediate attendance in town.”

“In town!” cried Mrs. Jennings. “What can you have to do in town at this time of year?”

“My own loss is great,” he continued, “in being obliged to leave so agreeable a party; but I am the more concerned, as I fear my presence is necessary to gain your admittance at Whitwell.”

“But if you write a note to the housekeeper, Mr. Brandon,” said Marianne, eagerly, “will it not be sufficient?”

He shook his head.

“We must go,” said Sir John.—“It shall not be put off when we are so near it. You cannot go to town till tomorrow, Brandon, that is all.”

“I wish it could be so easily settled. But it is not in my power to delay my journey for one day!”

“If you would but let us know what your business is,” said Mrs. Jennings, “we might see whether it could be put off or not.”

“You would not be six hours later,” said Willoughby, “if you were to defer your journey till our return.”

“I cannot afford to lose one hour.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 3 : บทที่ 16

“A fortnight!” she repeated, surprised at his being so long in the same county with Elinor without seeing her before.

He looked rather distressed as he added, that he had been staying with some friends near Plymouth.

“Have you been lately in Sussex?” said Elinor.

“I was at Norland about a month ago.”

“And how does dear, dear Norland look?” cried Marianne.

“Dear, dear Norland,” said Elinor, “probably looks much as it always does at this time of the year. The woods and walks thickly covered with dead leaves.”

“Oh,” cried Marianne, “with what transporting sensation have I formerly seen them fall! How have I delighted, as I walked, to see them driven in showers about me by the wind! What feelings have they, the season, the air altogether inspired! Now there is no one to regard them. They are seen only as a nuisance, swept hastily off, and driven as much as possible from the sight.”

“It is not every one,” said Elinor, “who has your passion for dead leaves.”

“No; my feelings are not often shared, not often understood. But sometimes they are.”—As she said this, she sunk into a reverie for a few moments;—but rousing herself again, “Now, Edward,” said she, calling his attention to the prospect, “here is Barton valley. Look up to it, and be tranquil if you can. Look at those hills! Did you ever see their equals? To the left is Barton park, amongst those woods and plantations. You may see the end of the house. And there, beneath that farthest hill, which rises with such grandeur, is our cottage.”

“It is a beautiful country,” he replied; “but these bottoms must be dirty in winter.”

“How can you think of dirt, with such objects before you?”

“Because,” replied he, smiling, “among the rest of the objects before me, I see a very dirty lane.”

“How strange!” said Marianne to herself as she walked on.

“Have you an agreeable neighbourhood here? Are the Middletons pleasant people?”

“No, not all,” answered Marianne; “we could not be more unfortunately situated.”

“Marianne,” cried her sister, “how can you say so? How can you be so unjust? They are a very respectable family, Mr. Ferrars; and towards us have behaved in the friendliest manner. Have you forgot, Marianne, how many pleasant days we have owed to them?”

“No,” said Marianne, in a low voice, “nor how many painful moments.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 4 : บทที่ 20

“I am so glad to see you!” said she, seating herself between Elinor and Marianne, “for it is so bad a day I was afraid you might not come, which would be a shocking thing, as we go away again tomorrow. We must go, for the Westons come to us next week you know. It was quite a sudden thing our coming at all, and I knew nothing of it till the carriage was coming to the door, and then Mr. Palmer asked me if I would go with him to Barton. He is so droll! He never tells me any thing! I am so sorry we cannot stay longer; however we shall meet again in town very soon, I hope.”

They were obliged to put an end to such an expectation.

“Not go to town!” cried Mrs. Palmer, with a laugh, “I shall be quite disappointed if you do not. I could get the nicest house in the world for you, next door to ours, in Hanover-square. You must come, indeed. I am sure I shall be very happy to chaperon you at any time till I am confined, if Mrs. Dashwood should not like to go into public.”

They thanked her; but were obliged to resist all her entreaties.

“Oh, my love,” cried Mrs. Palmer to her husband, who just then entered the room—“you must help me to persuade the Miss Dashwoods to go to town this winter.”

Her love made no answer; and after slightly bowing to the ladies, began complaining of the weather.

“How horrid all this is!” said he. “Such weather makes every thing and every body disgusting. Dullness is as much produced within doors as without, by rain. It makes one detest all one’s acquaintance. What the devil does Sir John mean by not having a billiard room in his house? How few people know what comfort is! Sir John is as stupid as the weather.”

The rest of the company soon dropt in.

“I am afraid, Miss Marianne,” said Sir John, “you have not been able to take your usual walk to Allenham today.”

Marianne looked very grave and said nothing.

“Oh, don’t be so sly before us,” said Mrs. Palmer; “for we know all about it, I assure you; and I admire your taste very much, for I think he is extremely handsome. We do not live a great way from him in the country, you know. Not above ten miles, I dare say.”

“Much nearer thirty,” said her husband.

“Ah, well! there is not much difference. I never was at his house; but they say it is a sweet pretty place.”

“As vile a spot as I ever saw in my life,” said Mr. Palmer.

Marianne remained perfectly silent, though her countenance betrayed her interest in what was said.

“Is it very ugly?” continued Mrs. Palmer—“then it must be some other place that is so pretty I suppose.”

When they were seated in the dining room, Sir John observed with regret that they were only eight all together.

“My dear,” said he to his lady, “it is very provoking that we should be so few. Why did not you ask the Gilberts to come to us today?”

“Did not I tell you, Sir John, when you spoke to me about it before, that it could not be done? They dined with us last.”

“You and I, Sir John,” said Mrs. Jennings, “should not stand upon such ceremony.”

“Then you would be very ill-bred,” cried Mr. Palmer.

“My love you contradict every body,” said his wife with her usual laugh. “Do you know that you are quite rude?”

“I did not know I contradicted any body in calling your mother ill-bred.”

“Ay, you may abuse me as you please,” said the good-natured old lady, “you have taken Charlotte off my hands, and cannot give her back again. So there I have the whip hand of you.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 5 : บทที่ 20

“Oh, my dear Miss Dashwood,” said Mrs. Palmer soon afterwards, “I have got such a favour to ask of you and your sister. Will you come and spend some time at Cleveland this Christmas? Now, pray do,—and come while the Westons are with us. You cannot think how happy I shall be! It will be quite delightful!—My love,” applying to her husband, “don’t you long to have the Miss Dashwoods come to Cleveland?”

“Certainly,” he replied, with a sneer—“I came into Devonshire with no other view.”

“There now,”—said his lady, “you see Mr. Palmer expects you; so you cannot refuse to come.”

They both eagerly and resolutely declined her invitation.

“But indeed you must and shall come. I am sure you will like it of all things. The Westons will be with us, and it will be quite delightful. You cannot think what a sweet place Cleveland is; and we are so gay now, for Mr. Palmer is always going about the country canvassing against the election; and so many people came to dine with us that I never saw before, it is quite charming! But, poor fellow! it is very fatiguing to him! for he is forced to make every body like him.”

Elinor could hardly keep her countenance as she assented to the hardship of such an obligation.

“How charming it will be,” said Charlotte, “when he is in Parliament!—won’t it? How I shall laugh! It will be so ridiculous to see all his letters directed to him with an

M.P.—But do you know, he says, he will never frank for me? He declares he won't. Don't you, Mr. Palmer?"

Mr. Palmer took no notice of her.

"He cannot bear writing, you know," she continued—"he says it is quite shocking."

"No," said he, "I never said any thing so irrational. Don't palm all your abuses of language upon me."

"There now; you see how droll he is. This is always the way with him! Sometimes he won't speak to me for half a day together, and then he comes out with something so droll—all about any thing in the world."

She surprised Elinor very much as they returned into the drawing-room, by asking her whether she did not like Mr. Palmer excessively.

"Certainly," said Elinor; "he seems very agreeable."

"Well—I am so glad you do. I thought you would, he is so pleasant; and Mr. Palmer is excessively pleased with you and your sisters I can tell you, and you can't think how disappointed he will be if you don't come to Cleveland.—I can't imagine why you should object to it."

"Oh dear, yes; I know him extremely well," replied Mrs. Palmer;—"Not that I ever spoke to him, indeed; but I have seen him for ever in town. Somehow or other I never happened to be staying at Barton while he was at Allenham. Mama saw him here once before;—but I was with my uncle at Weymouth. However, I dare say we should have seen a great deal of him in Somersetshire, if it had not happened very unluckily that we should never have been in the country together. He is very little at Combe, I believe; but if he were ever so much there, I do not think Mr. Palmer would visit him, for he is in the opposition, you know, and besides it is such a way off. I know why you inquire about him, very well; your sister is to marry him. I am monstrous glad of it, for then I shall have her for a neighbour you know."

"Upon my word," replied Elinor, "you know much more of the matter than I do, if you have any reason to expect such a match."

“Don’t pretend to deny it, because you know it is what every body talks of. I assure you I heard of it in my way through town.”

“My dear Mrs. Palmer!”

“Upon my honour I did.—I met Colonel Brandon Monday morning in Bond-street, just before we left town, and he told me of it directly.”

“You surprise me very much. Colonel Brandon tell you of it! Surely you must be mistaken. To give such intelligence to a person who could not be interested in it, even if it were true, is not what I should expect Colonel Brandon to do.”

“But I do assure you it was so, for all that, and I will tell you how it happened. When we met him, he turned back and walked with us; and so we began talking of my brother and sister, and one thing and another, and I said to him, ‘So, Colonel, there is a new family come to Barton cottage, I hear, and mama sends me word they are very pretty, and that one of them is going to be married to Mr. Willoughby of Combe Magna. Is it true, pray? for of course you must know, as you have been in Devonshire so lately.’”

“And what did the Colonel say?”

“Oh—he did not say much; but he looked as if he knew it to be true, so from that moment I set it down as certain. It will be quite delightful, I declare! When is it to take place?”

“Mr. Brandon was very well I hope?”

“Oh! yes, quite well; and so full of your praises, he did nothing but say fine things of you.”

“I am flattered by his commendation. He seems an excellent man; and I think him uncommonly pleasing.”

“So do I. He is such a charming man, that it is quite a pity he should be so grave and so dull. Mama says he was in love with your sister too. I assure you it was a great compliment if he was, for he hardly ever falls in love with any body.”

บทสนทนาตัวอย่างจากวรรณกรรมเรื่อง *Jane Eyre*

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 1 : บทที่ 1

“Hold her arms, Miss Abbot: she’s like a mad cat.”

“For shame! for shame!” cried the lady’s-maid. “What shocking conduct, Miss Eyre, to strike a young gentleman, your benefactress’s son! Your young master.”

“Master! How is he my master? Am I a servant?”

“No; you are less than a servant, for you do nothing for your keep. There, sit down, and think over your wickedness.”

They had got me by this time into the apartment indicated by Mrs. Reed, and had thrust me upon a stool: my impulse was to rise from it like a spring; their two pair of hands arrested me instantly.

“If you don’t sit still, you must be tied down,” said Bessie. “Miss Abbot, lend me your garters; she would break mine directly.”

Miss Abbot turned to divest a stout leg of the necessary ligature. This preparation for bonds, and the additional ignominy it inferred, took a little of the excitement out of me.

“Don’t take them off,” I cried; “I will not stir.”

In guarantee whereof, I attached myself to my seat by my hands.

“Mind you don’t,” said Bessie; and when she had ascertained that I was really subsiding, she loosened her hold of me; then she and Miss Abbot stood with folded arms, looking darkly and doubtfully on my face, as incredulous of my sanity.

“She never did so before,” at last said Bessie, turning to the Abigail.

“But it was always in her,” was the reply. “I’ve told Missis often my opinion about the child, and Missis agreed with me. She’s an underhand little thing: I never saw a girl of her age with so much cover.”

Bessie answered not; but ere long, addressing me, she said—

“You ought to be aware, Miss, that you are under obligations to Mrs. Reed: she keeps you: if she were to turn you off, you would have to go to the poorhouse.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 2 : บทที่ 10

"It's her, I am sure!--I could have told her anywhere!" cried the individual who stopped my progress and took my hand.

I looked: I saw a woman attired like a well-dressed servant, matronly, yet still young; very good-looking, with black hair and eyes, and lively complexion.

"Well, who is it?" she asked, in a voice and with a smile I half recognised; "you've not quite forgotten me, I think, Miss Jane?"

In another second I was embracing and kissing her rapturously: "Bessie! Bessie! Bessie!" that was all I said; whereat she half laughed, half cried, and we both went into the parlour. By the fire stood a little fellow of three years old, in plaid frock and trousers.

"That is my little boy," said Bessie directly.

"Then you are married, Bessie?"

"Yes; nearly five years since to Robert Leaven, the coachman; and I've a little girl besides Bobby there, that I've christened Jane."

"And you don't live at Gateshead?"

"I live at the lodge: the old porter has left."

"Well, and how do they all get on? Tell me everything about them, Bessie: but sit down first; and, Bobby, come and sit on my knee, will you?" but Bobby preferred sidling over to his mother.

"You're not grown so very tall, Miss Jane, nor so very stout," continued Mrs. Leaven. "I dare say they've not kept you too well at school: Miss Reed is the head and shoulders taller than you are; and Miss Georgiana would make two of you in breadth."

"Georgiana is handsome, I suppose, Bessie?"

"Very. She went up to London last winter with her mama, and there everybody admired her, and a young lord fell in love with her: but his relations were against the match; and--what do you think?--he and Miss Georgiana made it up to run away; but they were found out and stopped. It was Miss Reed that found them out: I believe she was envious; and now she and her sister lead a cat and dog life together; they are always quarrelling--"

"Well, and what of John Reed?"

"Oh, he is not doing so well as his mama could wish. He went to college, and he got--plucked, I think they call it: and then his uncles wanted him to be a barrister, and study the law: but he is such a dissipated young man, they will never make much of him, I think."

"What does he look like?"

"He is very tall: some people call him a fine-looking young man; but he has such thick lips."

"And Mrs. Reed?"

"Missis looks stout and well enough in the face, but I think she's not quite easy in her mind: Mr. John's conduct does not please her--he spends a deal of money."

"Did she send you here, Bessie?"

"No, indeed: but I have long wanted to see you, and when I heard that there had been a letter from you, and that you were going to another part of the country, I thought I'd just set off, and get a look at you before you were quite out of my reach."

"I am afraid you are disappointed in me, Bessie." I said this laughing: I perceived that Bessie's glance, though it expressed regard, did in no shape denote admiration.

"No, Miss Jane, not exactly: you are genteel enough; you look like a lady, and it is as much as ever I expected of you: you were no beauty as a child."

I smiled at Bessie's frank answer: I felt that it was correct, but I confess I was not quite indifferent to its import: at eighteen most people wish to please, and the conviction that they have not an exterior likely to second that desire brings anything but gratification.

"I dare say you are clever, though," continued Bessie, by way of solace.

"What can you do? Can you play on the piano?"

"A little."

There was one in the room; Bessie went and opened it, and then asked me to sit down and give her a tune: I played a waltz or two, and she was charmed.

"The Miss Reeds could not play as well!" said she exultingly. "I always said

you would surpass them in learning: and can you draw?"

"That is one of my paintings over the chimney-piece." It was a landscape in water colours, of which I had made a present to the superintendent, in acknowledgment of her obliging mediation with the committee on my behalf, and which she had framed and glazed.

"Well, that is beautiful, Miss Jane! It is as fine a picture as any Miss Reed's drawing-master could paint, let alone the young ladies themselves, who could not come near it: and have you learnt French?"

"Yes, Bessie, I can both read it and speak it."

"And you can work on muslin and canvas?"

"I can."

"Oh, you are quite a lady, Miss Jane! I knew you would be: you will get on whether your relations notice you or not. There was something I wanted to ask you. Have you ever heard anything from your father's kinsfolk, the Eyres?"

"Never in my life."

"Well, you know Missis always said they were poor and quite despicable: and they may be poor; but I believe they are as much gentry as the Reeds are; for one day, nearly seven years ago, a Mr. Eyre came to Gateshead and wanted to see you; Missis said you were it school fifty miles off; he seemed so much disappointed, for he could not stay: he was going on a voyage to a foreign country, and the ship was to sail from London in a day or two. He looked quite a gentleman, and I believe he was your father's brother."

"What foreign country was he going to, Bessie?"

"An island thousands of miles off, where they make wine--the butler did tell me--"

"Madeira?" I suggested.

"Yes, that is it--that is the very word."

"So he went?"

"Yes; he did not stay many minutes in the house: Missis was very high with him; she called him afterwards a 'sneaking tradesman.' My Robert believes he was a wine-merchant."

"Very likely," I returned; "or perhaps clerk or agent to a wine-merchant."

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 3 : บทที่ 11

"How do you do, my dear? I am afraid you have had a tedious ride; John drives so slowly; you must be cold, come to the fire."

"Mrs. Fairfax, I suppose?" said I.

"Yes, you are right: do sit down."

She conducted me to her own chair, and then began to remove my shawl and untie my bonnet-strings; I begged she would not give herself so much trouble.

"Oh, it is no trouble; I dare say your own hands are almost numbed with cold. Leah, make a little hot negus and cut a sandwich or two: here are the keys of the storeroom."

And she produced from her pocket a most housewifely bunch of keys, and delivered them to the servant.

"Now, then, draw nearer to the fire," she continued. "You've brought your luggage with you, haven't you, my dear?"

"Yes, ma'am."

"I'll see it carried into your room," she said, and bustled out.

"She treats me like a visitor," thought I. "I little expected such a reception; I anticipated only coldness and stiffness: this is not like what I have heard of the treatment of governesses; but I must not exult too soon."

She returned; with her own hands cleared her knitting apparatus and a book or two from the table, to make room for the tray which Leah now brought, and then herself handed me the refreshments. I felt rather confused at being the object of more attention than I had ever before received, and, that too, shown by my employer and superior; but as she did not herself seem to consider she was doing anything out of her place, I thought it better to take her civilities quietly.

"Shall I have the pleasure of seeing Miss Fairfax to-night?" I asked, when I had partaken of what she offered me.

"What did you say, my dear? I am a little deaf," returned the good lady,

approaching her ear to my mouth.

I repeated the question more distinctly.

“Miss Fairfax? Oh, you mean Miss Varens! Varens is the name of your future pupil.”

“Indeed! Then she is not your daughter?”

“No,—I have no family.”

I should have followed up my first inquiry, by asking in what way Miss Varens was connected with her; but I recollected it was not polite to ask too many questions: besides, I was sure to hear in time.

“I am so glad,” she continued, as she sat down opposite to me, and took the cat on her knee; “I am so glad you are come; it will be quite pleasant living here now with a companion. To be sure it is pleasant at any time; for Thornfield is a fine old hall, rather neglected of late years perhaps, but still it is a respectable place; yet you know in winter-time one feels dreary quite alone in the best quarters. I say alone—Leah is a nice girl to be sure, and John and his wife are very decent people; but then you see they are only servants, and one can’t converse with them on terms of equality: one must keep them at due distance, for fear of losing one’s authority. I’m sure last winter (it was a very severe one, if you recollect, and when it did not snow, it rained and blew), not a creature but the butcher and postman came to the house, from November till February; and I really got quite melancholy with sitting night after night alone; I had Leah in to read to me sometimes; but I don’t think the poor girl liked the task much: she felt it confining. In spring and summer one got on better: sunshine and long days make such a difference; and then, just at the commencement of this autumn, little Adela Varens came and her nurse: a child makes a house alive all at once; and now you are here I shall be quite gay.”

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 4 : บทที่ 13

“I am willing to amuse you, if I can, sir—quite willing; but I cannot introduce a topic, because how do I know what will interest you? Ask me questions, and I will do my best to answer them.”

“Then, in the first place, do you agree with me that I have a right to be a little masterful, abrupt, perhaps exacting, sometimes, on the grounds I stated, namely,

that I am old enough to be your father, and that I have battled through a varied experience with many men of many nations, and roamed over half the globe, while you have lived quietly with one set of people in one house?”

“Do as you please, sir.”

“That is no answer; or rather it is a very irritating, because a very evasive one. Reply clearly.”

“I don’t think, sir, you have a right to command me, merely because you are older than I, or because you have seen more of the world than I have; your claim to superiority depends on the use you have made of your time and experience.”

“Humph! Promptly spoken. But I won’t allow that, seeing that it would never suit my case, as I have made an indifferent, not to say a bad, use of both advantages. Leaving superiority out of the question, then, you must still agree to receive my orders now and then, without being piqued or hurt by the tone of command. Will you?”

I smiled: I thought to myself Mr. Rochester *is* peculiar—he seems to forget that he pays me £30 per annum for receiving his orders.

“The smile is very well,” said he, catching instantly the passing expression; “but speak too.”

“I was thinking, sir, that very few masters would trouble themselves to inquire whether or not their paid subordinates were piqued and hurt by their orders.”

“Paid subordinates! What! you are my paid subordinate, are you? Oh yes, I had forgotten the salary! Well then, on that mercenary ground, will you agree to let me hector a little?”

“No, sir, not on that ground; but, on the ground that you did forget it, and that you care whether or not a dependent is comfortable in his dependency, I agree heartily.”

“And will you consent to dispense with a great many conventional forms and phrases, without thinking that the omission arises from insolence?”

“I am sure, sir, I should never mistake informality for insolence: one I rather like, the other nothing free-born would submit to, even for a salary.”

“Humbug! Most things free-born will submit to anything for a salary; therefore,

keep to yourself, and don't venture on generalities of which you are intensely ignorant. However, I mentally shake hands with you for your answer, despite its inaccuracy; and as much for the manner in which it was said, as for the substance of the speech; the manner was frank and sincere; one does not often see such a manner: no, on the contrary, affectation, or coldness, or stupid, coarse-minded misapprehension of one's meaning are the usual rewards of candour. Not three in three thousand raw school-girl-governesses would have answered me as you have just done. But I don't mean to flatter you: if you are cast in a different mould to the majority, it is no merit of yours: Nature did it. And then, after all, I go too fast in my conclusions: for what I yet know, you may be no better than the rest; you may have intolerable defects to counterbalance your few good points."

"And so may you," I thought. My eye met his as the idea crossed my mind: he seemed to read the glance, answering as if its import had been spoken as well as imagined—

"Yes, yes, you are right," said he; "I have plenty of faults of my own: I know it, and I don't wish to palliate them, I assure you. God wot I need not be too severe about others; I have a past existence, a series of deeds, a colour of life to contemplate within my own breast, which might well call my sneers and censures from my neighbours to myself. I started, or rather (for like other defaulters, I like to lay half the blame on ill fortune and adverse circumstances) was thrust on to a wrong tack at the age of one-and-twenty, and have never recovered the right course since: but I might have been very different; I might have been as good as you—wiser—almost as stainless. I envy you your peace of mind, your clean conscience, your unpolluted memory. Little girl, a memory without blot or contamination must be an exquisite treasure—an inexhaustible source of pure refreshment: is it not?"

ตัวอย่างบทสนทนาที่ 5 : บทที่ 37

"He is not my husband, nor ever will be. He does not love me: I do not love him. He loves (as he can love, and that is not as you love) a beautiful young lady called Rosamond. He wanted to marry me only because he thought I should make a suitable missionary's wife, which she would not have done. He is good and great, but

severe; and, for me, cold as an iceberg. He is not like you, sir: I am not happy at his side, nor near him, nor with him. He has no indulgence for me—no fondness. He sees nothing attractive in me; not even youth—only a few useful mental points.— Then I must leave you, sir, to go to him?”

I shuddered involuntarily, and clung instinctively closer to my blind but beloved master. He smiled.

“What, Jane! Is this true? Is such really the state of matters between you and Rivers?”

“Absolutely, sir! Oh, you need not be jealous! I wanted to tease you a little to make you less sad: I thought anger would be better than grief. But if you wish me to love you, could you but see how much I do love you, you would be proud and content. All my heart is yours, sir: it belongs to you; and with you it would remain, were fate to exile the rest of me from your presence for ever.”

Again, as he kissed me, painful thoughts darkened his aspect.

“My seared vision! My crippled strength!” he murmured regretfully.

I caressed, in order to soothe him. I knew of what he was thinking, and wanted to speak for him, but dared not. As he turned aside his face a minute, I saw a tear slide from under the sealed eyelid, and trickle down the manly cheek. My heart swelled.

“I am no better than the old lightning-struck chestnut-tree in Thornfield orchard,” he remarked ere long. “And what right would that ruin have to bid a budding woodbine cover its decay with freshness?”

“You are no ruin, sir—no lightning-struck tree: you are green and vigorous. Plants will grow about your roots, whether you ask them or not, because they take delight in your bountiful shadow; and as they grow they will lean towards you, and wind round you, because your strength offers them so safe a prop.”

Again he smiled: I gave him comfort.

“You speak of friends, Jane?” he asked.

“Yes, of friends,” I answered rather hesitatingly: for I knew I meant more than friends, but could not tell what other word to employ. He helped me.

“Ah! Jane. But I want a wife.”

“Do you, sir?”

“Yes: is it news to you?”

“Of course: you said nothing about it before.”

“Is it unwelcome news?”

“That depends on circumstances, sir—on your choice.”

“Which you shall make for me, Jane. I will abide by your decision.”

“Choose then, sir—her who loves you best.”

“I will at least choose—her I love best. Jane, will you marry me?”

“Yes, sir.”

“A poor blind man, whom you will have to lead about by the hand?”

“Yes, sir.”

“A crippled man, twenty years older than you, whom you will have to wait on?”

“Yes, sir.”

“Truly, Jane?”

“Most truly, sir.”

“Oh! my darling! God bless you and reward you!”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	น.ส. พนิดา ออตโตสัน
วัน เดือน ปี เกิด	9 พฤศจิกายน 2526
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	International College of Hotel Management มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์
ที่อยู่ปัจจุบัน	48/116 Mayfair Place Condo ถ. สุขุมวิท ซอย 64 แขวงพระโขนงใต้ เขตพระโขนง กทม 10260

